

බුද්ධචර්යාවේ ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථාලා 49 (II)



අභිධම්මපිටකයෙහි

10 වන ග්‍රන්ථය

සමකප්‍රකරණ

දළිතිය භාගය (2)

ලබ්බා ඛෙඤ්ඤා මණ්ඩලයේ ආරාධනයෙන්
භිඤ්ඤා මාකඩවර ශ්‍රී ජේවන පරිවේණාධිපති
යතරකෝරළ මහදිසාවේ ප්‍රධාන සභානායක රාජකීය පණ්ඩිත
ශ්‍රී ධම්සකන්ධ ජේවන කරභම්මිපිටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර
සංවිරයන් වහන්සේ විසින් කරන ලද
සිංහල පරිවර්තනය

ශ්‍රී බු: ව: 2550
රාජ්‍ය වර්ෂ: 2006

Buddha Jayanti Tripitaka Series, Volume 49 (ii)

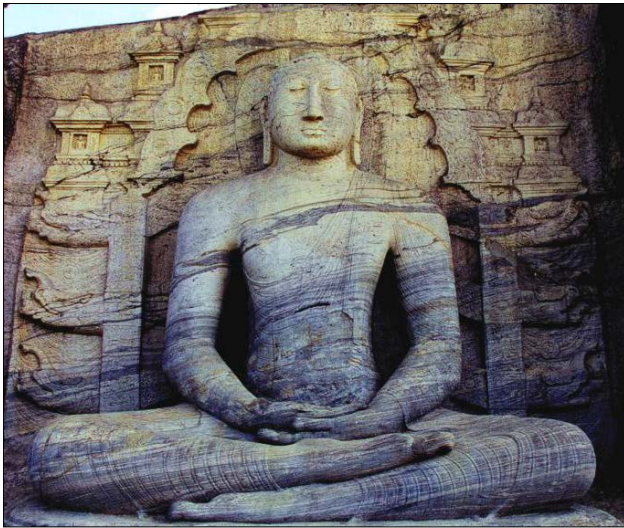
The Tenth Book in the
Abhidhamma-Pitaka

10

YAMAKAPPAKARANA (II-2)

With the Sinhala translation by
Venerable Pandit Karahampitigoda
Sri Dhammakkhandha Rewata Sumanasāra Thera

The Chief High Priest of the Province of
Four Korals and the Principal of
Sri Rewata Pirivena, Makadawara Hingula



නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!
නමෝ තස්ස භගවෙනෝ අරහතෝ සම්මා සම්බුද්ධස්ස !!!

මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව,
 නිවනේ සැනසීම සොයන සෑම ලොවසියෙකුටම
 පරිහරණය කළහැකි ලෙස සැකසීමට නන් අයුරින් ආයතනවල දැක්වූ
 සෑම උතුමන්ටම පළමුව ස්තූතිය පුදකරන අතරම
 යමෙක් මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව පරිහරණයෙන්,
 යම් සත් කටයුත්තක් කරන්නේනම් එහි ද,
 නිවනේ සැනසීම ලබනම් එහි ද
 සියලු ආනිසංසයෝ මෙම බුද්ධ ජයන්ති ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථ මාලාව
 මේ අයුරින් සැකසීමට ආයතනවල දැක්වූ
 ඔවුන් සෑම දෙනාටම අනුමෝදන් වෙත්වා!!!
 නිවන් දකින තුරු අභිවුර්ධියක්ම වෙත්වා!!!
 පතනා බෝධියකින් වහා වහා නිවනේ සැනසීම ම අත්වේවා!!!

ඔබ සැමට යහපතක්ම වෙත්වා!!!

සැලකිය යුතුය :

මෙම පොතේහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත. එහි පටුන මත ඇති මාතෘකා මත click කිරීම මගින් ඊට අදාළ පිටුව වෙතට යොමුවේ.

නැවත පටුන වෙතට යොමුවීමට Table of Contents හෝ පිටු අංකය (15) සටහන් කර යොමු වන්න.



අභිධම්ම පිටකෙ
සමකප්පකරණං
දුතියො භාගො (2)

අභිධම්මපිටකයෙහි
සමකප්පකරණං
ද්විතිය භාගය (2)

**“තරාගත පපවෙදීනෝ භික්ඛවෙ ධම්මවිනයො විවටො විරොවති
නො පටිච්ඡන්තො.”**

**“මහණෙනි, තරාගතයන් වහන්සේ විසින් දෙශනා කරන ලද
ධම්ම හා විනය විවෘත වූයේ බබළයි, වැසුණේ නො මැ බබළයි”**

(අඩුගුණරත්නාය, තිකතිපාත - භරණධූවගග, 9 සූත්‍රය)

පටුන CONTENTS

			82
සංස්කාරක නිවේදනය	...	..	xvii
ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය	...	...	xix
සංකීර්ණ නිරූපණය	..	..	xxi
සංඥාපනය	..	..	xxiii-xxiv
පාළි භෝගිය	...	...	xxv
විසය සූචි	...	...	xxvii-xxxii
පෙළ හා පරිවර්තනය	...	...	2-537
බුද්ධිජයනී ත්‍රිපිටක ඉක්මනින්	..	...	540-541

සංස්කාරක නිවේදනය

බුද්ධිජයනතී ත්‍රිපිටක ග්‍රන්ථමාලායෙහි අභිධර්ම පිටකයට අයත් යමකප්‍රකරණය කාණ්ඩ දෙකකින් යුක්ත කොට මුද්‍රණයට සැලසුම් කරන ලද්දේය. එහි සවැනි සංස්කරණය යමකයෙහි පටන් ඉන්ද්‍රියයමකය තෙක් යමක පස මුද්‍රණ අවස්ථාවට පැමිණ පරිහරණයට දුෂ්කරවනසේ මහත් ග්‍රන්ථයක් වනබව පැහැණු හෙයින් 'ඉන්ද්‍රියයමකය' වෙන ම කාණ්ඩයක් ලෙස මුද්‍රණය කරවන්නට තීරණය විය. එහෙයින් මේ ග්‍රන්ථභාගය යමකප්‍රකරණයේ ද්විතීය භාගයෙහි දෙවැනි කාණ්ඩය ලෙස මුද්‍රණය වූබව සලකන්නේ මැනවි.

පණ්ඩිත මීරිස්සේ ගුණසිරි ස්ථවිරයන් වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථභාගය ද පරිවර්තනය සඳහා බෞද්ධ මණ්ඩලය මගින් ආරාධිත වූ සිටි නමුදු උන් වහන්සේගේ ආකස්මික අභාවය නිසා එම සංස්කරණය හා සිංහල අනුවාදය ද ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය වෙත පැවැරිණි. එහෙයින් ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රවීණ සාමාජිකවරයකු වන හිඟුල, මාකඩවර ශ්‍රී රෙවත පරිවේණාධිපති සතරකෝරළ මහදිශායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක-ධුරිණ වූ ශ්‍රී ධම්සාකත්ථ රෙවත, රාජකීය පණ්ඩිත ශ්‍රී සුමනසාර ස්ථවිරයන් වහන්සේ විසින් මෙ ද පසුරා හෙළබසට නඟා පාඨශෝධනය ද කරමින් මුද්‍රණයට සකස් කළබව පවසමහ.

ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ අතිගරු ජනාධිපති තැන්පත් ශ්‍රීමත් ජේ. ආර්. ජයවර්ධන උතුමාණන්ගේ කාරුණික අනුග්‍රහයද සංස්කෘතික කටයුතු පිළිබඳ ගරු අමාත්‍ය වූ ඊ. ඇල්. ඩී. හුරුල්ලේ මැතිතුමාණන් හා නියෝජ්‍ය අමාත්‍ය ඩබ්ලිව්. ඇම්. ඩී. බණ්ඩා මැතිතුමාණන් ඇතුළු සංස්කෘතික කායබිමණ්ඩලය ද, තිසර මුද්‍රණාලයාධිකාරී මහතාණන් ප්‍රමුඛ මුද්‍රණකායාභාගය හා මෙහි උපස්කෘත සියලු සුද්ධි හු ද මෙ මැධර්ම දනමය කුශලයෙන් ස්වර්ග මොක්ෂ සුබභාගී වෙන්වා' යි ආශංසනය කරමහ.

මේවගට,

ලබුගම ලඩ්කානතු

මහානායක ස්ථවිරයන් වහන්සේ,

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලයේ ප්‍රධාන සංස්කාරක.

1987 දෙසැ. 25 දින.

කොළඹ මහානායක වාරිකාරාමය.

ත්‍රිපිටක සම්පාදක මණ්ඩලය

උපදෙශක:

අග්‍රහමහාපණ්ඩිත, බ්‍රහ්මචාරී, ආනන්දමාතෘක මහාසංචාරිකයන් වහන්සේ.

සභාපති:

අග්‍රහම වීර්‍යාවන්තරවෙණ්ඩපති, ත්‍රිපිටකවාග්ගිච්ඡාචාර්ය, සාහිත්‍ය වක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, කෝදිගොඩ ශ්‍රී ඥානාලෝක දක්ෂිණ-ලංකායෙහි ප්‍රධාන සංඝනායක සභාපති වහන්සේ.

ප්‍රධාන සම්පාදක:

මොල්ලිගොඩ ප්‍රච්ඡන්දනායක පරිවෙණ්ඩපති ශ්‍රී මහාවිහාරවංශාලංකාර විමල කීර්ති ශ්‍රී ත්‍රිපිටකවාග්ගිච්ඡා, සාහිත්‍යවක්‍රවර්ති, රාජකීය පණ්ඩිත, ලබ්‍රහම ශ්‍රී ලංකානන්දවංශ — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි මහානායක සභාපති වහන්සේ.

සම්පාදක:

කීර්තිපති පූර්වාරාමයෙහි හා නාරාහේන්පිට අග්‍රහමයෙහි අධිපති, ශාසත්‍රපති, වීර්‍යාවන්තර, රාජකීය පණ්ඩිත, රද්දල්ලේ ශ්‍රී ප්‍රඥාලෝක — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සභාපති වහන්සේ.

හෙරලියාවල ශ්‍රී සුධර්මාරාමධිපති, ශාසත්‍රපති, වීර්‍යාවන්තර, රාජකීය පණ්ඩිත, වෙඩරුවේ ශ්‍රී අනුමෝදි — කෝට්ටේ ශ්‍රී කල්‍යාණි සාමග්‍රීධම් මහාසංඝසභායෙහි අනුනායක සභාපති වහන්සේ.

තිහුලේ මාකඩවර ශ්‍රී රෙවත පරිවෙණ්ඩපති, සතරකෝරළ මහ-දිසාවේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරුණු ශ්‍රී ධම්මකංචි රෙවත රාජකීය පණ්ඩිත කරහමිට්ටිගොඩ ශ්‍රී සුමනසාර සභාපති වහන්සේ.

කොළඹ තිබ්බිගස්සායෙ අශ්‍රෝකාරාමධිපති, රාජකීය පණ්ඩිත, කරුණ ශ්‍රී ප්‍රඥලංකාර නායක සභාපති වහන්සේ.

අනුරාධපුර බුද්ධගාමික ධම්මිකයෙහි ත්‍රිපිටක අග්‍රහම මහාචාර්ය, ශාසත්‍රාචාර්ය, රාජකීය පණ්ඩිත, ත්‍රිපිටකාචාර්ය, රයිගම කෝරළයේ ප්‍රධාන සංඝනායකධුරුණු ලබ්‍රහම ශ්‍රී ජනානන්ද සභාපති වහන්සේ.

ලේකම්:

කොළඹ බෞද්ධලෝක මාවතෙහි බෞද්ධලෝක විහාරාධිපති, පණ්ඩිත දෙරගමුවේ සිරි ධම්මපාල - කොළඹදිසායෙහි ප්‍රධාන සංඝ-නායක සභාපති වහන්සේ.

සංකේත නිරූපණය

- සී.මු. - සිහලසකරමුද්දිත යමකප්පකරණං
යතා - තායතනකර මුද්දිත යමකප්පකරණං
ම.ජ.සං - මරමමජ්ඣසංගිතිය සොධිත යමකප්පකරණං
අට්ඨකථා - පඤ්චප්පකරණට්ඨකථා
PTS - PALITEXT SOCIETY YAMAKAPPAKARANA

සංඥාපනය

යමක ප්‍රකරණයෙහි ඒ ඒ යමකයන් පිළිබඳ නය විභාගාදී කිවයුතු සාමාන්‍යා දය ප්‍රථමභාග සංඥාපනයෙහි ලා කියන ලද්දේ යැ. මේ ග්‍රන්ථයෙහි එන ඉන්ද්‍රියයමකයෙහි නය විභාගාදිය එය බලා දන්නේ යැ. විශේෂ වූ කිහිප තැනක් මෙහි දක්වමහ.

වක්ඛායකන වක්ඛුධාතුමූලකයෙහි මෙන් මේ වක්ඛුන්ද්‍රියමූලක නයෙහි ද ජිවහින්ද්‍රිය කායින්ද්‍රිය මූලක යමකයෝ නො ගන්නා ලදහ. පළමු කී සොතින්ද්‍රිය සාතින්ද්‍රිය හා සමාන විසර්ජන ඇති හෙයින්. මනින්ද්‍රිය උපඥසයෙහි කී පිළිවෙළ අනුව නොයොද සියලු වක්ඛුන්ද්‍රිය මූලකාදීන් සමග අවසන්තිලා යොදන ලද යැ. වක්ඛුන්ද්‍රියාදී මූලකයන් සමග මෙන් මැ ඉන්ද්‍රියාදී මූලකයන් හා සමග ද යෙදෙන බැවිනි.

වක්ඛුන්ද්‍රිය සමග ඉන්ද්‍රියය, පුරිසින්ද්‍රිය, ජිවිතින්ද්‍රිය, සොමනසසින්ද්‍රිය, උපෙකඛින්ද්‍රිය, සතීන්ද්‍රිය, පඤ්ඤින්ද්‍රිය, මනින්ද්‍රිය යන ඉන්ද්‍රියයෝ ගන්නා ලදහ. ප්‍රතිසන්ධියෙහි නො ලැබෙන බැවින් සුරිසින්ද්‍රිය, දුක්ඛින්ද්‍රිය, දෙමනසසින්ද්‍රිය යන මොහු ද අනඤ්ඤකඤ්ඤසංඛිතින්ද්‍රිය, අඤ්ඤින්ද්‍රිය, අඤ්ඤතාවින්ද්‍රිය යන මොහු නො ගන්නා ලදහ. ඒ ඒ ඉන්ද්‍රිය මූලකයෙහි ඉන්ද්‍රියයන් ලැබෙන අයුරින් යමක ගිණියැ යුතු.

පවත්ති උපාදාචාරයෙහි “සවක්ඛුක්ඛානං න ඉන්ද්‍රිනං උපපජ්ජන්තානං” යන මෙහි ‘ඇස් ඇති වැ හේත්‍රී නො වැ උපදානාහු’ යයි භ්‍රමමාර්ථසද්ධාදී රූපි භ්‍රමයෝ ද පුරුෂයෝ ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට සත්‍රින්ද්‍රිය නූපදිති. “සවක්ඛුක්ඛානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං” යන මෙහි ‘ඇස් ඇති වැ නො පිරිමිනි වැ උපදානාහු’ යයි රූපි භ්‍රමයෝ ද සත්‍රිහු ද නපුංසකයෝ ද කියන ලද වෙති. ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදිති. “අවක්ඛුක්ඛානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජිවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති” යන මෙහි ‘ඇස් නැති වැ උපදානා ඔවුනට ජිවිතින්ද්‍රිය උපදී’ යනු එකවොකාර (අසංඥසඤ්ඤ) වතුචොකාර (අරූප) කාමධාතුසඤ්ඤානන් ගෙන කියන ලද්දේ යැ. “සවක්ඛුක්ඛානං විනා සොමනසොක්ඛානං” යනු උපෙක්ඛා සහගත සතර මහාවිපාක ප්‍රතිසන්ධි ද “සවක්ඛුක්ඛානං විනා උපෙක්ඛාය” යනු සොමනස සහගත ප්‍රතිසන්ධි ද “උපෙක්ඛාය අවක්ඛුක්ඛානං” යනු අභෙතුක ප්‍රතිසන්ධි ද ගෙන කියන ලද යැ. “අභෙතුක්ඛානං” යනු; අභෙතුක ප්‍රතිසන්ධි විසය හා සමග ශ්‍රද්ධා, සති, ප්‍රභූ ඉන්ද්‍රියයෝ එකාන්තයෙන් මැ නූපදිති. සමාධි විශිෂ්ඨ දෙක ඉන්ද්‍රිය ප්‍රාප්ත නො වෙති. “සභෙතුක්ඛානං අවක්ඛුක්ඛානං” යනු ගර්භගයා ඇතියන් වශයෙන් ද අරූපි වශයෙන් ද කියන ලද යැ ඔවුන් හැර අනෙක් භෙතුසමපාත ඇස් නැතියෙක් නැත. “සවක්ඛුක්ඛානං අභෙතුක්ඛානං” යනු අපායෙහි ඔපපාතිකයන් ගෙන කියන ලද යැ.

“සවකුක්කානාං ඥාණවිපසමුත්තානාං” යි කාමධාතුයෙහි දුතෙකුක ප්‍රති-
සන්ධි ඇතියන් ගෙන කියන ලද යැ. “සවකුක්කානාං ඥාණසමපසුත්තානාං”
යනු රූපී බ්‍රහ්මයන් ද කාමාවචර දෙවිචිතිසුන් ද ගෙන කියන ලද
යැ. “ඥාණසමපසුත්තානාං අවකුක්කානාං” යනු අරූපීන් ද ත්‍රිභෙතුක
ගර්භශයා ඇතියන් ද ගෙන කියන ලද යැ. “චිතා සොමනසොන
උපපස්සත්තානාං” යනු රූප ජීවිතින්ද හා අරූප ජීවිතින්ද ගෙන
කියන ලද යැ. “පවණෙන සොමනසසවිපසමුත්තවිත්තසා උසාදකං”
යනු අරූප ජීවිතින්ද ගෙන කියන ලදි.

පරිඤ්ඤාචාරයෙහි “අට්ඨමකො” යනු ප්‍රොකාපනම්මාර්ගසට්ඨ පුද්ගල යි.
හෙ අර්භත්ඵලසථයා පටන් ප්‍රත්‍යාරොහණ ක්‍රමයෙන් ගණිනු ලබන්නෙ
අටවැනි වෙයි, දකුණාර්භයන් ගිණිලෙහි දී රහතුන් වහන්සේ අග්‍ර
දකුණාර්භ වන බැවින් ප්‍රථම පුද්ගල වෙයි.

“දො පුගගලා අඤ්ඤිත්ථිං භාවෙනති නො ව දෙමනස්සිත්ථිං
පජහන්ති” යන මෙහි ද්විපුද්ගලයෝ නම් සකාදගාමිමාර්ගසමඬහි
යැ අර්භන්මාර්ගසමඬහි යැ යන දෙදෙනා යි, ඔවුනතුරෙහි සකාද-
ගාමි පුද්ගල අසමථි බැවින් දෙමනස්සිත්ථි ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි,
අර්භන්මාර්ගසට්ඨ පුද්ගල ප්‍රතිණයෙහි බැවින් ප්‍රභාණ නො කෙරෙයි.

පඤ්ඤිත්ති නිදහසචාරයෙහි ‘කායො කායිත්ථිත්ති’ යන
පාච්ඡා විසර්ජනය “කායිත්ථිං යට්ඨෙත්වා අවසෙසො කායො න
කායිත්ථිං” යි මරලෙ ඡට්ඨසඬහිති යමකපකරණයෙහි ඇත. එය
කායි අක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ද PTS මුද්‍රණයෙහි ද “කායිත්ථිං යට්ඨෙත්වා
අවසෙසො කායො න කායිත්ථිං” යි ඇත.

ආයතන යමකයෙහි “කායො කායායනනන්ති” යන පාච්ඡා
විසර්ජනයෙහි “කායායනනං යට්ඨෙත්වා අවසෙසො කායො කායො, න
කායායනනං” යි කායි අක්ෂර මුද්‍රණයෙහි ඇත. ඉන්ද්‍රිය යමකයෙහි
පාළි විභාගය සකථ ආයතන යමකයෙහි කී නමින් මැ කළයුතු
සේ අවුච්ඡාති සඳහන් වෙයි. එහෙයින් අප විසින් මෙහි යථොක්ත
පාළිය “කායිත්ථිං යට්ඨෙත්වා අවසෙසො කායො කායො, න කායිත්ථිං”
යි සුපාය සේ ගන්නා ලද යැ. “කායිත්ථියය හැර අවශෙෂ කාය කාය
නම් වෙයි, කායිත්ථිය නො වෙයි” යනු එහි අර්ථ යි. “අවසෙසො
කායොති: නාමකායො, රූපකායො, භස්සිකායො, අසසකායොති
එවමාදි” යි “අවශෙෂකාය නම් නාමකාය, රූපකාය, භස්සිකාය,
අසසකාය යන මේ ආදී යැ” යි අවුච්ඡාති දක්වන ලද්දේ යැ. ඡට්ඨසඬහිති
සංසකරණයෙන් එ අරුත් නො නැගෙයි. මෙ මතු නො වැ “අවසෙසො
ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතිත්ථිං” ආදී සෙසු තත්ති ද “අවසෙසො
ඉන්ද්‍රියා න සොතිත්ථිං” ආදීන් ඡට්ඨසඬහිති සංසකරණයෙහි පාළිය
දක්නා ලැබේ. විමසා ගන්නෙ යි.

කරහම්පිටිගොඩ සුමනසාර

රෙවක පිරිවෙන,
මාකඩවර,
හිඳුල,
1987. දෙසැ. 25

නායක ස්ථවිර.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

THE PALI ALPHABET

IN SINHALA CHARACTERS

VOWELS

අ අඞ ඉ ඊ උ ඌ ඍ ඎ

CONSONANTS

කka	ඛkha	ගga	ඝgha	ඞṅa			
චca	ඡcha	ජja	ඣjha	ඤṇa			
ටta	ඨtha	ඩḍa	ඬḍha	ණṇa			
තta	ථtha	දda	ධdha	නna			
පpa	ඵpha	බba	භbha	මma			
යya	රra	ලla	වva	සsa	හha	ළla	ආa
කka	කඞkṛ	කිki	කීkī	කුku	කූkū	කෙkē	කඞkṛ
ඛkha	ඛඞkhṛ	ඛිkhi	ඛීkhī	ඛුkhu	ඛූkhū	ඛෙkhē	ඛඞkhṛ
ගga	ගඞḡ	ගිgi	ගීgī	ගුgu	ගූgū	ගෙgē	ගඞḡ

CONJUNCT - CONSONANTS

කක ka	කඞක kṛka	ත්‍ර ta	මමභ mapha
ඛක khka	භභ bha	දද da	ම, ම mba
කක ya	කඞක ca	ධධ dha	මභ mba
ත්‍ර kri	කඞ ඡ cha	ද්‍ර dra	මම mma
කක va	කඞ ඣ jha	ඵ, ඵ va	මඞ mha
මක kha	කඞ ඤ ṇa	ධධ dhva	යය, යය ya
මක hva	මත ta	නන nta	යය ya
ගග ga	ව, ව vha	ඤඤ ṇṇa	ලල la
ගග gha	ඩධ ḍa	ඤඤ ṇṇa	ලල la
බබ ba	ඬඬ ḍḍa	නන nna	වඞ vha
ග්‍ර ga	ණණ ṇṇa	නන nha	සස sa
බබ kha	භභ bha	පප pa	සස sma
බබ gha	භභ bha	පප pha	සස sma
මම ca	තත ta	බබ bba	භභ bha
මම ccha	තත ttha	බබ bba	වඞ vha
ජ්‍ර ja	ඤඤ ṇṇa	බ්‍ර bra	ළල la
ජ්‍ර jja		මම mpa	

ආ a ඊ i ඊ i උ u උ u ඍ a

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යම්කප්පකරණ-ද්විතීයාගය

ද්විතීයා බණ්ඩා

විසය සූචි

10. ඉන්ද්‍රිය යමකං

විසයානි පිට්ඨකානි

1. පඤ්ඤානි උද්දෙසවාරො 2—27

1.	පදසොධනවාරො	5
2.	පදසොධනමූලවක්කවාරො ..	15
3.	සුඛඉන්ද්‍රියවාරො	17
4.	සුඛඉන්ද්‍රියමූලවක්කවාරො ..	27

2. පඤ්ඤානි නිද්දෙසවාරො 28—79

1.	අනුලොම	31
2.	පදසොධනවාරො ..	35
3.	පදසොධනමූලවක්කවාරො ..	51
4.	සුඛඉන්ද්‍රියවාරො	61

3. පච්ඡතිඋපපාදවාරො 80—487

1.	පච්චප්පකවාරො	189
2.	අතීතවාරො	223
3.	පච්චප්පකාතීතවාරො ..	329
4.	පච්චප්පකානාගතවාරො ..	433
5.	අතීතානාගතවාරො	487

4. පරිඤ්ඤාවාරො 488—537

1.	පච්චප්පකානාගතවාරො ..	527
2.	අතීතානාගතවාරො	537

**අභිධම්මපිටකේ
සමක පඨකරණං.**

සමකපපකරණං

නමො තසස භගවතො අරහතො සමමාසමුද්ධසස

10. ඉන්ද්‍රිය සමකං

1. පඤ්ඤානති උදෙදසමාරො

බාවිසතින්ද්‍රියානි: චක්ඛුන්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං, සාතින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියං, පූර්වින්ද්‍රියං, ජීවිතින්ද්‍රියං, සුචින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං, දෙමනස්සින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, සඤ්ඤින්ද්‍රියං, විරිද්ධින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං, අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං.

1. චක්ඛු චක්ඛුන්ද්‍රියං, චක්ඛුන්ද්‍රියං චක්ඛු: සොතං සොතින්ද්‍රියං, සොතින්ද්‍රියං සොතං: සාතං සාතින්ද්‍රියං, සාතින්ද්‍රියං සාතං: ජිව්හං ජිව්හින්ද්‍රියං, ජිව්හින්ද්‍රියං ජිව්හා: කායො කායින්ද්‍රියං, කායින්ද්‍රියං කායො: මනො මනින්ද්‍රියං, මනින්ද්‍රියං මනො: ඉන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රිය: පූර්වො පූර්වින්ද්‍රියං, පූර්වින්ද්‍රියං පූර්වො: ජීවිතං ජීවිතින්ද්‍රියං, ජීවිතින්ද්‍රියං ජීවිතං: සුඛං සුචින්ද්‍රියං, සුචින්ද්‍රියං සුඛං: දුක්ඛං දුක්ඛින්ද්‍රියං, දුක්ඛින්ද්‍රියං දුක්ඛං: සොමනස්සං සොමනස්සින්ද්‍රියං, සොමනස්සින්ද්‍රියං සොමනස්සං: දෙමනස්සං දෙමනස්සින්ද්‍රියං, දෙමනස්සින්ද්‍රියං දෙමනස්සං: උපෙක්ඛං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපෙක්ඛං: සඤ්ඤා සඤ්ඤින්ද්‍රියං, සඤ්ඤින්ද්‍රියං සඤ්ඤා: විරිද්ධං විරිද්ධින්ද්‍රියං, විරිද්ධින්ද්‍රියං විරිද්ධං: සති සතින්ද්‍රියං, සතින්ද්‍රියං සති: සමාධි සමාධින්ද්‍රියං, සමාධින්ද්‍රියං සමාධි: පඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රියං, පඤ්ඤින්ද්‍රියං පඤ්ඤා: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිති අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිති: අඤ්ඤා¹ අඤ්ඤින්ද්‍රියං, අඤ්ඤින්ද්‍රියං අඤ්ඤා: අඤ්ඤානාවි අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං, අඤ්ඤානාවින්ද්‍රියං අඤ්ඤානාවි:

1. අඤ්ඤ-P. T. S.

සමක ප්‍රකරණය

ඒ භාග්‍යවත් අර්භත් සමාක්සමිබුද්ධයන් වහන්සේට
නමස්කාර වේවා.

10. ඉන්ද්‍රියසමක

1. ප්‍රඥප්ති උද්දෙශවාර

දෙවිසි ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති: වක්ඛන්ද්‍රිය යැ සොතින්ද්‍රිය යැ සානින්ද්‍රිය යැ ජීවිහින්ද්‍රිය යැ කාශින්ද්‍රිය යැ මනින්ද්‍රිය යැ ඉක්ඛන්ද්‍රිය යැ පුරිසින්ද්‍රිය යැ ජීවිතින්ද්‍රිය යැ සුඛින්ද්‍රිය යැ දුක්ඛින්ද්‍රිය යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය යැ දෙමනස්සින්ද්‍රිය යැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය යැ සද්ධින්ද්‍රිය යැ වීරිසින්ද්‍රිය යැ සතින්ද්‍රිය යැ සමාධිත්ද්‍රිය යැ පඤ්ඤින්ද්‍රිය යැ අනාඤ්ඤානාඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤින්ද්‍රිය යැ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය යි.

1. වක්ඛන වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද, වක්ඛන්ද්‍රිය වක්ඛන වේ ද: ශ්‍රොත්‍රය සොතින්ද්‍රිය වේ ද, සොතින්ද්‍රිය ශ්‍රොත්‍ර වේ ද: ස්‍රාණය සානින්ද්‍රිය වේ ද, සානින්ද්‍රිය ස්‍රාණ වේ ද: ජිහ්වා ජීවිහින්ද්‍රිය වේ ද, ජීවිහින්ද්‍රිය ජිහ්වා වේ ද: කාය කාශින්ද්‍රිය වේ ද, කාශින්ද්‍රිය කාය වේ ද: මනස මනින්ද්‍රිය වේ ද, මනින්ද්‍රිය මනස වේ ද: ස්ත්‍රී ඉක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද, ඉක්ඛන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී වේ ද: පුරුෂ පුරිසින්ද්‍රිය වේ ද, පුරිසින්ද්‍රිය පුරුෂ වේ ද: ජීවිතය ජීවිතින්ද්‍රිය වේ ද, ජීවිතින්ද්‍රිය ජීවිත වේ ද: සුඛය සුඛින්ද්‍රිය වේ ද, සුඛින්ද්‍රිය සුඛ වේ ද: දුඛය දුක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, දුක්ඛින්ද්‍රිය දුඛ වේ ද: සොමනස්සය සොමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, සොමනස්සින්ද්‍රිය සොමනස්ස වේ ද: දෙමනස්සය දෙමනස්සින්ද්‍රිය වේ ද, දෙමනස්සින්ද්‍රිය දෙමනස්ස වේ ද: උපෙක්ඛා උපෙක්ඛින්ද්‍රිය වේ ද, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපෙක්ඛා වේ ද: ශ්‍රද්ධා සද්ධින්ද්‍රිය වේ ද, සද්ධින්ද්‍රිය ශ්‍රද්ධා වේ ද: වීර්ය වීරිසින්ද්‍රිය වේ ද, වීරිසින්ද්‍රිය වීර්ය වේ ද: සති සතින්ද්‍රිය වේ ද, සතින්ද්‍රිය සති වේ ද: සමාධි සමාධිත්ද්‍රිය වේ ද, සමාධිත්ද්‍රිය සමාධි වේ ද: ප්‍රඤ්ඤා පඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ප්‍රඤ්ඤා වේ ද: 'අනාඤ්ඤානාඤ්ඤස්සාමිති' අනාඤ්ඤානාඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වේ ද, අනාඤ්ඤානාඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය අනාඤ්ඤානාඤ්ඤස්සාමිති වේ ද: අඤ්ඤා අඤ්ඤින්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤින්ද්‍රිය අඤ්ඤා වේ ද: අඤ්ඤාතාවි අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය වේ ද, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය අඤ්ඤාතාවි වේ ද යත්:

2. න වක්ඛු න වක්ඛුන්ද්‍රියං, න වක්ඛුන්ද්‍රියං න වක්ඛු: න සොතං
 න සොතින්ද්‍රියං, න සොතින්ද්‍රියං න සොතං: න ඝාතං න ඝාතින්ද්‍රියං,
 න ඝාතින්ද්‍රියං න ඝාතං: න ජිව්හං න ජිව්හින්ද්‍රියං, න ජිව්හින්ද්‍රියං න
 ජිව්හං: න කායො න කායින්ද්‍රියං, න කායින්ද්‍රියං න කායො: න මනො
 න මනින්ද්‍රියං, න මනින්ද්‍රියං න මනො: න ඉන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං, න
 ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියං: න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියං, න පුරිසින්ද්‍රියං න පුරිසො:
 න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියං, න ජීවිතින්ද්‍රියං න ජීවිතං: න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියං,
 න සුඛින්ද්‍රියං න සුඛං: න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියං, න දුක්ඛින්ද්‍රියං න දුක්ඛං:
 න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියං, න සොමනස්සින්ද්‍රියං න සොම-
 නස්සං: න දෙමනස්සං න දෙමනස්සින්ද්‍රියං, න දෙමනස්සින්ද්‍රියං න
 දෙමනස්සං: න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න
 උපෙක්ඛා; න සඤ්ඤා න සඤ්ඤින්ද්‍රියං, න සඤ්ඤින්ද්‍රියං න සඤ්ඤා: න වීරියං
 න වීරියින්ද්‍රියං, න වීරියින්ද්‍රියං න වීරියං: න සති න සතින්ද්‍රියං, න
 සතින්ද්‍රියං න සති: න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න සමාධින්ද්‍රියං න සමාධි:
 න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න පඤ්ඤින්ද්‍රියං න පඤ්ඤා: න අනඤ්ඤා-
 තඤ්ඤාස්සාමිති න අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රියං, න අනඤ්ඤාතඤ්ඤා-
 ස්සාමිතින්ද්‍රියං න අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිති: න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න
 අඤ්ඤින්ද්‍රියං න අඤ්ඤං: න අඤ්ඤාතාචී න අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියං, න අඤ්ඤා-
 තාචීන්ද්‍රියං න අඤ්ඤාතාචී.

පදසංඛ්‍යාධනවාරො.

3. වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං
 ඉන්ද්‍රියා ඝාතින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛු-
 න්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියං:
 වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
 පුරිසින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං,
 ඉන්ද්‍රියා සුඛින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං,
 ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සින්ද්‍රියං: වක්ඛු වක්ඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දෙමනස්සින්ද්‍රියං:

2. වක්‍රයේ නො වූයේ වක්‍රාන්තය නො වූයේ වේ ද, වක්‍රාන්තය නො වූයේ වක්‍රයේ වේ ද; සොකු නො වූයේ සොකුත්තය නො වූයේ වේ ද, සොකුත්තය නො වූයේ සොකු නො වූයේ වේ ද; සාන නො වූයේ සානත්තය නො වූයේ වේ ද, සානත්තය නො වූයේ සාන නො වූයේ වේ ද; ජීවිත නො වූවා ජීවිතත්තය නො වූයේ වේ ද, ජීවිතත්තය නො වූයේ ජීවිත නො වූවා වේ ද; කාය නො වූයේ කායත්තය නො වූයේ වේ ද, කායත්තය නො වූයේ කාය නො වූයේ වේ ද; මනස් නො වූයේ මනස්ත්තය නො වූයේ වේ ද, මනස්ත්තය නො වූයේ මනස් නො වූයේ වේ ද; ස්ත්‍රී නො වූවා ඉන්ද්‍රිය නො වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො වූයේ ස්ත්‍රී නො වූවා වේ ද; පුරුෂ නො වූයේ පුරිසත්තය නො වූයේ වේ ද, පුරිසත්තය නො වූයේ පුරුෂ නො වූයේ වේ ද; ජීවිත නො වූයේ ජීවිතත්තය නො වූයේ වේ ද, ජීවිතත්තය නො වූයේ ජීවිත නො වූයේ වේ ද; සුඛ නො වූයේ සුඛත්තය නො වූයේ වේ ද, සුඛත්තය නො වූයේ සුඛ නො වූයේ වේ ද; දුක්ඛ නො වූයේ දුක්ඛත්තය නො වූයේ වේ ද, දුක්ඛත්තය නො වූයේ දුක්ඛ නො වූයේ වේ ද; සොමනස්ස නො වූයේ සොමනස්සත්තය නො වූයේ වේ ද, සොමනස්සත්තය නො වූයේ සොමනස්ස නො වූයේ වේ ද; දෙමනස්ස නො වූයේ දෙමනස්සත්තය නො වූයේ වේ ද, දෙමනස්සත්තය නො වූයේ දෙමනස්ස නො වූයේ වේ ද; උපෙක්ඛා නො වූවා උපෙක්ඛත්තය නො වූයේ වේ ද, උපෙක්ඛත්තය නො වූයේ උපෙක්ඛා නො වූවා වේ ද; ගුද්ධා නො වූවා සද්ධිත්තය නො වූයේ වේ ද, සද්ධිත්තය නො වූයේ ගුද්ධා නො වූවා වේ ද; වියඞ් නො වූයේ වීරිසිත්තය නො වූයේ වේ ද, වීරිසිත්තය නො වූයේ වියඞ් නො වූයේ වේ ද; සමානි නො වූවා සතිත්තය නො වූයේ වේ ද; සතිත්තය නො වූයේ සමානි නො වූවා වේ ද; සමාධි නො වූයේ සමාධිත්තය නො වූයේ වේ ද, සමාධිත්තය නො වූයේ සමාධි නො වූයේ වේ ද; ප්‍රභු නො වූවා පඤ්ඤත්තය නො වූයේ වේ ද, පඤ්ඤත්තය නො වූයේ ප්‍රභු නො වූවා වේ ද; අනඤ්ඤා නො වූවා අනඤ්ඤාත්තය නො වූයේ වේ ද, අනඤ්ඤාත්තය නො වූයේ අනඤ්ඤා නො වූවා වේ ද; අඤ්ඤත්තය නො වූයේ වේ ද; අඤ්ඤත්තය නො වූයේ අඤ්ඤා නො වූයේ වේ ද; අඤ්ඤාතථී නො වූයේ අඤ්ඤාතථීත්තය නො වූයේ වේ ද, අඤ්ඤාතථීත්තය නො වූයේ අඤ්ඤාතථී නො වූයේ වේ ද යත්.

ପଦ୍ମଭାଗ୍ୟାଳୟାର ଡି.

3. ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සොකින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සාකින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ජිවිතින්නය වේ ද, වක්‍රය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ කාසින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියෝ මනින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ඉස්ථින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ පුරිසින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ජිවිතින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ දුකින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්සින්නය වේ ද : ව්‍යුහය වක්‍රාන්තය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්සින්නය වේ ද :

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වනඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙකන්ද්‍රියං: වකඛු වනඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
 සභ්බන්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වීරිඨන්ද්‍රියං: වනඛු වකඛුන්ද්‍රියං,
 ඉන්ද්‍රියා සතීන්ද්‍රියං: වනඛු වකඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියං: වකඛු වකඛු-
 න්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤීන්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අභාසිකඤ්ඤා-
 සංඝාමිනීන්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤීන්ද්‍රියං: වකඛු වකඛුන්ද්‍රියං,
 ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤානාවිත්තීන්ද්‍රියං:

4. සෞතං සෞතိဉ္ဇိယං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛිඉන්ද්‍රියං -ප- සෞතං
සෞතිඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාචිඤ්ඤාතං:

၆. ဓာတုဗေဒ၊ စက်မှုဗေဒ၊ လူမှုဗေဒ - ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရေး၊
စက်မှုနှင့် အခြားအသုံးပြုချက်များ

၆. ဗီဇာ၊ ဗီဇိန္ဒြိယံ၊ စုဉ္ဇိယံ၊ ဝါနဓူဉ္ဇိယံ -ဇပ- ဗီဇာ၊ ဗီဇိ-
 ဉ္ဇိယံ၊ စုဉ္ဇိယံ၊ အသိက္ခကောပါဉ္ဇိယံ။

7. කායော කායිဉ္ဇයံ; ဓူဉ္ဇယံ ဝိနဉ္ဇိဉ္ဇယံ -ဇေ- ကာယော
 ကာයිဉ္ဇယံ, ဓူဉ္ဇယံ ဗုဒ္ဓဉ္ဇာပိဉ္ဇယံ:

၈. မဏော မာနိန္ဒြိယံ, စူဠိယံ၊ ပါနဉ္စိန္ဒြိယံ -ဧ- မဏော မာနိန္ဒြိယံ၊ စူဠိယံ၊ ဇာတိန္ဒြိယံ။

၅. စုဆီ စုဆီညှိယံ၊ စုညှိယံ ဝါသညှိယံ - ဇေ- စုဆီ စုဆီညှိယံ၊
စုညှိယံ ဂုဏ်သုတေသနီညှိယံ:

10. ဗွင်ဇွေ ဗွင်မိဉ်ယံ၊ စုဉ်ယံ ဝိဉ်ဉ်ယံ -ဇေ- ဗွင်ဇွေ၊
ဗွင်မိဉ်ယံ၊ စုဉ်ယံ ဇုဉ်ဉ်ယံ။

၁၁။ ပီပိတံ၊ ဗီရိသိဉ္စယံ၊ စူဠာယံ၊ ဝန္တရုဉ္စယံ - ၈- ဗီပိတံ၊
ဗီရိသိဉ္စယံ၊ စူဠာယံ၊ ဣဒါနာယံ။

12. ဣဝံ ဣဝိဉ္ဇိယံ၊ စုတ္တိယံ ဝိသုဒ္ဓိဉ္ဇိယံ - ၁၈- ဣဝံ ဣဝိဉ္ဇိယံ၊ စုတ္တိယံ ဗုဒ္ဓဉ္ဇိယံ၊

13. ဌာနဝင်၊ ဌာနသို့သွယ်၊ စုစည်း၊ ဝန်ဆောင်မှုပေးမှု -ပေး- ဌာနဝင်၊ ဌာနသို့သွယ်၊ စုစည်း၊ အသုံးပြုမှုပေးမှု။

၁၄။ ယောမိဘဏ္ဍာ၊ ယောမိဘဏ္ဍီတို့၊ စုတိယ၊ ဝါရသျှတို့ - ဇေ-
ယောမိဘဏ္ဍာ၊ ယောမိဘဏ္ဍီတို့၊ စုတိယ၊ အနန္တကပ္ပိတိယံ။

15. ငွေမဲစာအုပ်၊ ငွေမဲစာအုပ်အတွက်၊ ငွေမဲစာအုပ်အတွက် - ငွေမဲစာအုပ်၊ ငွေမဲစာအုပ်အတွက်၊ ငွေမဲစာအုပ်အတွက်

16. ငပေကသိ ငပေကသိဦး၊ စုဦး၊ ဝိနည်းဦး -ပေ- ငပေ
ကသိ ငပေကသိဦး၊ စုဦး၊ ငပေကသိဦး

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ විරිතිත වේ ද, වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ ස්මානිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිත වේ ද, වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සා-චිතිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤිත වේ ද : වක්‍රාන්ත වක්‍රාන්ත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

4. ශ්‍රොත්‍රය සොකිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... ශ්‍රොත්‍රය සොකිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

5. ස්‍රාණය ඝාතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... ස්‍රාණය ඝාතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

6. ජිවහා ජිවහිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... ජිවහා ජිවහිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාචිත වේ ද යත් :

7. කාය කායිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... කාය කායිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

8. මනස මනිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... මනස මනිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

9. ස්ත්‍රී ඉක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... ස්ත්‍රී ඉක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

10. පුරුෂ පුරිසිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... පුරුෂ පුරිසිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

11. ජිවිතය ජිවිතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... ජිවිතය ජිවිතිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

12. සුඛය සුඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... සුඛය සුඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

13. දුඃඛය දුක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... දුඃඛය දුක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

14. සොමනස්සය සොමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... සොමනස්සය සොමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

15. දෙමනස්සය දෙමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... දෙමනස්සය දෙමනස්සිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

16. උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ත වේ ද... උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤානාවිත වේ ද යත් :

17. සඤ්ඤා සඤ්ඤාදියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- සඤ්ඤා සඤ්ඤාදියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවන්දියං:

18. විරියං විරියාදියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- විරියං විරියාදියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවන්දියං:

19. සති සතියාදියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- සති සතියාදියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවන්දියං:

20. සමාධි සමාධියාදියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- සමාධි සමාධියාදියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවන්දියං:

21. පඤ්ඤා පඤ්ඤාදියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- පඤ්ඤා පඤ්ඤාදියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවන්දියං:

22. අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමිනි අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමිනියාදියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමිනි අනඤ්ඤාන අඤ්ඤාසංඝාමිනියාදියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවන්දියං:

23. අඤ්ඤා අඤ්ඤාදියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- අඤ්ඤා අඤ්ඤාදියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාවන්දියං:

24. අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවන්දියං, ඉන්ද්‍රියා වක්ඛන්දියං -ඉප- අඤ්ඤාතාවී අඤ්ඤාතාවන්දියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාදියං:

25. න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉන්ද්‍රියාදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න සානිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවහිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං. න ඉන්ද්‍රියා න කායිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉස්සිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න ආකම්භිදියං: න වක්ඛු න වක්ඛන්දියං, න ඉන්ද්‍රියා න

17. ශ්‍රද්ධා සද්ධිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රියවේ ද...
ශ්‍රද්ධා සද්ධිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වේ ද යත්:

18. වියඞ්චිරිසිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද... වියඞ්චිරිසිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වේ ද යත්:

19. ස්මෘති සතිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද...
ස්මෘති සතිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වේ ද යත්:

20. සමාධි සමාධිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද...
සමාධි සමාධිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වේ ද යත්:

21. ප්‍රඥ පඤ්ඤිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද...
ප්‍රඥ පඤ්ඤිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වේ ද යත්:

22. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වේ ද,
ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති අනඤ්ඤ-
තඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වේ ද යත්:

23. අඤ්ඤ අඤ්ඤිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වේ ද...
අඤ්ඤ අඤ්ඤිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වේ ද යත්:

24. අඤ්ඤතාවි අඤ්ඤතාවිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය
වේ ද ... අඤ්ඤතාවි අඤ්ඤතාවිත්තිය වේ ද, ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤිත්තිය
වේ ද යත්:

25. වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය
නොවුවාහු සොතිත්තිය නොවුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ
වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු සාතිත්තිය නො
වුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද,
ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු ජිවිහිත්තිය නොවුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ
වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු කායිත්තිය නො
වුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද,
ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු මනිත්තිය නොවුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ
වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු ඉස්සිත්තිය නො
වුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද,
ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු පුරිසිත්තිය නොවුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ
වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු ජිවිතිත්තිය නො
වුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය
නොවුවාහු පුබ්බිත්තිය නොවුයේ වේ ද: වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛන්ද්‍රිය
නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු දුක්ඛිත්තිය නො වුයේ වේ ද:
වක්ඛස් නොවුයේ වක්ඛන්ද්‍රිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු

සොමනසසිත්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉන්ද්‍රියසසිත්‍රියං:
 න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛිත්‍රියං: න චක්ඛු න
 චක්ඛුත්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤිත්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා
 න චීරිසිත්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න සතිත්‍රියං: න චක්ඛු
 න චක්ඛුත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාඤ්ඤිත්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං.
 න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤිත්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
 අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීත්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
 අඤ්ඤිත්‍රියං: න චක්ඛු න චක්ඛුත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවිත්‍රියං:

26. න සොතං න සොතිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුත්‍රියං -පෙ-
 න සොතං න සොතිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවිත්‍රියං:

27. න සාතං න සාතත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුත්‍රියං -පෙ-
 න සාතං න සාතත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවිත්‍රියං:

28. න ජිව්හා න ජිව්හිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුත්‍රියං -පෙ- න
 ජිව්හා න ජිව්හිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවිත්‍රියං:

29. න කාශ්‍යා න කාශිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුත්‍රියං -පෙ-
 න කාශ්‍යා න කාශිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවිත්‍රියං:

30. න මනෝ න මනිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුත්‍රියං -පෙ- න
 මනෝ න මනිත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවිත්‍රියං:

31. න ඉසී න ඉසීත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුත්‍රියං -පෙ- න
 ඉසී න ඉසීත්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාවිත්‍රියං:

[illegible]

26. සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛිත්තේන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අභිසංඛ්‍යාචිත්තේන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත්:

27. සාන නොවූයේ සානිත්වය නො වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තූන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද... සාන නොවූයේ සානිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාචිත්තය නොවූයේ වේ ද යත් :

28. පීඨිකා නොවූයේ පීඨිකත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍රිකත්වය නොවූයේ වේ ද ... පීඨිකා නොවූයේ පීඨිකත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්කාමාචීත්වය නොවූයේ වේ ද යත් :

29. කාය නොවූයේ කායිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවා වන්නත්වය නොවූයේ වේ ද ... කාය නොවූයේ කායිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අභිභවිත්වය නොවූයේ වේ ද යත් :

30. මන නොවූයේ මනින්නිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්නිය නොවූවාහු වක්කුන්නිය නොවූයේ වේ ද ... මන. නොවූයේ මනින්නිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්නිය නොවූවාහු අක්කුන්නිය නොවූයේ වේ ද යත් :

31. ඉස්මි නොවුයේ ඉස්මිත්දිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවුවාහු චක්ඛන්දිය නොවුයේ වේ ද ... ඉස්මි නොවුයේ ඉස්මිත්දිය නොවුයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවුවාහු අසංකෘතීන්දිය නොවුයේ වේ ද යත්:

32. න පුරිසො න පුරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ-
න පුරිසො න පුරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

33. න ජීවිතං න ජීවිතිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ- න
ජීවිතං න ජීවිතිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

34. න සුඛං න සුඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ- න
සුඛං න සුඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

35. න දුක්ඛං න දුක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ- න
දුක්ඛං න දුක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

36. න සොමනස්සං න සොමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛු-
ත්ථියං -පෙ- න සොමනස්සං න සොමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න
අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

37. න දෙමනස්සං න දෙමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං
-පෙ- න දෙමනස්සං න දෙමනස්සිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤා-
තාවිත්ථියං:

38. න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං
-පෙ- න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

39. න සඤ්ඤා න සඤ්ඤිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ-
න සඤ්ඤා න සඤ්ඤිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

40. න චිරියං න චිරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න චක්ඛුත්ථියං -පෙ-
න චිරියං න චිරිසිත්ථියං, න ඉත්ථියා න අඤ්ඤාතාවිත්ථියං:

32. පුරිස නොවූයේ පුරිසින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු වක්කුන්දිය නොවූයේ වේ ද ... පුරිස නොවූයේ පුරිසින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු අකුණුවාට්ටිය නොවූයේ වේ ද යත් :

33. පීඨික නොවූයේ පීඨිකින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු වක්කුන්දිය නොවූයේ වේ ද ... පීඨික නොවූයේ පීඨිකින්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු අකෂරාචාරීන්දිය නොවූයේ වේ ද යත් :

34. සුඛ නොවූයේ සුඛිත්ත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ත්රිය නො
වූවාහු චක්ඛිත්ත්වය නොවූයේ වේ ද ... සුඛ නොවූයේ සුඛිත්ත්වය
නොවූයේ වේ ද, ඉන්ත්රිය නො වූවාහු අසංකප්පාචිත්ත්වය නොවූයේ
වේ ද යත් :

35. දුක්ඛ නොවූයේ දුක්ඛිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුත්වය නොවූයේ වේ ද ... දුක්ඛ නොවූයේ දුක්ඛිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංකාරාවිත්වය නොවූයේ වේ ද යත් :

36. සෞමනස්ස නොවූයේ සෞමනස්සින්දීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සෞමනස්ස නොවූයේ සෞමනස්සින්දීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවහු අසාද්ධතාවින්දීය නොවූයේ වේ ද යත් :

37. දෙමතස්ස නොවූයේ දෙමතස්සින්දීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය ගො වූයේ වේ ද ... දෙමතස්ස නොවූයේ දෙමතස්සින්දීය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අකුසලාචරීය නොවූයේ වේ ද යත් :

38. උපෙක්ෂා නොවූවා උපෙක්ෂිතය නොවූයේ වේ ද ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂිතය නොවූයේ වේ ද ... උපෙක්ෂා නොවූවා උපෙක්ෂිතය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්ෂයාවිතය නොවූයේ වේ ද යත් :

39. සඳ්ඛා නොවුවා සඳ්ධිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්තිය නොවුවාහු චක්ඛුත්තිය නොවූයේ වේ ද ... සඳ්ඛා නොවුවා සඳ්ධිත්තිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්තිය නොවුවාහු අසංසකාචිත්තිය නොවූයේ වේ ද යත් :

40. විරිය නොවූයේ විරිසිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛිත්වය නොවූයේ වේ ද ... විරිය නොවූයේ විරිසිත්වය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංකෘතීන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

41. න සති න සතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සති න සතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං;

42. න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න සමාධි න සමාධින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං;

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න පඤ්ඤා න පඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං;

44. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං;

45. න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤං න අඤ්ඤින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං;

46. න අඤ්ඤාතාථි න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියං -පෙ- න අඤ්ඤාතාථි න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියං;

පදසොධනමුලවක්ඛවාරො.

47. චක්ඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා චක්ඛු¹. සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතං: සාතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සාතං: ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හා: කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො: මනෝ මන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනෝ: ඉත්ථි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථි: පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො: ජීවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජීවිතං: සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං: දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං: සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං: දොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දොමනස්සං: උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා:

1. චක්ඛුන්ද්‍රියං - P.T.S..

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

41. සති නොවුවා සතින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සති නොවුවා සතින්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතචිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

42. සමාධි නොවූයේ සමාධිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... සමාධි නොවූයේ සමාධිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතචිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

43. පඤ්ඤා නොවුවා පඤ්ඤිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... පඤ්ඤා නොවුවා පඤ්ඤිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතචිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

44. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතචිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

45. අඤ්ඤා නොවූයේ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤා නොවූයේ අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතචිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

46. අඤ්ඤාතචි නොවූයේ අඤ්ඤාතචිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤාතචි නොවූයේ අඤ්ඤාතචිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤිත්තද්‍රිය නොවූයේ වේ ද යත් :

පදගොධනමුලවක්‍රවාර යි.

47. වක්ඛස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්ඛස් වේ ද: ශ්‍රෝත්‍ර වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රෝත්‍ර වේ ද: ස්පර්ශ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්පර්ශ වේ ද: ජීවිත වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද: කාය වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු කාය වේ ද: මනස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු මනස් වේ ද: ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්ත්‍රී වේ ද: පුරුෂ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු පුරුෂ වේ ද: ජීවිත වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද: සුඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සුඛ වේ ද: දුඃඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දුඃඛ වේ ද: සොමනස්‍ය වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සොමනස්‍ය වේ ද: දොෂිනස්‍ය වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දොෂිනස්‍ය වේ ද: උපෙක්‍ඛා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු උපෙක්‍ඛා වේ ද:

සඬා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සඬා: වීරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වීරියං: සති ඉන්ද්‍රියං
ඉන්ද්‍රියා සති: සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි: පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
පඤ්ඤා: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති:
අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං: අඤ්ඤාතාචි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා
අඤ්ඤාතාචි:

48. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු:¹ න ජ්‍යාතං න
ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජ්‍යාතං:² න ඝාතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
ඝාතං: න ජීව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීව්හා: න කායො න ඉන්ද්‍රියං,
න ඉන්ද්‍රියා න කායො: න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න
ඉඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉඤ්ඤා: න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
න පුරිසො: න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං: න සුඛං න
ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං:
න ජ්‍යාමනස්සං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජ්‍යාමනස්සං: න දෙමනස්සං
න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං: න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියං, න
ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා: න සඬා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සඬා: න
වීරියං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න වීරියං: න සති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
න සති: න සමාධි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න පඤ්ඤා න
ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති න ඉන්ද්‍රියං,
න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමීති: න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
න අඤ්ඤං: න අඤ්ඤාතාචි න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචි:

සුඬ ඉන්ද්‍රියවාජො.

1. චක්ඛුන්ද්‍රියං - PTS.

2. ජ්‍යාමනස්සං - PTS.

ශ්‍රද්ධා වුවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු ශ්‍රද්ධා වේ ද: වියා
 වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු වියා වේ ද: කෂාති වුවා
 ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු කෂාති වේ ද: සමාධි වූයේ ඉන්ද්‍රිය
 වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු සමාධි වේ ද: ප්‍රඥ වුවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද,
 ඉන්ද්‍රිය වුවාහු ප්‍රඥ වේ ද: අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය
 වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති වේ ද: අඤ්ඤ
 වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු අඤ්ඤ වේ ද: අඤ්ඤතාථි
 වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු අඤ්ඤතාථි වේ ද යත්:

48. වක්‍රයේ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො
වූවාහු වක්‍රයේ නොවූයේ වේ ද; ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ
වේද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ වේ ද; ස්‍රාණ නොවූයේ
ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්‍රාණ නොවූයේ
වේ ද; පිටිනා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නො
වූවාහු පිත්තා නොවූවා වේ ද; කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ
වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කාය නොවූයේ වේ ද; මනස් නොවූයේ
ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනස් නොවූයේ වේ ද;
ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්ත්‍රී
නොවූවා වේ ද; පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය
නොවූවාහු පුරුෂ නොවූයේ වේ ද; ජීවිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නො
වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිත නොවූයේ වේ ද; සුබ නො
වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුබ නොවූයේ
වේ ද; දුඃඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
දුඃඛ නොවූයේ වේ ද; යෙෂමනසා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද,
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු යෙෂමනසා නොවූයේ වේ ද; දෙශම්නසා නො
වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දෙශම්නසා නො
වූයේ වේ ද; උපෙක්කා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය
නොවූවාහු උපෙක්කා නොවූවා වේ ද; ගුද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නො
වූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ගුද්ධා නොවූවා වේ ද; වියං නො
වූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වියං නොවූයේ
වේ ද; සමාති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
සමාති නොවූවා වේ ද; සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද,
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධි නොවූයේ වේ ද; ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය
නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ප්‍රඥා නොවූවා වේ ද; අනඤ්ඤ-
තඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ වේ ද; අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය
නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤ නොවූයේ වේ ද;
අඤ්ඤතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු
අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

ශ්‍රද්ධා ඉන්ද්‍රියවාර සි.

49. වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොතං¹: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සානං²: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිව්හා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා කායො: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා මනෝ: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථී: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පුරිසො: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා ජිවිතං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සුඛං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා දෙමනස්සං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සද්ධා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා විරියං: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සති: වතඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා සමාධි: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීති: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤා: වකඛු ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

50. සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු³: -ප- සොතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

51. සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- සානං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

52. ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- ජිව්හා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී.

53. කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- කායො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

54. මනෝ ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- මනෝ ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

55. ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

56. පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- පුරිසො ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

57. ජිවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- ජිවිතං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

58. සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වකඛු: -ප- සුඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

1. සොභිතද්‍රියං-P.T.S.

2. සානිතද්‍රියං-P.T.S.

3. වකඛුතද්‍රියං - PTS.

49. වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රොත්‍ර වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්පර්ශ වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිතා වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු කාය වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු මනස් වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ස්මිති වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු පුරුෂ වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ජීවිත වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සුඛ වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දුඃඛ වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සංගමනසාර වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු දෙශීනසාර වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු උපෙක්ඛා වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ශ්‍රද්ධා වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු විශ්වාසී වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සමානී වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු සමාධි වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු ප්‍රඥා වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අනායාසකායානාසිකා වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අසංකල්ප වේ ද : වක්කස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අසංකල්පකාමී වේ ද යත් :

50. ශ්‍රෝත්‍ර වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද. ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්‍රස් වේ ද ...
 ශ්‍රෝත්‍ර වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අක්‍රස්කාරී වේ ද යත්:

51. ප්‍රාණ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වන්නේ වේ ද ...
ප්‍රාණ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අසංඝතාව වේ ද යත්:

52. පීඨිකා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වෘක්ක වේ ද...
පීඨිකා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අසංකල්පකාරී වේ ද යත් :

53. කාය වුයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු වක්‍රස් වේ ද ...
කාය වුයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වුවාහු අසංස්කාරී වේ ද යත්:

54. මනස් වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්‍රස් වේ ද ...
මනස් වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අසංස්කාරාභී වේ ද යත්:

55. ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්‍රය වේ ද ... ස්ත්‍රී වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අභ්‍යන්තර වේ ද යත්:

56. පුරුෂ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍රස් වේ ද ...
පුරුෂ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අක්‍රස්කාරී වේ ද යත්:

57. පිහිත වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු චක්‍රස් වේ ද ...
පිහිත වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අක්‍රස්කාරී වේ ද යත්:

58. සුඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වසූයේ වේ ද ... සුඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අසුඛතාවී වේ ද යත් :

59. දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

60. සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

61. දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

62. උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

63. සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

64. විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- විරියං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

65. සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- සමාධි ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

68. අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිති ඉන්ද්‍රියං: ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- අනඤ්ඤානඤ්ඤාස්සාමිති ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

69. අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාථී:

70. අඤ්ඤාතාථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා වත්තු: -පෙ- අඤ්ඤාතාථී ඉන්ද්‍රියං, ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤං:

අනුලොමං.

71. න වත්තු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොතං¹: න වත්තු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සානං²: න වත්තු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හං:

1. සොමනස්සං - PTS

2. සාඤ්ඤං - PTS

59. දූඛ වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... දූඛ වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

60. සෞමනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... සෞමනසා වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

61. දොථිනසා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... දොථිනසා වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

62. උපෙක්‍ෂා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... උපෙක්‍ෂා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

63. ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... ශ්‍රද්ධා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

64. වීර්‍ය වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... වීර්‍ය වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

65. සමාති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... සමාති වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

66. සමාධි වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... සමාධි වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

67. ප්‍රඥා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... ප්‍රඥා වූවා ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

68. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

69. අඤ්ඤා වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... අඤ්ඤා වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤාතාථී වේ ද යත්:

70. අඤ්ඤාතාථී වූයේ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු වක්‍ෂස් වේ ද ... අඤ්ඤාතාථී වූයෙ ඉන්ද්‍රිය වේ ද, ඉන්ද්‍රිය වූවාහු අඤ්ඤා වේ ද යත්:

අනුලොම යි.

71. වක්‍ෂස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ශ්‍රොත්‍ර නොවූයේ වේ ද; වක්‍ෂස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ස්‍රාවණ නොවූයේ වේ ද; වක්‍ෂස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජිවහා නොවූවා වේ ද;

න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න කායො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න මනො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න ඉන්ද්‍රියා: න
 චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා
 න ජීවිතං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සුඛං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං:
 න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං,
 න ඉන්ද්‍රියා න උපෙකකා: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සංඛා:
 න චක්ඛු . න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න විරියං: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න
 ඉන්ද්‍රියා න සත්ථි: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න සමාධි: න චක්ඛු න
 ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න
 අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිති: න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤා: න
 චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සොතං
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

73. න සාතං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න සාතං
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

74. න ජීව්හා න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න ජීව්හා
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

75. න කායො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න කායො
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

76. න මනො න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න මනො
 න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථි:

[illegible]

72. ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කය නොවූයේ වේ ද... ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අකුණකාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

73. **ප්‍රාණ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කයේ නොවූයේ වේ ද ... ප්‍රාණ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අකිංකරාචාරී නොවූයේ වේ ද යත්:**

74. පිරිහා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්‍රස් නොවූයේ වේ ද... පිරිහා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිඤ්ඤාචාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

75. කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කය නොවූයේ වේ ද ... කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාථී නොවූයේ වේ ද යත්:

76. මනස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වසුන් නොවූයේ වේ ද ... මනස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසුන්කාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

77. න ඉඤ්ඤා න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න ඉඤ්ඤා න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

78. න පුරිසො න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න පුරිසො න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

79. න ජීවිතං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න ජීවිතං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

80. න සුඛං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න සුඛං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

81. න දුක්ඛං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න දුක්ඛං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

82. න ඤාමනස්සං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න ඤාමනස්සං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි.

83. න දෙමනස්සං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න දෙමනස්සං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

84. න උපෙක්ඛා න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න උපෙක්ඛා න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

85. න සඤ්ඤා න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න සඤ්ඤා න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

86. න චීරියං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න චීරියං න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

87. න සති න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න සති න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

88. න සමාධි න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න චක්ඛු: -පෙ- න සමාධි න ඉඤ්ඤා, න ඉඤ්ඤා න අඤ්ඤානාථි:

77. ස්ත්‍රී නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්ක නොවූයේ වේ ද ... ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූරයා වී නොවූයේ වේ ද යත්:

78. පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කයෝ නොවූයේ වේ ද ... පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්කයෝ නොවූයේ වේ ද, යත්:

79. පීඨික නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වෘක්කස් නොවූයේ වේ ද ... පීඨික නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචී නොවූයේ වේ ද යත්:

80. සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ව්‍යඤ්ඤ නොවූයේ වේ ද ... සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාපී නොවූයේ වේ ද යත්:

81. දුටු නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වසුස් නොවූයේ වේ ද ... දුටු නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිඤ්ඤතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

82. සෞම්නසා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වසඤ්ජය නොවූයේ වේ ද ... සෞම්නසා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිඤ්ඤාචී නොවූයේ වේ ද යත්:

83. දෙමළ භාෂා නොවූයේ ඉන්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු වසූයේ නොවූයේ වේ ද ... දෙමළ භාෂා නොවූයේ ඉන්දිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්දිය නොවූවාහු දෙමළ භාෂා නොවූයේ වේ ද යත්:

84. උපෙක්ෂා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ෂුස් නොවූයේ වේ ද ... උපෙක්ෂා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්ෂයාචාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

85. ශ්‍රද්ධා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු වසඤ්ඤා නොවූයේ වේ ද ... ශ්‍රද්ධා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අසඤ්ඤාවේ නොවූයේ වේ ද (ත්):

86. වියඬි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වසඤ්ඤා නොවූයේ වේ ද ... වියඬි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසීඤ්ඤාචාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

87. සමාති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්‍රයේ නොවූයේ වේ ද ... සමාති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්‍රයකාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

88. සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වසුයේ නොවූයේ වේ ද ... සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසිද්ධිකාරී නොවූයේ වේ ද යත්:

89. න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියං න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න පඤ්ඤා
න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

90. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු
-පෙ- න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීති න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

91. න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න අඤ්ඤං
න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථී:

92. න අඤ්ඤානාථී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු: -පෙ- න
අඤ්ඤානාථී න ඉන්ද්‍රියං, න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං:

සුද්ධ ඉන්ද්‍රියමූලචක්ඛවාරො

උදෙසවාරො නිට්ඨිතො.

89. ප්‍රඥ නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... ප්‍රඥ නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

90. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

91. අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ වේ ද යත්:

92. අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වස්තූන් නොවූයේ වේ ද ... අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වේ ද, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤ නොවූයේ වේ ද යත්:

ඉද්ධ ඉන්ද්‍රිය මූලවත්‍රවාර ස.

උද්දේශවාර නිමි.

1. පසුකැපෑ නිදේසවාරෝ

1. වක්‍ර වක්‍රජයනි: දිබවක්‍ර පසුකැපෑ වක්‍ර, න වක්‍රජය. වක්‍රජය. වක්‍ර වෙව වක්‍රජයකි. වක්‍රජය. වක්‍ර'නි: ආමනා.

සොත. සොතිජයනි: දිබසොත. තණා සොත. සොත, න සොතිජය. සොතිජය. සොතකෙව සොතිජයකි. සොතිජය. සොතනි: ආමනා.

සාන. සාතිජයනි: ආමනා. සාතිජය. සානනි: ආමනා.

පිච්ඡා පිච්ඡිජයනි: ආමනා. පිච්ඡිජය. පිච්ඡා'නි: ආමනා.

කායො කායිජයනි: කායිජය. ධපෙඤා අවසෙසො කායො කායො¹ න කායිජය. කායිජය. කායො වෙව කායිජයකි. කායිජය. කායො'නි: ආමනා.

මනො මනිජයනි: ආමනා. මනිජය. මනො'නි: ආමනා.

ඉඤ්ඤා ඉඤ්ඤිජයනි: මනා. ඉඤ්ඤය. ඉඤ්ඤ'නි: මනා.

පුරිසො පුරිසිජයනි: මනා. පුරිසිජය. පුරිසො'නි: මනා.

පිච්ඡා පිච්ඡිජයනි: ආමනා. පිච්ඡිජය. පිච්ඡා'නි: ආමනා.

සුඛං සුඛිජයනි: ආමනා. සුඛිජය. සුඛනි: ආමනා.

දුක්ඛං දුක්ඛිජයනි: ආමනා. දුක්ඛිජය. දුක්ඛනි: ආමනා.

සොමනස්සං සොමනස්සිජයනි: ආමනා. සොමනස්සිජය. සොමනස්සනි: ආමනා.

දෙමනස්සං දෙමනස්සිජයනි: ආමනා. දෙමනස්සිජය. දෙමනස්සනි: ආමනා.

උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිජයනි: උපෙක්ඛිජය. ධපෙඤා අවසෙසා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛිජය. උපෙක්ඛිජය. උපෙක්ඛා වෙව උපෙක්ඛිජයකි. උපෙක්ඛිජය. උපෙක්ඛා'නි: ආමනා.

1. අවසෙසො - ඉපසං

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ප්‍රඥප්ති තීර්ථදේශවාර

1. වක්‍රස්‍ර වක්‍රරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රස්‍ර ප්‍රඥවක්‍රස්‍ර වක්‍රස්‍ර වෙයි, වක්‍රරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්‍රරින්ද්‍රිය වක්‍රස්‍ර ද වක්‍රරින්ද්‍රිය ද වෙයි. වක්‍රරින්ද්‍රිය වක්‍රස්‍ර වෙයි යත්: එසේ යි.

ශ්‍රොත්‍රය සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යසොති කණ්භාසොති සොති වෙයි. සොතින්ද්‍රිය නො වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොති ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොති වෙයි යත්: එසේ යි.

සුරාණ සුරාණන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. සුරාණන්ද්‍රිය සුරාණ වෙයි යත්: එසේ යි.

චිත්ත චිත්තෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. චිත්තෙන්ද්‍රිය චිත්ත වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය කායින්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා (හැර) අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. කායෙන්ද්‍රිය තෙම කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. කායෙන්ද්‍රිය කාය වෙයි යත්: එසේ යි.

මනස මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. මනින්ද්‍රිය මනස වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොමෝ ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී වෙයි යත්: නො වෙයි.

පුරුෂ තෙම පුරිසින්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. පුරිසින්ද්‍රිය පුරුෂ වෙයි යත්: නො වෙයි.

ජීවිතය ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ජීවිතෙන්ද්‍රිය ජීවිත වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛය සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්ද්‍රිය සුඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

දුඃඛය දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යි. දුඃඛෙන්ද්‍රිය දුඃඛ වෙයි යත්: එසේ යි.

සංඝමනසාය සංඝමනසෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සංඝමනසෙන්ද්‍රිය සංඝමනසාය වෙයි යත්: එසේ යි.

දොර්මනසාය දොර්මනසෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. දොර්මනසෙන්ද්‍රිය දොර්මනසාය වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. උපෙක්‍ෂෙන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා වෙයි යත්: එසේ යි.

සඤ්ඤා සඤ්ඤාන්තී: ආමනතා. සඤ්ඤා සඤ්ඤා'නි: ආමනතා.

වීරියං වීරියන්තී: ආමනතා. වීරියන්තී: ආමනතා.

සත්ති සත්තින්තී: ආමනතා. සත්තින්තී: ආමනතා.

සමාධි සමාධින්තී: ආමනතා. සමාධි'නි: ආමනතා.

පඤ්ඤා පඤ්ඤාන්තී: ආමනතා. පඤ්ඤා පඤ්ඤා'නි: ආමනතා.

අනුස්සව අනුස්සවන්තී: ආමනතා. අනුස්සව අනුස්සව'නි: ආමනතා.

අඤ්ඤා අඤ්ඤාන්තී: ආමනතා. අඤ්ඤා අඤ්ඤා'නි: ආමනතා.

අඤ්ඤාචාරි අඤ්ඤාචාරීන්තී: ආමනතා. අඤ්ඤාචාරි'නි: ආමනතා.

අනුලෝමං.

2. න චක්ඛු න චක්ඛුන්තී: ආමනතා. න චක්ඛුන්තී: ආමනතා. න චක්ඛු'නි: දිට්ඨචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු න චක්ඛුන්තී: ආමනතා. න චක්ඛු'නි: දිට්ඨචක්ඛු පඤ්ඤාචක්ඛු න චක්ඛුන්තී: ආමනතා.

සොකං න සොකන්තී: ආමනතා. න සොකන්තී: ආමනතා. න සොක'නි: දිට්ඨසොකං තණ්හාසොකං න සොකන්තී: ආමනතා. න සොක'නි: දිට්ඨසොකං තණ්හාසොකං න සොකන්තී: ආමනතා.

න සානං න සානන්තී: ආමනතා. න සානන්තී: ආමනතා. න සාන'නි: දිට්ඨසානං තණ්හාසානං න සානන්තී: ආමනතා. න සාන'නි: දිට්ඨසානං තණ්හාසානං න සානන්තී: ආමනතා.

න ජිව්හා න ජිව්හන්තී: ආමනතා. න ජිව්හන්තී: ආමනතා. න ජිව්හ'නි: දිට්ඨජිව්හා තණ්හාජිව්හා න ජිව්හන්තී: ආමනතා. න ජිව්හ'නි: දිට්ඨජිව්හා තණ්හාජිව්හා න ජිව්හන්තී: ආමනතා.

න කායො න කායන්තී: ආමනතා. න කායන්තී: ආමනතා. න කාය'නි: දිට්ඨකායො තණ්හාකායො න කායන්තී: ආමනතා. න කාය'නි: දිට්ඨකායො තණ්හාකායො න කායන්තී: ආමනතා.

ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ශ්‍රද්ධා වෙයි යත්: එසේ යි.

වීයථි වීයෙථින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. වීයෙථින්ද්‍රිය වීයථි වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාති සමාතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාතීන්ද්‍රිය සමාති වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි සමාධින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. සමාධින්ද්‍රිය සමාධි වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥ ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය ප්‍රඥ වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය අඤ්ඤ-වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤතාවී අඤ්ඤතාවින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය අඤ්ඤතාවී වෙයි යත්: එසේ යි.

අනුලොම යි.

2. වක්ඛස් නොවූයේ වක්ඛරින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. වක්ඛරින්ද්‍රිය නොවූයේ වක්ඛස් නොවූයේ වෙයි යත්: දිව්‍යවක්ඛස ප්‍රඥ වක්ඛස වක්ඛරින්ද්‍රිය නො වෙයි, වක්ඛස් වෙයි. වක්ඛස ද වක්ඛරින්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වක්ඛස් වෙයි, නො ද වක්ඛරින්ද්‍රිය වේ.

ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ශ්‍රෝත්‍ර නොවූයේ වෙයි යත්: දිව්‍යශ්‍රෝත්‍ර තණ්හායෝත ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය නො වෙයි, සොත වෙයි. සොත ද ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොත වෙයි. නො ද ශ්‍රෝත්‍රෙන්ද්‍රිය වේ.

ස්‍රාණ නොවූයේ ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ස්‍රාණ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජීභ්වා නොවූවා ජීවිහෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ජීවිහෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ජීභ්වා නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය නොවූයේ කායෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. කායෙන්ද්‍රිය නොවූයේ කාය නොවූයේ වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය තබා අවශෙෂ කාය කායින්ද්‍රිය නො වෙයි, කාය වෙයි. කාය ද කායෙන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද කාය වෙයි. නො ද කායෙන්ද්‍රිය වේ.

න මනෝ න මනිත්‍රියනති: ආමනායා. න මනිත්‍රියං න මනෝ'ති: ආමනායා.

න ඉත්‍රී න ඉත්‍රීත්‍රියනති: ඉත්‍රීත්‍රියං න ඉත්‍රී, ඉත්‍රීත්‍රියං. ඉත්‍රීඤ්ඤ ඉත්‍රීත්‍රියඤ්ඤ ධර්මෙතා අවසෙසා න චෙව ඉත්‍රී, න ච ඉත්‍රීත්‍රියං. න ඉත්‍රීත්‍රියං න ඉත්‍රී'ති: ඉත්‍රී න ඉත්‍රීත්‍රියං, ඉත්‍රී. ඉත්‍රීඤ්ඤ ඉත්‍රීත්‍රියඤ්ඤ ධර්මෙතා අවසෙසා න චෙව ඉත්‍රී, න ච ඉත්‍රීත්‍රියං.

න පුරිසො න පුරිසිත්‍රියනති: පුරිසිත්‍රියං න පුරිසො, පුරිසිත්‍රියං; පුරිසඤ්ඤ පුරිසිත්‍රියඤ්ඤ ධර්මෙතා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච පුරිසිත්‍රියං. න පුරිසිත්‍රියං න පුරිසො'ති: පුරිසො න පුරිසිත්‍රියං, පුරිසො. පුරිසඤ්ඤ පුරිසිත්‍රියඤ්ඤ ධර්මෙතා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ච පුරිසිත්‍රියං.

න ජීවිතං න ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනායා. න ජීවිතිත්‍රියං න ජීවිතනති: ආමනායා.

න සුඛං න සුඛිත්‍රියනති: ආමනායා. න සුඛිත්‍රියං න සුඛනති ආමනායා.

න දුක්ඛං න දුක්ඛිත්‍රියනති: ආමනායා. න දුක්ඛිත්‍රියං න දුක්ඛනති: ආමනායා.

න සොමනස්සං න සොමනස්සිත්‍රියනති: ආමනායා. න සොමනස්සිත්‍රියං න සොමනස්සනති: ආමනායා.

න දෙමනස්සං න දෙමනස්සිත්‍රියනති: ආමනායා. න දෙමනස්සිත්‍රියං න දෙමනස්සනති: ආමනායා.

න උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්‍රියනති: ආමනායා. න උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපෙක්ඛා'ති: උපෙක්ඛිත්‍රියං ධර්මෙතා අවසෙසා උපෙක්ඛා න උපෙක්ඛිත්‍රියං උපෙක්ඛා. උපෙක්ඛඤ්ඤ උපෙක්ඛිත්‍රියඤ්ඤ ධර්මෙතා අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා, න ච උපෙක්ඛිත්‍රියං.

න සඤ්ඤා න සඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනායා. න සඤ්ඤිත්‍රියං න සඤ්ඤා'ති: ආමනායා.

න වීරියං න වීරියිත්‍රියනති: ආමනායා. න වීරියිත්‍රියං න වීරියනති: ආමනායා.

න සති න සතිත්‍රියනති: ආමනායා. න සතිත්‍රියං න සති'ති: ආමනායා.

න සමාධි න සමාධිත්‍රියනති: ආමනායා. න සමාධිත්‍රියං න සමාධි'ති: ආමනායා.

මනස් නොවූයේ මනින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
මනින්ද්‍රිය නොවූයේ චිතස් නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොවූවා ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ස්ත්‍රී
නො වෙයි, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි. ස්ත්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද තබා අවශෙෂයෝ
නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ. ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ ස්ත්‍රී
නොවූවා වෙයි යත්: ස්ත්‍රී ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො වෙයි, ස්ත්‍රී වේ ස්ත්‍රිය ද
ස්ත්‍රීන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි. නො ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වේ.

පුරුෂ නොවූයේ පුරුෂන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂන්ද්‍රිය
පුරුෂ නො වෙයි, පුරුෂන්ද්‍රිය වෙයි. පුරුෂ ද පුරුෂන්ද්‍රියය ද
තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි. නො ද පුරුෂන්ද්‍රිය වේ.
පුරුෂන්ද්‍රිය නොවූයේ පුරුෂ නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂ පුරුෂන්ද්‍රිය
නො වෙයි, පුරුෂ වෙයි, පුරුෂ ද පුරුෂන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ
නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද පුරුෂන්ද්‍රිය වේ.

ජීවිත නොවූයේ ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ජීවිතෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ජීවිත නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛ නොවූයේ සුඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. සුඛෙන්
ද්‍රිය නොවූයේ සුඛ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

දුඃඛ නොවූයේ දුඃඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
දුඃඛෙන්ද්‍රිය නොවූයේ දුඃඛ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොමනස්ස නොවූයේ සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්:
එසේ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ සොමනස්ස නොවූයේ වෙයි
යත්: එසේ යි.

දෙමනස්ස නොවූයේ දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්:
එසේ යැ. දෙමනස්සෙන්ද්‍රිය නොවූයේ දෙමනස්ස නොවූයේ වෙයි යත්:
එසේ යි.

උපෙක්ඛා නොවූවා උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ
යැ. උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ උපෙක්ඛා නොවූවා වෙයි යත්: උපෙක්ඛන්
ද්‍රිය තබා අවශෙෂ උපෙක්ඛා උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො වෙයි, උපෙක්ඛා
වෙයි. උපෙක්ඛාව ද උපෙක්ඛන්ද්‍රියය ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද
උපෙක්ඛා වෙයි, නො ද උපෙක්ඛන්ද්‍රිය වේ.

ශ්‍රද්ධා නොවූවා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නොවූයේ ශ්‍රද්ධා නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

වීයඝී නොවූයේ වීයඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
වීයඝීන්ද්‍රිය නොවූයේ වීයඝී නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාති නොවූවා සමාතීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
සමාතීන්ද්‍රිය නොවූයේ සමාති නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි නොවූයේ සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
සමාධීන්ද්‍රිය නොවූයේ සමාධි නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාභිජ්ජියනති: ආමනතා. න පඤ්ඤාභිජ්ජියං න පඤ්ඤා'ති: ආමනතා.

න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතිජ්ජියනති: ආමනතා. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතිජ්ජියං න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිති'ති: ආමනතා.

න අඤ්ඤං න අඤ්ඤාභිජ්ජියනති: ආමනතා. න අඤ්ඤාභිජ්ජියං න අඤ්ඤානති: ආමනතා.

න අඤ්ඤාතාථී න අඤ්ඤාතාථීජ්ජියනති: ආමනතා. න අඤ්ඤාතාථීජ්ජියං න අඤ්ඤාතාථී'ති: ආමනතා.

පදසෙසාධනවාගො.

3. වතචු වතචුජ්ජියනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුජ්ජියං. වතචුජ්ජියං වතචු වෙව වතචුජ්ජියංඤා. ඉන්ද්‍රියා සොතිජ්ජියනති: සොතිජ්ජියං ඉන්ද්‍රියංඤාච සොතිජ්ජියංඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා,¹ න සොතිජ්ජියං.

වතචු වතචුජ්ජියනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුජ්ජියං. වතචුජ්ජියං වතචු වෙව වතචුජ්ජියංඤා. ඉන්ද්‍රියා සානිජ්ජියනති: සානිජ්ජියං ඉන්ද්‍රියංඤාච සානිජ්ජියංඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සානිජ්ජියං.

වතචු වතචුජ්ජියනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුජ්ජියං. වතචුජ්ජියං වතචු වෙව වතචුජ්ජියංඤා. ඉන්ද්‍රියා ජිවහිජ්ජියනති: ජිවහිජ්ජියං ඉන්ද්‍රියංඤාච ජිවහිජ්ජියංඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජිවහිජ්ජියං.

වතචු වතචුජ්ජියනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුජ්ජියං. වතචුජ්ජියං වතචු වෙව වතචුජ්ජියංඤා. ඉන්ද්‍රියා කායිජ්ජියනති: කායිජ්ජියං ඉන්ද්‍රියංඤාච කායිජ්ජියංඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායිජ්ජියං.

වතචු වතචුජ්ජියනති: දිබ්බවතචු පඤ්ඤාවතචු වතචු, න වතචුජ්ජියං. වතචුජ්ජියං වතචු වෙව වතචුජ්ජියංඤා. ඉන්ද්‍රියා මනිජ්ජියනති: මනිජ්ජියං ඉන්ද්‍රියංඤාච මනිජ්ජියංඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න මනිජ්ජියං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතිජ්ජියං.—මජ්ඣ. පටිසෙකප්පකරණං.

ප්‍රඥ නොවූවා ප්‍රඥන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ප්‍රඥන්ද්‍රිය නොවූයේ ප්‍රඥ නොවූවා වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවූයේ අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤ නොවූයේ අඤ්ඤන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤන්ද්‍රිය නොවූයේ අඤ්ඤ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤතාවී නොවූයේ අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ අඤ්ඤතාවී නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

පදශොධනවාර යි.

3. වක්ඛස වක්ඛරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිවාවක්ඛස ප්‍රඥාවක්ඛස වක්ඛස් වෙයි, වක්ඛරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්ඛරින්ද්‍රිය වක්ඛස් ද වක්ඛරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ශ්‍රොත්‍රෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්ඛස වක්ඛරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිවාවක්ඛස ප්‍රඥාවක්ඛස වක්ඛස් වෙයි, වක්ඛරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්ඛරින්ද්‍රිය වක්ඛස් ද වක්ඛරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්ඛස වක්ඛරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිවාවක්ඛස ප්‍රඥාවක්ඛස වක්ඛස් වෙයි, වක්ඛරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්ඛරින්ද්‍රිය වක්ඛස් ද වක්ඛරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිහ්වෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජිහ්වෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිහ්වෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජිහ්වෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්ඛස වක්ඛරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිවාවක්ඛස ප්‍රඥාවක්ඛස වක්ඛස් වෙයි, වක්ඛරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්ඛරින්ද්‍රිය වක්ඛස් ද වක්ඛරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, කායෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්ඛස වක්ඛරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිවාවක්ඛස ප්‍රඥාවක්ඛස වක්ඛස් වෙයි, වක්ඛරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්ඛරින්ද්‍රිය වක්ඛස් ද වක්ඛරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනින්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, මනින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්කය වක්කරන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිවා වක්කය ප්‍රඥා වක්කය වක්කස් වෙයි, වක්කරන්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්කරන්ද්‍රිය වක්කස් ද වක්කරන්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්කය වක්කරින්දිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්කය ප්‍රඥවක්කය වක්කස් වෙයි, වක්කරින්දිය නො වෙයි. වක්කරින්දිය වක්කස් ද වක්කරින්දිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: පුරුෂෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද පුරුෂෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවමග්ග ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, පුරුෂෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍ෂ්‍යය වක්‍ෂරීන්ද්‍රිය වෙයි යන්න: දිවා වක්‍ෂ්‍යය ප්‍රභෞ වක්‍ෂ්‍යය වක්‍ෂස් වෙයි, වක්‍ෂරීන්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්‍ෂරීන්ද්‍රිය වක්‍ෂස් ද වක්‍ෂරීන්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යන්න: ජීවිතෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජීවිතෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ජීවිතෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍ෂය වක්‍ෂරින්දිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍ෂය ප්‍රඥවක්‍ෂය වක්‍ෂස් වෙයි, වක්‍ෂරින්දිය නො වෙයි. වක්‍ෂරින්දිය වක්‍ෂස් ද වක්‍ෂරින්දිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛෙන්දිය වෙයි යත්: සුඛෙන්දිය ඉන්ද්‍රිය ද සුඛෙන්දිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සුඛෙන්දිය නො වේ.

වක්‍ෂය වක්‍ෂරිත්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍ෂය ප්‍රඥාවක්‍ෂය වක්‍ෂස් වෙයි, වක්‍ෂරිත්‍රිය නො වෙයි. වක්‍ෂරිත්‍රිය වක්‍ෂස් ද වක්‍ෂරිත්‍රිය ද වේ. ඉන්‍රියයෝ දුබ්බන්‍රිය වෙයි යත්: දුබ්බන්‍රිය ඉන්‍රිය ද දුබ්බන්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්‍රියයෝ ඉන්‍රිය වෙති, දුබ්බන්‍රිය නො වේ.

වික්‍රමය විකුරින්දිය වෙයි යත්: දිවා වික්‍රමය ප්‍රඥා වික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, විකුරින්දිය නො වෙයි. විකුරින්දිය වික්‍රමය ද විකුරින්දිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්සින්දිය වෙයි යත්: සොමනස්සින්දිය ඉන්ද්‍රිය ද සොමනස්සින්දිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සොමනස්සින්දිය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවික්‍රමය ප්‍රභාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වික්‍රමරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වික්‍රමරින්ද්‍රිය වික්‍රමය ද වික්‍රමරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්සිත්තය වෙයි යත්: දෙමනස්සිත්තය ඉන්ද්‍රිය ද දෙමනස්සිත්තය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති. දෙමනස්සිත්තය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නප්‍රිය වෙයි යත්: දිවා වික්‍රමය ප්‍රභා වික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වික්‍රමරත්නප්‍රිය නො වෙයි. වික්‍රමරත්නප්‍රිය වික්‍රමය ද වික්‍රමරත්නප්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්‍ෂණත්තප්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂණත්තප්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද උපෙක්‍ෂණත්තප්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, උපෙක්‍ෂණත්තප්‍රිය නො වේ.

විකුණ වසනුරන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිවාවකුණ ප්‍රභාවකුණ වකුණ වෙයි, වසනුරන්ද්‍රිය නො වෙයි. වසනුරන්ද්‍රිය වකුණ ද වසනුරන්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වික්ෂය වක්ෂරිත්‍රිය වෙයි යත්: විවාවක්ෂය ප්‍රඥාවක්ෂය වක්ෂය වෙයි, වක්ෂරිත්‍රිය නො වෙයි. වක්ෂරිත්‍රිය වක්ෂය ද වක්ෂරිත්‍රිය ද වෙ. ඉත්‍රියයෝ විශෙඨිත්‍රිය වෙයි යත්: විශෙඨිත්‍රිය ඉත්‍රිය ද විශෙඨිත්‍රිය ද වෙයි. අවශෙඨ ඉත්‍රියයෝ ඉත්‍රිය වෙති, විශෙඨිත්‍රිය නො වෙ.

වක්කය වක්කරින්දිය වෙයි යත්: දිවාවක්කය ප්‍රඥාවක්කය වක්කස් වෙයි, වක්කරින්දිය නො වෙයි. වක්කරින්දිය වක්කස් ද වක්කරින්දිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ස්මෘතීන්දිය වෙයි යත්: ස්මෘතීන්දිය ඉන්ද්‍රිය ද ස්මෘතීන්දිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ස්මෘතීන්දිය නො වේ.

වක්‍රය වක්‍රීකරණය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්‍රය ප්‍රඥාවක්‍රය වක්‍රය වෙයි, වක්‍රීකරණය නො වෙයි. වක්‍රීකරණය වක්‍රය ද, වක්‍රීකරණය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිතය වෙයි යත්: සමාධිතය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධිතය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සමාධිතය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නිය වෙයි යත්: දිව්‍යවික්‍රමය ප්‍රඥාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි, වික්‍රමරත්නිය නො වෙයි. වික්‍රමරත්නිය වික්‍රමය ද, වික්‍රමරත්නිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥෙත්තිය වෙයි යත්: ප්‍රඥෙත්තිය ප්‍රඥා ද ප්‍රඥෙත්තිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, ප්‍රඥෙත්තිය නො වේ.

වික්‍රමය වික්‍රමරත්නප්‍රිය වෙයි යන්න: දිව්‍යවික්‍රමය ප්‍රඥාවික්‍රමය වික්‍රමය වෙයි. වික්‍රමරත්නප්‍රිය නො වෙයි, වික්‍රමරත්නප්‍රිය වික්‍රමය ද වික්‍රමරත්නප්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය වෙයි යන්න: අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍යය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිත්තප්‍රිය නො වේ.

වක්කය වක්කරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්කය ප්‍රඥාවක්කය වක්කය වෙයි, වක්කරින්ද්‍රිය නො වෙයි. වක්කරින්ද්‍රිය වක්කය ද වක්කරින්ද්‍රිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්කය වක්කරින්දිය වෙයි යත්: දිව්‍යවක්කය ප්‍රඥවක්කය වක්කස් වෙයි, වක්කරින්දිය නො වෙයි. වක්කරින්දිය වක්කස් ද වක්කරින්දිය ද වේ. ඉන්ද්‍රියයෝ අසූඤ්ඤාචින්දිය වෙයි යත්: අසූඤ්ඤාචින්දිය ඉන්ද්‍රිය ද අසූඤ්ඤාචින්දිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අසූඤ්ඤාචින්දිය නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. ශ්‍රෝත්‍ර ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිබ්බසොක කණ්ඞාසොක සොක වෙයි, සොතින්ද්‍රිය නො වෙයි. සොතින්ද්‍රිය සොක ද සොතින්ද්‍රිය ද වේ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුරින්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුරින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුරින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුරින්ද්‍රිය නො වේ. ශ්‍රෝත්‍රය ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය වෙයි යත්: දිබ්බසොක කණ්ඞාසොක ශ්‍රෝත්‍ර වෙයි, ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය නො වෙයි. ශ්‍රෝත්‍රන්ද්‍රිය සොක ද සොතින්ද්‍රිය ද වේ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නො වේ.

5. **ප්‍රාණ ප්‍රාණෙන්ද්‍රිය** වෙයි යත්: එසේ යැ. **ඉන්ද්‍රියයෝ** වක්‍ර-
රිත්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රරිත්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රරිත්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රරිත්ද්‍රිය නො වේ .. **ප්‍රාණය ප්‍රාණෙන්ද්‍රිය**
වෙයි යත්: එසේ යැ. **ඉන්ද්‍රියයෝ** අසූඤ්ඤාචිත්ද්‍රිය වෙයි යත්:
අසූඤ්ඤාචිත්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අසූඤ්ඤාචිත්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අසූඤ්ඤාචිත්ද්‍රිය නො වේ.

6. ජීවිතා ජීවිතෝත්තිය වෙයි යන්න: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්කුරිත්තිය වෙයි යන්න: වක්කුරිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්කුරිත්තිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්කුරිත්තිය නො වේ... ජීවිතා ජීවිතෝත්තිය වෙයි යන්න: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වෙයි යන්න: අඤ්ඤාතාවිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවිත්තිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවිත්තිය නො වේ.

7. කාය කායිත්වය වෙන්: කායෙන්විය තබා අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්විය නො වෙයි. කායෙන්විය කාය ද කායෙන්විය ද වේ. ඉන්ද්‍රියෝ චක්ඛරිත්වය වෙයි යත්: චක්ඛරිත්වය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛරිත්වය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛරිත්වය නො වේ ... කාය කායෙන්විය වෙයි යත්: කායෙන්විය තබා අවශෙෂ කාය කාය වෙයි, කායෙන්විය නො වෙයි. කායෙන්විය කාය ද කායෙන්විය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්වය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවිත්වය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවිත්වය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවිත්වය නො වේ.

8. මනස් මනිනැදිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්කු-
රිනැදිය වෙයි යත්: වක්කුරිනැදිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්කුරිනැදිය ද වෙයි.
අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්කුරිනැදිය නො වේ... මනස්
මනිනැදිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අකුසලාචිතැදිය වෙයි
යත්: අකුසලාචිතැදිය ඉන්ද්‍රිය ද අකුසලාචිතැදිය ද වෙයි. අවශ්‍ය
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අකුසලාචිතැදිය නො වේ.

9. ස්ත්‍රී ස්ත්‍රීන්දීම වෙයි යන්න: නො වෙයි ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍ර-
රිත්‍රිය වෙයි යන්න: වක්‍රරිත්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රරිත්‍රිය ද වෙයි.
අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රරිත්‍රිය නො වේ... ස්ත්‍රී
ස්ත්‍රීන්දීම වෙයි යන්න: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අක්‍රියතාවන්දීම වෙයි
යන්න: අක්‍රියතාවන්දීම ඉන්ද්‍රිය ද අක්‍රියතාවන්දීම ද වෙයි. අවශ්‍ය
ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අක්‍රියතාවන්දීම නො වේ.

10. පුරිසො පුරිසිත්‍රියනති: නො. ඉත්‍රියා වකුත්‍රියනති: වකුත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙව වකුත්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකුත්‍රියං -පෙ- පුරිසො පුරිසිත්‍රියනති: නො. ඉත්‍රියා අඤ්ඤාතාචිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙව අඤ්ඤාතාචිත්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං.

11. ජීවිතං ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා. ඉත්‍රියා වකුත්‍රියනති: වකුත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙව වකුත්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකුත්‍රියං -පෙ- ජීවිතං ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා. ඉත්‍රියා අඤ්ඤාතාචිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙව අඤ්ඤාතාචිත්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං.

12. සුඛං සුඛිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

13. දුක්ඛං දුක්ඛිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

14. සොමනස්සං සොමනස්සිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

15. දෙමනස්සං දෙමනස්සිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

16. උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත්‍රියනති: උපෙක්ඛිත්‍රියං ධර්මො අවසෙසා උපෙක්ඛා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛිත්‍රියං, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපෙක්ඛා වෙව උපෙක්ඛිත්‍රියංභෙව, ඉත්‍රියා වකුත්‍රියනති: වකුත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙව වකුත්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකුත්‍රියං -පෙ- උපෙක්ඛා උපෙක්ඛිත්‍රියනති: උපෙක්ඛිත්‍රියං ධර්මො අවසෙසා උපෙක්ඛා උපෙක්ඛා, න උපෙක්ඛිත්‍රියං, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපෙක්ඛා වෙව උපෙක්ඛිත්‍රියංභෙව. ඉත්‍රියා අඤ්ඤාතාචිත්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං ඉත්‍රියංභෙව අඤ්ඤාතාචිත්‍රියංභෙව. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචිත්‍රියං.

17. සඤ්ඤා සඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

18. විරියං විරිසිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

19. සති සතිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

20. සමාධි සමාධිත්‍රියනති: ආමනතා. පෙ-

21. පඤ්ඤා පඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

22. අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසංඝාමිති අනඤ්ඤාන ඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

23. අඤ්ඤා අඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

10. පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රාන්ද්‍රිය නො වේ ... පුරුෂ පුරුෂෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො වේ.

11. ජීවිත ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රාන්ද්‍රිය නො වේ... ජීවිතය ජීවිතෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො වේ.

12. සුඛ සුඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

13. දුඃඛ දුඃඛෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

14. සොමනස්ස සොමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ.

15. දෙමනස්ස දෙමනස්සින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

16. උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය තබා අවශේෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්‍රාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්‍රාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්‍රාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්‍රාන්ද්‍රිය නො වේ ... උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය තබා අවශේෂ උපෙක්‍ෂා උපෙක්‍ෂා වෙයි, උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය නො වෙයි. උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය උපෙක්‍ෂා ද උපෙක්‍ෂාන්ද්‍රිය ද වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො වේ.

17. ශ්‍රද්ධා ශ්‍රද්ධෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

18. වියංචි වියංචින්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

19. ස්මෘති ස්මෘතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

20. සමාධි සමාධීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

21. ප්‍රඥා ප්‍රඥෙන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

22. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිති අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

23. අඤ්ඤා අඤ්ඤාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ...

24. අඤ්ඤාතාථි අඤ්ඤාතාථිත්‍වයනති: ආමනතා. - ටෙ- ඉත්‍රියා වකච්ඡුත්‍රියනති: වකච්ඡුත්‍රියං ඉත්‍රියංකොච වකච්ඡුත්‍රියකොච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න වකච්ඡුත්‍රියං - ටෙ- අඤ්ඤාතාථි අඤ්ඤාතාථිත්‍වයනති: ආමනතා. ඉත්‍රියා අඤ්ඤාත්‍රියනති: අඤ්ඤාත්‍රියං ඉත්‍රියංකොච අඤ්ඤාත්‍රියකොච. අවසෙසා ඉත්‍රියා ඉත්‍රියා, න අඤ්ඤාත්‍රියං. (අනුලොමං)

25. න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න සොතිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න සාතිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා න ඉත්‍රියා න ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න කායිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න මනිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න ඉච්චිත්‍රියනති. ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න පුරිසිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න ජීවිතිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න සුඛිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න දුක්ඛිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න සොමනස්සිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න දෙමනස්සිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න උපෙක්ඛිත්‍රියනති: ආමනතා.

න වකච්ඡු න වකච්ඡුත්‍රියනති: ආමනතා. න ඉත්‍රියා න සඤ්ඤිත්‍රියනති: ආමනතා.

විකුණු නොවූයේ විකුණින්නාට නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්නාට නොවූවාහු සද්ධින්නාට නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

න වක්‍ර න වක්‍රජයනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න වීරිධිජයනි: ආමනා.

න වක්‍ර න වක්‍රජයනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න සතින්ද්‍රියනි: ආමනා.

න වක්‍ර න වක්‍රජයනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න සමාධිජයනි: ආමනා.

න වක්‍ර න වක්‍රජයනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤාජයනි: ආමනා.

න වක්‍ර න වක්‍රජයනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංචිතීන්ද්‍රියනි: ආමනා.

න වක්‍ර න වක්‍රජයනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාජයනි: ආමනා.

න වක්‍ර න වක්‍රජයනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිජයනි: ආමනා.

26. න සොතං න සොතින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න වක්‍රජයනි: ආමනා. -පෙ- න සොතං න සොතින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිජයනි: ආමනා.

27. න සානං න සාතින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න වක්‍රජයනි: ආමනා. -පෙ- න සානං න සාතින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිජයනි: ආමනා.

28. න ජිව්‍හා න ජිව්හින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න වක්‍රජයනි: ආමනා. -පෙ- න ජිව්‍හා න ජිව්හින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිජයනි: ආමනා.

29. න කායො න කායින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න වක්‍රජයනි: ආමනා. -පෙ- න කායො න කායින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිජයනි: ආමනා.

30. න මනො න මනින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න වක්‍රජයනි: ආමනා. -පෙ- න මනො න මනින්ද්‍රියනි: ආමනා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවිජයනි: ආමනා.

විකල්ප නොවූයේ වක්‍රමයෙන් නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු විවිධත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකල්ප නොවූයේ ව්‍යුහගත නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ ය.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සක්තීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ වකුණින්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්දිය නොවූවාහු සමාධිත්දිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකුණු නොවූයේ විකුණුනිදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්දිය නොවූවාහු පසුකිනිදිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ව්‍යූත්ත නොවූයේ ව්‍යූත්තත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනායුතුකරකරාමිතිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකල්ප නොවූයේ ව්‍යුහගතවූ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්කරිතවූ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

විකල්ප නොවූයේ විකල්පීන්ගේ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ.
ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසංකල්පීන්ගේ නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

26. සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්‍රාභිප්‍රාප්තිය නො වෙයි යත්: එසේ යැ ... සෞඛ්‍ය නොවූයේ සෞඛ්‍යින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු අසාධාරණත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

27. සාන නොවූයේ සානිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සාන නොවූයෙ සානිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු අක්කැනාචිත්තය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

28. පීඨා නොවුවා පීඨිනිත්ථිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ථිය නොවුවාහු වක්ඛනිත්ථිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... පීඨා නොවුවා පීඨිනිත්ථිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ථිය නොවුවාහු අසුසුකාවිත්ථිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

29. කාය නොවූයේ කායිකත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... කාය නොවූයේ කායිකත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දඤ්ඤාභාවිත්වය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

30. මන නොවුයේ මනින්දිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්දිය නොවුවාහු වක්කුන්දිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ... මන නොවුයේ මනින්දිය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්දිය නොවුවාහු අඤ්ඤාචාර්යය නොවුයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

31. න ඉත්ථී න ඉත්ථීන්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න ඉත්ථී න ඉත්ථීන්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

32. න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියනති: ආමනාං න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න පුරිසො න පුරිසින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

33. න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න ජීවිතං න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

34. න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න සුඛං න සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

35. න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න දුක්ඛං න දුක්ඛින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

36. න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න සොමනස්සං න සොමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

37. න දෙමනස්සං න දෙමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න දෙමනස්සං න දෙමනස්සින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

38. න උපෙක්ඛං න උපෙක්ඛින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න උපෙක්ඛං න උපෙක්ඛින්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

39. න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනාං. -පෙ- න සඤ්ඤා න සඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: ආමනාං. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාථින්ද්‍රියනති: ආමනාං.

40. න වීරියං න වීරිඨිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයනති: ආමනායා. -පෙ- න වීරියං න වීරිඨිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා.

41. න සති න සතිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයනති: ආමනායා. -පෙ- න සති න සතිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා.

42. න සමාධි න සමාධිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයනති: ආමනායා. -පෙ- න සමාධි න සමාධිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා.

43. න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයනති: ආමනායා. -පෙ- න පඤ්ඤා න පඤ්ඤාඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා.

44. න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයනති: ආමනායා. -පෙ- න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිති න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතිඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා.

45. න අඤ්ඤා න අඤ්ඤාඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයනති: ආමනායා. -පෙ- න අඤ්ඤා න අඤ්ඤාඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා.

46. න අඤ්ඤාතාචී න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයනති: ආමනායා. -පෙ- න අඤ්ඤාතාචී න අඤ්ඤාතාච්ඤ්ජයනති: ආමනායා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාඤ්ජයනති: ආමනායා.
(පච්චතීකං)

පදසොධනමුලවක්කවාරො.

47. චක්ඛු ඉන්ද්‍රියනති: ආමනායා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුඤ්ජයනති: චක්ඛුඤ්ජයං ඉන්ද්‍රියංඤ්ච චක්ඛුඤ්ජයංඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුඤ්ජයං¹.

සොකං ඉන්ද්‍රියනති: ආමනායා. ඉන්ද්‍රියා සොකිඤ්ජයනති: සොකිඤ්ජයං ඉන්ද්‍රියංඤ්ච සොකිඤ්ජයංඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොකිඤ්ජයං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුඤ්ජයං - මජ්ඣිමනිකායෙ.
ථෙරිකාදිකාව.

40. විරිය නොවූයෙ විරිසිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... විරිය නොවූයෙ විරිසිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

41. සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සති නොවූවා සතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

42. සමාධි නොවූයෙ සමාධිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සමාධි නොවූයෙ සමාධිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

43. පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... පඤ්ඤා නොවූවා පඤ්ඤිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

44. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නොවූයෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නොවූයෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

45. අඤ්ඤා නොවූයෙ අඤ්ඤිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... අඤ්ඤා නොවූයෙ අඤ්ඤිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

46. අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... අඤ්ඤාතාවී නොවූයෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානීක යි.)

පදගොධනමුලවක්‍රවාර යි.

47. වක්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛන්ද්‍රිය නො වේ.

ශ්‍රොත්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොකිත්තිය වෙයි යත්: සොකිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සොකිත්තිය ද වෙයි. අවගෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සොකිත්තිය නො වේ.

සානං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සානින්ද්‍රියතනි: සානින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච සානින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සානින්ද්‍රියං.

ජීවහා ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා ජීවහින්ද්‍රියතනි: ජීවහින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච ජීවහින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජීවහින්ද්‍රියං.

කායො ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා කායින්ද්‍රියතනි: කායින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච කායින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායින්ද්‍රියං.

මනො ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා මනින්ද්‍රියතනි: මනින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච මනින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න මනින්ද්‍රියං.

ඉත්ථී ඉන්ද්‍රියතනි: නො. ඉන්ද්‍රියා ඉත්ථීන්ද්‍රියතනි: ඉත්ථීන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච ඉත්ථීන්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ඉත්ථීන්ද්‍රියං.

පුරිසො ඉන්ද්‍රියතනි: නො. ඉන්ද්‍රියා පුරිසින්ද්‍රියතනි: පුරිසින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච පුරිසින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පුරිසින්ද්‍රියං.

ජීවිතං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා ජීවිතින්ද්‍රියතනි: ජීවිතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච ජීවිතින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජීවිතින්ද්‍රියං.

සුඛං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සුඛින්ද්‍රියතනි: සුඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච සුඛින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සුඛින්ද්‍රියං.

දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා දුක්ඛින්ද්‍රියතනි: දුක්ඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච දුක්ඛින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න දුක්ඛින්ද්‍රියං.

සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා සොමනස්සින්ද්‍රියතනි: සොමනස්සින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච සොමනස්සින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොමනස්සින්ද්‍රියං.

දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා දෙමනස්සින්ද්‍රියතනි: දෙමනස්සින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච දෙමනස්සින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න දෙමනස්සින්ද්‍රියං.

උපෙක්ඛා ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තා. ඉන්ද්‍රියා උපෙක්ඛින්ද්‍රියතනි: උපෙක්ඛින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියඥෙච උපෙක්ඛින්ද්‍රියඥා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න උපෙක්ඛින්ද්‍රියං.

සඬා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සඬාන්ද්‍රියනති: සඬාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච සඬාන්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සඬාන්ද්‍රියං.

වීරියං ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා වීරියන්ද්‍රියනති: වීරියන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච වීරියන්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න වීරියන්ද්‍රියං.

සති ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සතින්ද්‍රියනති: සතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච සතින්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සතින්ද්‍රියං.

සමාධි ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියනති: සමාධින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච සමාධින්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධින්ද්‍රියං.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා පඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: පඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච පඤ්ඤාන්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න පඤ්ඤාන්ද්‍රියං.

අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිති ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියනති: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිතින්ද්‍රියං.

අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤාන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියං වෙච්ච අඤ්ඤාන්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාන්ද්‍රියං.

අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියංගෙඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රියං. (අනුලොමං).

48. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියනති: චක්ඛුං යපෙඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙඤ්ඤා අවසෙසා න වෙච්ච චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න සොතං න ඉන්ද්‍රියනති: සොතං යපෙඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතංගෙඤ්ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙඤ්ඤා අවසෙසා න වෙච්ච සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොතන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

සද්ධා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සද්ධිත්තිය වෙයි යත්: සද්ධිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සද්ධිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සද්ධිත්තිය නො වේ.

වීරිය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වීරිතිත්තිය වෙයි යත්: වීරිතිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද වීරිතිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වීරිතිත්තිය නො වේ.

සති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සතිත්තිය වෙයි යත්: සතිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සතිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සතිත්තිය නො වේ.

සමාධි ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිත්තිය වෙයි යත්: සමාධිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, සමාධිත්තිය නො වේ.

පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤිත්තිය වෙයි යත්: පඤ්ඤිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද පඤ්ඤිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, පඤ්ඤිත්තිය නො වේ.

අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වෙයි යත්: අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අනාඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වේ.

අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤිත්තිය වෙයි යත්: අඤ්ඤිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤිත්තිය නො වේ.

අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචීත්තිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාචීත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාචීත්තිය නො වේ. (අනුලොමයි.)

48. චක්ඛු නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: චක්ඛුස්ස නබ්බා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛු නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. චක්ඛුස්ස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද නබ්බා අවශෙෂයෝ නො ද චක්ඛු වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොත නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සොතස්ස නබ්බා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොත නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සොතස්ස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද නබ්බා අවශෙෂයෝ නො ද සොත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතිත්තිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

න සානං න ඉන්ද්‍රියනති: සානං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සානං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සානින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියනති: ජිව්හං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්හංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව ජිව්හා, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න කායො න ඉන්ද්‍රියනති: කායං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න කායො, ඉන්ද්‍රියා. කායංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව කායො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න කායින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න මනො න ඉන්ද්‍රියනති: මනං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා. මනංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව මනො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න මනින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න ඉත්ථි ඉන්ද්‍රියනති: ඉත්ථිං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථි, ඉන්ද්‍රියා. ඉත්ථිං ව ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව ඉත්ථි, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියනති: පුරිසං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව පුරිසො, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න පුරිසින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියනති: ජීවිතං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව ජීවිතං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

නති

න සුඛං න ඉන්ද්‍රියනති: සුඛං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න චෙව සුඛං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සුඛින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

සාන නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සානය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සාන නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සානය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සාන වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සානින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජීවිතා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ජීවිතාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිතා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ජීවිතාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිතා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: කාය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ කාය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. කාය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද කාය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු කායින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

මන නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: මනස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ මන නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. මනස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද මන වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු මනින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ස්ත්‍රිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ස්ත්‍රිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ඉස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂයා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. පුරුෂයා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු පුරිස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

ජීවිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ජීවිතය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිත නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ජීවිතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු ජීවිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සුඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සුඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සුඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සුඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියතනී: දුක්ඛං යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුක්ඛං ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව දුක්ඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියතනී: සොමනස්සං යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සං ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

න දෙමනස්සං න ඉන්ද්‍රියතනී: දෙමනස්සං යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. දෙමනස්සං ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව දෙමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න දෙමනස්සන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

න උපෙක්ඛා න ඉන්ද්‍රියතනී: උපෙක්ඛා යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛා, ඉන්ද්‍රියා. උපෙක්ඛං ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව උපෙක්ඛා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න උපෙක්ඛන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

න සඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියතනී: සඤ්ඤා යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. සඤ්ඤා ව ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව සඤ්ඤා න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සඤ්ඤන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

න චිරියං න ඉන්ද්‍රියතනී: චිරියං යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චිරියං, ඉන්ද්‍රියා. චිරියං ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව චිරියං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චිරියන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

න සතී න ඉන්ද්‍රියතනී: සතී යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සතී, ඉන්ද්‍රියා. සතී ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව සතී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සතීන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

න සමාධි න ඉන්ද්‍රියතනී: සමාධි යථෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි, ඉන්ද්‍රියා. සමාධි ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙතො අවසෙසා න චෙව සමාධි න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න සමාධීන්ද්‍රියතනී: ආමන්තා.

දුක්ඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: දුක්ඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. දුක්ඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දුක්ඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දුක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සොමනස්ස නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සොමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සොමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සොමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සොමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

දෙමනස්ස නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: දෙමනස්සය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දෙමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. දෙමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දෙමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

උපෙක්ඛා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: උපෙක්ඛාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ උපෙක්ඛා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. උපෙක්ඛාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද උපෙක්ඛා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සද්ධා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ශ්‍රද්ධාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රද්ධා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ශ්‍රද්ධාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රද්ධා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සද්ධින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

චිරිය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: චියතිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ චියතිය නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. චියතිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද චියතිය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චිරිසින්ද්‍රිය නො වෙයි යත්: එසේ යි.

සති නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ස්මෘතිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සතිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්මෘතිය වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සමාධිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධි නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. සමාධිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සමාධි වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සමාධින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියනති. පඤ්ඤං ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියං. පඤ්ඤාභි ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව පඤ්ඤා, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤාභිඤ්ජයනති: ආමනතා.

න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංසාරීති න ඉන්ද්‍රියනති: අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංසාරීති: ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංසාරීති. ඉන්ද්‍රියං. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංසාරීතිඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංසාරීති, න ව ඉන්ද්‍රියා, න ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංසාරීතිඤ්ජයනති: ආමනතා.

න අඤ්ඤං න ඉන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤං ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤං, ඉන්ද්‍රියං. අඤ්ඤාභි ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව අඤ්ඤං, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාභිඤ්ජයනති: ආමනතා.

න අඤ්ඤාතාවී න ඉන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤාතාවී. ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවී ඉන්ද්‍රියා. අඤ්ඤාතාවීඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව ධර්මපඤ්ඤා අවසෙසා න වෙව අඤ්ඤාතාවී, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවීඤ්ජයනති: ආමනතා. (පව්වනිකං.)

සුඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියවාරො.

49. වක්ඛු ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සොතින්ද්‍රියනති: සොතින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤාභි සොතින්ද්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සොතින්ද්‍රියං¹.

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා සානිත්‍රියනති: සානිත්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤාභි සානිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සානිත්‍රියං

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා ජිව්හිත්‍රියනති: ජිව්හිත්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤාභි ජිව්හිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න ජිව්හිත්‍රියං

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා කායිත්‍රියනති: කායිත්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤාභි කායිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න කායිත්‍රියං.

වක්ඛු ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා මනිත්‍රියනති: මනිත්‍රියං. ඉන්ද්‍රියංඤ්ඤාභි මනිත්‍රියඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න මනිත්‍රියං.

1. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතින්ද්‍රියං - මෙසං.
ඵවමඤ්ඤාසංසාරී

පඤ්ඤා නොවුවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිති වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤා නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අඤ්ඤා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤා නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, අඤ්ඤා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

අඤ්ඤාතාවී නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවී තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. අඤ්ඤාතාවී ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාවී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවුවාහු අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යතීක යි.)

ශ්‍රද්ධ ඉන්ද්‍රියවාර යි.

49. වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සොතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: සොතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද සොතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සොතින්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ඝාතීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ඝාතීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ඝාතීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ ජිව්හීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: ජිව්හීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද ජිව්හීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, ජිව්හීන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ කායීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: කායීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද කායීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, කායෙන්ද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ මනීන්ද්‍රිය වෙයි යත්: මනීන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද මනීන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, මනීන්ද්‍රිය නො වේ.

ပါနာရီ စုဆွဲယဉ်းကပ်: နာမည်ကပ်. စုဆွဲယဉ်းကပ်: စုဆွဲယဉ်းကပ်.
 စုဆွဲယဉ်းကပ် စုဆွဲယဉ်းကပ်. နာမည်ကပ် စုဆွဲယဉ်းကပ်, နာမည်ကပ်.

[illegible][illegible]

ဝါကျ၊ စုစည်းကမ်း၊ နာမ်စာ၊ စုစည်း၊ ပြုစုစည်းကမ်း၊ စွဲစည်း၊
စုစည်းနေထိုင်၊ ပြုစုစည်းကမ်း၊ နာမ်စာ၊ စုစည်း၊ စုစည်း၊ ဘာ ပြုစုစည်း။

ဝါသနာရှိ စွန့်ပေးရန်: အာဇာနည်, စွန့်ပေး နှစ်ဆယ်နှစ်အတွင်း: နှစ်ဆယ်နှစ်အတွင်း
 စွန့်ပေးနေပါသည်။ နှစ်ဆယ်နှစ်အတွင်း, အုပ်စုများ, စွန့်ပေး, အ နှစ်ဆယ်နှစ်အတွင်း.

ဝါဆို ရွာအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက ဝါဆိုမြို့နယ် အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက
 အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက
 အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက
 အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေး ဌာနက

[illegible][illegible]

ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ်
 ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ် ခုနစ်နှစ်

ဝါသနာရှိ စွန့်ပေးရန်: နာမည်: စွန့်ပေး ပြင်ဆင်မှု: ပြင်ဆင်မှု
 စွန့်ပေးမှု ပြင်ဆင်မှု: အချိန်: စွန့်ပေး စွန့်ပေး, ဘာ ပြင်ဆင်မှု.

ဝါသလူ့ စုဆွဲယဉ်းကမ်း၊ နာမိတရား၊ စုဆွဲယဉ်းကမ်း၊ နာမိတရား၊
စုဆွဲယဉ်းကမ်း၊ နာမိတရား၊ စုဆွဲယဉ်းကမ်း၊ နာမိတရား၊ စုဆွဲယဉ်းကမ်း၊ နာမိတရား၊

වකත්‍රු ඉන්ද්‍රියතනි: ආම න්‍යා. ඉන්ද්‍රියා සමාධින්ද්‍රියතනි: සමාධින්ද්‍රියං.
ඉන්ද්‍රියංගණ්‍යව සමාධින්ද්‍රියංගණ්‍ය. අවමසං ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න සමාධින්ද්‍රියං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

වක්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධිත්තිය වෙයි යත්: සමාධිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද සමාධිත්තිය ද වෙයි. අවශ්‍යය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සමාධිත්තිය නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

ပါဏ၌ စုဋ္ဌိယဘိက္ခု: နာမိတိ။ စုဋ္ဌိယံ ပဿနိဋ္ဌိယဘိက္ခု: ပဿနိဋ္ဌိယံ
 စုဋ္ဌိယမဏိပိ ပဿနိဋ္ဌိယမဏိ။ နုပိတေယံ စုဋ္ဌိယံ စုဋ္ဌိယံ, ဘိ ပဿနိဋ္ဌိယံ။

වකඳු ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අනඤ්ඤත ඤාඤ්ඤාමිත්‍රියනති: අනඤ්ඤතඤ්ඤාමිත්‍රියං ඉන්ද්‍රියයෙකං අනඤ්ඤත ඤාඤ්ඤාමිත්‍රියයකං. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අනඤ්ඤත ඤාඤ්ඤාමිත්‍රියං.

[illegible]

වකුඩු ඉන්ද්‍රිය නැති: අමනතා. ඉන්ද්‍රියා අසූඤ්චනාවින්ද්‍රිය නැති: අසූඤ්චනාවින්ද්‍රියං. ඉන්ද්‍රියයෙහි ව අසූඤ්චනාවින්ද්‍රියයෙනි. අවපෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අසූඤ්චනාවින්ද්‍රියං.

50. ယောကံ ဝုတ္တိယနန္တိ ဇာမိဘိကာ၊ ဝုတ္တိယံ ဝိသုဒ္ဓိတ္တိယနန္တိ ဝိသုဒ္ဓိတ္တိယံ ဝုတ္တိယောဓေဝိ ဝိသုဒ္ဓိတ္တိယောဓိ၊ ဇပိယေယံ ဝုတ္တိယံ ဝုတ္တိယံ၊ ဘ ဝိသုဒ္ဓိတ္တိယံ -ဇပ-၊ ယောကံ ဝုတ္တိယနန္တိ ဇာမိဘိကာ၊ ဝုတ္တိယံ ဇာမိဘိကာ- ဝိသုဒ္ဓိတ္တိယံ ဇာမိဘိကာ ဝုတ္တိယောဓေဝိ ဇာမိဘိကာ ဝိသုဒ္ဓိတ္တိယောဓိ၊ ဇပိယေယံ ဝုတ္တိယံ ဝုတ္တိယံ၊ ဘ ဇာမိဘိကာ ဝိသုဒ္ဓိတ္တိယံ။

51. සානං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තවා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච චක්ඛුන්ද්‍රියංගේ. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං -ප- සානං ඉන්ද්‍රියතනි: ආමන්තවා. ඉන්ද්‍රියා අසික්ඛන්ද්‍රියතනි: අසික්ඛන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගෙඤ්ච අසික්ඛන්ද්‍රියංගේ. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අසික්ඛන්ද්‍රියං.

52. පීඨා ඉන්ද්‍රියනාඨි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියනාඨි: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංගේච චක්ඛුන්ද්‍රියංගේ. අවමෙසා ඉන්ද්‍රියා භුන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං - ෧෪ - පීඨා ඉන්ද්‍රියනාඨි: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අකුසානා-චිත්තියනාඨි: අකුසානාචිත්තියං ඉන්ද්‍රියංගේච අකුසානාචිත්තියංගේ. අවමෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අකුසානාචිත්තියං.

53. කායော ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛන්ද්‍රියනති. චක්ඛන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියංඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ-. කායො ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤානා. චිත්තයනති: අඤ්ඤානාචිත්තියං ඉන්ද්‍රියංඤ්ච අඤ්ඤානාචිත්තියංඤ්ච. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤානාචිත්තියං.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

විකල්ප ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ පඤ්ඤිත්තය වෙයි යත්: පඤ්ඤිත්තය ඉන්ද්‍රිය ද පඤ්ඤිත්තය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, පඤ්ඤිත්තය නො වේ.

විකුණුම ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එහේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වෙයි යත්: අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍යෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වෙයි.

විකල්ප ඉන්ද්‍රිය වෙයි යන්න එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අකැඳිනිද්‍රිය වෙයි යන්න අකැඳිනිද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අකැඳිනිද්‍රිය ද වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, අකැඳිනිද්‍රිය නො වේ.

වක්‍රීය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යන්න එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතා-
චිත්තීය වෙයි යන්න අඤ්ඤාතාචිත්තීය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාචිත්තීය ද
වෙයි. අවශ්‍ය ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, අඤ්ඤාතාචිත්තීය නො වේ.

50. ශ්‍රෝත්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ ... ශ්‍රෝත්‍රය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචිත්තීය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචිත්තීය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාචිත්තීය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාචිත්තීය නො වේ.

51. සානස ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: චක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද චක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ... ස්‍රාණය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචිත්තද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචිත්තද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාචිත්තද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාචිත්තද්‍රිය නො වේ.

52. පීච්භා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්ඛුන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්ඛුන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්ඛුන්ද්‍රිය නො වේ... පීච්භා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාවිත්තිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාවිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාතාවිත්තිය ද වෙයි, අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාතාවිත්තිය නො වේ.

53. කාය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්ඛන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්ඛන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්ඛන්ද්‍රිය නො වේ... කාය ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අසුඤ්ඤාචාරිත්තිය වෙයි යත්: අසුඤ්ඤාචාරිත්තිය ඉන්ද්‍රිය ද අසුඤ්ඤාචාරිත්තිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අසුඤ්ඤාචාරිත්තිය නො වේ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

66. සමාධි ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

68. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

69. අඤ්ඤං ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ-

70. අඤ්ඤතාවී ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා චක්ඛුන්ද්‍රියනති: චක්ඛුන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකේච චක්ඛුන්ද්‍රියකඤ්ඤා. අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න චක්ඛුන්ද්‍රියං: -පෙ- අඤ්ඤතාවී ඉන්ද්‍රියනති: ආමනතා. ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤන්ද්‍රියනති: අඤ්ඤන්ද්‍රියං ඉන්ද්‍රියකේච අඤ්ඤන්ද්‍රියකඤ්ඤා. අවසෙසා න්ද්‍රියා ඉන්ද්‍රියා, න අඤ්ඤන්ද්‍රියං. (අනුලොමං)

71. න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියනති: චක්ඛුං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න යොතින්ද්‍රියනති: ආමනතා -පෙ- න චක්ඛු න ඉන්ද්‍රියනති: චක්ඛුං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛු, ඉන්ද්‍රියා. චක්ඛුං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව චක්ඛු, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

72. න සොතං න ඉන්ද්‍රියනති: සොතං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා -පෙ- න සොතං න ඉන්ද්‍රියනති: සොතං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොතං, ඉන්ද්‍රියා. සොතකඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සොතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

73. න සානං න ඉන්ද්‍රියනති: සානං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සානං න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා -පෙ- න සානං න ඉන්ද්‍රියනති: සානං යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සානං, ඉන්ද්‍රියා. සානං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතා අවසෙසා න චෙව සානං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා අඤ්ඤතාවීන්ද්‍රියනති: ආමනතා.

66. සමාධි ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

67. පඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

68. අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමීති ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

69. අඤ්ඤා ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ...

70. අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය වෙයි යත්: වක්ඛන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද වක්ඛන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, වක්ඛන්ද්‍රිය නො වෙයි ... අඤ්ඤාතාචී ඉන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාන්ද්‍රිය වෙයි යත්: අඤ්ඤාන්ද්‍රිය ඉන්ද්‍රිය ද අඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද වෙයි. අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ඉන්ද්‍රිය වෙති, අඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො වේ. (අනුලොමයි)

71. වක්ඛස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: වක්ඛස තබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. වක්ඛස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වක්ඛස් වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු සොතින්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... වක්ඛස් නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: වක්ඛස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ වක්ඛස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. වක්ඛස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද වක්ඛස් වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

72. ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍ර නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ශ්‍රොත්‍රය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රොත්‍ර වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ශ්‍රොත්‍ර නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ශ්‍රොත්‍රය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ශ්‍රොත්‍ර නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ශ්‍රොත්‍රය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ශ්‍රොත්‍ර යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යි. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

73. ස්‍රාණ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ස්‍රාණය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්‍රාණ නො වෙයි. ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්‍රාණය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්‍රාණ යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යි. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ස්‍රාණ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ස්‍රාණය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්‍රාණ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්‍රාණය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්‍රාණ යැ, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

74. න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියනති: ජිව්හං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්හං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච ජිව්හා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමන්තා -පෙ- න ජිව්හා න ඉන්ද්‍රියනති: ජිව්හං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජිව්හා, ඉන්ද්‍රියා. ජිව්හං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච ජිව්හා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

75. න කායො න ඉන්ද්‍රියනති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමන්තා. -පෙ- න කායො න ඉන්ද්‍රියනති: ආමන්තා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

76. න මනො ඉන්ද්‍රියනති: මනං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා. මනංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච මනො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමන්තා. -පෙ- න මනො න ඉන්ද්‍රියනති: මනං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න මනො, ඉන්ද්‍රියා මනංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච මනො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

77. න ඉත්ථි න ඉන්ද්‍රියනති: ඉත්ථිං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථි, ඉන්ද්‍රියා. ඉත්ථිංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච ඉත්ථි, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමන්තා -පෙ- න ඉත්ථි න ඉන්ද්‍රියනති: ඉත්ථිං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ඉත්ථි, ඉන්ද්‍රියා. ඉත්ථිංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච ඉත්ථි, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

78. න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියනති: පුරිසං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච පුරිසො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමන්තා -පෙ- න පුරිසො න ඉන්ද්‍රියනති: පුරිසං යංපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පුරිසො, ඉන්ද්‍රියා. පුරිසංඤ ඉන්ද්‍රියෙ ච යංපෙඤා අවසෙසා න වෙච පුරිසො, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියනති: ආමන්තා.

74. පීච්ඡා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: පීච්ඡාව කබා (හැර) අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පීච්ඡා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, පීච්ඡාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද කබා අවශෙෂයෝ නො ද පීච්ඡා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... පීච්ඡා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නො වූයෙ වෙයි යත්: පීච්ඡා කබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පීච්ඡා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. පීච්ඡාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද කබා අවශෙෂයෝ නො ද පීච්ඡා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසූඤ්ඤාචීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

75. කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... කාය නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසඤ්ඤාචරිත්තිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

76. මනස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: මනස තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ මනස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. මනස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද මනස් වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යැ... මනස් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: මනස් තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ මනස් නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. මනස ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද මනස් වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්කාමාචිත්තේන්ද්‍රිය නො වූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

77. ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: ස්ත්‍රීය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්ත්‍රීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යැ... ස්ත්‍රී නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: ස්ත්‍රීය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ස්ත්‍රී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ස්ත්‍රීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ස්ත්‍රී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාචීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

78. පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂයා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. පුරුෂයා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නොද පුරුෂ වෙයි. නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ... පුරුෂ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: පුරුෂයා තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ පුරුෂ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. පුරුෂයා ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද පුරුෂ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අක්කාමාදිඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

79. න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියනති: ජීවිතං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව ජීවිතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ- න ජීවිතං න ඉන්ද්‍රියනති: ජීවිතං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න ජීවිතං, ඉන්ද්‍රියා. ජීවිතඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව ජීවිතං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

80. න සුඛං න ඉන්ද්‍රියනති: සුඛං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව සුඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ- න සුඛං න ඉන්ද්‍රියනති: සුඛං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සුඛං, ඉන්ද්‍රියා. සුඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව සුඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

81. න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියනති: දුක්ඛං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුක්ඛං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව දුක්ඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ- න දුක්ඛං න ඉන්ද්‍රියනති: දුක්ඛං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න දුක්ඛං, ඉන්ද්‍රියා. දුක්ඛඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව දුක්ඛං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

82. න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියනති: සොමනස්සං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සං ච ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -පෙ- න සොමනස්සං න ඉන්ද්‍රියනති: සොමනස්සං යපෙතො අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සොමනස්සං, ඉන්ද්‍රියා. සොමනස්සංඤ්ඤා ඉන්ද්‍රියෙ ච යපෙතො අවසෙසා න වෙව සොමනස්සං, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියනති: ආමනතා.

79. ජීවිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ජීවිතය කබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිත නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ජීවිතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද කබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ... ජීවිත නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: ජීවිතය කබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ජීවිත නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ජීවිතය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද කබා අවශෙෂයෝ නො ද ජීවිත වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනුකෘතීන්ද්‍රිය නො වූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

80. සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: සුඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සුඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සුඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යැ ... සුඛ නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්. සුඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සුඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සුඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සුඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසාද්‍යාතවින්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

81. දුක්ඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දුක්ඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. දුක්ඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දුක්ඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... දුක්ඛ නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: දුක්ඛය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ දුක්ඛ නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. දුක්ඛය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද දුක්ඛ වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති, ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

82. සෞමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සෞමනස්සය කතා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සෞමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සෞමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද කතා අවශෙෂයෝ නො ද සෞමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... සෞමනස්ස නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: සෞමනස්සය කතා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සෞමනස්ස නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ, සෞමනස්සය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද කතා අවශෙෂයෝ නො ද සෞමනස්ස වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අකුසුකාවීන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

88. න සමාධි න ඉන්ද්‍රියතනි: සමාධිං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි ඉන්ද්‍රියා. සමාධිංඤා ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න වෙව සමාධි, න ව ඉන්ද්‍රියා, න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියතනි: ආමනනා. -පෙ- න සමාධි න ඉන්ද්‍රියතනි: සමාධිං යපෙඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න සමාධි, ඉන්ද්‍රියා. සමාධිං ව ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙඤා අවසෙසා න වෙව සමාධි න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අසංකප්පාදින්ද්‍රියතනි: ආමනනා.

89. න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියනති: පඤ්ඤං යථෙපඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. පඤ්ඤාඤච ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙපඤා අවසෙසා න චෙව පඤ්ඤා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රියනති: ආමනනා. -ථෙ- න පඤ්ඤා න ඉන්ද්‍රියනති: පඤ්ඤං යථෙපඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න පඤ්ඤා, ඉන්ද්‍රියා. පඤ්ඤාඤච ඉන්ද්‍රියෙ ව යථෙපඤා අවසෙසා න චෙව පඤ්ඤා, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අඤ්ඤානාථින්ද්‍රියනති: ආමනනා.

90. න අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති න ඉන්ද්‍රියතනි: අනඤ්ඤතඤ්ඤ-
ස්සාමිතිං ධරෙතවා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති,
ඉන්ද්‍රියා. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව ධරෙතවා අවසෙසා න
වෙව අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති, න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චක්ඛුන්ද්‍රි-
යතනි: ආමනතා. -පෙ- න අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති න ඉන්ද්‍රියතනි:
අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිං ධරෙතවා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අනඤ්ඤ-
තඤ්ඤස්සාමිති, ඉන්ද්‍රියා. අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ව ධරෙතවා
අවසෙසා න වෙව අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිති න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා
න අඤ්ඤතාච්ඡන්ද්‍රියතනි: ආමනතා.

91. න අයැය. න ඉන්ද්‍රියනති: අයැය. යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අයැය, ඉන්ද්‍රියා. අයැයකි ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතා අවසෙසා න වෙව අයැය. න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න වකඛුන්ද්‍රියනති: ආමනතා. -ප- න අයැය. න ඉන්ද්‍රියනති: අයැය. යපෙතා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අයැය, ඉන්ද්‍රියා. අයැයකි ඉන්ද්‍රියෙ ව යපෙතා අවසෙසා න වෙව අයැය. න ව ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අයැයතාවන්ද්‍රියනති ආමනතා.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

88. සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: සමාධිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධි නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සමාධිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සමාධි වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යැ ... සමාධි නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: සමාධිය තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ සමාධි නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. සමාධිය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද සමාධි වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචිත්තීය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

89. ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ ... ප්‍රඥා නොවූවා ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත් ප්‍රඥාව තබා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියෝ ප්‍රඥා නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. ප්‍රඥාව ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශෙෂයෝ නො ද ප්‍රඥා වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අසඤ්ඤාචන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

90. අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: 'අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් තබා අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් නොවෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශේෂයෝ නොද 'අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් වෙයි, නොද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු වත්වූන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යැ ... 'අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි : 'අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් තබා අවශේෂයන් ඉන්ද්‍රියයෝ 'අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් නොවෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. 'අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශේෂයෝ නොද 'අනුකූලතාවය සාමාන්‍යයෙන් වෙයි, නොද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අනුකූලතාවය නොවූයේ වෙයි යන්න: එසේ යි.

91. අයුතු නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අයුතුය තබා අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අයුතු නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියෝ යැ. අයුතුය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශේෂයෝ නො ද අයුතු වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය වෙයි යත්: එසේ යැ ... අයුතු නොවූයේ ඉන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: අයුතුය තබා අවශේෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අයුතු නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අයුතුය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තබා අවශේෂයෝ නො ද අයුතු වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අයුතුතාවීන්ද්‍රිය නොවූයේ වෙයි යත්: එසේ යි.

92. න අසීඤ්ඤතාචී න ඉන්ද්‍රියතති: අසීඤ්ඤතාචීං යපෙඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අසීඤ්ඤතාචී, ඉන්ද්‍රියා. අසීඤ්ඤතාචීඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ය යපෙඤ්ඤා අවසෙසා න චෙව අසීඤ්ඤතාචී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න චිත්තා-
න්ද්‍රියතති: ආමනතා. -පෙ- න අසීඤ්ඤතාචී න ඉන්ද්‍රියතති: අසීඤ්ඤතාචීං යපෙඤ්ඤා අවසෙසා ඉන්ද්‍රියා න අසීඤ්ඤතාචී, ඉන්ද්‍රියා. අසීඤ්ඤතාචීඤ්ඤ ඉන්ද්‍රියෙ ය යපෙඤ්ඤා අවසෙසා න චෙව අසීඤ්ඤතාචී, න ච ඉන්ද්‍රියා. න ඉන්ද්‍රියා න අසීඤ්ඤතාචී: ආමනතා.

පඤ්ඤාතතිවාරො නිට්ඨිතො.

92. අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීය තඛා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාචීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තඛා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාචී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නො වූවාහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යැ... අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ ඉන්ද්‍රිය නොවූයෙ වෙයි යත්: අඤ්ඤාතාචීය තඛා අවශෙෂ ඉන්ද්‍රියයෝ අඤ්ඤාතාචී නො වෙයි, ඉන්ද්‍රියයෝ යැ. අඤ්ඤාතාචීය ද ඉන්ද්‍රියයන් ද තඛා අවශෙෂයෝ නො ද අඤ්ඤාතාචී වෙයි, නො ද ඉන්ද්‍රියයෝ වෙති. ඉන්ද්‍රිය නොවූවාහු අඤ්ඤාතාචී නොවූයෙ වෙයි යත්: එසේ යි.

ප්‍රඥප්තිවාර නිමි.

2. පවිත්‍ර උපපාද්‍යාමය

1. යහස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස සොතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: සචක්ඛකානං අසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සචක්ඛකානං සසොතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සොතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යහස වා පන යොද්දිය. උපරජති තසං චක්ඛන්දිය. උපරජති'ති: සසොතකානං අචක්ඛකානං උපරජන්තානං තෙසං සොතින්දිය. උපරජති, නො ච තෙසං චක්ඛන්දිය. උපරජති. සසොතකානං සචක්ඛකානං උපරජන්තානං තෙසං සොතින්දියඤ්ච උපරජති, චක්ඛන්දියඤ්ච උපරජති.

යසස ව්‍යුත්පන්නය. උපපන්නි තසස සානිත්‍යය. උපපන්නි'ති:
සව්‍යුත්පන්නානං අසානකානං උපපන්නිතානං තෙසං ව්‍යුත්පන්නය. උපපන්නි,
නො ව තෙසං සානිත්‍යය. උපපන්නි. සව්‍යුත්පන්නානං සසානකානං
උපපන්නිතානං තෙසං ව්‍යුත්පන්නයං උපපන්නි, සානිත්‍යයං
උපපන්නි.

යසස වා පන සානිත්‍රියං. උපපජ්ජති තසස චක්ඛුත්‍රියං.
උපපජ්ජති'ති: සසානකානං අචක්ඛුකානං. උපපජ්ජත්තානං තෙසං
සානිත්‍රියං. උපපජ්ජති, නො ව තෙසං චක්ඛුත්‍රියං. උපපජ්ජති.
සසානකානං සචක්ඛුකානං. උපපජ්ජත්තානං තෙසං සානිත්‍රියංඤච
උපපජ්ජති, චක්ඛුත්‍රියංඤච උපපජ්ජති.

යසස ව්‍යක්තිය. උපරාජ්‍ය නිසා ඉන්ද්‍රිය. උපරාජ්‍ය'ති: සව්‍යක්තානා න ඉන්ද්‍රිය. උපරාජ්‍යනානා තෙසං ව්‍යක්තිය. උපරාජ්‍ය, නො ව තෙසං ඉන්ද්‍රිය. උපරාජ්‍ය. සව්‍යක්තානං ඉන්ද්‍රිය. උපරාජ්‍යනිනං තාසං ව්‍යක්තියං උපරාජ්‍ය, ඉන්ද්‍රියං උපරාජ්‍ය.

යහස වා පන ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ ඉඤ්ඤිතං අචක්ඛුකානං² උපපජ්ජනතිතං තාසං³ ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉඤ්ඤිතං සචක්ඛුකානං³ උපපජ්ජනතිතං තාසං ඉඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣති, චක්ඛුඤ්ඤියංඤච උපපජ්ඣති.

යක්‍ෂ වක්‍රාන්තය. උපරිතර්ධන තක්‍ෂ ප්‍රතිස්ථාපනය. උපරිතර්ධන නි: සවක්‍රාන්තය. න ප්‍රතිස්ථාපනය. උපරිතර්ධන තක්‍ෂ. තක්‍ෂ. වක්‍රාන්තය. උපරිතර්ධන, නො ව තක්‍ෂ. ප්‍රතිස්ථාපනය. උපරිතර්ධන. සවක්‍රාන්තය. ප්‍රතිස්ථාපනය. උපරිතර්ධන තක්‍ෂ. වක්‍රාන්තය. උපරිතර්ධන, ප්‍රතිස්ථාපනය. උපරිතර්ධන.

1. අවකලනය. ගණිත. - PTS.

2. **അടം - PTS.**

3. සවකඛිකානං ඉතිතං - PTS.

2. ප්‍රවෘත්ති උත්පාදවාර

1. යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සොතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් (වක්ඛන්ද්‍රිය) ඇති වූ කන් (සොතින්ද්‍රිය) නැති වූ උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ කන් ඇති වූ උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සොතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වූ ඇස් නැති වූ උපද්‍යා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වූ ඇස් ඇති වූ උපද්‍යා ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ඝාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ නැහැය නැති වූ උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ නැහැය ඇති වූ උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැහැය ඇති වූ ඇස් නැති වූ උපද්‍යා ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. නැහැය ඇති වූ ඇස් ඇති වූ උපද්‍යා ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට ඉක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ ස්ත්‍රී නො වූ (රූපි බ්‍රහ්ම, පුරුෂ, නපුංසක විසින්) උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඉක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ ස්ත්‍රී වූ උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, ඉක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව ඉක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වූ ඇස් නැති වූ උපද්‍යා ඔවුනට ඉක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වූ ඇස් ඇති වූ උපද්‍යා ඔවුනට ඉක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදීයි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වූ පුරුෂ නො වූ (රූපි බ්‍රහ්ම, ස්ත්‍රී, නපුංසක විසින්) උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො උපදී. ඇස් ඇති වූ පුරුෂ වූ උපද්‍යා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යසං වා පන පුරිසිත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති¹ ති: පුරිසානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති. පුරිසානං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ජති, චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති.

යසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති² ති: ආමන්තං.

යසං වා පන ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති¹ ති: අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ජති, චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති.

යසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ජති² ති: සචක්ඛුකානං විනා සොමනස්සන්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ජති. සචක්ඛුකානං සොමනස්සන්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති, සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ජති.

යසං වා පන සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති¹ ති: ආමන්තං.

යසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ජති² ති: සචක්ඛුකානං විනා උපෙක්ඛියං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ජති. සචක්ඛුකානං උපෙක්ඛියං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති, උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ජති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති¹ ති: උපෙක්ඛියං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති. උපෙක්ඛියං සචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ජති, චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති.

යසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති තස්ස සංඛිත්ථියං උපපජ්ජති² ති: සචක්ඛුකානං අභෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සංඛිත්ථියං උපපජ්ජති. සචක්ඛුකානං අභෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං² චක්ඛුත්ථියං උපපජ්ජති, සංඛිත්ථියං උපපජ්ජති.

1. සචක්ඛුකානං විනා සංඛියං උපපජ්ජන්තානං - PTS.

2. සචක්ඛුකානං සංඛියං උපපජ්ජන්තානං තෙසං - PTS.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්තිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්තිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්තිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්තිය ද උපදියි, චක්ඛුන්තිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්තිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්තිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්තිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්තිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්තිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්තිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්තිය ද උපදියි, චක්ඛුන්තිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්තිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්තිය වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්තිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්තිය යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්තිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තිය උපදී නම් ඔහුට චක්ඛුන්තිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

යමක්හට චක්ඛුන්තිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්තිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්තිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛුන්තිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට චක්ඛුන්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, චක්ඛුන්තිය ද උපදී.

යමක්හට චක්ඛුන්තිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්තිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්තිය ද උපදියි, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සඤ්ඤායං උපපජ්ජති නස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: සහෙතුකානං අචක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සඤ්ඤායං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, සහෙතුකානං සචක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සඤ්ඤායං උපපජ්ජති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති නස්ස පඤ්ඤායං උපපජ්ජති'ති: සචක්ඛකානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ජන්තානං¹, තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ජති, සචක්ඛකානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, පඤ්ඤායං උපපජ්ජති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤායං උපපජ්ජති නස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ඤාණසම්පයුක්තානං අචක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, ඤාණසම්පයුක්තානං සචක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ජති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති නස්ස මනිත්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන මනිත්‍රියං උපපජ්ජති නස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: සචක්ඛකානං අචක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනිත්‍රියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, සචක්ඛකානං සචක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනිත්‍රියං උපපජ්ජති, චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

2. යස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති නස්ස ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: සඝාතකානං න ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, සඝාතකානං ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යස්ස වා පන ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති නස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ඉත්තීන්ද්‍රියං අඝාතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, ඉත්තීන්ද්‍රියං අඝාතකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති නස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: සඝාතකානං න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, සඝාතකානං පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

1. සචක්ඛකානං චිතා ඤාණෙන උපපජ්ජන්තානං - PTS.

යළි යමක්භව සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්ත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්ත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව චක්ඛන්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඤාණවිජ්ජසුත්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඤාණ-සම්පසුත්ත වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛන්ත්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඤාණසම්පසුත්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්ත්‍රිය නො ද උපදී. ඤාණසම්ප-සුත්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්ත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව චක්ඛන්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට චක්ඛන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: සිත් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට චක්ඛන්ත්‍රිය නො ද උපදී. සිත් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ත්‍රිය ද උපදීයි, චක්ඛන්ත්‍රිය ද උපදී.

2. යමක්භව ඝාතීන්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉත්තීන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඉත්තීන්ත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්‍රිය ද උපදීයි, ඉත්තීන්ත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව ඉත්තීන්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්තීන්ත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඝාතීන්ත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඉත්තීන්ත්‍රිය ද උපදීයි, ඝාතීන්ත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ නො පුරිසි වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යසං වා පන පුරිසිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස සාතිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති: පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසිද්ධියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති. පුරිසානං සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං පුරිසිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සාතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස ජීවිතිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති ආමන්තා.

යසං වා පන ජීවිතිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස සාතිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති: අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතිද්ධියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සාතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස සොමනස්සිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති: සසානකානං විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සිද්ධියං උපපජ්ජති. සසානකානං සොමනස්සෙන උපපජ්ජන්තානං තෙසං සාතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සොමනස්සිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසං වා පන සොමනස්සිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස සාතිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති: සොමනස්සෙන අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සිද්ධියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති. සොමනස්සෙන සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනස්සිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සාතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති සසානකානං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපපජ්ජති. සසානකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තානං තෙසං සාතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, උපෙක්ඛිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස සාතිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති: උපෙක්ඛාය අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති. උපෙක්ඛාය සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සාතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති තස්ස සඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ජති¹ති: සසානකානං අභ්‍යන්තරානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං සාතිද්ධියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ජති. සසානකානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං සාතිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සඤ්ඤිද්ධියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

1. සමකල්පකානං විනා ඥාණෙන උපපජ්ජන්තානං - PTS.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ සොමනස නැති ව උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ උපෙක්ඛා නැති වැ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. සසානක වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යසං වා පන සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: සහෙතුකානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං¹ තෙසං සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. සහෙතුකානං සසානකානං උපපජ්ඣනානං¹ තෙසං සඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති'ති: සසානකානං ඤාණමථප්පය්‍යනානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති. සසානකානං ඤාණමථප්පය්‍යනානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: ඤාණමථප්පය්‍යනානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඤාණමථප්පය්‍යනානං සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤායං උපපජ්ඣති, සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති ආමන්‍යා.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: සච්ඡාකානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

3. යසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස චුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: නො.

යසං වා පන චුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: නො.

යසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: ආමන්‍යා.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: න ඉත්ථිනං උපපජ්ඣනානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉත්ථිනං උපපජ්ඣනානං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස සොමනසස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: ඉත්ථිනං චිතා සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සොමනසස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉත්ථිනං සොමනසෙසන උපපජ්ඣනානං තෙසං ඉත්ථින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සොමනසස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

1. අසානකානං ඤාණ උපපජ්ඣනානං - PTS.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඝාතිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, ඝාතිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝාතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සසානක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතිත්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඝාතිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි ඝාතිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඝාතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එපස් යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඝාතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඝාතිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්‍රිය ද උපදීයි, ඝාතිත්‍රිය ද උපදී.

3. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය ද උපදීයි, ඉඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ සොමනස්සත්‍රිය වෙත් වැ උපදනා ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සොමනස්සත්‍රිය යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනස්සින් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපෙක්ඛයෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපෙක්ඛයෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛයෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛයෙන් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ අභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අභෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. අභෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඥානවිප්‍රසූක්ක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඥානසම්ප්‍රසූක්ක වැ උපදනා ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසූක්ක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසූක්ක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

4. යහපත පුරවිනිදිය. උපායයකි තසසි ජීවිතියදිය. උපායයකි'ති:
ආමනා.

යැසය වා පතා ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාපන්නි තසං පුරිසින්ද්‍රියං උපාපන්නී'ති:
න පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපාපන්නි, නො ච
තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපාපන්නි, පුරිසානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං
ජීවිතීන්ද්‍රියංඤා උපාපන්නි, පුරිසින්ද්‍රියංඤා උපාපන්නි.

යසස පුරිසිඤ්ඤායං උපපජ්ජති තසස සොමනසස්සිඤ්ඤායං උපපජ්ජති ති:
පුරිසානං විනා සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤායං
උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිඤ්ඤායං උපපජ්ජති. පුරිසානං
සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤායංඤච උපපජ්ජති
සොමනසස්සිඤ්ඤායංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන සොමනසස්සන්දියං උප්පජ්ජති තසස පුරිසින්දියං.
උප්පජ්ජති'ති: සොමනසෙසන න පුරිසානං උප්පජ්ජනානං තෙසං
සොමනසස්සන්දියං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්දියං උප්පජ්ජති.
සොමනසෙසන පුරිසානං උප්පජ්ජනානං තෙසං සොමනසස්සන්දියංකඤ්ඤා
උප්පජ්ජති, පුරිසින්දියංකඤ්ඤා උප්පජ්ජති.

යහස පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ජති තහස උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපජ්ජති ති: පුරිසානං චිතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපජ්ජති. පුරිසානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යහස වා පන උපෙක්ඛිත්‍යයං උපපජ්ඣති තසං පුරිසිත්‍යයං
උපපජ්ඣතිති: උපෙක්ඛාය න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙ-
ක්ඛිත්‍යයං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං පුරිසිත්‍යයං උපපජ්ඣති. උපෙක්ඛාය
පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යයං උපපජ්ඣති, පුරිසිත්‍ය-
යං උපපජ්ඣති.

[illegible]

යසස වා පන සඬ්ඨිත්‍යං උපපජ්ඣි තසස පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣි'ති:
සහෙතුකානං න පුරිසානං උපපජ්ඣිනානං තෙසං සඬ්ඨිත්‍යං උපපජ්ඣි,
නො ච තෙසං පුරිසිත්‍යං උපපජ්ඣි. සහෙතුකානං පුරිසානං
උපපජ්ඣිනානං තෙසං සඬ්ඨිත්‍යංඤච උපපජ්ඣි, පුරිසිත්‍යංඤච උපපජ්ඣි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

4. යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නොපුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛාවෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සභෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සභෙතුක වැ නොපිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. සභෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: පුරිසානං ඤාණවිපඥානානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, පුරිසානං ඤාණසම්පූර්ණානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පුරිසිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං වා පන පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්පූර්ණානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඤාණසම්පූර්ණානං පුරිසාසනං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස මනිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසං වා පන මනිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: සම්භ්වතානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං මනිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. පුරිසානං උපපජ්ඣනානං¹ තෙසං මනිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

5. යසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං, පටිඤ්ඤා සොමනස්සවිපඥාන විභාසං උපපාදකම්භෙ තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති. සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං, පටිඤ්ඤා සොමනස්සසම්පූර්ණවිභාසං උපපාදකම්භෙ තෙසං ජීවිතිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං වා පන සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං, පටිඤ්ඤා උපෙක්ඛා විපඥාන විභාසං උපපාදකම්භෙ තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං, පටිඤ්ඤා උපෙක්ඛායසම්පූර්ණවිභාසං උපපාදකම්භෙ තෙසං ජීවිතිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්ථියංඤා උපපජ්ඣති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

1. පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣනානං - PTS.

යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනව පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනව පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහව පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව මනින්‍රිය උපදියි, ඔවුනව පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව මනින්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

5. යමක්භව ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනව ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනව සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනව ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනව ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනව උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනව ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහව ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ අභෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා සඤ්ඤාචාර්යුකානං² උපපාදකම්භෙණ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති. සභෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා සඤ්ඤාචාර්යුකානං විඤ්ඤානං උපපාදකම්භෙණ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍රියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ ආමනා.

යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ ඤාණචාර්යුකානං උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා ඤාණචාර්යුකානං විඤ්ඤානං උපපාදකම්භෙණ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති. ඤාණසම්පූර්ණානං උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා ඤාණසම්පූර්ණානං විඤ්ඤානං උපපාදකම්භෙණ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති පඤ්ඤිත්‍රියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ ආමනා.

යසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස මනීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ අවිඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සචිත්තකානං උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා විඤ්ඤානං උපපාදකම්භෙණ තෙසං ජීවිතීන්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති, මනීන්ද්‍රියංඤච උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති¹ ආමනා.

6. යසස සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ජති තසස උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ නො.

යසස වා පන උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ තසස සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ නො.

යසස සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති¹ පටිඤ්ඤා සොමනසසසම්පූර්ණ සඤ්ඤාචාර්යුකානං විඤ්ඤානං උපපාදකම්භෙණ තෙසං සොමනසසසිත්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ජති. සොමනසසන උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා සොමනසස සම්පූර්ණ සඤ්ඤාචාර්යුකානං විඤ්ඤානං උපපාදකම්භෙණ තෙසං සොමනසසසිත්‍රියංඤච උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍රියංඤච උපපජ්ජති.

2. සඤ්ඤාචාර්යුකානං විඤ්ඤානං - PTS.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අනෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සද්ධාවිජ්ජසුත්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සනෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සද්ධාවිජ්ජසුත්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ඥානවිප්‍රසුක්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අවිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි වීත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

6. යමක්හට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්හට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්සසම්පසුත්ත සද්ධාවිජ්ජසුත්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සිත් සුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්සසම්පසුත්ත සද්ධාවිජ්ජසුත්ත වීත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන සභීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස සොමනසස්සින්ද්‍රියං උපපජ්-
ජිති: සභෙතුකානං විනා සොමනසොන උපපජ්ජනානං, පටිතො
සභාසම්පයුතො සොමනසස්සවිපයුතො විතාසස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං
සභීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ව තෙසං සොමනසස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ජති.
සොමනසොන උපපජ්ජනානං, පටිතො සභාසම්පයුතො සොමනසස්ස
සම්පයුතො විතාසස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං සභීන්ද්‍රියස්ස උපපජ්ජති,
සොමනසස්සින්ද්‍රියස්ස උපපජ්ජති.

යසසි සොමනසසිත්‍රියං උපාජ්ජති නසස පඤ්ඤාත්‍රියං උපාජ්ජති ති: සොමනසෙසන ඤාණවිපාස්සනානං උපපජ්ජනානානං, පටිනේන සොමනසසි සම්පසුත්ත ඤාණවිපාස්සන විතාසස උපපාදකමණ්තෙ තෙසං සොමනසසිත්‍රියං උපාජ්ජති, නො ව තෙසං පඤ්ඤාත්‍රියං උපාජ්ජති. සොමනසෙසන ඤාණසම්පසුත්තානං උපපජ්ජනානානං, පටිනේන සොමනසසිසම්පසුත්ත ඤාණසම්පසුත්ත විතාසස උපපාදකමණ්තෙ තෙසං සොමනසසිත්‍රියංඤා උපාජ්ජති, පඤ්ඤාත්‍රියංඤා උපාජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සොමනසසිත්‍රියං. උපපජ්ඣතිති: ස්‍රොණසමප්පන්නානං විනා සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං, පවිතෙන ස්‍රොණසමප්පන්න සොමනසසවිප්පන්න විතසස උප්පාදකවිණෙ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ඣති. ස්‍රොණසමප්පන්නානං සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං, පවිතෙන ස්‍රොණසමප්පන්න සොමනසස සමප්පන්න විතසස උප්පාදකවිණෙ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති, සොමනසසිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති.

යහසි සොමනසස්සိද්දිය. උපාසකති තසසි මතිද්දිය. උපාසකති'ති:
ආමනා.

යසස වා පන මනිනිය. උපරජනී තසස සොමනසසිනිය. උපරජනී'ති: සවිතකානං විනා සොමනසොපන උපරජනානං, පටිතො සොමනසසිවිපයුතො විතකසස උපපාදකවිතො තෙසං මනි- නිය. උපරජනී, නො ව තෙසං සොමනසසිනිය. උපරජනී: සොමනසොපන උපරජනානං, පටිතො සොමනසසිසමපයුතො විතකසස උපපාදකවිතො තෙසං මනිනියඤ්ඤි උපරජනී සොමනසසිනියඤ්ඤි උපරජනී.

[illegible]

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්ස විජපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සද්ධාසම්පයුත්ත සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ ඥානසම්පයුත්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත කුණුවිජපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ ඥානසම්පයුත්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සසම්පයුත්ත කුණුවිජපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්පයුත්ත වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්පයුත්ත සොමනස්සවිපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්පයුත්ත වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි කුණුවිජපයුත්ත සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් ඔහුට මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිජපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

7. යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත් උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාච්චපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුත්ත සද්ධාසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදීයි, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යස්ස වා පන සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: සහෙතුකානාං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ සඤ්ඤා සම්පූර්ණ උපෙක්ඛාවිප්ලවන විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති. සහෙතුකානාං උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ සඤ්ඤා සම්පූර්ණ උපෙක්ඛා සම්පූර්ණ විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති.

යස්ස උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: උපෙක්ඛාය ඤාණවිප්ලව නානාං උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ උපෙක්ඛා සම්පූර්ණ ඤාණවිප්ලවන විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති. උපෙක්ඛාය ඤාණසම්පූර්ණානාං උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ උපෙක්ඛා සම්පූර්ණ ඤාණසම්පූර්ණ විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්පූර්ණානාං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ ඤාණසම්පූර්ණ උපෙක්ඛාවිප්ලවන විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති. ඤාණසම්පූර්ණානාං උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ ඤාණසම්පූර්ණ උපෙක්ඛා සම්පූර්ණ විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති.

යස්ස උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස මනිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනානාං.

යස්ස වා පන මනිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: සවිතකානාං විනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ උපෙක්ඛාවිප්ලවන විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං මනිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ උපෙක්ඛා සම්පූර්ණ විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං මනිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති.

8. යස්ස සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: සහෙතුකානාං ඤාණවිප්ලවනානාං උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ සඤ්ඤා සම්පූර්ණ ඤාණවිප්ලවන විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති. සහෙතුකානාං ඤාණසම්පූර්ණානාං උපපජ්ඣනානාං, පවිනෙහ සඤ්ඤා සම්පූර්ණ ඤාණසම්පූර්ණ විතක්ඛ උපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත ඤාණවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාවිජ්ජයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

8. යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන මනිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: සචිත්තකානං අභෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං¹, පවිඤ්ඤා විපාසුත්ත විත්තසස උපපාදකඛණේ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති. සභෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං², පවිඤ්ඤා සඤ්ඤාසම්පූර්ණ විත්තසස උපපාදකඛණේ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති.

9. යසස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස මනිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන මනිත්‍වයං උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: සචිත්තකානං සෞඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජන්තානං³, පවිඤ්ඤා සෞඤ්ඤිත්‍වයං විත්තසස උපපාදකඛණේ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති. සෞඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජන්තානං, පවිඤ්ඤා සෞඤ්ඤිත්‍වයං විත්තසස උපපාදකඛණේ තෙසං මනිත්‍වයං උපපජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති.

(අනුලොමප්‍රග්‍රහල)

10. යස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති තස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරෙ තස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තස ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ තස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති, ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති.

යස වා පන ඤාතිත්‍වයං උපපජ්ජති තස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: ආමන්තා.

යස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති තස ඉත්තිත්‍වයං - ටෙ - පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරෙ තස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං උපපජ්ජති, නො ච තස පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති. කාමාවචරෙ තස චිත්තඤ්ඤිත්‍වයං ච උපපජ්ජති, පුරිසිත්‍වයං උපපජ්ජති.

1. සචිත්තකානං විනා සඤ්ඤා උපපජ්ජන්තානං - PTS.

2. සඤ්ඤා උපපජ්ජන්තානං - PTS.

3. සචිත්තකානං විනා සෞඤ්ඤා උපපජ්ජන්තානං - PTS.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්වය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සද්ධිත්වය උපදී නම් ඔහට මනින්ත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ත්වය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්වය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අභෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා විප්‍රසූක්ක විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්වය උපදී. ඔවුනට සද්ධිත්වය නො ද උපදී. සභෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ක විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්වය ද උපදියි, සද්ධිත්වය ද උපදී.

9. යමක්හට පඤ්ඤිත්වය උපදී නම් ඔහට මනින්ත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ත්වය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්වය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඥානවිප්‍රසූක්ක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසූක්ක විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්වය උපදියි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්වය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසූක්ක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ක විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට මනින්ත්වය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්වය ද උපදී. (අනුලොමපුග්ගල)

10. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ත්වය උපදී නම් එහි සොතින්ත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතින්ත්වය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්ත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ත්වය උපදී නම් එහි සානින්ත්වය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්වය උපදියි, එහි සානින්ත්වය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්වය ද උපදියි, සානින්ත්වය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සානින්ත්වය උපදී නම් එහි වක්ඛුන්ත්වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ත්වය උපදී නම් එහි ඉස්සීන්ත්වය... පුරිසිත්වය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්වය උපදියි, එහි පුරිසිත්වය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ත්වය ද උපදියි, පුරිසිත්වය ද උපදී.

යඤ්චා පන පුරිසිද්ධියං උප්පජති තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති තඤ්ච ජීවිතිද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්ධියං උප්පජති තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති'ති: අසංකප්පකං අරුපෙ තඤ්ච ජීවිතිද්ධියං උප්පජති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති. පඤ්චොවාකාරෙ තඤ්ච ජීවිතිද්ධියං උප්පජති, චක්ඛුද්ධියං උප්පජති.

යඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති තඤ්ච සොමනස්සිද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන සොමනස්සිද්ධියං උප්පජති තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති තඤ්ච උපෙක්ඛිද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන උපෙක්ඛිද්ධියං උප්පජති තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති'ති: අරුපෙ තඤ්ච උපෙක්ඛිද්ධියං උප්පජති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති. පඤ්චොවාකාරෙ තඤ්ච උපෙක්ඛිද්ධියං උප්පජති, චක්ඛුද්ධියං උප්පජති.

යඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති තඤ්ච සඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මතිද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන මතිද්ධියං උප්පජති: තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති'ති: අරුපෙ තඤ්ච මතිද්ධියං උප්පජති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්ධියං උප්පජති. පඤ්චොවාකාරෙ තඤ්ච මතිද්ධියං උප්පජති, චක්ඛුද්ධියං උප්පජති.

11. යඤ්ච ඝාතීද්ධියං උප්පජති තඤ්ච ඉද්ධිද්ධියං -පෙ- පුරිසිද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන පුරිසිද්ධියං උප්පජති තඤ්ච ඝාතීද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්ච ඝාතීද්ධියං උප්පජති තඤ්ච ජීවිතිද්ධියං උප්පජති'ති: ආමනො.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්ධියං උප්පජති තඤ්ච ඝාතීද්ධියං උප්පජති'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තඤ්ච ජීවිතිද්ධියං උප්පජති, නො ච තඤ්ච ඝාතීද්ධියං උප්පජති. කාමවචරෙ තඤ්ච ජීවිතිද්ධියං උප්පජති, ඝාතීද්ධියං උප්පජති.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥයන වූ අරූප වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි යොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ යොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් එහි වක්ඛන්‍රිය උපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්‍රිය උපදිමි, එහි වක්ඛන්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛන්‍රිය ද උපදී.

11. යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය උපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝානිත්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි ඝානිත්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදිමි, එහි ඝානිත්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදිමි, ඝානිත්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදියි, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදී, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

12. යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්තද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිස්සන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්තද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය ...

13. යම් තැනෙකැ පුරිස්සන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්තද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්තද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතිත්තද්‍රිය උපදියි, එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය නො ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිස්සන්ද්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිස්සන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසු පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යසු වා පන උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච තසු පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. කාමාවච්චරෙ තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

යසු පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු සභ්බිත්‍රියං. -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යසු වා පන මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ තසු මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච තසු පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. කාමාවච්චරෙ තසු මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

14. යසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: අසඤ්ඤාසංකතෙ තසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච තසු සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. චතුර්වේදිකාරෙ තසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

යසු වා පන සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං. -පෙ- සභ්බිත්‍රියං. -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: අසඤ්ඤාසංකතෙ තසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච තසු මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. චතුර්වේදිකාරෙ පඤ්ඤාසංකතෙ තසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

යසු වා පන මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

15. යසු සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං. -පෙ- සභ්බිත්‍රියං. -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යසු වා පන මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

16. යසු උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු සභ්බිත්‍රියං. -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යසු වා පන මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තසු උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදී. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනිත්‍රිය උපදියි, එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. කාමාවචර වූ එහි මනිත්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

14. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥසන්ධි වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදී. චතුචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: අසංඥසන්ධි වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදියි, එහි මනිත්‍රිය නො ද උපදී. චතුචොකාර වූ පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදියි, මනිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

15. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

16. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

17. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

18. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් එහි මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි. (අනුප්‍රොම ඔකාස)

19. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ කන් නැති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කන් ඇති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදිමි, සොතිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: කන් ඇති වැ ඇස් නැති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. කන් ඇති වැ ඇස් ඇති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි සොතිත්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සාතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: වක්ඛු ඇති වැ ස්‍රාණය නැති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි සාතිත්‍රිය නො ද උපදී. වක්ඛු ඇති වැ ස්‍රාණය ඇති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදිමි, සාතිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භට සාතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණය ඇති වැ වක්ඛු නැති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි සාතිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණය ඇති වැ වක්ඛු ඇති වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි සාතිත්‍රිය ද උපදිමි, වක්ඛුත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි ඉක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ස්ත්‍රී වැ උපද්‍රොණ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපදිමි, ඉක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්මන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්දිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්මන්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්මන්දිය ද උපදියි, වක්ඛන්දිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්දිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ නො පුරිස් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය ද උපදියි, පුරිසිත්දිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්දිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්දිය ද උපදියි, වක්ඛන්දිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්දිය උපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය ද උපදියි, වක්ඛන්දිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්දිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්දිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්දිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛියෙන් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛියෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්දිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදී.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ඣති: උපෙක්ඛාය අව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති. උපෙක්ඛාය සව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛිත්‍යංඤච උපපජ්ජති, ව්‍යඛුන්‍යංඤච උපපජ්ජති.

යසං යත් ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති: සව්‍යඛුකානං අභ්‍යෙකුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති. සව්‍යඛුකානං සභ්‍යෙකුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යංඤච උපපජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ජති.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති: සභ්‍යෙකුකානං අව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති සභ්‍යෙකුකානං සව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ජති, ව්‍යඛුන්‍යංඤච උපපජ්ජති.

යසං යත් ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති: සව්‍යඛුකානං ඤාණවිප්‍රසූතානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති. සව්‍යඛුකානං ඤාණසම්ප්‍රසූතානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යංඤච උපපජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ජති.

යසං වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති: ඤාණසම්ප්‍රසූතානං අව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ජති නො ච තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති. ඤාණසම්ප්‍රසූතානං සව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යංඤච උපපජ්ජති, ව්‍යඛුන්‍යංඤච උපපජ්ජති.

යසං යත් ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ මනිත්‍යං උපපජ්ජති: ආමන්‍යං.

යසං වා පන යත් මනිත්‍යං උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති: සවිඤ්ඤානං අව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ මනිත්‍යං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ව්‍යඛුන්‍යං උපපජ්ජති. සව්‍යඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ මනිත්‍යංඤච උපපජ්ජති, ව්‍යඛුන්‍යංඤච උපපජ්ජති.

20. යසං යත් ඝානිත්‍යං උපපජ්ජති තස්ස තත්ථ ඉත්ථිත්‍යං උපපජ්ජති: සංඝාතකානං න ඉත්ථිනං¹ උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ ඝානිත්‍යං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ ඉත්ථිත්‍යං උපපජ්ජති. සංඝාතකානං ඉත්ථිනං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්ථ ඝානිත්‍යං ච උපපජ්ජති. ඉත්ථිත්‍යංඤච උපපජ්ජති.

1. සංඝාතකානං ඉත්ථිනං - සීල

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ අභ්‍යන්තර වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ සහෙතක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය ද උපදියි, සද්ධිත්‍යය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: සහෙතක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නො ද උපදී. සහෙතක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය උපදී යැ යත්: ඇස් ඇති වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍යය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නොද උපදියි, ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්‍යය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්‍යය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්‍යය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍යය ද උපදියි, වක්ඛුන්‍යය ද උපදී.

20. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්‍යය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉසීන්‍යය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය ද උපදියි, ඉසීන්‍යය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්නද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ නො පුරිසි වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්නද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්නද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ස්‍රාණ රහිත වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ සොමනස්සින්න වෙන් වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ සොමනස්සින්න යුතු වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්නද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්නද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: සොමනස්සින්න යුතු වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින්න යුතු වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්නද්‍රිය ද උපදී.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සානි-
න්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: උපෙක්ඛාය අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං
තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති. උපෙක්ඛාය සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්
උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජ-
ති'ති: සසානකානං අභෙතුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානි-
න්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.
සසානකානං අභෙතුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියංඤ්ඤා
උපපජ්ජති, සඤ්ඤාන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සානින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති'ති: සභෙතුකානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්
සඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජති.
සභෙතුකානං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියංඤ්ඤා
උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් පඤ්ඤාන්ද්‍රියං උප-
පජ්ජති'ති: සසානකානං ඤාණවිපඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං
තත් සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.
සසානකානං ඤාණසම්ප්‍රදානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානි-
න්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, පඤ්ඤාන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සානින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති'ති: ඤාණසම්ප්‍රදානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං
තත් පඤ්ඤාන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජති.
ඤාණසම්ප්‍රදානං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් පඤ්ඤා-
න්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් මනින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් සානින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති'ති: සවිඤ්ඤානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත්
මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපපජ්ජති.
සවිඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති,
සානින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ජති.

21. යසස යත් ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං
උපපජ්ජති'ති: නො.

යසස වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් ඉත්තීන්ද්‍රියං
උපපජ්ජති'ති: නො.

යසස යත් ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස්ස තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපජ්ජ-
ති'ති: ආමනා.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. ස්‍රාණ සහිත වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය ද ද උපදියි, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්‍රාණ රහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ස්‍රාණ සහිත වැ ඥානවිප්‍රසුක්ක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ ඥානසම්ප්‍රසුක්ක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසුක්ක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසුක්ක වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්‍රිය ද උපදී.

21. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉත්තීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්තීන්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉත්තීන්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජිවිකිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පිවිනිත්දිය උපදි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤා දිය උපදි යැ යක්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි පිවිනිත්දිය උපදියි. ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤා නො ද උපදි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පිවිනිත්දිය ද උපදියි, ඉඤ්ඤා ද උපදි.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාදිය ද උපදියි, සොමනස්සින්දිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනකැ සොමනස්සින්දිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්දිය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉසීන්දිය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද උපදියි, ඉසීන්දිය ද උපදී.

යම්කිසිදු යම් තැනෙකැ ඉකිත්තියු ලපදී නම් ඔහුට එහි
ලපෙක්කිත්තියු ලපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ලපෙක්කායෙන් වෙන් වැ
ලපදනා ඔවුනට එහි ඉකිත්තියු ලපදිසි, ඔවුනට එහි ලපෙක්කිත්තියු
නො ද ලපදී. ස්ත්‍රී වැ ලපෙක්කායෙන් යුතු වැ ලපදනා ඔවුනට
එහි ඉකිත්තියු ද ලපදිසි, ලපෙක්කිත්තියු ද ලපදී.

යළි යම්කිසි යම් තැනෙකැ උපෙක්කිත්‍රිය උපදි නම් ඔහුට එහි ඉසිත්‍රිය උපදි යැ යත්: උපෙක්කියෙන් යුතු වැ සිත්‍රි නො වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉසිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්කියෙන් යුතු වැ සිත්‍රි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්කිත්‍රිය ද උපදියි, ඉසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්නට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිදිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ අග්‍රහකුක වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිදිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ සග්‍රහකුක වැ උපද්‍යා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිදිය ද උපදියි, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි ඉතීන්ත්‍යය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නොවැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉතීන්ත්‍යය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදියි, ඉතීන්ත්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්නිය ලපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤානිය ලපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ ඥානවිප්‍රසන්න වැ ලපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය ලපදිසි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤානිය නො ද ලපදී. ස්ත්‍රී වැ ඥානසම්ප්‍රසන්න වැ ලපදනා ඔවුනට එහි ඉසින්නිය ද ලපදිසි, පඤ්ඤානිය ද ලපදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්තිත්‍වය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්තිත්‍වය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය ද උපදියි. ඉත්තිත්‍වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉත්තිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි ඉත්තිත්‍වය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි මනිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉත්තිත්‍වය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදානා ඔවුනට එහි මනිත්‍වය ද උපදියි, ඉත්තිත්‍වය ද උපදී.

22. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍වය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි නො වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍වය ද උපදියි, පුරිසිත්‍වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍වය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ සොමනස්සිත් වෙත් වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍වය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ සොමනස්සිත් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍වය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍වය උපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් යුතු වැ නො පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය නො ද උපදී. සොමනස්සිත් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍වය ද උපදියි, පුරිසිත්‍වය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙත් වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්‍වය ද උපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍වය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ නො පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍වය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍වය ද උපදියි, පුරිසිත්‍වය ද උපදී.

යසං යත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: පුරිසානං අභේදකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති පුරිසානං සභේදකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: සභේදකානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. සභේදකානං පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: පුරිසානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති. පුරිසානං ඤාණසම්ප්ලව්‍යානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්ප්ලව්‍යානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඤාණසම්ප්ලව්‍යානං පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: සම්මතකානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් මනිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් මනිත්ථියං උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති.

23. යසං යත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: විනා සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං, පටිත්තෙ සොමනස්සවිප්ලව්‍යානවිනාස්ස උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති. සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං, පටිත්තෙ සොමනස්ස - සම්ප්ලව්‍යාන - විනාස්ස උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සභිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ අනෙකුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි සභිත්‍රිය නොද උපදී. පිරිමිනි වැ සනෙකුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදිමි, සභිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සභිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සනෙකුක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සභිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. සනෙකුක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සභිත්‍රිය ද උපදිමි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නොද උපදී. පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදිමි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදිමි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නොද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍රිය ද උපදිමි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදී.

23. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි යොමනසසිත්‍රිය උපදී යැ යත්: යොමනසිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි යොමනසස විප්‍රසුක්ත විතයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට එහි යොමනසසත්‍රිය නොද උපදී. යොමනසිත් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි යොමනසස සම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදිමි, යොමනසසිත්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ යොමනසසිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස යස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති ති: වීතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං, පවිනෙත උපෙක්ඛා විප්පුනනවිතනසස උපාදකඛණෙ තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානාං පවිනෙත උපෙක්ඛාසමපුනන විතනසස උපාදකඛණෙ තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තස තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස යස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: අභෙතුකානාං උපපජ්ජනානාං, පවිනෙත සඤ්ඤා විප්පුනන විතනසස උපාදකඛණෙ තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සභෙතුකානාං උපපජ්ජනානාං, පවිනෙත සඤ්ඤාසමපුනන විතනසස උපාදකඛණෙ තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං ච උපපජ්ජති, සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස සඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස යස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති ති: ඤාණවිප්පුනනානාං උපපජ්ජනානාං, පවිනෙත ඤාණවිප්පුනන විතනසස උපාදකඛණෙ තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති. ඤාණසමපුනනානාං උපපජ්ජනානාං, පවිනෙත ඤාණසමපුනන විතනසස උපාදකඛණෙ තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස පඤ්ඤන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

යසස යස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: අවිතකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති. සවිතකානාං උපපජ්ජනානාං, පවිනෙත විතනසස උපාදකඛණෙ තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යසස වා පන යස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: ආමනතා.

24. යසස යස සොමසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: නො.

යසස වා පන යස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ජති තසස තස සොමනසසින්ද්‍රියං උපපජ්ජති'ති: නො.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍ර-
සූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සංඛිත්තන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අභේදක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සංඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සංභේදක වැ උපදනා-
වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සංඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සංඛිත්තන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණ-
යෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි. පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: අවිත්තක වැ උපදනාවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සංවිත්තක වැ උපදනා-
වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: එසේ යි.

24. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: නැත.

යම්කිසිදා යම් තැනෙකැ සොමනසිසිනියා උපදී නම් ඔහුට එහි සඟිනියා උපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධා-විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ඔවුනට එහි සොමනසිසිනියා උපදියි, ඔවුනට එහි සඟිනියා නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනසිසිනියා ද උපදියි, සඟිනියා ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සඳහාම උපදී නම් ඔහට එහි සොමනසිසිත්වය උපදී යැ යන්න: සහෙතුක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සඳහාම උපදී, ඔවුනට එහි සොමනසිසිත්වය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි සඳහාම ද උපදී, සොමනසිසිත්වය ද උපදී.

යමක්නට යම් තැනකැ සොමනස්සිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාත්‍යය උපදී යැ යත්: සොමනසින් යුතු වැ ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත ඥානවිප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්‍යයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤාත්‍යය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ ඥාන-සම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රසූක්ත ඥානසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්‍යයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍යය ද උපදියි, පඤ්ඤාත්‍යය ද උපදී.

යළි යමක්ව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍ය උපදී නම් ඔහුට එහි සොමනස්සිත්‍ය උපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍ය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍ය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍ය ද උපදියි, සොමනස්සිත්‍ය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිඤ්ජය උපදී නම් ඔහට එහි මනිඤ්ජය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිනුය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සියුය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාත්තියෙහි සොමනසා විප්‍රසුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිනුය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සියුය නො ද උපදී. සොමනසින් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාත්තියෙහි සොමනසාසම්ප්‍රසුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිනුය ද උපදියි, සොමනස්සියුය ද උපදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

25. යම්කිසිවක් යම් තැනෙකැ උපෙක්ෂිතය උපදී නම් ඔහුට එහි සභ්‍යයෙකු ලෙසින් යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් යුතු වැ අනෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ෂිතය උපදීයි, ඔවුනට එහි සභ්‍යයෙකු නොද උපදී. උපෙක්ෂායෙන් යුතු වැ සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ෂිතය ද උපදීයි, සභ්‍යයෙකු ද උපදී.

යළි යමක්නට යම් තැනෙකැ සඳිනිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙකක්නිය උපදී යැ යත්: සහෙකුක වැ උපෙකයෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙකාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිනිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙකක්නිය නො ද උපදී. සහෙකුක වැ උපෙකයෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත උපෙකාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිනිය ද උපදියි, උපෙකක්නිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙකක්හිදීය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාදීන්හිදීය උපදී යැ යත්: උපෙක්ෂායෙන් යුතු වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහිද ඔවුනට එහි උපෙකක්හිදීය උපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤාදීන්හිදීය නො ද උපදී. උපෙක්ෂායෙන් යුතු වැ ඥාන-සම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත ඥාන-සම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙකක්හිදීය ද උපදීයි, පඤ්ඤාදීන්හිදීය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛාදිය උපදී යැ යත්: ඥායම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥායම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකාණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤාදිය උපදී, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛාදිය නො ද උපදී. ඥායම්ප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥායම්ප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛායම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකාණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤාදිය ද උපදී, උපෙක්ඛාදිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකු උපෙකක්‌න්දිය උපදී නම් ඔහට එහි මනික්‌ය උපදී යැ යත්‌: එසේ යැ.

යළි යමක්නට යම් තැනෙකැ මනිනුය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්කිනුය උපදී යැ යත්: සවිත්තක වැ උපෙක්කායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්කාවිප්‍රසුක්ක විත්තයාගේ උත්පාද-
ක්කායෙහි ද ඔවුනට එහි මනිනුය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්කිනුය
නො ද උපදී. උපෙක්කායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි
උපෙක්කාසම්ප්‍රසුක්ක විත්තයාගේ උත්පාදක්කායෙහි ද ඔවුනට එහි
මනිනුය ද උපදියි, උපෙක්කිනුය ද උපදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

26. යසස යත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: සභෙතුකානං ඤාණවිප්ලව්‍යුත්තානං උපපජ්ඣනානං පවතෙන සඤ්ඤාසම්ප්ප්‍යුත්තඤාණවිප්ලව්‍යුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති. සභෙතුකානං ඤාණසම්ප්ප්‍යුත්තානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙන සඤ්ඤාසම්ප්ප්‍යුත්තඤාණසම්ප්ප්‍යුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනතා.

යසස යත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: සචිත්තකානං අභෙතුකානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙන සඤ්ඤාසම්ප්ප්‍යුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති. නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති. සභෙතුකානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙන සඤ්ඤාසම්ප්ප්‍යුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති, සඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති.

27. යසස යත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති'ති: සචිත්තකානං ඤාණවිප්ලව්‍යුත්තානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙන ඤාණවිප්ලව්‍යුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති. ඤාණසම්ප්ප්‍යුත්තානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙන ඤාණසම්ප්ප්‍යුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍යං උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍යං උපපජ්ඣති. (අනුලොමවුග්ගලොකාස)

28. යසස චක්ඛන්‍යං න උපපජ්ඣති තස්ස ඤාතිත්‍යං¹ න උපපජ්ඣති'ති: අචක්ඛකානං අඤාතකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං චක්ඛන්‍යං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඤාතිත්‍යං න උපපජ්ඣති. සඤ්ඤාසම්ප්ප්‍යුත්තවිත්තානං, අචක්ඛකානං අඤාතකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං චක්ඛන්‍යං උපපජ්ඣති, ඤාතිත්‍යං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන ඤාතිත්‍යං න උපපජ්ඣති තස්ස චක්ඛන්‍යං න උපපජ්ඣති'ති: අඤාතකානං සචක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං ඤාතිත්‍යං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං චක්ඛන්‍යං න උපපජ්ඣති. සඤ්ඤාසම්ප්ප්‍යුත්තවිත්තානං, අචක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං ඤාතිත්‍යං උපපජ්ඣති, චක්ඛන්‍යං න උපපජ්ඣති.

1. සඤ්ඤිත්‍යං - PTS.

26. යමක්භව යම් තැනෙකැ සඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: සහෙතුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍වය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍වය ද උපදී.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි සඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි සඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි සඤ්ඤිත්‍වය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය ද උපදියි, සඤ්ඤිත්‍වය ද උපදී.

27. යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍වය උපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්‍වය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍වය උපදී යැ යත්: සචිත්තක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍වය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනිත්‍වය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්‍වය ද උපදී. (අනුලොමප්‍රද්ධලාවකාශ)

28. යමක්භව වක්ඛුත්‍වය නුපදී නම් ඔහට සොතිත්‍වය නුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ කන් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුත්‍වය නුපදියි, ඔවුනට සොතිත්‍වය නො ද නුපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ කන් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුත්‍වය ද නුපදියි, සොතිත්‍වය ද නුපදී.

යළි යමක්භව සොතිත්‍වය නුපදී නම් ඔහට වක්ඛුත්‍වය නුපදී යැ යත්: කන් නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොතිත්‍වය නුපදියි, ඔවුනට වක්ඛුත්‍වය නො ද නුපදී. (නුපදනේ නො වේ.) චුත වන හැම දෙනාට ද කන් නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොතිත්‍වය ද නුපදියි, වක්ඛුත්‍වය ද නුපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී නම් ඔහව සානින්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ස්‍රාණ සහිත වැ උපදනා ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනව සානින්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාව ද ඇස් නැති වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය ද නුපදීයි, සානින්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භව සානින්‍රිය නුපදී නම් ඔහව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනව සානින්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාව ද ස්‍රාණ නැති වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව සානින්‍රිය ද නුපදීයි, වක්ඛුන්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී නම් ඔහව ඉක්‍රීන්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනව ඉක්‍රීන්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාව ද ඇස් නැති ව ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය ද නුපදීයි, ඉක්‍රීන්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භව ඉක්‍රීන්‍රිය නුපදී නම් ඔහව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනව ඉක්‍රීන්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාව ද ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව ඉක්‍රීන්‍රිය ද නුපදීයි, වක්ඛුන්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී නම් ඔහව පුරිසින්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ පිරිමති වැ උපදනා ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනව පුරිසින්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාව ද ඇස් නැති වැ නො පිරිමති වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය ද නුපදීයි, පුරිසින්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භව පුරිසින්‍රිය නුපදී නම් ඔහව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී යැ යත්: නො පිරිමති වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසින්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාව ද නො පුරිස් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව පුරිසින්‍රිය ද නුපදීයි, වක්ඛුන්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී නම් ඔහව ජීවිතින්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපදනා ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය නුපදීයි, ඔවුනව ජීවිතින්‍රිය නො ද නුපදී. හැම වුත වන ඔවුනව වක්ඛුන්‍රිය ද නුපදීයි, ජීවිතින්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භව ජීවිතින්‍රිය නුපදී නම් ඔහව වක්ඛුන්‍රිය නුපදී යැ යත්: එසේ යැ

යසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති තස්ස සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති. ආමනනා.

යසං වා පන සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. ති: වීනා සොමනස්සිත්ථියං සවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, වීනා සොමනස්සිත්ථියං අවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, වක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති.

යසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. ති: අවක්ඛකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං උපෙක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, අවක්ඛකානං වීනා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. ති: වීනා උපෙක්ඛාය සවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, වීනා උපෙක්ඛාය අවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති, වක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති.

යසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති තස්ස සඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති. ති: අවක්ඛකානං සඤ්ඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං සඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, අවක්ඛකානං සඤ්ඤානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤානං. යඤ්චි න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන සඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. ති: අභේදකානං සවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, අභේදකානං අවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං සඤ්ඤානං. යඤ්චි න උපපජ්ඣති, වක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති.

යසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති. ති: අවක්ඛකානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං පඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, අවක්ඛකානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති, පඤ්ඤානං. යඤ්චි න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන පඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. ති: ඤාණසම්පයුක්තානං සවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤානං. න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති. න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, ඤාණසම්පයුක්තානං අවක්ඛකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පඤ්ඤානං. යඤ්චි න උපපජ්ඣති, වක්ඛන්ති. යඤ්චි න උපපජ්ඣති.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට සොමනසිත්තන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව සොමනසිත්තන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසිත්ත වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොමනසිත්තන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද සොමනසිත්ත වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනසිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක වනුවනට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සංගතක වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ අංගතක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව සඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අංගතක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද අංගතක වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහුට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුක වන හැමදෙතොට ද ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති¹: අචක්ඛුකානං සච්ඡිකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, අච්ඡිකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, මනින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ජති²: ආමනායා.

29. යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹: අසානකානං ඉඤ්ඤිනං උපපජ්ජනතිනං තාසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තාසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, අසානකානං න ඉඤ්ඤිනං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, ඉඤ්ඤියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති²: න ඉඤ්ඤිනං සසානකානං¹ උපපජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, න ඉඤ්ඤිනං² අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉඤ්ඤියංඤ්ච න උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති¹: අසානකානං පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, අසානකානං න පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති. පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති²: න පුරිසානං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, න පුරිසානං අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති¹: අසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති. සංඛෙසං චචනානං, තෙසං සානින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ජති.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සානින්ද්‍රියං න උපපජ්ජති²: ආමනායා.

1. අසානකානං - සීග්‍ර

2. චචනකානං ඉඤ්ඤිනං - PTS

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සවිත්තක වැ උපද්‍රා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුක්ඛනුවනට ද අවිත්තක වැ උපද්‍රානුවනට ද යන ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

29. යමක්භව ඝානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉත්තිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපද්‍රා ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නූපදී, ඔවුනට ඉත්තිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍රානුවනට ද යන ඔවුනට ඝානිත්‍රිය ද නූපදී, ඉත්තිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව ඉත්තිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපද්‍රා ඔවුනට ඉත්තිත්‍රිය නූපදී, ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රා වුනට ද යි ඔවුනට ඉත්තිත්‍රිය ද නූපදී, ඝානිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව ඝානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍රා ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නූපදී, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වැ නො පිරිමිනි වැ උපද්‍රානුවනට ද යන ඔවුනට ඝානිත්‍රිය ද නූපදී, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපද්‍රා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදී, ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රානුවනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී, ඝානිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව ඝානිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රා ඔවුනට ඝානිත්‍රිය නූපදී, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුක්ඛ වන එහැම දෙනාට ඝානිත්‍රිය ද නූපදී, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භව ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝානිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී නම් ඔහට සොමනස්සන්ද්‍රිය තුළදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වූ සොමනසින් යුතු වූ උපදානා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී, ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය නො ද තුළදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ සොමනසින් වෙන් වූ උපදානාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද තුළදී, සොමනස්සන්ද්‍රිය ද තුළදී.

යළි යමක්භට සොමනස්සන්ද්‍රිය තුළදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වූ ස්‍රාණ ඇති වූ උපදානා ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය තුළදී. ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද තුළදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොමනසින් වෙන් වූ ස්‍රාණ නැති වූ උපදානාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය ද තුළදී, ඝාතීන්ද්‍රිය ද තුළදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය තුළදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වූ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වූ උපදානා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද තුළදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ උපදානාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද තුළදී, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද තුළදී.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය තුළදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ ස්‍රාණ ඇති වූ උපදානා ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය තුළදී, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද තුළදී. චුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වූ ස්‍රාණ නැති වූ උපදානාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද තුළදී, ඝාතීන්ද්‍රිය ද තුළදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී නම් ඔහට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය තුළදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වූ අභෙතක වූ උපදානා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී, ඔවුනට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද තුළදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ අභෙතක වූ උපදානාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද තුළදී, සඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද තුළදී.

යළි යමක්භට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය තුළදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී යැ යත්: අභෙතක වූ ස්‍රාණ ඇති වූ උපදානා ඔවුනට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය තුළදී, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද තුළදී. චුත වන හැම දෙනාට ද අභෙතක වූ ස්‍රාණ නැති වූ උපදානාවුනට ද යන ඔවුනට සඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද තුළදී, ඝාතීන්ද්‍රිය ද තුළදී.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී නම් ඔහට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය තුළදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වූ ඥානසම්ප්‍රසුක්ඛ වූ උපදානා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය තුළදී, ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද තුළදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්‍රාණ නැති වූ ඥානසම්ප්‍රසුක්ඛ වූ උපදානාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද තුළදී, පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද තුළදී.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස සාතිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: ඤාණවීර්යසුත්තානං සංඝානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වයං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සාතිත්‍වයං න උපපජ්ජති. සංකප්පයං වචනානං, ඤාණවීර්යසුත්තානං අඝානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති, සාතිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති.

යසස සාතිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස මනිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: අඝානකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සාතිත්‍වයං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්‍වයං න උපපජ්ජති. සංකප්පයං වචනානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජනානං තෙසං සාතිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති, මනිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස සාතිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: ආමනතා.

30. යසස ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස පුරිසිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසිත්‍වයං න උපපජ්ජති. සංකප්පයං වචනානං, න ඉත්තිනං න පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉත්තිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති. පුරිසිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පුරිසිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: ඉත්තිනං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිත්‍වයං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති. සංකප්පයං වචනානං, න ඉත්තිනං න පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති, ඉත්තිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති.

යසස ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹ තස්ස ජීවිතිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: න ඉත්තිනං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිත්‍වයං න උපපජ්ජති. සංකප්පයං වචනානං තෙසං ඉත්තිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති, ජීවිතිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති.

යසස වා පන ජීවිතිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: ආමනතා.

යසස ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනස්සිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: න ඉත්තිනං සොමනස්සිත්තං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සිත්‍වයං න උපපජ්ජති. සංකප්පයං වචනානං, න ඉත්තිනං විනා සොමනස්සිත්තං උපපජ්ජනානං තෙසං ඉත්තිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති, සොමනස්සිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති.

යසස වා පන සොමනස්සිත්‍වයං න උපපජ්ජති තස්ස ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති¹: විනා සොමනස්සිත්තං ඉත්තිනං උපපජ්ජනානං තෙසං සොමනස්සිත්‍වයං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ඉත්තිත්‍වයං න උපපජ්ජති. සංකප්පයං වචනානං, විනා සොමනස්සිත්තං න ඉත්තිනං උපපජ්ජනානං තෙසං සොමනස්සිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති, ඉත්තිත්‍වයංඤා න උපපජ්ජති.

1. ඉත්තිත්‍වයං උපපජ්ජති - PTS.

යළි යමක්හට පඤ්ඤාදිය නුපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤාදිය නුපදියි, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඥානවිප්‍රසූක්ත වැ ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤාදිය ද නුපදියි. ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට මනීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: ස්‍රාණ නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදියි, ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදියි, මනීන්ද්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්හට මනීන්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: එසේ යි.

30. යමක්හට ඉක්කිය නුපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නුපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉක්කිය ද නුපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නුපදියි, ඔවුනට ඉක්කිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පුරුෂ නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නුපදියි, ඉක්කිය ද නුපදී.

යමක්හට ඉක්කිය නුපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නුපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නුපදී. හැම වුත වන ඔවුනට ඉක්කිය ද නුපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉක්කිය නුපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සිත් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්කිය නුපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉක්කිය ද නුපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදී නම් ඔහට ඉක්කිය නුපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදියි, ඔවුනට ඉක්කිය නො ද නුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සිත් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නුපදියි, ඉක්කිය ද නුපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, ඉසීන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට සඤ්ඤන්ද්‍රිය ද කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ අභෙකුක වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට සඤ්ඤන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අභෙකුක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, සඤ්ඤන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට සඤ්ඤන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: අභෙකුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සඤ්ඤන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අභෙකුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඤ්ඤන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, ඉසීන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද කුපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, ඉසීන්ද්‍රිය ද කුපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද කුපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය කුපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය කුපදී යැ යත්: එසේ යි.

31. යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද කුපදී. හැම වුත වන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: නො පුරිස් වැ සොමනසින් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද කුපදී. හැම වුත වන්නවුනට ද නො පුරිස් වැ සොමනසින් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, සොමනස්සිත්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද සොමනසින් වෙන් වැ නො පුරිස් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද කුපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද කුපදී.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට උපෙකම්මිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපෙකායෙන් යුතු වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට උපෙකම්මිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපෙකායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, උපෙකම්මිත්‍රිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට උපෙකම්මිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: උපෙකායෙන් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙකම්මිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද උපෙකායෙන් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට උපෙකම්මිත්‍රිය ද කුපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද කුපදී.

යමක්භට පුරිසිත්‍රිය කුපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිය කුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සඤ්ඤක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය කුපදීයි, ඔවුනට සඤ්ඤිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ සඤ්ඤක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද කුපදීයි, සඤ්ඤිය ද කුපදී.

යළි යමක්භට සඤ්ඤිය කුපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය කුපදී යැ යත්: සඤ්ඤක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සඤ්ඤිය කුපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද කුපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද සඤ්ඤක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට සඤ්ඤිය ද කුපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද කුපදී.

යසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති තසස පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, න පුරිසානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති තසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ඤාණවිප්ලව්‍යානං පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, ඤාණවිප්ලව්‍යානං න පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං පඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති, පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති තසස මනිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: න පුරිසානං සචිත්තානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, අචිත්තානං උපපජ්ජනානං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති, මනිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිද්දියං න උපපජ්ජති තසස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

32. යසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසස සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසස වා පන සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: චිතා සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා සොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ජනානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පටිඤ්ඤා විතසස භව්‍යානං තෙසං සොමනසස්සිද්දියං න උපපජ්ජති, ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසස උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යසස වා පන උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ජති තසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: චිතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං, පටිඤ්ඤා උපෙක්ඛාය විතසස භව්‍යානං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වචනානං, පටිඤ්ඤා විතසස භව්‍යානං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං ච න උපපජ්ජති, ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති.

යසස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ජති තසස සඤ්ඤාදිද්දියං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

1. ඤාණවිප්ලව්‍යානං - PTS.

යමක්හට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රසූක්ක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ ඥානවිප්‍රසූක්ක වැ උපදනාවුනට ද යන ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසූක්ක වැ පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ඥාන-විප්‍රසූක්ක වැ නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ගො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

32. යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට යොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: යොමනස්සිත් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි යොමනස්ස-විජ්ජසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකාණයෙහි ද යි ඔවුනට යොමනස්සිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවකාණයෙහි ද යි ඔවුනට යොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රසූක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදකාණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවකාණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන සභිකයා න උපාජනි තසස ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනිති: අභෙතකානං උපපජනානං, පටිනෙක සභාවිපයුග්ගන විතසස උපාදකඛණෙ තෙසං සභිකයා න උපාජනි, නො ච තෙසං ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි. සබ්බෙසං වචනානං, පටිනෙක විතසස හඬකඛණෙ තෙසං සභිකයානෙ උපාජනි, ජිවිතින්ද්‍රියානෙ න උපාජනි.

යසස ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස පඤ්ඤන්ද්‍රියං න උපාජනිති: ආමනා.

යසස වා පන පඤ්ඤන්ද්‍රියං න උපාජනි තසස ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනිති: සැණවිපයුග්ගනං උපපජනානං, පටිනෙක සැණවිපයුග්ගන විතසස උපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤන්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ච තෙසං ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි. සබ්බෙසං වචනානං, පටිනෙක විතසස හඬකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤන්ද්‍රියානෙ න උපාජනි, ජිවිතින්ද්‍රියානෙ න උපාජනි.

යසස ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස මනින්ද්‍රියං න උපාජනිති: ආමනා.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනිති: අවිතකානං උපපජනානං, තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ච තෙසං ජිවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි. සබ්බෙසං වචනානං, පටිනෙක විතසස හඬකඛණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියානෙ න උපාජනි, ජිවිතින්ද්‍රියානෙ න උපාජනි.

33. යසස සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජනි තසස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනිති: 'උපෙක්ඛාය උපපජනානං', පටිනෙක උපෙක්ඛාසමපයුග්ගන¹ විතසස උපාදකඛණෙ තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනි. සබ්බෙසං විතසස හඬකඛණෙ, සොමනස්සවිපයුග්ගන උපෙක්ඛාවිපයුග්ගන විතසස උපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියානෙ න උපාජනි, උපෙක්ඛන්ද්‍රියානෙ න උපාජනි.

යසස වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනි තසස සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජනිති: සොමනසෙසන උපපජනානං, පටිනෙක සොමනස්සසමපයුග්ගනවිතසස උපාදකඛණෙ තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ච තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාජනි. සබ්බෙසං විතසස හඬකඛණෙ, උපෙක්ඛාවිපයුග්ගනසොමනස්සවිපයුග්ගනවිතසස උපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනානං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියානෙ න උපාජනි, සොමනස්සන්ද්‍රියානෙ න උපාජනි.

1. නිරොධ සමාපනානං අසඤ්ඤසත්තානං - PTS.
2. විතා සොමනසෙසන උපෙක්ඛාය උපපජනානං - PTS.
3. පටිනෙක සොමනසස විපයුග්ගන උපෙක්ඛා සමපයුග්ගන - PTS.

යළි යමක්හට සභ්බන්ධය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අභේතක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දැයි ඔවුනට සභ්බන්ධය නූපදිමි, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ප්‍රචාන්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණයෙහි දැයි ඔවුනට සභ්බන්ධය ද නූපදිමි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පක්ෂාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පක්ෂාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි ඥානවිප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දැයි ඔවුනට පක්ෂාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ප්‍රචාන්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණයෙහි දැයි ඔවුනට පක්ෂාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුන වන හැම දෙනාට ද ප්‍රචාන්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණයෙහි දැයි ඔවුනට මනීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

33. යමක්හට සොමනස්සන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් යුතු වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දැයි ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගුණයෙහි ද සොමනස්සච්ඡේදයෙන් උපෙක්ඛා ච්ඡේදයෙන් චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද නිරෝධසමාපත්තයනට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සන්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට සොමනස්සන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැමට චිත්තයාගේ භවගුණයෙහි ද උපෙක්ඛාච්ඡේදයෙන් සොමනස්සච්ඡේදයෙන් චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ද නිරෝධසමාපත්තයනට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, සොමනස්සන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ තස්ස සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති¹ති: වීතා සොමනසෙසන සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙත සොමනසසිවිපයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතාසස හබ්බකඛණෙ, සොමනසසිවිපයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤි-සත්තානං තෙසං සොමනසසිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: පටිනෙත සඤ්ඤිවිපයුග්ග සොමනසසසමයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතාසස හබ්බකඛණෙ, සඤ්ඤිවිපයුග්ග සොමනසසසිවිපයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධ සමාපන්නානං, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සොමනසසිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: වීතා සොමනසෙසන ඤාණසමයුග්ගානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙත උපපජ්ජතිසසිවිපයුග්ග ඤාණසමයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතාසස හබ්බකඛණෙ, සොමනසසිවිපයුග්ග-ඤාණවිපයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤි-සත්තානං තෙසං සොමනසසිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: ඤාණවිපයුග්ගානං සොමනසෙසන උපපජ්ජනානං, පටිනෙත ඤාණවිපයුග්ග සොමනසසසමයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතාසස හබ්බකඛණෙ, ඤාණවිපයුග්ගසොම-නසසිවිපයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤි-සත්තානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, සොමනසසිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: වීතා සොමනසෙසන සචිත්තකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙත සොමනසසිවිපයුග්ගචිත්තසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සොම-නසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති. සබ්බෙසං වීතාසස හබ්බකඛණෙ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං සොමනසසිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති, මනිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ජති.

යසස වා පන මනිත්‍රියං න උපපජ්ජති තස්ස සොමනසසිත්‍රියං න උපපජ්ජති¹ති: ආමනතා.

1. සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ජති - PTS.

යමක්භට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සභ්බිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වැ සභ්බක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පසුත්ත සද්ධාසම්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී, ඔවුනට සභ්බිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සොමනස්සවිප්පසුත්ත සද්ධාවිප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදී, සභ්බිත්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට සභ්බිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්පසුත්ත සොමනස්ස සම්ප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සභ්බිත්‍රිය නුපදී, ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්පසුත්ත සොමනස්සවිප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සභ්බිත්‍රිය ද නුපදී, සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වැ ඤානසම්ප්පසුත්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පසුත්ත ඤානසම්ප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සොමනස්සවිප්පසුත්ත ඤානවිප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදී, පඤ්ඤිත්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: ඤානවිප්පසුත්ත වැ සොමනසිත් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඤානවිප්පසුත්ත සොමනස්සවිප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නුපදී, ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද ඤානවිප්පසුත්ත සොමනස්සවිප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද නුපදී, සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදී.

යමක්භට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: සොමනසිත් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පසුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නුපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සොමනසස්සිත්‍රිය ද නුපදී, මනිත්‍රිය ද නුපදී.

යළි යමක්භට මනිත්‍රිය නුපදී නම් ඔහට සොමනසස්සිත්‍රිය නුපදී යැ යත්: එසේ යි.

34. යසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති තස්ස සඤ්ඤියං න උප්පජ්ඣති'ති: වීතා උපෙක්ඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙහ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තං - සඤ්ඤාසම්පයුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති, නො ච තෙසං සඤ්ඤියං න උප්පජ්ඣති. සබ්බෙසං විත්තස්ස හඬගතඛණං, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තං සඤ්ඤාවිප්පයුත්තං විත්තස්ස උප්පාදකඛණං, නිරොධසමාපන්නානං, අසංඝායසන්නානං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති, සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති.

යසං වා පන සඤ්ඤියං න උප්පජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති'ති: අහෙතුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං, පටිනෙහ සඤ්ඤාවිප්පයුත්තං - උපෙක්ඛායසම්පයුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණං තෙසං සඤ්ඤියං න උප්පජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති. සබ්බෙසං විත්තස්ස හඬගතඛණං, සඤ්ඤාවිප්පයුත්තං - උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තං විත්තස්ස උප්පාදකඛණං, නිරොධසමාපන්නානං, අසංඝායසන්නානං තෙසං සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති.

යසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති'ති: වීතා උපෙක්ඛාය ඤාණසම්පයුත්තානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙහ උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තං - ඤාණසම්පයුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති, නො ච තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති. සබ්බෙසං විත්තස්ස හඬගතඛණං, උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තං ඤාණවිප්පයුත්තං විත්තස්ස උප්පාදකඛණං, නිරොධසමාපන්නානං, අසංඝායසන්නානං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති.

යසං වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති'ති: ඤාණවිප්පයුත්තානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං, පටිනෙහ ඤාණවිප්පයුත්තං - උපෙක්ඛායසම්පයුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති. සබ්බෙසං විත්තස්ස හඬගතඛණං, ඤාණවිප්පයුත්තං උපෙක්ඛාවිප්පයුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණං, නිරොධසමාපන්නානං, අසංඝායසන්නානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති.

යසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති තස්ස මනිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති'ති: වීතා උපෙක්ඛාය සවිත්තකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙහ උපෙක්ඛාය - විප්පයුත්තවිත්තස්ස උප්පාදකඛණං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති. සබ්බෙසං විත්තස්ස හඬගතඛණං, නිරොධසමාපන්නානං, අසංඝායසන්නානං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති, මනිත්‍රියංඤ්ඤි න උප්පජ්ඣති.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍රියං න උප්පජ්ඣති'ති: ආමනායා.

34. යමක්භට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සභ්බන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ක ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සභ්බන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ක ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට සභ්බන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ක උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට සභ්බන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ක උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට සභ්බන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රසුක්ක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ක ඥානසම්ප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නො ද උපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ක ඥානවිප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යන ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසුක්ක වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසුක්ක උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රසුක්ක උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාවිප්‍රසුක්ක චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

35. යසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසස වා පන පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති තසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: සුඤ්ඤිත්‍වං සංගොඤ්ඤිත්‍වං උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සුඤ්ඤිත්‍වං සංගොඤ්ඤිත්‍වං විනාසස උපපජ්ඣනං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති. සංගොඤ්ඤිත්‍වං විනාසස සංගොඤ්ඤිත්‍වං, සුඤ්ඤිත්‍වං සංගොඤ්ඤිත්‍වං විනාසස උපපජ්ඣනං, නිරොධසමාපනානං, අසංඤ්ඤිත්‍වං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති.

යසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති තසස මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: අසංගොඤ්ඤිත්‍වං සංගොඤ්ඤිත්‍වං උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සංගොඤ්ඤිත්‍වං විනාසස උපපජ්ඣනං තෙසං සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති. සංගොඤ්ඤිත්‍වං විනාසස සංගොඤ්ඤිත්‍වං, නිරොධසමාපනානං, අසංඤ්ඤිත්‍වං තෙසං සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති, මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති තසස සඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

36. යසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති තසස මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: සුඤ්ඤිත්‍වං සංගොඤ්ඤිත්‍වං උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සුඤ්ඤිත්‍වං සංගොඤ්ඤිත්‍වං විනාසස උපපජ්ඣනං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති. සංගොඤ්ඤිත්‍වං විනාසස සංගොඤ්ඤිත්‍වං, නිරොධසමාපනානං, අසංඤ්ඤිත්‍වං තෙසං පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති, මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන මනිත්‍වං න උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා. (පවනීකප්පකාල)

37. යස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ඣති තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ඣති තස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ඣති තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යස වා පන ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ඣති තස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරෙ තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ඣති, නො ච තස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ඣති. අසංඤ්ඤිත්‍වං අරූපෙ තස ඤාතිත්‍වං න උපපජ්ඣති, චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ඣති.

යස චක්ඛන්තිත්‍වං න උපපජ්ඣති තස ඉන්ද්‍රියත්‍වං -පෙ- සුරිසිත්‍වං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

35. යළි යමක්හට සංඛිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට සංඛිත්‍යය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍යය නූපදිමි, ඔවුනට සංඛිත්‍යය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥාසංඛිත්‍යයනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍යය ද නූපදිමි, සංඛිත්‍යය ද නූපදී.

යමක්හට සංඛිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍යය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට සංඛිත්‍යය නූපදිමි, ඔවුනට මනිත්‍යය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥාසංඛිත්‍යයනට ද සි ඔවුනට සංඛිත්‍යය ද නූපදිමි, මනිත්‍යය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට සංඛිත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

36. යමක්හට පඤ්ඤිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට මනිත්‍යය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍යය නූපදිමි, ඔවුනට මනිත්‍යය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හධිගක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥාසංඛිත්‍යයනට ද සි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍යය ද නූපදිමි, මනිත්‍යය ද නූපදී.

යළි යමක්හට මනිත්‍යය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යි. (පටච්ඡිකප්පග්ගල)

37. යම් තැනෙකැ වතඛුත්‍යය නූපදී නම් එහි සොතිත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොතිත්‍යය නූපදී නම් එහි වතඛුත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වතඛුත්‍යය නූපදී නම් එහි ඝාතීත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීත්‍යය නූපදී නම් එහි වතඛුත්‍යය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීත්‍යය නූපදිමි, එහි වතඛුත්‍යය නො ද නූපදී. අසංඥාසංඛිත්‍යයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝාතීත්‍යය ද නූපදිමි, වතඛුත්‍යය ද නූපදී.

යම් තැනෙකැ වතඛුත්‍යය නූපදී නම් එහි ඉසීත්‍යය ... පුරිසිත්‍යය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යඤ්චා පන පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: රූපාවචරෙ තඤ්ච පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති, නො ච තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති. අසංකෘයනෙත අරූපෙ තඤ්ච පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති, චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: නස්ථි.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සොමනසයිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්චා පන සොමනසයිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: අරූපෙ තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, නො ච තඤ්ච උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති. අසංකෘයනෙත තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: අරූපෙ තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, නො ච තඤ්ච මනිද්දියං න උපාජ්ජති. අසංකෘයනෙත තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති, මනිද්දියං න උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන මනිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච චක්ඛුද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

38. යඤ්චා සානිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච ඉඤ්ඤිද්දියං -පෙ- පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්චා පන පුරිසිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සානිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: ආමනනා.

යඤ්චා සානිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: උපාජ්ජති.

යඤ්චා පන ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ජති තඤ්ච සානිද්දියං න උපාජ්ජති'ති: නස්ථි.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය තුපදීයි, එහි වක්ඛුත්‍රිය නොද තුපදී. අසංඥාසකයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි පුරිසිත්‍රිය ද තුපදීයි, වක්ඛුත්‍රිය ද තුපදී.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි ජීවිතීත්‍රිය තුපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදීයි, එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නොද තුපදී. අසංඥාසක වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය ද තුපදීයි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද තුපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය තුපදී නම් එහි සඤ්ඤිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදීයි, එහි මනිත්‍රිය නොද තුපදී. අසංඥාසක වූ එහි වක්ඛුත්‍රිය ද තුපදීයි, මනිත්‍රිය ද තුපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය තුපදී නම් එහි වක්ඛුත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යි.

38. යම් තැනෙකැ ඝාතීත්‍රිය තුපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය තුපදී නම් එහි ඝාතීත්‍රිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීත්‍රිය තුපදී නම් එහි ජීවිතීත්‍රිය තුපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීත්‍රිය තුපදී නම් එහි ඝාතීත්‍රිය තුපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසකයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසක වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි මනිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසක වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, මනිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

39. යම් තැනෙකැ ඉක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ඉක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ

40. යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි ජිවිතිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යළි යම් තැනෙකැ ජිවිතිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදිමි, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඥාසක වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යස චුරිසිද්දියං න උපාජනී තස උපෙකඛ්ඤියං න උපාජනී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස චුරිසිද්දියං න උපාජනී, නො ච තස උපෙකඛ්ඤියං න උපාජනී. අසංකෘයනෙ තස චුරිසිද්දියංඤා න උපාජනී, උපෙකඛ්ඤියංඤා න උපාජනී.

යස චා පන උපෙකඛ්ඤියං න උපාජනී තස චුරිසිද්දියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

යස චුරිසිද්දියං න උපාජනී තස සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාජනී'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස චුරිසිද්දියං න උපාජනී, නො ච තස මනිද්දියං න උපාජනී. අසංකෘයනෙ තස චුරිසිද්දියංඤා න උපාජනී, මනිද්දියංඤා න උපාජනී.

යස චා පන මනිද්දියං න උපාජනී තස චුරිසිද්දියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

41. යස ජීවිතිද්දියං න උපාජනී තස සොමනසසිද්දියං න උපාජනී'ති: නත්ථි.

යස චා පන සොමනසසිද්දියං න උපාජනී තස ජීවිතිද්දියං න උපාජනී'ති: උපාජනී.

යස ජීවිතිද්දියං න උපාජනී තස උපෙකඛ්ඤියං -පෙ- සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාජනී'ති: නත්ථි.

යස චා පන මනිද්දියං න උපාජනී තස ජීවිතිද්දියං න උපාජනී'ති: උපාජනී.

42. යස සොමනසසිද්දියං න උපාජනී තස උපෙකඛ්ඤියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

යස චා පන උපෙකඛ්ඤියං න උපාජනී තස සොමනසසිද්දියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

යස සොමනසසිද්දියං න උපාජනී තස සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

යස චා පන මනිද්දියං න උපාජනී තස සොමනසසිද්දියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

43. යස උපෙකඛ්ඤියං න උපාජනී තස සඤ්ඤියං -පෙ- පඤ්ඤියං -පෙ- මනිද්දියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

යස චා පන මනිද්දියං න උපාජනී තස උපෙකඛ්ඤියං න උපාජනී'ති: ආමනනා.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචරයෙහි ද අරූපාවචරයෙහි ද යන එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඤ්‍යක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදීයි, එහි මනිත්‍රිය නො ද නූපදී. අසංඤ්‍යක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපදීයි, මනිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

41. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපදී.

42. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

43. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

44. යත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ජති තත් පඤ්ඤායං -පෙ- මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යත් වා පන මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති තත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

45. යත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති තත් මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා.

යත් වා පන මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති තත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති'ති: ආමනනා. (පව්වනිකමකාස)

46. යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: අචක්ඛුකානං සංයොගකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ජති. සංඛේදං වචනනානං, අචක්ඛුකානං අසංයොගකානං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති, සොතිජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යස්ස වා පන යත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: අසංයොගකානං සංවික්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති. සංඛේදං වචනනානං, අසංයොගකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සොතිජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති, චක්ඛුජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: අචක්ඛුකානං සංයොගකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ජති. සංඛේදං වචනනානං, අචක්ඛුකානං අසංයොගකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති, ඝාතීජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යස්ස වා පන යත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: අසංයොගකානං සංවික්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ඝාතීජ්ඣං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති. සංඛේදං වචනනානං, අසංයොගකානං අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ඝාතීජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති, චක්ඛුජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ජති'ති: අචක්ඛුකානං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ජති. සංඛේදං වචනනානං, අචක්ඛුකානං ඉඤ්ඤානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣයඤ්ඤා න උපපජ්ජති, ඉඤ්ඤායං න උපපජ්ජති.

1. අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං - PTS.

44. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය තුපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්තිය... මනිත්තිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්තිය තුපදී නම් එහි සද්ධිත්තිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

45. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය තුපදී නම් එහි මනිත්තිය තුපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්තිය තුපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්තිය තුපදී යැ යත්: එසේ යි. (පච්චික්ක ඔකාස)

46. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි සොකිත්තිය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ කන් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදියි. ඔවුනට එහි සොකිත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ කන් නැති වූ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය ද තුපදියි, සොකිත්තිය ද තුපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොකිත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදී යැ යත්: කන් නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සොකිත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන භෑම දෙතොට ද කන් නැති වූ ඇස් නැති වූ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට එහි සොකිත්තිය ද තුපදියි, චක්ඛුත්තිය ද තුපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි ඝාතිත්තිය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතිත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ ශ්‍රාණ නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය ද තුපදියි, ඝාතිත්තිය ද තුපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතිත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතිත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය නො ද තුපදී. චුත වන භෑම දෙතොට ද ශ්‍රාණ නැති වූ ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතිත්තිය ද තුපදියි, චක්ඛුත්තිය ද තුපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්තිය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉසීත්තිය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී වූ උපදනා ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය තුපදියි, ඔවුනට එහි ඉසීත්තිය නො ද උපදී. චුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ ස්ත්‍රී නො වූ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුත්තිය ද තුපදියි, ඉසීත්තිය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නොවැ ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍යා ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඇස් නැති වැ උපද්‍රව්‍යා වුනට ද ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද නූපදිසි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍යා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ නො පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍යා වුනට ද ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, පුරිසින්නද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්නද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍යා ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ඇස් නැති වැ උපද්‍රව්‍යාවුනට ද ඔවුනට එහි පුරිසින්නද්‍රිය ද නූපදිසි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපද්‍රව්‍යා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සින්න වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍යා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සින්න වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපද්‍රව්‍යාවුනට ද යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නද්‍රිය ද නූපදිසි, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් උපද්‍රව්‍යා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්නද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපද්‍රව්‍යා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, උපෙක්ඛින්නද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍යං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති'ති: විනා උපෙක්ඛාය සවක්ඛකානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛිත්‍යං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං වචන්තානං, විනා උපෙක්ඛාය අවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ උපෙක්ඛිත්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති, වක්ඛන්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යසස යත් වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති'ති: අවක්ඛකානං සභෙතුකානං උපපජ්ජන්තානං¹ තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං වචන්තානං, අවක්ඛකානං අභෙතුකානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති'ති: අභෙතුකානං සවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං වචන්තානං, අභෙතුකානං අවක්ඛකානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ සඤ්ඤිත්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති, වක්ඛන්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යසස යත් වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති'ති: අවක්ඛකානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං වචන්තානං, අවක්ඛකානං ඤාණවිප්ලව්‍යානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති, පඤ්ඤිත්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති'ති: ඤාණවිප්ලව්‍යානං සවක්ඛකානං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං වචන්තානං, ඤාණවිප්ලව්‍යානං අවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ පඤ්ඤිත්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති, වක්ඛන්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යසස යත් වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ මනිත්‍යං න උප්පජ්ජති'ති: අවක්ඛකානං සචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ථ මනිත්‍යං න උප්පජ්ජති. සබ්බෙසං වචන්තානං, අචිත්තකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ථ වක්ඛන්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති, මනිත්‍යංඤ්ච න උප්පජ්ජති.

යසස වා පන යත් මනිත්‍යං න උප්පජ්ජති තස්ස තත්ථ වක්ඛන්‍යං න උප්පජ්ජති'ති: ආමනා.

1. ඤානෙත උපපජ්ජන්තානං. PTS. - එව. සබ්බෙසං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය තුපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය තුපදිමි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද මි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද තුපදිමි, වක්ඛුත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය තුපදිමි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද මි ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය ද තුපදිමි, සද්ධිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය තුපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය තුපදිමි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අහෙතුක වැ ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද මි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද තුපදිමි, වක්ඛුත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍යය තුපදී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍යය තුපදී යැ යත්: අවක්ඛුක වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය තුපදිමි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අවක්ඛුක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද මි ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය ද තුපදිමි, පඤ්ඤිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය තුපදී යැ යත්: ඤාණවිප්පයුත්ත වැ සවක්ඛුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය තුපදිමි, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද ඤාණවිප්පයුත්ත වැ අවක්ඛුක වැ උපදනාවුනට ද මි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ද තුපදිමි, වක්ඛුත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය තුපදී යැ යත්: ඇස් නැති වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය තුපදිමි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද තුපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද මි ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍යය ද තුපදිමි, මනින්ද්‍රිය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය තුපදී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍යය තුපදී යැ යත්: එමය් මි.

47. යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ශ්‍රාණ නැති වැ ස්ත්‍රී නොවැ උපද්‍රාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ශ්‍රාණ සහිත වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ශ්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රාවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ශ්‍රාණ නැති වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ශ්‍රාණ නැති වැ නෑ පිරිමිනි වැ උපද්‍රාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ශ්‍රාණ සහිත වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ අසානක වැ උපද්‍රාවුනට ද සි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම වුත වන ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එමස් යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ සොමනස්සින් උපද්‍රා ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ සොමනස්සින් වෙන් වැ උපද්‍රාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සින් වෙන් වැ සසානක වැ උපද්‍රා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සින් වෙන් වැ අසානක වැ උපද්‍රාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අහෙතුක වැ අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අසානක වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වා පන යස මනිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ සානිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁴⁸: ආමනතා.

48. යසස යස ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁴⁹: පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තප්ථ පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනනානං, න ඉතීජ්ඣයං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁵⁰: ඉතීජ්ඣයං උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනනානං, න පුරිසානං න ඉතීජ්ඣයං උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ පුරිසිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ ජීවිතිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁵¹: න ඉතීජ්ඣයං උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තප්ථ ජීවිතිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, ජීවිතිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස ජීවිතිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁵²: ආමනතා.

යසස යස ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ සොමනස්සිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁵³: න ඉතීජ්ඣයං සොමනස්සන උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තප්ථ සොමනස්සිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනනානං, න ඉතීජ්ඣයං විතා සොමනස්සන උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, සොමනස්සිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස සොමනස්සිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁵⁴: විතා සොමනස්සන ඉතීජ්ඣයං උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ සොමනස්සිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනනානං, විතා සොමනස්සන න ඉතීජ්ඣයං උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ සොමනස්සිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති තසස තප්ථ උපෙකඛිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති⁵⁵: න ඉතීජ්ඣයං උපෙකඛිය උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තප්ථ උපෙකඛිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනනානං, න ඉතීජ්ඣයං විතා උපෙකඛිය උපපජ්ඣනානං තෙසං තප්ථ ඉතීජ්ඣයං න උපපජ්ඣති, උපෙකඛිජ්ඣයං න උපපජ්ඣති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

48. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ පිරිමිනි නො වැ උපද්‍රව්‍යවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, පුරිස්සන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිස්සන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද නො පිරිමිනි වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍රව්‍යවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිස්සන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම චුත වන ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය වෙන් වැ උපද්‍රව්‍යවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍රව්‍යවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදිමි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපද්‍රව්‍යවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදිමි, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වා පන යස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජති තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති'ති: වීනා උපෙක්ඛාය ඉතීනං උපපජනනිනං තාසං තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජති, නො ව තාසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති. සබ්බෙසං වචනානාං, වීනා උපෙක්ඛාය න ඉතීනං උපපජනනානං තෙසං තස උපෙක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති, ඉතීන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති.

යසස යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති තසස තස සඤ්ඤියං න උපපජති'ති: න ඉතීනං අභේතුකානං උපපජනනානං තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති, නො ව තෙසං තස සඤ්ඤියං න උපපජති. සබ්බෙසං වචනානාං, න ඉතීනං අභේතුකානං උපපජනනානං තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති, සඤ්ඤියඤ්ච න උපපජති.

යසස වා පන යස සඤ්ඤියං න උපපජති තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති'ති: අභේතුකානං ඉතීනං උපපජනනිනං තාසං තස සඤ්ඤියං න උපපජති, නො ව තාසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති. සබ්බෙසං වචනානාං, අභේතුකානං න ඉතීනං උපපජනනානං තෙසං තස සඤ්ඤියඤ්ච න උපපජති, ඉතීන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති.

යසස යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති තසස තස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපපජති'ති: න ඉතීනං ඤ්ඤාසම්ප්පන්නානං උපපජනනානං තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති, නො ව තෙසං තස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපපජති. සබ්බෙසං වචනානාං, න ඉතීනං ඤ්ඤාසම්ප්පන්නානං උපපජනනානං තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති, පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති.

යසස වා පන යස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපපජති තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති'ති: ඤ්ඤාසම්ප්පන්නානං ඉතීනං උපපජනනිනං තාසං තස පඤ්ඤින්ද්‍රියං න උපපජති, නො ව තාසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති. සබ්බෙසං වචනානාං, ඤ්ඤාසම්ප්පන්නානං න ඉතීනං උපපජනනානං තෙසං තස පඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති, ඉතීන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති.

යසස යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති තසස තස මනින්ද්‍රියං න උපපජති'ති: න ඉතීනං යථිත්තකානං උපපජනනානං තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති, නො ව තෙසං තස මනින්ද්‍රියං න උපපජති. සබ්බෙසං වචනානාං, යථිත්තකානං උපපජනනානං තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති මනින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති.

යසස වා පන යස මනින්ද්‍රියං න උපපජති තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජති'ති: ආමනා.

49. යසස යස පුරිස්සන්ද්‍රියං න උපපජති තසස තස ජීවිත්තන්ද්‍රියං න උපපජති'ති: න පුරිසානං උපපජනනානං තෙසං තස පුරිස්සන්ද්‍රියං න උපපජති, නො ව තෙසං තස ජීවිත්තන්ද්‍රියං න උපපජති. සබ්බෙසං වචනානාං තෙසං තස පුරිස්සන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති, ජීවිත්තන්ද්‍රියඤ්ච න උපපජති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්‍යය තුපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය තුපදිසි, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද තුපදිසි, ඉක්කිත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සහෙතුක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය තුපදිසි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ අහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය ද තුපදිසි, සද්ධිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්‍යය තුපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය තුපදිසි, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අහෙතුක වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද තුපදිසි, ඉක්කිත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය තුපදිසි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය ද තුපදිසි, පඤ්ඤිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය තුපදිසි, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ද තුපදිසි, ඉක්කිත්‍යය ද තුපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍යය තුපදී යැ යත්: ස්ත්‍රී නො වැ සචිත්තක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය තුපදිසි, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද තුපදී. වුත වන හැම දෙනාට ද අචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍යය ද තුපදිසි, මනිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්‍යය තුපදී යැ යත්: එසේ යි.

49. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍යය තුපදී නම් ඔහට එහි ජිවිතිත්‍යය තුපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය තුපදිසි, ඔවුනට එහි ජිවිතිත්‍යය නො ද තුපදී. හැම වුත වන ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය ද තුපදිසි, ජිවිතිත්‍යය ද තුපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සොමනස්සිත් උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී, වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ සොමනස්සිත් වෙන් වැ උපද්‍රව්‍යවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී, වුත වන හැම දෙතොට ද සොමනස්සිත් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍යවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී, වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපද්‍රව්‍යවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී, වුත වන හැම දෙතොට ද උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ නො පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍යවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ අභෙතුක වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී, වුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ අභෙතුක වැ උපද්‍රව්‍යවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අභෙතුක වැ පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී, වුත වන හැම දෙතොට ද අභෙතුක වැ නො පිරිමිනි වැ උපද්‍රව්‍යවුනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස යඤ්ථ පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ පඤ්ඤාත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: න පුරිසානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ථ පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ථ පඤ්ඤාත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, න පුරිසානං ඤාණසම්පයුක්තානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ථ පුරිසිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති, පඤ්ඤාත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යඤ්ථ පඤ්ඤාත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ඤාණසම්පයුක්තානං පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ථ පඤ්ඤාත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ථ පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, ඤාණසම්පයුක්තානං න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ථ පඤ්ඤාත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස යඤ්ථ පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: න පුරිසානං සම්මතානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ථ පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ථ මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, අම්මතානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ථ පුරිසිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති, මනිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යඤ්ථ මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනායා.

50. යසස යඤ්ථ ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යසස වා පන යඤ්ථ සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: චිතා සොමනස්සන උපපජ්ඣනානං, පටිඤ්ඤා සොමනස්සම්පයුක්තවික්කස්ස උපපජ්ඣනං තෙසං තඤ්ථ සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ථ ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, පටිඤ්ඤා වික්කස්ස භවකාමනං තෙසං තඤ්ථ සොමනස්සිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස යඤ්ථ ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යසස වා පන යඤ්ථ උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: චිතා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං, පටිඤ්ඤා උපෙක්ඛායසම්පයුක්තවික්කස්ස උපපජ්ඣනං තෙසං තඤ්ථ උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ථ ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වචනානං, පටිඤ්ඤා වික්කස්ස භවකාමනං තෙසං තඤ්ථ උපෙක්ඛිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්ථියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස යඤ්ථ ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ථ සඤ්ඤාත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනායා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ ඥාන-විප්‍රයුක්ත වැ උපදානාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපදියි, පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ පිරිමිනි වැ උපදානා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ නො පිරිමිනි වැ උපදානාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදියි, පුරිසින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්දිය නූපදී යැ යත්: නො පිරිමිනි වැ සචිත්තක වැ උපදානා ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද අචිත්තක වැ උපදානාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපදී යි, මනින්දිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

50. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ උපදානාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්සවිප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද නූපදියි, ජීවිතින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය ද නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ උපදානා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය නො ද නූපදී. චුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගුණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදියි, ජීවිතින්දිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: අභේදානාං උපපජ්ඣනානාං, පටිභේදානාං සංඛාරාදිපදානාං විභක්තියා උපපාදකත්වයෙන් තෙසං තත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති නො ව තෙසං තත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛාරාදිපදානාං, පටිභේදානාං විභක්තියා හඬකම්මයෙන් තෙසං තත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, පීඨිතින්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති.

යසස යත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: ආමන්තයං.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ඤාණවිප්ලවනානාං උපපජ්ඣනානාං, පටිභේදානාං ඤාණවිප්ලවනවිභක්තියා උපපාදකත්වයෙන් තෙසං තත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛාරාදිපදානාං, පටිභේදානාං විභක්තියා හඬකම්මයෙන් තෙසං තත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, පීඨිතින්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති.

යසස යත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමන්තයං.

යසස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: අභේදානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් පීඨිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛාරාදිපදානාං, පටිභේදානාං විභක්තියා හඬකම්මයෙන් තෙසං තත් මනින්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති, පීඨිතින්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති.

51. යසස යත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං, පටිභේදානාං උපෙක්ඛායමප්ලවනවිභක්තියා¹ උපපාදකත්වයෙන් තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛාරාදිපදානාං, පටිභේදානාං විභක්තියා හඬකම්මයෙන්, සොමනස්සින්ද්‍රියයා උපෙක්ඛායමප්ලවනවිභක්තියා උපපාදකත්වයෙන් අසඤ්ඤාසත්තානාං තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: සොමනස්සින්ද්‍රියයා උපපජ්ඣනානාං, පටිභේදානාං සොමනස්සින්ද්‍රියයා මප්ලවනවිභක්තියා උපපාදකත්වයෙන් තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛාරාදිපදානාං, පටිභේදානාං විභක්තියා හඬකම්මයෙන්, උපෙක්ඛායමප්ලවනවිභක්තියා උපපාදකත්වයෙන්, අසඤ්ඤාසත්තානාං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති, සොමනස්සින්ද්‍රියයෙහි න උපපජ්ඣති.

1. සොමනස්සින්ද්‍රියයා උපෙක්ඛාය මප්ලවනවිභක්තියා—PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙනුක වැ උපද්‍රවනාව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රසක්ත වැ උපද්‍රවනාව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ත්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: අචිත්තක වැ උපද්‍රවනාව ඔවුනට එහි මනින්ත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදී. වුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ත්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදී.

51. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛයෙන් උපද්‍රවනාව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛයෙහි විප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙතොට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රසක්ත උපෙක්ඛවිප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදිසි, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්සිත් උපද්‍රවනාව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්ප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙතොට චිත්තයාගේ හඬගසෂණයෙහි ද උපෙක්ඛ විප්‍රසක්ත සොමනස්ස විප්‍රසක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදී.

යසං යත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: වීතා සොමනස්සෙන සභෙතූකානං උපපජ්ඣනානං, පටිභෙත සොමනස්සවිපසුත්තවිතසං උපපජ්ඣනං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වීතසං භව්වත්තං, සොමනස්ස විපසුත්තවිපසුත්තවිතසං උපපජ්ඣනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: පටිභෙත සඤ්ඤිත්ථියං සොමනස්ස විපසුත්තවිතසං උපපජ්ඣනං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වීතසං භව්වත්තං, සඤ්ඤිත්ථියං - සොමනස්ස විපසුත්තවිතසං උපපජ්ඣනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති.

යසං යත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: වීතා සොමනස්සෙන සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣනං, පටිභෙත සොමනස්සවිපසුත්ත - සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣනං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති, සබ්බෙසං වීතසං භව්වත්තං, සොමනස්සවිපසුත්ත - සඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: සඤ්ඤිත්ථියං සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනං, පටිභෙත සඤ්ඤිත්ථියං සොමනස්සවිපසුත්තවිතසං උපපජ්ඣනං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වීතසං භව්වත්තං, සඤ්ඤිත්ථියං - සොමනස්සවිපසුත්තවිතසං උපපජ්ඣනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති.

යසං යත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: වීතා සොමනස්සෙන සභෙතූකානං උපපජ්ඣනං, පටිභෙත සොමනස්සවිපසුත්තවිතසං උපපජ්ඣනං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සබ්බෙසං වීතසං භව්වත්තං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති, මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනං.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ සහෙතුක ව උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විජපයුත්ත ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගණ්ණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුත්ත සද්ධාවිජපයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගණ්ණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත කෘණසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගණ්ණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්සසම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගණ්ණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනසින් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගණ්ණයෙහි ද අසංඥසකියනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදිසි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූ දී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

52. යසං යත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති'ති: වීනා උපෙක්ඛාය සහෙතුකානං උපපජ්ඣනානං පවතෙන උපෙක්ඛාවිපයුග්ග - සඤ්ඤාසම්පයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති. සංඛෙසං විනිසස්ස හඬකම්මෙණ, උපෙක්ඛාවිපයුග්ග - සඤ්ඤාසම්පයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: අහෙතුකානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං, පවතෙන සඤ්ඤාවිපයුග්ග - උපෙක්ඛාසම්පයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛෙසං විනිසස්ස හඬකම්මෙණ සඤ්ඤාවිපයුග්ග උපෙක්ඛාවිපයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසං යත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: උපෙක්ඛාය ඤාණසම්පයුග්ගානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙන උපෙක්ඛාවිපයුග්ග - ඤාණසම්පයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛෙසං විනිසස්ස හඬකම්මෙණ, උපෙක්ඛාවිපයුග්ග - ඤාණසම්පයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ඤාණවිපයුග්ගානං උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානං පවතෙන ඤාණවිපයුග්ග - උපෙක්ඛාසම්පයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛෙසං විනිසස්ස හඬකම්මෙණ ඤාණවිපයුග්ග - උපෙක්ඛාවිපයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසං යත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: වීනා උපෙක්ඛාය සවිනිකානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙන උපෙක්ඛාවිපයුග්ගවිනිසස්ස උපපාදකම්මෙණ තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍රියං න උපපජ්ඣති. සංඛෙසං විනිසස්ස හඬකම්මෙණ, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති, මනිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් මනිත්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

52. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රයුක්ත ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්‍යයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද නූපදීයි, සද්ධිත්තීය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්‍යයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තීය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තීය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ ඥානයම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත ඥානයම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නූපදීයි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තීය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්‍යයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද නූපදීයි, පඤ්ඤිත්තීය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නූපදී යැ යත්: ඥානවිප්‍රයුක්ත වැ උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තීය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්‍යයනට දෑ යි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තීය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තීය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්තීය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ඛායෙන් වෙන් වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්තීය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්‍යයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද නූපදීයි, මනින්තීය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

53. යසස යඤ්චි සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස තඤ්ඤායං පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යසස වා පන යඤ්චි පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස තඤ්ඤායං පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති: සද්ධායුග්ගානං සමාදායුග්ගානං උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සද්ධායුග්ගානං - සද්ධායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං තෙසං තඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති. සමාදායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං, සද්ධායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං සද්ධායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං, අසද්ධායුග්ගානං තෙසං තඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති.

යසස යඤ්චි සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස තඤ්ඤායං මනිනිනිනි: අනුග්ගානං සමාදායුග්ගානං උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සද්ධායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං තෙසං තඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තඤ්ඤායං මනිනිනිනි: සමාදායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං, අසද්ධායුග්ගානං තෙසං තඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, මනිනිනිනි: න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යඤ්චි මනිනිනිනි: න උපපජ්ඣති තසස තඤ්ඤායං පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති: ආමනනා.

54. යසස යඤ්චි පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස තඤ්ඤායං මනිනිනිනි: සද්ධායුග්ගානං සමාදායුග්ගානං උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සද්ධායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං තෙසං තඤ්ඤායං පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තඤ්ඤායං මනිනිනිනි: සමාදායුග්ගානං උපපජ්ඣනායං, අසද්ධායුග්ගානං තෙසං තඤ්ඤායං පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, මනිනිනිනි: න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යඤ්චි මනිනිනිනි: න උපපජ්ඣති තසස තඤ්ඤායං පඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති: ආමනනා. (පවනික පුගලොක්කාස)

පවුප්පනවාරො.

55. යසස වකඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තසස යොනිනිනි: උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යසස වා පන යොනිනිනි: උපපජ්ඣති තසස වකඤ්ඤායං උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යසස වකඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තසස යොනිනිනි: උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යසස වා පන යොනිනිනි: උපපජ්ඣති තසස වකඤ්ඤායං උපපජ්ඣති: ආමනනා.

යසස වකඤ්ඤායං උපපජ්ඣති තසස ඉන්ද්‍රියානි: උපපජ්ඣති: ආමනනා.

53. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපදී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය නූපදී යැ යත්: ඥානච්ඡුයුක්ත වැ සහෙතුක වැ උපදනා වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානච්ඡුයුක්ත ශ්‍රද්ධාච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද ඥානච්ඡුයුක්ත ශ්‍රද්ධාච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද නූපදියි, සද්ධිත්තිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: අහෙතුක වැ සචිත්තක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

54. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: ඥානච්ඡුයුක්ත වැ සචිත්තක වැ උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානච්ඡුයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්‍වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපදී යැ යත්: එසේ යි.

ප්‍රත්‍යක්ෂත්තවාර යි.

55. යමක්භට චක්ඛුත්තිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොතිත්තිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොතිත්තිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුත්තිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුත්තිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සානිත්තිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සානිත්තිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුත්තිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුත්තිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉඪ්ඪිත්තිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යසං වා පන ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස සුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන සුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස සඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

56-63. යසං සානින්ද්‍රියං - පෙ - ඉතීන්ද්‍රියං - පෙ - සුරිසින්ද්‍රියං - පෙ - ජීවිතින්ද්‍රියං - පෙ - සොමනස්සින්ද්‍රියං - පෙ - උපෙක්ඛන්ද්‍රියං - පෙ - සඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා. (අනුලොමප්‍රග්ගල)

64. යසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස සොනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන සොනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: රූපාවච්චරෙ තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තස්ස සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං. කාමාවච්චරෙ තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං, සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං.

යසං වා පන සානින්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣත්තං තා'ති: ආමනනා.

යළි යමක්හට ඉඤ්ඤානද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පුරිසිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවිතිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට* වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රව්‍ය ... පඤ්ඤාත්තද්‍රව්‍ය ... මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

56-63. යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය ... ඉඤ්ඤානද්‍රව්‍ය ... පුරිසිත්තද්‍රව්‍ය ... ජීවිතිත්තද්‍රව්‍ය ... සොමනස්සිත්තද්‍රව්‍ය ... උපෙක්ඛිත්තද්‍රව්‍ය ... සද්ධිත්තද්‍රව්‍ය ... පඤ්ඤාත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් ඔහට පඤ්ඤාත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමසුත්තල)

64. යම් තැනෙකැ වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි සොකිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොකිත්තද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන. එහි ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය ද උපන. ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රව්‍ය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛනද්‍රව්‍ය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යන ව්‍යාප්තිය. උපායයක් තනා ඉක්මනින් - ෧෪ - පුරිසිනිය. උපායයක් තනා: රූපාවලිත තනා ව්‍යාප්තිය. උපායයක්, නො ව තනා පුරිසිනිය. උපායයක්. කාමාවලිත තනා ව්‍යාප්තියකි උපායයක්, පුරිසිනියකි උපායයක්.

යක වා පන පුරිසිඤ්ඤාං උපායස්ස තක වකඤ්ඤාං උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යකු විකුණුවේ, උපායයක් තුළ ජීවිතයක්, උපායයක් 'ති':
ආමනා.

යන වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති තත්ථ විකල්පන්ද්‍රියං උපපජ්ජති: අසංකල්පයනො අරුපෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, නො ච තත්ථ විකල්පන්ද්‍රියං උපපජ්ජති, පඤ්ඤාවාකාරෙ තත්ථ ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ජති, විකල්පන්ද්‍රියං උපපජ්ජති.

යනු විකල්පය. උපායයක් තනා යොමුකළයුතුය. උපායයක් ති: ආමන්ත.

යන වා පන. සොමනසිඤ්ඤාං උපප්ප්ඵා නන චකුඤ්ඤාං
උපප්ප්ඵා'ති: ආමනා

යන ව්‍යාප්තිය. උපායය තන උපකරණය. උපායයා'ති:
සාමාන්‍ය.

යක වා පන උපෙකවින්ද්‍රියං උපාය්තං තත් ව්‍යක්‍රිද්‍රියං උපාය්-
තා'ති: අරුපෙ තත් උපෙකවින්ද්‍රියං උපාය්තං, නො ව් තත්
ව්‍යක්‍රිද්‍රියං උපාය්තං. පක්‍ෂවිවොකාරෙ තත් උපෙකවින්ද්‍රියක්‍රි
උපාය්තං, ව්‍යක්‍රිද්‍රියක්‍රි උපාය්තං.

යහ වක්කුන්ද්‍රියං උපරාජිකං තස්‍ය සංග්‍රිහ්‍යියං - ෧෪ - පක්කුන්ද්‍රියං - ෧෪ - මනික්ද්‍රියං උපරාජිකාං'ති: භූමනතා.

යකු වා පන මිනිස්සුය. උසස්සුන් කස වඩානුන්සුය. උසස්සුන් 'ති: අරුපෙ කස මිනිස්සුය. උසස්සුන්, නො ව කස වඩානුන්සුය. උසස්සුන්. පසුබිවොකාලෙ කස මිනිස්සුය. උසස්සුන්, වඩානුන්සුය. උසස්සුන්.

65. යකු ඝාතීන්ද්‍රියං උපායීකු තකු ඉක්කීන්ද්‍රියං - 68- පුරිසින්ද්‍රියං.
උපායීකු'ති: ආමනතා.

යකු වා පන පුරිසිඤ්ඤාං උපායස්ස තකු සාතිඤ්ඤාං උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යන සාහිත්‍යය. උපහේත තන ජිවිතිය. උපහේතා'ති:
ආමනා.

යකු වා පන ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායස්ස, තකු ඝාතීන්ද්‍රියං උපායස්සා'ති: රූපාවච්ඡෙදාදි රූපාවච්ඡෙදා තකු ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායස්ස, නො ව තකු ඝාතීන්ද්‍රියං උපායස්ස.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්ඤා වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ ය.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන.

68. යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය... පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපන.

යස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස සානිත්‍රියං
උප්පජ්ඣතා'ති: රූපාවචරෙ තස සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච
තස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. කාමාවචරෙ තස සොමනස්සිත්‍රියං
උප්පජ්ඣති, සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

යස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස සානිත්‍රියං
උප්පජ්ඣතා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස උපෙක්ඛිත්‍රියං උප්පජ්ඣති,
නො ච තස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. කාමාවචරෙ තස උපෙක්ඛිත්‍රියං
උප්පජ්ඣති, සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

යස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස සඤ්ඤිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන සඤ්ඤිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස සඤ්ඤිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච තස
සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. කාමාවචරෙ තස සඤ්ඤිත්‍රියං උප්පජ්ඣති,
සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

යස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස පඤ්ඤිත්‍රියං -පෙ- මනිත්‍රියං
උප්පජ්ඣතා'ති: ආමනතා.

යස වා පන මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච තස
සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. කාමාවචරෙ තස මනිත්‍රියං උප්පජ්ඣති,
සානිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

66. යස ඉත්තිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස ඉත්තිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
ආමනතා. -පෙ-

67. යස පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
ආමනතා.

යස වා පන ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති, නො ච තස
පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති. කාමාවචරෙ තස ජීවිතිත්‍රියං උප්පජ්ඣති,
පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති.

යස පුරිසිත්‍රියං උප්පජ්ඣති තස සොමනස්සිත්‍රියං උප්පජ්ඣතා'ති:
ආමනතා.

යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපත, එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපත. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපත.

යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපත, එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපත. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපත, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපත.

යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්තද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සද්ධිත්තද්‍රිය උපත, එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපත. කාමාවචර වූ එහි සද්ධිත්තද්‍රිය ද උපත, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපත.

යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපත, එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපත. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපත.

66. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසිත්තද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ ...

67. යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජිවිකිත්තද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජිවිකිත්තද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසිත්තද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ එහි ජිවිකිත්තද්‍රිය උපත, එහි පුරිසිත්තද්‍රිය නො ද උපත. කාමාවචර වූ එහි ජිවිකිත්තද්‍රිය ද උපත, පුරිසිත්තද්‍රිය ද උපත.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යස වා පන සොම සසිද්ධියං උපපත්තං තස පුරිසිද්ධියං උපපත්තා'ති: රූපාවචරෙ තස සොමසසිද්ධියං උපපත්තං, නො ච තස පුරිසිද්ධියං උපපත්තං. කාමාවචරෙ තස සොමනසසිද්ධියං උපපත්තං, පුරිසිද්ධියං උපපත්තං.

යස පුරිසිද්ධියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්ධියං -පෙ- සඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මනිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනිද්ධියං උපපත්තං තස පුරිසිද්ධියං උපපත්තා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස මනිද්ධියං උපපත්තං, නො ච තස පුරිසිද්ධියං උපපත්තං. කාමාවචරෙ තස මනිද්ධියං උපපත්තං, පුරිසිද්ධියං උපපත්තං.

68. යස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තං තස සොමනසසිද්ධියං උපපත්තා'ති: අසඤ්ඤාසංකතං තස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තං, නො ච තස සොමනසසිද්ධියං උපපත්තං. චතුචොකාසංකතං පඤ්ඤාසංකතං තස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තං, සොමනසසිද්ධියං උපපත්තං.

යස වා පන සොමනසසිද්ධියං උපපත්තං තස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්ධියං -පෙ- සඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මනිද්ධියං උපපත්තා'ති: අසඤ්ඤාසංකතං තස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තං, නො ච තස මනිද්ධියං උපපත්තං. චතුචොකාසංකතං පඤ්ඤාසංකතං තස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තං, මනිද්ධියං උපපත්තං.

යස වා පන මනිද්ධියං උපපත්තං තස ජීවිතිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

69. යස සොමනසසිද්ධියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තං තස සොමනසසිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස සොමනසසිද්ධියං උපපත්තං තස සඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මනිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනිද්ධියං උපපත්තං තස සොමනසසිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

70. යස උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තං තස සඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මනිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යස වා පන මනිද්ධියං උපපත්තං තස උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තා'ති: ආමනා.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්. රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ භේතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපන, එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන.

68. යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්‍යඤ්ඤා වූ එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපන, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුරවෝකාර, පඤ්චවෝකාර වූ එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... භේතින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: අසංඤ්‍යඤ්ඤා වූ එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපන, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. චතුරවෝකාර පඤ්චවෝකාර වූ එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

69. යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එ සේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

70. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

71. යකු සඳහිත්‍යං උපායීකු තකු පඤ්ඤිත්‍යං -පෙ- මනිත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යකු වා පන මනිත්‍යං උපායීකු තකු සඳහිත්‍යං උපායීකු'ති: ආමනතා.

72. යකු පඤ්ඤිත්‍යං උපායීකු තකු මනිත්‍යං උපායීකු'ති: ආමනතා.

යකු වා පන මනිත්‍යං උපායීකු තකු පඤ්ඤිත්‍යං උපායීකු'ති: ආමනතා. (අනුලොමිකාය)

73. යසස යකු චක්ඛුත්‍යං උපායීකු තසස තකු සොතිත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යකු සොතිත්‍යං උපායීකු තසස තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යසස යකු චක්ඛුත්‍යං උපායීකු තසස තකු ඝාතිත්‍යං. උපායීකු'ති: රූපාවචරානං. තෙසං තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු, නො ච තෙසං තකු ඝාතිත්‍යං. උපායීකු. කාමාවචරානං. තෙසං තකු චක්ඛුත්‍යංඤ්ඤි උපායීකු, ඝාතිත්‍යංඤ්ඤි උපායීකු.

යසස වා පන යකු ඝාතිත්‍යං උපායීකු තසස තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යසස යකු චක්ඛුත්‍යං උපායීකු තසස තකු ඉසීත්‍යං -පෙ- පුරිසිත්‍යං. උපායීකු'ති: රූපාවචරානං. තෙසං තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු, නො ච තෙසං තකු පුරිසිත්‍යං. උපායීකු. කාමාවචරානං. තෙසං තකු චක්ඛුත්‍යංඤ්ඤි උපායීකු. පුරිසිත්‍යංඤ්ඤි උපායීකු.

යසස වා පන යකු පුරිසිත්‍යං උපායීකු තසස තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යසස යකු චක්ඛුත්‍යං උපායීකු තසස තකු ජීවිතිත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යකු ජීවිතිත්‍යං උපායීකු තසස තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු'ති: අසඤ්ඤාසංකානං. අරූපානං. තෙසං තකු ජීවිතිත්‍යං. උපායීකු, නො ච තෙසං තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු. පඤ්ඤි-චොකාරානං. තෙසං තකු ජීවිතිත්‍යංඤ්ඤි උපායීකු, චක්ඛුත්‍යංඤ්ඤි උපායීකු.

යසස යකු චක්ඛුත්‍යං උපායීකු තසස තකු සොමනසසිත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යකු සොමනසසිත්‍යං උපායීකු තසස තකු චක්ඛුත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

යසස යකු චක්ඛුත්‍යං උපායීකු තසස තකු උපෙක්ඛිත්‍යං. උපායීකු'ති: ආමනතා.

71. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

72. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ. (අනුලොම ඔකාය)

73. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි යොනිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ යොනිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීත්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපන, ඝාතීත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉසීත්‍රිය ... පුරිසිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥයක වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුත්‍රිය නො ද උපන. පඤ්ච-වොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපන, වක්ඛුත්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුත්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස වකුඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්ති: අරුපානං තෙසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තස වකුඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්. පඤ්ඤි-
වොකාරානං තෙසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, වකුඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්.

යසස යස වකුඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස සඤ්ඤියං -පෙ-
පඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස වකුඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: අරුපානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, නො ව
තෙසං තස වකුඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් පඤ්ඤිවොකාරානං තෙසං තස
මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, වකුඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්.

74. යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස ඉඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස ඉඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස සානිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස සානිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්ති:
ආමනනා.

යසස වා පන යස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස සානිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්. කාමාවචරානං
තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්.

යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස සොමනසිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස සොමනසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස
සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්ති: රූපාවචරානං තෙසං තස සොමනසිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්. කාමාවචරානං
තෙසං තස සොමනසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්.

යසස යස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්ති: ආමනනා.

යසස වා පන යස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣන් තසස තස
සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තස
උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, නො ව තෙසං තස සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්.
කාමාවචරානං තෙසං තස උපෙකඛ්ඤ්ඤියං උපපජ්ඣන්, සානිඤ්ඤියං
උපපජ්ඣන්.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍යය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපන, වක්ඛන්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය ... පඤ්ඤිත්‍යය ... මනින්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්‍යය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්‍යය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්‍යය ද උපන, වක්ඛන්‍යය ද උපන.

74. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය ද උපන, ඝාතීන්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍යය ද උපන, ඝාතීන්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්‍යය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපන, ඝාතීන්‍යය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන, සානින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සානින්ද්‍රිය ද උපන.

75. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ...

76 යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය... සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්. එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන.

77. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥසන්ධ්‍යනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු වතුචොකාරයනට ද පඤ්චචොකාරයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසන්ධ්‍ය වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන. උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤාත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසන්ධ්‍ය වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පඤ්ඤාත්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, පඤ්ඤාත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤාත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: අසංඥසන්ධ්‍ය වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. වතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ සි.

78. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු වතුචොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤාත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපනා, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

79. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

80. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

81. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුග්ගලොකාස)

82. යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොකිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට සොකිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ඝාතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යසස වා පන සොමනසසිද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

යසස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස උපෙකඛිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

යසස වා පන උපෙකඛිද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

යසස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස සඞ්ඛිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

යසස වා පන මනිද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

83-89. යසස සානිද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස ඉතීද්දියං -පෙ- පුරිසිද්දියං -පෙ- ජීවිතිද්දියං -පෙ- සොමනසසිද්දියං -පෙ- උපෙකඛිද්දියං -පෙ- සඞ්ඛිද්දියං -පෙ- පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

යසස වා පන මනිද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස සානිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

90. යසස පඤ්ඤිද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස මනිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී.

යසස වා පන මනිද්දියං න උපරාජ්ඣ තසස පඤ්ඤිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: නතී. (පව්වනිකපුග්ගල)

91. යස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣ තස සොතිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: ආමනතා.

යස වා පන සොතිද්දියං න උපරාජ්ඣ තස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: ආමනතා.

යස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣ තස සානිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: ආමනතා.

යස වා පන සානිද්දියං න උපරාජ්ඣ තස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: රූපාවචරෙ තස සානිද්දියං න උපරාජ්ඣ, නො ව තස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣ. අසඤ්ඤාසනෙ අරූපෙ තස සානිද්දියඤ්ඤා න උපරාජ්ඣ, වකඛුද්දියඤ්ඤා න උපරාජ්ඣ.

යස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣ තස ඉතීද්දියං -පෙ- පුරිසිද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: ආමනතා.

යස වා පන පුරිසිද්දියං න උපරාජ්ඣ තස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣා'ති: රූපාවචරෙ තස පුරිසිද්දියං න උපරාජ්ඣ, නො ව තස වකඛුද්දියං න උපරාජ්ඣ. අසඤ්ඤාසනෙ අරූපෙ තස පුරිසිද්දියඤ්ඤා න උපරාජ්ඣ, වකඛුද්දියඤ්ඤා න උපරාජ්ඣ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමක්හට වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

83-89. යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය පුරිසින්ද්‍රිය ... ජීවිතීන්ද්‍රිය ... සොමනස්සින්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛින්ද්‍රිය සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

90. යමක්හට පඤ්ඤින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත. (පට්ටනිකප්පගාල)

91. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි සොකින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොකින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝෘතීන්ද්‍රිය භූපත, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද භූපත. අසංඤ්ඤා වූ අරූප වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද භූපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද භූපත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය භූපත, එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද භූපත, අසංඤ්ඤා වූ අරූප වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද භූපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද භූපත.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: නස්මි.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: ආමනායා.

යස වා පන සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: ආමනායා.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: අරුපෙ තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තස් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. අසංකප්පයො තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යස වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: ආමනායා.

යස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: අරුපෙ තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තස් මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. අසංකප්පයො තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: ආමනායා.

92. යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං -පෙ- පුරිස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: ආමනායා.

යස වා පන පුරිස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: ආමනායා.

යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: නස්මි.

යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: රූපාවචරෙ තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තස් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. අසංකප්පයො අරුපෙ තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යස වා පන සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: ආමනායා.

යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: රූපාවචරෙ අරුපාවචරෙ තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තස් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. අසංකප්පයො තස් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙක ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද භූපත. අසංඥසඬු වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද භූපත, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපත.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද භූපත. අසංඥසඬු වූ එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද භූපත, මනින්ද්‍රිය ද භූපත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

92. යම් තැනෙක සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි ඉසීන්ද්‍රිය ... පුරිසින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: උපත.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ, එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද භූපත්තෙ යැ. අසංඥසඬු යැ අරූප යැ යන එහි සානින්ද්‍රිය ද භූපත, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද භූපත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සානින්ද්‍රිය භූපත්තෙ ටී නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි සානින්ද්‍රිය භූපත, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද භූපත, අසංඥසඬු වූ එහි සානින්ද්‍රිය ද භූපත, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපත.

යස චා පන උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්ස තස සාතිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තා.

යස සාතිත්‍යං න උපායස්ස තස සඤ්ඤිත්‍යං -පෙ- පඤ්ඤිත්‍යං -පෙ- මිනිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස සාතිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තස මිනිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත තස සාතිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, මිනිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන මිනිත්‍යං න උපායස්ස තස සාතිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තා.

93. යස ඉත්‍යේත්‍යං න උපායස්ස තස පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තා.

යස චා පන පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තස ඉත්‍යේත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තා. -පෙ-

94. යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තස ජීවිතිත්‍යං න උපායස්සා'ති: උපායස්ස.

යස චා පන ජීවිතිත්‍යං න උපායස්ස තස පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: නත්ති.

යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තස සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ තස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තස සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත අරූපෙ තස පුරිසිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්ස තස පුරිසිත්‍යං උපායස්සා'ති: ආමන්තා.

යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තස උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තස උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත තස පුරිසිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, උපෙක්ඛිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන උපෙක්ඛිත්‍යං න උපායස්ස තස පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තා.

යස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස තස සඤ්ඤිත්‍යං -පෙ- පඤ්ඤිත්‍යං -පෙ- මිනිත්‍යං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තස පුරිසිත්‍යං න උපායස්ස, නො ච තස මිනිත්‍යං න උපායස්ස. අසඤ්ඤසංගත තස පුරිසිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස, මිනිත්‍යංඤ්ඤි න උපායස්ස.

යස චා පන මිනිත්‍යං න උපායස්ස තස පුරිසිත්‍යං න උපායස්සා'ති: ආමන්තා.

95. යස ජීවිතිත්‍යං න උපායස්ස තස සොමනස්සිත්‍යං න උපායස්සා'ති: නත්ති.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ඝාතිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝාතිත්‍රිය නූපන, එහි මනිත්‍රිය නො ද නූපන. අසංඤ්‍යක වූ එහි ඝාතිත්‍රිය ද නූපන, මනිත්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ඝාතිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

93. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ඉඤ්ඤිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ ...

94 යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: උපන.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපන, එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපන. අසංඤ්‍යක වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපන, එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපන. අසංඤ්‍යක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්‍රිය නූපන, එහි මනිත්‍රිය නො ද නූපන. අසංඤ්‍යක වූ එහි පුරිසිත්‍රිය ද නූපන, මනිත්‍රිය ද නූපන.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි පුරිසිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: එසේ යි.

95. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය නූපත්තෙ ටී නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය නූපත්තෙ යැ යත්: නැත.

යඤ්චා පන සොමසක්ඛ්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච ජීවිතින්‍යයං න උපායස්සා'ති: උපායස්ස.

යඤ්ච ජීවිතින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච උපෙක්ඛින්‍යයං -පෙ- සඤ්ඤින්‍යයං -පෙ- පඤ්ඤින්‍යයං -පෙ- මනින්‍යයං න උපායස්සා'ති: නඤ්ච.

යඤ්චා පන මනින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච ජීවිතින්‍යයං න උපායස්සා'ති: උපායස්ස.

96. යඤ්ච සොමනසස්ඛ්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච උපෙක්ඛි -යං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්චා පන උපෙක්ඛින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච සොම- නසස්ඛ්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්ච සොමනසස්ඛ්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච සඤ්ඤින්‍යයං -පෙ- පඤ්ඤින්‍යයං -පෙ- මනින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්චා පන මනින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච සොමනසස්ඛ්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

97. යඤ්ච උපෙක්ඛින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච සඤ්ඤින්‍යයං -පෙ- පඤ්ඤින්‍යයං -පෙ- මනින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්චා පන මනින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච උපෙක්ඛින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

98. යඤ්ච සඤ්ඤින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච පඤ්ඤින්‍යයං -පෙ- මනින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්චා පන මනින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච සඤ්ඤින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

99. යඤ්ච පඤ්ඤින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච මනින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්චා පන මනින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච පඤ්ඤින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා. (පච්චිතිකමකාස)

100. යඤ්ච යඤ්ච වක්ඛුන්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච සොතින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්චා පන යඤ්ච සොතින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච වක්ඛුන්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්ච යඤ්ච වක්ඛුන්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච සානින්‍යයං න උපායස්සා'ති: ආමනායා.

යඤ්චා පන යඤ්ච සානින්‍යයං න උපායස්ස තඤ්ච වක්ඛුන්‍යයං න උපායස්සා'ති: රූපාවචරානං තෙසං තඤ්ච සානින්‍යයං න උපායස්සා'ති: තො ව තෙසං තඤ්ච වක්ඛුන්‍යයං න උපායස්සා'ති: සුඤ්ඤාචාරායානං අසංකල්පනානං අරූපානං තෙසං තඤ්ච සානින්‍යයං න උපායස්සා'ති: වක්ඛුන්‍යයං න උපායස්සා'ති.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපත.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය ... සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි ජීවිතිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: උපත.

96. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මත්තදිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සොමනස්සිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

97. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

98. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි පඤ්ඤිත්දිය... මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

99. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි මනිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් එහි සද්ධිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පට්ටනීක ඔක්කාස යි.)

100. යම්කන්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොකිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම්කන්හට යම් තැනෙකැ සොකිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම්කන්හට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම්කන්හට යම් තැනෙකැ ඝාතිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතිත්දිය නූපන, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්දිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස යැ අසංඝසකි යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි ඝාතිත්දිය ද නූපන, චක්ඛුත්දිය ද නූපන.

යසස යස වඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං -පෙ- පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස වඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: රූපාවිවර්තං තෙසං තස පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස වඤ්ඤායං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තස පුරිසින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස, වඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස යස වඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: අසඤ්ඤාසත්තානං අරූපානං තෙසං තස වඤ්ඤායං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං තෙසං තස වඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස වා පන යස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස වඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස වඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස වඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස වඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: අරූපානං තෙසං තස වඤ්ඤායං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස වඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස, උපෙක්ඛින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස වා පන යස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස වඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස වඤ්ඤායං න උපායස්ස තසස තස සඤ්ඤායං -පෙ- පඤ්ඤායං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: අරූපානං තෙසං තස වඤ්ඤායං න උපායස්ස, නො ව තෙසං තස මනින්ද්‍රියං න උපායස්ස. සුඛාවාසානං අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තස වඤ්ඤායඤ්ඤා න උපායස්ස, මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපායස්ස.

යසස වා පන යස මනින්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස වඤ්ඤායං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

101. යසස යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යසස යස ඝාතීන්ද්‍රියං න උපායස්ස තසස තස පුරිසින්ද්‍රියං න උපායස්සා'ති: ආමනතා.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස යැ අසංඤ්ඤා යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි පුරිසිත්තන්ද්‍රිය ද නූපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අසංඤ්ඤා යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ඉද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන. ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස යැ අසංඤ්ඤා යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාස යැ අසංඤ්ඤා යැ යන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

101. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙක සානින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි සානින්දිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි සානින්දිය ද නූපන, ජීවිතින්දිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සානින්දිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසකි යැ අරූප යැ යන ඔවුනට එහි සානින්දිය ද නූපන, සොමනස්සින්දිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි සානින්දිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසකි යැ යන ඔවුනට එහි සානින්දිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර යැ අරූපාවචර යැ යන ඔවුනට එහි සානින්දිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්දිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස යැ අසංඥසකි යැ යන ඔවුනට එහි සානින්දිය ද නූපන, මනින්දිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සානින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

102. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ඉසීන්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ ...

103. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්දිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්දිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය නූපන. ඔවුනට එහි ජීවිතින්දිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්දිය ද නූපන, ජීවිතින්දිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ අසංඥයකු වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපන, ශුද්ධාවාස වූ අසංඥයකු වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන් න යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාස වූ අසංඥයකු වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

104. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ද අසංඥයකුයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට උපපත්ති විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: අසංඥයකු වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට උපපත්ති විත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපන.

105. යසං යත් සොමනසිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං -පෙ- සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: සුඤ්ඤාචාරානං දුක්ඛෙ වීක්ඛෙ වක්ඛමානෙ තෙසං තත් සොමනසිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති. සුඤ්ඤාචාරානං උපපජ්ඣනානං අසංඝායනානං තෙසං තත් සොමනසිත්ථියං ඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, මනිත්ථියං ඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසං චා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනසිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

106. යසං යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

107. යසං යත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

108. යසං යත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චා පන යත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා. (පච්චිකිකුප්පකරණං)

අනිත්තවාදො.

109. යසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස සොතිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චා පන සොතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස ඝාතියත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ඣති පරිතිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඝාතියත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, ඝාතියත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං චා පන ඝාතියත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති'ති: ආමනනා.

යසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති තස්ස ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ඣති පරිතිබ්බාසිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙ නෙව භාවෙන කතීචි භවෙ දසෙසන්ති පරිතිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං චක්ඛන්තියං උපපජ්ඣති, ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති.

105. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ... සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: ඉද්ධාචාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හී ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපන, ඉද්ධාචාස වැ උපදනාවුනට යැ අසංඤ්ඤාසයනට යැ යන ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපන.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

106 යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

107. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි.

108. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපන්නෙ වී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපන්නෙ යැ යත්: එසේ යි. (පට්ඨනික පුග්ග-ලොකාස යි.)

අභිකවාර යි.

109. යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු ද පුරුෂ වූ යම් කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිභිප (පුරුෂ) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙස්සනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන ඉතීන්ද්‍රියං උපාථස්සති තස්ස ච ක්‍ෂුන්ද්‍රියං උපාථස්ස-
තී'ති: ආමනාතා.

යසස ඩකඩුදිය. උසරස්සනි තසස පුරිසිදිය. උසරස්සනිති:
 යෙ රුපාවචර. උසරස්සනි පරිනිබ්බායිසසනති, යා ව ඉත්තියො
 එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසසසනි පරිනිබ්බායිසසනති
 තෙස. ඩකඩුදිය. උසරස්සනි, නො ව තෙස. පුරිසිදිය.
 උසරස්සනි. ඉතරෙස. ඩකඩුදියඤ්ඤ උසරස්සනි, පුරිසිදියඤ්ඤ
 උසරස්සනි.

යහස වා පන පුරිසිඤ්ඤං උපපත්තං තසං චක්ඛුඤ්ඤං
උපපත්තං ති'ති: ආමනනා.

යසස ඩකඩුදුයං උපරාසසති තසස ජීවිතිදුයං උපරාසසති'ති:
ආමනා).

යක්‍ෂ්‍ය වා පන ජීවිතීන්ද්‍රිය. උපපර්යක්‍ෂාති තක්‍ෂ්‍ය චක්‍ෂුන්ද්‍රිය. උපපර්යක්‍ෂාති: යෙ අරුපං. උපපර්යක්‍ෂාති පරිනිවෘත්තියක්‍ෂාති තෙසං. ජීවිතීන්ද්‍රියං. උපපර්යක්‍ෂාති, නො ව තෙසං චක්‍ෂුන්ද්‍රියං. උපපර්යක්‍ෂාති. ඉතරෙසං. ජීවිතීන්ද්‍රියක්‍ෂාති උපපර්යක්‍ෂාති, චක්‍ෂුන්ද්‍රියක්‍ෂාති උපපර්යක්‍ෂාති.

[illegible]

යහස වා පන ဓမ္မာဓိပတိတိယံ ဥပသဟိန္ဒဝိ ဝိသုဒ္ဓိတိယံ
ဥပသဟိန္ဒဝိတိ နာမိတံ။

යකඩ ඩකඩුදිය. උසරාස්සානි තසා උපෙකබ්දිය. උසරාස්සා-
නී'ත: යෙ සවකඩුතා යොගනෙසාන උසරාස්සා පරිතිබ්බායි සානනි
තෙස. ඩකඩුදිය. උසරාස්සානි, නො ව තෙස. උපෙකබ්දිය. උසරාස්සානි.
ඉතරෙස. ඩකඩුදියඤ්ච උසරාස්සානි, උපෙකබ්දියඤ්ච උසරාස්සානි.

යහස වා පන උපෙකවිනිදිය. උසර්සසනි නසස ඩනබුනිදිය. උසර්සසනි'නි: යෙ අරුප. උසර්නා පරිනිබ්බාසසනනි තෙස. උපෙකවිනිදිය. උසර්සසනි, නො ව තෙස. ඩනබුනිදිය. උසර්සසනනි. ඉතරෙස. උපෙකවිනිදියඤ්ඤි උසර්සසනි, ඩනබුනිදියඤ්ඤි උසර්සසනි.

යසස ඩකඩුදිය. උපරාසසති තසස සඳිනිය. -ප- පඤ්ඤි-
දිය. -ප- මනිනිය. උපරාසසති: කි: ආමනා.

යසස වා පන මනිනියං උසාරස්සාති තස්ස ඩකඛුදියං
උසාරස්සාති'ති: යෙ අරුපං උසාරස්සා පරිනිබ්බාසිස්සානාති තෙසං
මනිනියං උසාරස්සාති, නො ව තෙසං ඩකඛුදියං උසාරස්සාති.
ඉතරෙසං මනිනියංඤ්ඤා උසාරස්සාති, ඩකඛුදියංඤ්ඤා උසාරස්සාති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට ඉන්ද්‍රියය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් යනී කෙනෙකුත් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ...පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ ය. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

110. යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඉත්තියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතීථි භවෙ දයෙසුඤ්ඤා පරිනිබ්බාසිසානති තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං ඉත්තියං උපපත්තස්සති. ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඉත්තියං උපපත්තස්සති.

යස්ස වා පන ඉත්තියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස පුරිසිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යා ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතීථි භවෙ දයෙසුඤ්ඤා පරිනිබ්බාසිසානති තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං පුරිසිත්‍රියං උපපත්තස්සති. ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, පුරිසිත්‍රියං උපපත්තස්සති.

යස්ස වා පන පුරිසිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: ආමන්තා.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: ආමන්තා.

යස්ස වා පන ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තස්සති පරිනිබ්බාසිසානති තෙසං ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති. ඉතරෙසං ජීවිතිත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස සොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ සසානකා උපෙක්ඛාය උපපත්තස්සති පරිනිබ්බාසිසානති තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති. ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, සොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති.

යස්ස වා පන සොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තස්සති පරිනිබ්බාසිසානති තෙසං සොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති. ඉතරෙසං සොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති, ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති.

යස්ස ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපත්තස්සති'ති: යෙ සසානකා සොමනස්සත්‍රියං උපපත්තස්සති පරිනිබ්බාසිසානති තෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපත්තස්සති. ඉතරෙසං ඝානිත්‍රියං උපපත්තස්සති, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපපත්තස්සති.

110. යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිතිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිතිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිතිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ඉඤ්ඤිතිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිකිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිකිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිකිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සානිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට සානිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සානිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට සානිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන උපෙකඛිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සානිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංඝාතං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං උපෙකඛිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, සානිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති.

යසං සානිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සංඛිඤ්ඤාං -පෙ- පඤ්ඤාං -පෙ- මනිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන මනිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සානිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංඝාතං තෙසං මනිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං මනිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, සානිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති.

111. යසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස පුරිසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: යා ඉත්ථියො එතෙතොව භාවෙන කතිථි භවෙ දෛසස්සානාං පරිනිබ්බාදිසංඝාතං තාසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තාසං පුරිසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, පුරිසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන පුරිසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙතොව භාවෙන කතිථි භවෙ දෛසස්සානාං පරිනිබ්බාදිසංඝාතං තෙසං පුරිසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං පුරිසිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති.

යසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ජිවිතිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා

යසං වා පන ජිවිතිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංඝාතං තෙසං ජිවිතිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ජිවිතිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති.

යසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති තස්ස සොමනස්සිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති'ති: යා ඉත්ථියො එතෙතොව භාවෙන කතිථි භවෙ දෛසස්සානාං උපෙකඛාය උපපජ්ඣන්ති පරිනිබ්බාදිසංඝාතං තාසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, නො ච තාසං සොමනස්සිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉත්ථිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති, සොමනස්සිඤ්ඤාං උපපජ්ඣන්ති.

1. එතෙතොව භාවෙන කතිථි භවෙ දෛසස්සානාං - PTS. අනං.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ... සද්ධිත්තීය ... පඤ්ඤිත්තීය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

111. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල (ස්ත්‍රී) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉඤ්ඤිත්තීය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට පුරිසිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසිත්තීය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල (පුරුෂ) භාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) හවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ජීවිතිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ජීවිතිත්තීය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඉඤ්ඤිත්තීය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන සොමනසස්සිද්ධියං උපපත්තියං තසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං තී: යෙ රූපාවචරං උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසංකා සොමනසෙන උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං සොමනසස්සිද්ධියං උපපත්තියං, නො ච තෙසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං. ඉතරෙසං සොමනසස්සිද්ධියං උපපත්තියං, ඉතීද්ධියං උපපත්තියං.

යසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං තසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තියං තී: යා ඉතීද්ධියං එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසංකා සොමනසෙන උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති තාසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං, නො ච තාසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තියං. ඉතරෙසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං, උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තියං.

යසං වා පන උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තියං තසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං තී: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසංකා උපෙක්ඛාය උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තියං, නො ච තෙසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං. ඉතරෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපපත්තියං, ඉතීද්ධියං උපපත්තියං.

යසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං තසං සභිද්ධියං -ප- පඤ්ඤිද්ධියං -ප- මනිද්ධියං උපපත්තියං තී: ආමනා.

යසං වා පන මනිද්ධියං උපපත්තියං තසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං තී: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසංකා පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං මනිද්ධියං උපපත්තියං, නො ච තෙසං ඉතීද්ධියං උපපත්තියං. ඉතරෙසං මනිද්ධියං උපපත්තියං, ඉතීද්ධියං උපපත්තියං.

112. යසං පුරිසිද්ධියං උපපත්තියං තසං ජිව්තිද්ධියං උපපත්තියං තී: ආමනා.

යසං වා පන ජිව්තිද්ධියං උපපත්තියං තසං පුරිසිද්ධියං උපපත්තියං තී: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති, යා ච ඉතීද්ධියං එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසංකා පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං ජිව්තිද්ධියං උපපත්තියං, නො ච තෙසං පුරිසිද්ධියං උපපත්තියං. ඉතරෙසං ජිව්තිද්ධියං උපපත්තියං, පුරිසිද්ධියං උපපත්තියං.

යසං පුරිසිද්ධියං උපපත්තියං තසං සොමනසස්සිද්ධියං උපපත්තියං තී: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දෙසංකා උපෙක්ඛාය උපපත්තියං පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං පුරිසිද්ධියං උපපත්තියං, නො ච තෙසං සොමනසස්සිද්ධියං උපපත්තියං. ඉතරෙසං පුරිසිද්ධියං උපපත්තියං, සොමනසස්සිද්ධියං උපපත්තියං.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛිත්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට මනිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට මනිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යි.

112. යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ජීවිකිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ජීවිකිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛිත්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යසං වා පන සොමනස්සිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති'ති: යෙ රුපාවචරං උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසික්ඛන්ති, යා ච ඉතීයො එතෙතොව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙස්සන්ධා සොමනස්සන්ධා උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසික්ඛන්ති තෙසං සොමනස්සිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං සොමනස්සිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති.

යසං පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙතොව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙස්සන්ධා සොමනස්සන්ධා උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසික්ඛන්ති තෙසං පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං පුරිසිද්ධියං ච උප්පජ්ජන්ති, උප්පකම්ප්පියං ච උප්පජ්ජන්ති.

යසං වා පන උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති'ති: යෙ රුපාවචරං අරුපාවචරං උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසික්ඛන්ති, යා ච ඉතීයො එතෙතොව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙස්සන්ධා උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසික්ඛන්ති තෙසං උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති, පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති.

යසං පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස සද්ධියං -පෙ- පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මනිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන මනිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති'ති: යෙ රුපාවචරං අරුපාවචරං උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසික්ඛන්ති, යා ච ඉතීයො එතෙතොව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙස්සන්ධා පරිනිබ්බාසික්ඛන්ති තෙසං මනිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං මනිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, පුරිසිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති.

113. යසං ජීවිතිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස සොමනස්සිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති'ති: යසං විඤ්ඤා අනාතරා උප්පකම්ප්පියං උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති තෙසං ජීවිතිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං සොමනස්සිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං ජීවිතිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, සොමනස්සිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති.

යසං වා පන සොමනස්සිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස ජීවිතිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

යසං ජීවිතිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති තස්ස උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති'ති: යසං විඤ්ඤා අනාතරා සොමනස්සිද්ධියං උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති තෙසං ජීවිතිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං ජීවිතිද්ධියං උප්පජ්ජන්ති, උප්පකම්ප්පියං උප්පජ්ජන්ති.

1. සොමනස්සන්ධා උප්පජ්ජන්ති - PST. පංඨ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යි.

113. යමක්හට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛ සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන නම් ඔවුනට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට සොමනසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙස්සනට ජිවිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන නම් ඔවුනට ජිවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ජිවිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

114. යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්පයුක්ත පඤ්ඤාමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත පඤ්ඤාමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත පඤ්ඤාමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යි.

115. යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්පයුක්ත පඤ්ඤාමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට මනිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යි.

116. යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

117. යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට මනිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගල යි.)

118. යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතන්හි යොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ යොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එතන්හි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ඉක්ඛන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥසක වූ අරූප වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවෙවාකාර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

119. යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය ... පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපදන යැ, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදන යැ, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදන යි.

120. යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන නම් එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ, එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යහ ඉඩ්දිය. උපරිසහති නහ යොමනසිදිය. උප.
රිසහති ති: ආමනා.

යන වා පන සොමනසිန္දියං. උපාර්ඝ්‍යනි තත් ඉතීන්දියං. උපාර්ඝ්‍යනී ති: රූපාවචරෙ තත් සොමනසින්දියං. උපාර්ඝ්‍යනි, නො ව තත් ඉතීන්දියං. උපාර්ඝ්‍යනි. කාමාවචරෙ තත් සොමනසින්දියං. උපාර්ඝ්‍යනි, ඉතීන්දියං. උපාර්ඝ්‍යනි.

යකු ඉතෝජ්‍යයං උපාඨස්සති තකු උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාඨස්සති'ති:
ආමංගො.

යනු වා පන උපකඩිනිය. උපාය්‍යනනි තනු ඉනිනිය. උපාය්‍යනනි: රුපාවිවර අරුපාවිවර තනු උපකඩිනිය. උපාය්‍යනනි, නො ව තනු ඉනිනිය. උපාය්‍යනනි, කාමාවිවර තනු උපකඩිනියකු උපාය්‍යනනි, ඉනිනියකු උපාය්‍යනනි.

යහ ඉඩ්දිය. උපරිසහති තහ සහිදිය. -උප- පසුසිදිය.
-උප- මහිදිය. උපරිසහති ති: සාමනා.

සත්‍ය වා පන මිනිසුන්, උපායෝගීයත්වය, උපායෝගීයත්වය: රූපාවලයේ අරූපාවලයේ සත්‍ය මිනිසුන්, උපායෝගීයත්වය, නො ව සත්‍ය ඉතිහාසය. උපායෝගීයත්වය. කාමාවලයේ සත්‍ය මිනිසුන්, උපායෝගීයත්වය, ඉතිහාසයේ උපායෝගීයත්වය.

121. යකු පුරිසිඤ්ඤියං උපාඨස්සති තකු ජිවිතිඤ්ඤියං උපා-
ඨස්සති'ති: අමනා.

යන වා පන ජිවිතීන්ද්‍රිය. උපප්‍රායස්සනි තත්‍ව පුරිසින්ද්‍රිය. උපප්‍රායස්සනී'ති: රූපාවච්ඡෙර අරූපාවච්ඡෙර තත්‍ව ජිවිතීන්ද්‍රිය. උපප්‍රායස්සනි, නො ව තත්‍ව පුරිසින්ද්‍රිය. උපප්‍රායස්සනි. කාමාවච්ඡෙර තත්‍ව ජිවිතීන්ද්‍රියයෙහි උපප්‍රායස්සනි. පුරිසින්ද්‍රියයෙහි උපප්‍රායස්සනි.

ယသံ ညှိစိတ္တိယံ ငြိတဇ္ဈာနီ သသံ ဝေဓာမကမ္မိတ္တိယံ ငြိတဇ္ဈာနီသိသိ: ဗျာမာဏာ၊

යනු වා පන සොමනසිඤ්ඤාං උපායස්සති තනු පුරිසිඤ්ඤාං. උපායස්සති'ති: රූපාවචරෙ තනු සොමනසිඤ්ඤාං. උපායස්සති, නො ව තනු පුරිසිඤ්ඤාං. උපායස්සති. කාමාවචරෙ තනු සොමනසිඤ්ඤාංඤා උපායස්සති, පුරිසිඤ්ඤාංඤා උපායස්සති.

යသံ පුරිසිඤ්ඤාං උපාරාජ්ඣනී තදං උචෙක්ඛන්ති. උපාරාජ්ඣනී'ති:
ආමිනං.

යනු වා පන උපකඩිනිය. උපාය්සනනි තනු පුරිනිය. උපාය්සනනි නි: රුපාවිතර අරුපාවිතර තනු උපකඩිනිය. උපාය්සනනි, නො ව තනු පුරිනිය. උපාය්සනනි. කාමාවිතර තනු උපකඩිනියනු උපාය්සනනි, පුරිනියනු උපාය්සනනි.

යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් එහි ඉක්කිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් එහි ඉක්කිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ ය, ඉක්කිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්දිය ... පඤ්ඤිත්දිය ... මනින්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්දිය උපදනෙ නම් එහි ඉක්කිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්දිය උපදනෙ යැ, එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදනෙ යි.

121. යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්දිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ජීවිතිත්දිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි ජීවිතිත්දිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ, කාමාවචර වූ එහි සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යත් පුරිසිත්ථියං උපාඨස්සති තත් සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපාඨස්සති තත් පුරිසිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ තත් මනිත්ථියං උපාඨස්සති, නො ව තත් පුරිසිත්ථියං උපාඨස්සති, කාමාවචරෙ තත් මනිත්ථියං උපාඨස්සති, පුරිසිත්ථියං උපාඨස්සති.

122. යත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති තත් සොමනස්සිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: අරූපෙ අසංඤ්ඤායනෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති, නො ව තත් සොමනස්සිත්ථියං උපාඨස්සති. චතුචොක්කාරෙ පඤ්ඤාචොක්කාරෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති, සොමනස්සිත්ථියං උපාඨස්සති.

යත් වා පන සොමනස්සිත්ථියං උපාඨස්සති තත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

යත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං -පෙ- සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: අසංඤ්ඤායනෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති, නො ව තත් මනිත්ථියං උපාඨස්සති. චතුචොක්කාරෙ පඤ්ඤාචොක්කාරෙ තත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති, මනිත්ථියං උපාඨස්සති.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපාඨස්සති තත් ජීවිතිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

123. යත් සොමනස්සිත්ථියං උපාඨස්සති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං -පෙ- සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපාඨස්සති තත් සොමනස්සිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

124. යත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපාඨස්සති තත් සඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං -පෙ- උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපාඨස්සති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

125. යත් සඤ්ඤිත්ථියං උපාඨස්සති තත් පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිත්ථියං උපාඨස්සති තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපාඨස්සති'ති: ආමනා.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යි.

122. යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ අසංඤ්ඤා වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි සොමනස්සිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුර්වේදිකාර වූ පඤ්චවේදිකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඤ්ඤා වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. චතුර්වේදිකාර වූ පඤ්චවේදිකාර වූ එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

123. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ... සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

124. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

125. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

126. යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා මනිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං.

යඤ්ඤා වා පන මනිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා පඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං. (අනුලොම ඔකාස)

127. යඤ්ඤා යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං.

යඤ්ඤා වා පන යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං.

යඤ්ඤා යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: රූපාවචරානං තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති. කාමාවචරානං තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, සානිත්ථං උපපජ්ඣති.

යඤ්ඤා වා පන යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං.

යඤ්ඤා යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: රූපාවචරානං, යෙ ව පුරිසා ඵලෙනෙව භාවෙන කකිච්ඡි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාසිකානි¹ තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං උපපජ්ඣති.

යඤ්ඤා වා පන යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං.

යඤ්ඤා යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: රූපාවචරානං, යා ව ඉතරෙසං ඵලෙනෙව භාවෙන කකිච්ඡි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාසිකානි¹ තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, පුරිසාදිත්ථං උපපජ්ඣති.

යඤ්ඤා වා පන යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං.

යඤ්ඤා යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: ආමනනං.

යඤ්ඤා වා පන යඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති තඤ්ඤා තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣතිති: අසඤ්ඤානං අරූපානං තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති. පඤ්ඤාකාරානං තෙසං තඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති, වඤ්ඤාදිත්ථං උපපජ්ඣති.

1. භවෙ දසෙසකා කාමාවචරානං උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාසිකානි:—PTS.

126. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ථිය උපදනෙ නම් එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමඔක්කාය යි.)

127. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොකිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොකිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශ්‍ය කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්ථිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අසංඥාසක වූ අරූප වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් සොම-
නස්සන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: යෙ සවක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපපත්තවා
පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති, නො ච
තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තියති ඉතරෙසං පඤ්චවො-
කාරානං තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, සොමනස්සන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: ආමනතා.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං
උපපත්තියති'ති: යෙ සවක්ඛකා සොමනස්සන්ත උපපත්තවා පරි-
නිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති, නො ච තෙසං
තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං පඤ්චවොකාරානං තෙසං
තත් වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: අරූපානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං
උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති. පඤ්ච-
වොකාරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති,
වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති.

යසස යත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් සඤ්ඤි-
-පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: අරූපානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උප-
පත්තියති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියති. පඤ්ච-
වොකාරානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

128. යසස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි
භවෙ දඤ්ඤාභවා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං උප-
පත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං
කාමාවචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, ඉත්තීන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

යසස වා පන යත් ඉත්තීන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත්
ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති: ආමනතා

යසස යත් ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස තත් පුරිසීන්ද්‍රියං
උපපත්තියති'ති: යෙ ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ
දඤ්ඤාභවා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තායං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං උපපත්තියති,
නො ච තෙසං තත් පුරිසීන්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං කාමා-
වචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියඤ්ච උපපත්තියති, පුරිසීන්ද්‍රියඤ්ච
උපපත්තියති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යි.

128. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස පුරිසිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසස යස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස ජීවිතිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසස වා පන යස ජීවිතිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං. අරූපාවචරානං. තෙසං. තස ජීවිතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, කාමාවචරානං. තෙසං. තස ජීවිතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති.

යසස යස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස සොමනස්සිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: යෙ සසානකා උපෙක්ඛිත්‍යං. උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාදිසසනාති තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං. තස සොමනස්සිත්‍යං. උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං. කාමාවචරානං. තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්‍යං. උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස සොමනස්සිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං. තෙසං. තස සොමනස්සිත්‍යං. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති. කාමාවචරානං. තෙසං. තස සොමනස්සිත්‍යං. උපපජ්ඣති, ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති.

යසස යස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස උපෙක්ඛිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: යෙ සසානකා සොමනස්සන උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාදිසසනාති තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං. තස උපෙක්ඛිත්‍යං. උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං. කාමාවචරානං. තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්‍යං. උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස උපෙක්ඛිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං. අරූපාවචරානං. තෙසං. තස උපෙක්ඛිත්‍යං. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති. කාමාවචරානං. තෙසං. තස උපෙක්ඛිත්‍යං. උපපජ්ඣති, ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති.

යසස යස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස සඤ්ඤිත්‍යං. -ප- පඤ්ඤිත්‍යං. -ප- මතිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: ආමනා.

යසස වා පන යස මතිත්‍යං. උපපජ්ඣති තසස තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං. අරූපාවචරානං. තෙසං. තස මතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං. තස ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති. කාමාවචරානං. තෙසං. තස මතිත්‍යං. උපපජ්ඣති, ඝාතිත්‍යං. උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ස්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ස්‍රාණ ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට යැ අරූපාවචරයනට යැ යන ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

129. යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං ති: යා ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසංනති: තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තාසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතරෙසං කාමාච්චරානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං.

යසං වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා¹ පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතරෙසං කාමාච්චරානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං.

යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තං ති: අම නො.

යසං වා පන යත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං ති: රූපාච්චරානං අරූපාච්චරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතරෙසං කාමාච්චරානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං.

යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස තත් සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං ති: යා ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා උපෙකකාය උපපත්තං පරිනිබ්බාධිසංනති තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තාසං තත් සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතරෙසං කාමාච්චරානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං.

යසං වා පන යත් සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං ති: රූපාච්චරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං තත් සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතරෙසං කාමාච්චරානං තෙසං තත් සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං.

යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස තත් උපෙකකීන්ද්‍රියං උපපත්තං ති: යා ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා සොමනසසින්ද්‍රියං උපපත්තං පරිනිබ්බාධිසංනති තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තාසං තත් උපෙකකීන්ද්‍රියං උපපත්තං, ඉතරෙසං කාමාච්චරානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, උපෙකකීන්ද්‍රියං උපපත්තං.

1. එතෙනෙව - දසෙසකා. PTS දැන.

129. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිනද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිනද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද උපදනේ යැ, පුරිසිනද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිනද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසිනද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිනද්‍රිය ද උපදනේ ය ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිකිනද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිකිනද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිකිනද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට ජීවිකිනද්‍රිය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිනද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරි-නිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිනද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිනද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිනද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සිනද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සිනද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිනද්‍රිය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිනද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සිනද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිනද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානද්‍රිය ද උපදනේ යැ, උපෙක්ඛිනද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යසස වා පන යත් උපෙකඛිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස තත් ඉතීත්‍රියං උපපජ්ඣති¹ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසසා¹ උපෙකඛාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් උපෙකඛිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉතීත්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් උපෙකඛිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති, ඉතීත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති.

යසස යත් ඉතීත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤිත්‍රියං.
-පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උපපජ්ඣති¹ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් මනිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස තත් ඉතීත්‍රියං උපපජ්ඣති¹ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසසා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් මනිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉතීත්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති, ඉතීත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති.

130. යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස තත් ජිවිතිත්‍රියං උපපජ්ඣති¹ති: ආමනතා.

යසස වා පන යත් ජිවිතිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති¹ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසසා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් ජිවිතිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ජිවිතිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති, පුරිසිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපපජ්ඣති¹ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසසා උපෙකඛාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් සොමනස්සිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති¹ති: රූපාවචරානං යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසසා සොමනස්සන උපපජ්ඣති පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති, පුරිසිත්‍රියංඤ උපපජ්ඣති.

1. එතෙනෙව - දසෙසසා - PTS - උතං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානීය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤානීය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානීය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීය ... පඤ්ඤිත්තීය ... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානීය නො ද උපදනේ යැ, අවශෙෂ කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ, ඉඤ්ඤානීය ද උපදනේ යි.

130. යමක්හට නම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්තීය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ජීවිතිත්තීය උපදනේ යැ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය ද උපදනේ යැ, පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තීය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තීය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනස්සිත්තීය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සිත්තීය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීය ද උපදනේ යැ, පුරිසිත්තීය ද උපදනේ යැ.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසඤා සොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසඤා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං -පෙ- මනිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන යත් මනිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසඤා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං තත් මනිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, පුරිසිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

131. යසස යත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: යසස වික්කස්ස¹ අනන්තරා උපෙක්ඛාසම්පයුක්තපච්ඡිම්බිත්තං. උපාර්ඡස්සති අසඤ්ඤායන්තානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

යසස වා පන යත් සොමනසස්සිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: ආමන්තා.

යසස යත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති'ති: යසස වික්කස්ස අනන්තරා¹ සොමනසස්සිත්‍රියං පච්ඡිම්බිත්තං. උපාර්ඡස්සති අසඤ්ඤායන්තානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති, උපෙක්ඛිත්‍රියං උපාර්ඡස්සති.

1. චතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ යසස වික්කස්ස - PTS - එවං සබ්බත්.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර යනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපපක්‍ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනේ යි.

131. යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රසූත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට ද අසංඤ සංකයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. අවශෙෂ චතුර්වේදිකාර පඤ්ච-වේදිකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොම-නස්සසම්ප්‍රසූත්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට ද අසංඤසංක-යනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනේ යැ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුර්වේදිකාර පඤ්චවේදිකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යසස වා පන යස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස ජීවිතිත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: ආමනතා.

යසස යස ජීවිතිත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස සභිත්‍රියං. -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: අසඤ්ඤිත්‍රියං තෙසං තස ජීවිතිත්‍රියං උපරජ්‍යාති, නො ව තෙසං තස මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති, වතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තස ජීවිතිත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති, මනිත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති.

යසස වා පන යස මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස ජීවිතිත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: ආමනතා.

132. යසස යස සොමනස්සත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: යසස විතසස අනන්තරා සොමනස්ස-සමප්පුත්තපච්ඡිමවිත්තං උපරජ්‍යාති තෙසං තස සොමනස්සත්‍රියං උපරජ්‍යාති, නො ව තෙසං තස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති. ඉතරෙසං වතුචොකාරානං¹ පඤ්චොකාරානං තෙසං තස සොමනස්සත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති, උපෙකඛිත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති.

යසස වා පන යස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස සොමනස්සත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: යසස විතසස අනන්තරා උපෙකඛි-සමප්පුත්තපච්ඡිමවිත්තං උපරජ්‍යාති තෙසං තස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති, නො ව තෙසං තස සොමනස්සත්‍රියං උපරජ්‍යාති. ඉතරෙසං වතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තස උපෙකඛි-ත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති, සොමනස්සත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති.

යසස යස සොමනස්සත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස සභිත්‍රියං. -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස සොමනස්සත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: යසස විතසස¹ අනන්තරා උපෙකඛි-සමප්පුත්තපච්ඡිමවිත්තං උපරජ්‍යාති තෙසං තස මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති, නො ව තෙසං තස සොමනස්සත්‍රියං උපරජ්‍යාති. ඉතරෙසං වතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තස මනිත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති, සොමනස්සත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති.

133. යසස යස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස සභිත්‍රියං. -පෙ- පඤ්ඤිත්‍රියං. -පෙ- මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: ආමනතා.

යසස වා පන යස මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති තසස තස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති'ති: යසස විතසස අනන්තරා සොමනස්ස-සමප්පුත්තපච්ඡිමවිත්තං උපරජ්‍යාති තෙසං තස මනිත්‍රියං උපරජ්‍යාති, නො ව තෙසං තස උපෙකඛිත්‍රියං උපරජ්‍යාති. ඉතරෙසං වතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තස මනිත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති, උපෙකඛිත්‍රියංඤ උපරජ්‍යාති.

1. පඤ්චොකාරෙ යස විතසස - PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: අසංඤ්ඤානි වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනේ යැ. චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ථිය ද උපදනේ යැ මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යි.

132. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යැ උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනේ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනේ යැ, සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනේ ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. අවශ්‍ය චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනේ යි.

133. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනේ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පඤ්චමචිත්තය උපදනේ ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදනේ යැ. සෙසු චතුචොකාර පඤ්චචොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනේ යැ, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනේ යි.

134. යසං යතං සඤ්ඤායං උපපත්තියං තස්ස තතං පඤ්ඤායං - ටෙ - මනිජ්ඣං උපපත්තියං ති: ආමනායා.

යසං වා පන යතං මනිජ්ඣං උපපත්තියං තස්ස තතං සඤ්ඤායං උපපත්තියං ති: ආමනායා.

135. යසං යතං පඤ්ඤායං උපපත්තියං තස්ස තතං මනිජ්ඣං උපපත්තියං ති: ආමනායා.

යසං වා පන යතං මනිජ්ඣං උපපත්තියං තස්ස තතං පඤ්ඤායං උපපත්තියං ති: ආමනායා. (අනුලොමප්‍රග්ගලොකාස)

136. යසං වක්ඛායං න උපපත්තියං තස්ස ටෙකියං න උපපත්තියං ති: ආමනායා.

යසං වා පන ටෙකියං න උපපත්තියං තස්ස වක්ඛායං න උපපත්තියං ති: ආමනායා.

යසං වක්ඛායං න උපපත්තියං තස්ස ඝාතියං න උපපත්තියං ති: ආමනායා.

යසං වා පන ඝාතියං න උපපත්තියං තස්ස වක්ඛායං න උපපත්තියං ති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තියං පරිනිබ්බාසිකානං තෙසං ඝාතියං න උපපත්තියං, නො ව තෙසං වක්ඛායං න උපපත්තියං. පඤ්ඤායං යෙ ව අරූපං උපපත්තියං පරිනිබ්බාසිකානං තෙසං ඝාතියං න උපපත්තියං. වක්ඛායං න උපපත්තියං.

යසං වක්ඛායං න උපපත්තියං තස්ස ඉත්තියං න උපපත්තියං ති: ආමනායා.

යසං වා පන ඉත්තියං න උපපත්තියං තස්ස වක්ඛායං න උපපත්තියං ති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තියං පරිනිබ්බාසිකානං, යෙ ව පුරිසා ඵලෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දුක්ඛානං පරිනිබ්බාසිකානං තෙසං ඉත්තියං න උපපත්තියං, නො ව තෙසං වක්ඛායං න උපපත්තියං. පඤ්ඤායං යෙ ව අරූපං උපපත්තියං පරිනිබ්බාසිකානං තෙසං ඉත්තියං න උපපත්තියං, වක්ඛායං න උපපත්තියං.

යසං වක්ඛායං න උපපත්තියං තස්ස පුරිසියං න උපපත්තියං ති: ආමනායා.

යසං වා පන පුරිසියං න උපපත්තියං තස්ස වක්ඛායං න උපපත්තියං ති: යෙ රූපාවචරං උපපත්තියං පරිනිබ්බාසිකානං, යෙ ව ඉත්තියං ඵලෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දුක්ඛානං පරිනිබ්බාසිකානං තෙසං පුරිසියං න උපපත්තියං, නො ව තෙසං වක්ඛායං න උපපත්තියං. පඤ්ඤායං යෙ ව අරූපං උපපත්තියං පරිනිබ්බාසිකානං තෙසං පුරිසියං න උපපත්තියං, වක්ඛායං න උපපත්තියං.

134. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය... මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යි.

135. යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපදනේ නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනේ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපදනේ යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොමපුද්ගලාවකාශ යි)

136. යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ නම් ඔහට සොකිත්තිය නූපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොකිත්තිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනේ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තිය නූපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ඉඤ්ඤිත්තිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉඤ්ඤිත්තිය ද නූපදනේ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනේ යැ.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ නම් ඔහට පුරිසිත්තිය නූපදනේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්තිය නූපදනේ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනේ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්තිය නූපදනේ යැ. ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනේ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්තිය ද නූපදනේ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනේ යැ.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවිකානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

යසං වා පන සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: යෙ සචක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, නො ච තෙසං වක්ඛන්ති. පච්ඡම්භවිකානං යෙ ච අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, වක්ඛන්ති. න උපායස්සති.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවිකානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: යෙ සචක්ඛකා සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, නො ච තෙසං වක්ඛන්ති. පච්ඡම්භවිකානං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. න උපායස්සති, වක්ඛන්ති. න උපායස්සති.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති තස්ස සංඛිත්තන්ද්‍රියං. -පෙ-පඤ්ඤන්ද්‍රියං. -පෙ- මනිත්තන්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: යෙ අරූපං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායස්සන්ති තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, නො ච තෙසං මනිත්තන්ද්‍රියං. න උපායස්සති. පච්ඡම්භවිකානං තෙසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සති, මනිත්තන්ද්‍රියං. න උපායස්සති.

යසං වා පන මනිත්තන්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස වක්ඛන්ති. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

137. යසං සාතින්ද්‍රියං. න උපායස්සති තස්ස ඉත්තින්ද්‍රියං. න උපායස්සති'ති: ආමන්තා.

යමක්හට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපකේශයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සොමනස්සිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්ත ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

137. යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ පුරියා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ව තෙසං සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣත්වා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති, සානිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති.

යසස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යා ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං පුරිසිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති නො ව තෙසං සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣත්වා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං පුරිසිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති, සානිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති.

යසස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣත්වා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ව තෙසං ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං සානිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති, ජීවිතිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන ජීවිතිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: ආමන්තා.

යසස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස සොමනස්සත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං උපපජ්ඣත්වා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ව තෙසං සොමනස්සත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව අරූපං උපපජ්ඣත්වා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං සානිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති, සොමනස්සත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති.

යසස වා පන සොමනස්සත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: ආමන්තා.

යසස සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස උපෙකඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣත්වා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං සානිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ව තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං න උපපජ්ඣස්සති. පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව සොමනසෙසන රූපාවචරං¹ උපපජ්ඣත්වා පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං සානිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති, උපෙකඛිත්‍රියංඤ්ඤි න උපපජ්ඣස්සති.

1. රූපාවචරානං-සීඝ්‍ර.

යළි යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදනෙ යැ ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට පූරිසිත්තදිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පූරිසිත්තදිය නුපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට පූරිසිත්තදිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පූරිසිත්තදිය ද නුපදනෙ යැ ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකිත්තදිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිකිත්තදිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, ජීවිකිත්තදිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිකිත්තදිය නුපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්තදිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ ඔවුනට සොමනස්සිත්තදිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, සොමනස්සිත්තදිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්තදිය නුපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තදිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තදිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සිත්ත රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඝාතීන්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ උපෙක්ඛිත්තදිය ද නුපදනෙ යැ.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස සානිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති: යෙ සසානාකා සොමනසොන උපපජ්ජන්ති පරි-
නිබ්බාධිස්සන්ති. තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං
සානිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡුමභවිකානං, යෙ ච සොමනසොන
රූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජන්ති, සානිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'.

යසං සානිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස සංඛිද්‍රියං -පෙ-
පඤ්ඤිද්‍රියං -පෙ- මනිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං
අරූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං සානිද්‍රියං න
උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං මනිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡුම
භවිකානං තෙසං සානිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, මනිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන මනිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස සානිද්‍රියං න
උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

138. යසං ඉක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස පුරිසිද්‍රියං න
උපපජ්ජන්ති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ
දසෙසන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං ඉක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති,
නො ච තෙසං පුරිසිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡුමභවිකානං යෙ ච
රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං
ඉක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, පුරිසිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන පුරිසිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස ඉක්ඛන්ද්‍රියං න
උපපජ්ජන්ති'ති: යා ඉක්ඛන්ද්‍රියං එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ
දසෙසන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං පුරිසිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති,
නො ච තෙසං ඉක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡුමභවිකානං, යෙ ච
රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං පුරි-
සිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, ඉක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති.

යසං ඉක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස ජීවිතිද්‍රියං න උපප-
ජ්ජන්ති'ති: යෙ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිස්සන්ති,
යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ති පරි-
නිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං ඉක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං
ජීවිතිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡුමභවිකානං තෙසං ඉක්ඛන්ද්‍රියං
න උපපජ්ජන්ති, ජීවිතිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති.

යසං වා පන ජීවිතිද්‍රියං න උපපජ්ජන්ති තස්ස ඉක්ඛන්ද්‍රියං න
උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

1. තෙ සසානාකා -පෙ- න උපපජ්ජන්ති, PTS උතා.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ යොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනසින් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද උපෙක්ඛිත්තීය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තීය... පඤ්ඤිත්තීය... මනිත්තීය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචර-යෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට මනිත්තීය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ මනිත්තීය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

138. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්තීය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්තීය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉඤ්ඤිත්තීය ද නූපදනෙ යැ පුරිසිත්තීය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තීය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්තීය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්තීය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤිත්තීය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකිත්තීය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය නූපදනෙ යැ ඔවුනට ජීවිකිත්තීය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තීය ද නූපදනෙ යැ ජීවිකිත්තීය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තීය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ. පශ්චිම භවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදනෙ යැ.

යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තදිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තදිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තදිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තදිය නුපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තදිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද නුපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තදිය ද නුපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදනෙ යැ.

යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤාත්තදිය ... මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නුපදනෙ යැ, පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය ද නුපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නුපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය නුපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

යසස පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස සඤ්ඤාං -පෙ-
පඤ්ඤාං -පෙ- මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති: යෙ රුපාවචරං
අරුපාවචරං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බායිසසන්ති. යා ච ඉත්ථෙයො එතෙනෙව
භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසන්ති පරිනිබ්බායිසසන්ති තෙසං පුරිසිඤ්ඤාං
න උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති.
පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, මනිඤ්ඤාං
න උපපජ්ජන්ති.

යසස චා පන මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති යසස පුරිසිඤ්ඤාං
න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

140. යසස ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස සොමනස්සිඤ්ඤාං
න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

යසස චා පන සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස ජීවිතිඤ්ඤාං න
උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතසස අනන්තරා උපෙක්ඛායමප්පුනා
පච්ඡිමවිතං උපපජ්ජන්ති තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති,
නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමවිතං සමඛිතං
තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, ජීවිතිඤ්ඤාං න
උපපජ්ජන්ති.

යසස ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න
උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

යසස චා පන උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස ජීවිතිඤ්ඤාං
න උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතසස අනන්තරා සොමනස්සසමප්පුනා
පච්ඡිමවිතං උපපජ්ජන්ති තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති,
නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමවිතං සමඛිතං
තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, ජීවිතිඤ්ඤාං න
උපපජ්ජන්ති.

යසස ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස සඤ්ඤාං -පෙ-
පඤ්ඤාං -පෙ- මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

යසස චා පන මනිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස ජීවිතිඤ්ඤාං
න උපපජ්ජන්ති'ති: ආමන්තා.

141. යසස සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස උපෙක්ඛිඤ්ඤාං
න උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතසස අනන්තරා උපෙක්ඛායමප්පුනා
පච්ඡිමවිතං උපපජ්ජන්ති තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති,
නො ච තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති. පච්ඡිමවිතං සමඛිතං
තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති, උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න
උපපජ්ජන්ති.

යසස චා පන උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති තසස සොමනස්සි-
ඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති'ති: යසස විතසස අනන්තරා සොමනස්ස
සමප්පුනා පච්ඡිමවිතං උපපජ්ජන්ති තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න
උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති.
පච්ඡිමවිතං සමඛිතං තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති,
සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ජන්ති.

1. පච්ඡිමභවිකානං - PTS.

යමක්හට පුරිසිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසිත්‍රිය ද නූපදන යැ මනිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පුරිසිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

140. යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදන ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ. ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛි වූ ඔවුනට (රහත්තට) සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදන යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සමප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්ඡිත්තය උපදන ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ. ඔවුනට ජීවිතිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ, පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛි වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදන යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යමක්හට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ජීවිතිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

141. යමක්හට සොමනස්සිත්‍රිය නූප.න නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදන ද ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ, පශ්චිම චිත්තසමඛි වූ ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදන යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සිත්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්ඡිත්තය උපදන ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමච්ඡිත්ත සමඛි වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද නූපදන යැ සොමනස්සිත්‍රිය ද නූපදන යැ.

යසං සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස සඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : යසං වික්කසං අනන්තරා උපෙක්ඛාසමප්පන්නං පච්ඡම්චිත්තං උපපර්ඝ්‍යති තෙසං සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති, නො ව තෙසං මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති. පච්ඡම්චිත්තසමධිගීතං තෙසං සොමනසස්සන්ද්‍රියඤ්ඤි න උපපර්ඝ්‍යති, මනිත්‍රියඤ්ඤි න උපපර්ඝ්‍යති.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස සොමනසස්සන්ද්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

142. යසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස සඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : යසං වික්කසං අනන්තරා සොමනසස්ස සමප්පන්නං පච්ඡම්චිත්තං උපපර්ඝ්‍යති තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති, නො ව තෙසං මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති. පච්ඡම්චිත්තසමධිගීතං තෙසං උපෙක්ඛිත්‍රියඤ්ඤි න උපපර්ඝ්‍යති, මනිත්‍රියඤ්ඤි න උපපර්ඝ්‍යති.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස උපෙක්ඛිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

143. යසං සඤ්ඤිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස සඤ්ඤිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

144. යසං පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

යසං වා පන මනිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස පඤ්ඤිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා. (පච්චනික ප්‍රශ්න 9)

145. යසං චක්ඛුත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස සොතිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

යසං වා පන සොතිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස චක්ඛුත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

යසං චක්ඛුත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස ඝාතිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : ආමන්‍යා.

යසං වා පන ඝාතිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති තස්ස චක්ඛුත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති'ති : රූපාවිවරෙ තස්ස ඝාතිත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති, නො ව තස්ස චක්ඛුත්‍රියං න උපපර්ඝ්‍යති. අපඤ්ඤසංකතෙ අරූපෙ තස්ස ඝාතිත්‍රියඤ්ඤි න උපපර්ඝ්‍යති, චක්ඛුත්‍රියඤ්ඤි න උපපර්ඝ්‍යති.

යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමචිත්ත සමඬගී වූ ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

142. යමක්හට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනස්සසම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදන ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ. පශ්චිමචිත්ත සමඬගී වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

143. යමක්හට සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

144. යමක්හට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානික පුද්ගල යි.)

145. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි සොකිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොකිත්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි ඝානිත්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ඝානිත්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝානිත්ද්‍රිය නූපදන යැ. එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ අසංඥයන්ට වූ අරූප වූ එහි ඝානිත්ද්‍රිය ද නූපදන යැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් ඉතීන්ද්‍රියං - ටෙ - පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමනතා.

යත් වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : රූපාවච්ඡෙද තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ව තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. අසංකල්පයෙන අරුථෙ තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති, වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

යත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : උපපත්තියති.

යත් වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : නත්.

යත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමනතා.

යත් වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමනතා.

යත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : අරුථෙ තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ව තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. අසංකල්පයෙන තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

යත් වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමනතා.

යත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් සඤ්ඤින්ද්‍රියං - ටෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං - ටෙ - මනින්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : අරුථෙ තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ව තත් මනින්ද්‍රියං න උපපත්තියති. අසංකල්පයෙන තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, මනින්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

යත් වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමනතා.

146. යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් ඉතීන්ද්‍රියං - ටෙ - පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමනතා.

යත් වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : ආමනතා.

යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපත්තියති'ති : උපපත්තියති.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය... පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥාත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥාත්ව වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය... පඤ්ඤාන්ද්‍රිය... මනිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනිත්තන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥාත්ව වූ එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනිත්තන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

146. යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය... පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ, එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ, අසංඥසත්වයෙහි ද අරූපයෙහි ද යන එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ, එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ. අසංඥසත්ව වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ, අසංඥසත්ව වූ එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ මනින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යි.

147-148. යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: උපදන යැ.

යළි යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: නැත.

යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: රූපාවචර වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන යැ, එහි සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදන යැ, අසංඥසත්ව වූ අරූප වූ එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යම් තැනෙකැ සෞමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන නම් එහි පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: එසේ යැ.

යත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවච්චෙර අරූපාවච්චෙර තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. අසංඤ්ඤායොගො තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති.

යත් වා පන උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති ආමන්තා.

යත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: රූපාවච්චෙර අරූපාවච්චෙර තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තත් මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. අසංඤ්ඤායොගො තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා.

149. යත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: නත්ථී

යත් වා පන සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: උපපජ්ඣන්ති.

යත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං - පෙ - සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: නත්ථී.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: උපපජ්ඣන්ති.

150 යත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං - පෙ - සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා.

151. යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් සඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති ආමන්තා.

යත් වා පන මනිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති: ආමන්තා.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. අසංඥයන්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, අසංඥයන්ව වූ එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

149. යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොම-නස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යැ.

යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: උපදනෙ යි.

150. යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛි-ත්ද්‍රිය ... සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

151. යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

152. යත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ජති තත් පඤ්ඤායං - පෙ - මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති තත් සඤ්ඤායං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

153. යත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති තත් මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යත් වා පන මනිජ්ඣං න උපපජ්ජති තත් පඤ්ඤායං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා. (පව්වනික ඔකාස).

154. යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යස්ස වා පන යත් සොතිජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් සංනිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යස්ස වා පන යත් සංනිජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත් සංනිජ්ඣං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති පඤ්ඤායාකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසංඝායකානං අරූපානං තෙසං තත් සංනිජ්ඣං න උපපජ්ජති, චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් ඉත්තිජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

යස්ස වා පන යත් ඉත්තිජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: රූපාවචරානං යෙ ච පූර්ව ඵලෙනෙව භාවෙන කතිචි ජෙව දසෙසංචාරිනිබ්බසිසානති තෙසං තත් ඉත්තිජ්ඣං න උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති. පඤ්ඤායාකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසංඝායකානං අරූපානං තෙසං තත් ඉත්තිජ්ඣං න උපපජ්ජති, චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති.

යස්ස යත් චක්ඛුජ්ඣං න උපපජ්ජති තස්ස තත් පූර්විජ්ඣං න උපපජ්ජති'ති: ආමනා.

152. යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය... මනිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි සද්ධිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

153. යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි මනිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යම් තැනෙකැ මනිත්‍රිය නූපදනෙ නම් එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානීත අවකාශ යි.)

154. යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොකිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොකිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සානිත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චචෝකාරයෙහි පස්විමභවිකයනට ද අසංඤ්ඤායනට ද අරූපයනට ද යන ඔවුනට එහි සානිත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්හානු නම් ඔවුනට ද එහි ඉසීත්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුත්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චචෝකාරයෙහි පස්විමභවිකයනට ද අසංඤ්ඤායනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසීත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුත්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ චක්ඛුත්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යත් පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති¹: රූපාවචරානං යා ච ඉත්ථො ඵතෙනෙව භාවෙන කත්ථි භවෙ දසෙසනාං පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං තත්ථ පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාථෙර පච්ඡිමභවිකානං අසංඝස්සනානං අරූපානං තෙසං තත්ථ පුරිසිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති¹: අසංඝස්සනානං අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවිකානං¹ තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති¹: ආමනාං.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති¹: ආමනාං.

යසස වා පන යත් සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති¹: යෙ සචක්ඛකා උපෙකාය උපපජ්ඣාං පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං තත්ථ සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති. පඤ්චවොකාථෙර පච්ඡිමභවිකානං අසංඝස්සනානං අරූපානං තෙසං තත්ථ සොමනස්සිඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස යත් චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති¹: අරූපානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවිකානං¹ අසංඝස්සනානං තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති, උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති.

යසස වා පන යත් උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති¹: යෙ සචක්ඛකා සොමනස්සන උපපජ්ඣාං පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං තත්ථ චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති. පච්ඡිමභවිකානං¹ අසංඝස්සනානං තෙසං තත්ථ උපෙකඤ්ඤාං න උපපජ්ඣන්ති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣන්ති.

1. වතුචොකාථෙර පඤ්චවොකාථෙර පච්ඡිමභවිකානං—P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හටයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥ සත්‍යයනට ද අරූපයනට ද ශ්‍රී ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥයන්ව අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්‍යයනට ද අරූපයනට ද ශ්‍රී ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඥසත්‍යයනට ද ශ්‍රී ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම භවිකයනට ද අසංඥසත්‍යයනට ද ශ්‍රී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස යස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස සංගිද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤිද්‍රියං - පෙ - මනිද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: අරූපානං තෙසං තස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපර්සසති, නො ච තෙසං තස මනිද්‍රියං න උපපර්සසති. පච්ඡිමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තස වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති, මනිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති.

යසස වා පන යස මනිද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: ආමන්තා.

155. යසස යස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස ඉන්ද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන යස ඉන්ද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: යෙ පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිච්ඡි භවෙ දසෙසඤා පරිනිබ්බාසිසසනති තෙසං තස ඉන්ද්‍රියං න උපපර්සසති, නො ච තෙසං තස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස ඉන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති, සානිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති.

යසස යස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස පුරිසිද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන යස පුරිසිද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: යා ඉන්ද්‍රියො එතෙනෙව භාවෙන කතිච්ඡි භවෙ දසෙසඤා පරිනිබ්බාසිසසනති තාසං තස පුරිසිද්‍රියං න උපපර්සසති, නො ච තාසං තස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස පුරිසිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති, සානිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති.

යසස යස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස ජීවිතිද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති, නො ච තෙසං තස ජීවිතිද්‍රියං න උපපර්සසති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස සානිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති, ජීවිතිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති.

යසස වා පන යස ජීවිතිද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: ආමන්තා.

යසස යස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති තසස තස සොමනසිද්‍රියං න උපපර්සසති'ති: රූපාවචරානං තෙසං තස සානිද්‍රියං න උපපර්සසති, නො ච තෙසං තස සොමනසිද්‍රියං න උපපර්සසති. පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤසත්තානං, අරූපානං තෙසං තස සානිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති, සොමනසිද්‍රියඤ්ඤා න උපපර්සසති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසක්කයනට ද දී හි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

1෧5. යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී හි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී හි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී හි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසක්කයනට ද අරූපයනට ද දී හි ඔවුනට එහි ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් සොමනස්සිත්‍යං. න උප්පත්තියති තසං තත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති'ති: යෙ සසානකා උප්පත්තියං උප්පත්තියං පරිනිබ්බාසිත්‍යනති තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යං. න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති. පඤ්ඤාචෝකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසංඝායකානං අරුපානං¹ තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යංනති න උප්පත්තියති, සානිත්‍යංනති න උප්පත්තියති.

යසං යත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති තසං තත් උප්පත්තියං. න උප්පත්තියති'ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් උප්පත්තියං. න උප්පත්තියති. පච්ඡිමභවිකානං අසංඝායකානං තෙසං තත් සානිත්‍යංනති න උප්පත්තියති, උප්පත්තියංනති න උප්පත්තියති.

යසං වා පන යත් උප්පත්තියං. න උප්පත්තියති තසං තත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති'ති: යෙ සසානකා සොමනස්සන උප්පත්තියං පරිනිබ්බාසිත්‍යනති තෙසං තත් උප්පත්තියං. න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති. පච්ඡිමභවිකානං අසංඝායකානං තෙසං තත් උප්පත්තියංනති න උප්පත්තියති, සානිත්‍යංනති න උප්පත්තියති.

යසං යත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති තසං තත් සංඝිත්‍යං. - පෙ - පඤ්ඤිත්‍යං. - පෙ - මනිත්‍යං. න උප්පත්තියති'ති: රූපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍යං. න උප්පත්තියති. පච්ඡිමභවිකානං අසංඝායකානං තෙසං තත් සානිත්‍යංනති න උප්පත්තියති, මනිත්‍යංනති න උප්පත්තියති.

යසං වා පන යත් මනිත්‍යං. න උප්පත්තියති තසං තත් සානිත්‍යං. න උප්පත්තියති'ති: ආමනතා.

156. යසං යත් ඉත්‍යිත්‍යං. න උප්පත්තියති තසං තත් පුරිසිත්‍යං. න උප්පත්තියති'ති: යෙ පුරිසා ඵලෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසානං පරිනිබ්බාසිත්‍යනති තෙසං තත් ඉත්‍යිත්‍යං. න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍යං. න උප්පත්තියති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං තෙසං තත් ඉත්‍යිත්‍යංනති න උප්පත්තියති, පුරිසිත්‍යංනති න උප්පත්තියති.

යසං වා පන යත් පුරිසිත්‍යං. න උප්පත්තියති තසං තත් ඉත්‍යිත්‍යං. න උප්පත්තියති'ති: යා ඉත්‍යියො ඵලෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසානං පරිනිබ්බාසිත්‍යනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍යං. න උප්පත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඉත්‍යිත්‍යං. න උප්පත්තියති. කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං රූපාවචරානං අරුපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍යංනති න උප්පත්තියති, ඉත්‍යිත්‍යංනති න උප්පත්තියති.

1. පච්ඡිම චිත්ත සංඝායකං අරුපානං. — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යකයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් කෙනෙක් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යකයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යකයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

156. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති; ආමන්ත.

යසස යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස යොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසඤා යොමනසසන උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස යොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසංඝිකානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, යොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස යොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: යා ඉතියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං තස යොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පඤ්චොකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං අසංඝිකානං අරූපානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස යොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තසස තස උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසඤා උපෙකඛාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තස උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. පච්ඡිමභවිකානං අසංඝිකානං යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසඤා යොමනසසන උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තස ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, උපෙකඛින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්ච-වොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරි-නිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප හවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : යා ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසථා සොමනසෙසන උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තසං තත් උපෙක්ඛිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තසං තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති. පටික්ඛහවිකානං අසංකප්පකානං යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසථා සොමනසෙසන උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති, ඉත්තිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති.

යසස යත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් සඤ්ඤිත්‍යං - පෙ - පඤ්ඤිත්‍යං - පෙ - මනිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : රූපාච්චරානං අරූපාච්චරානං යෙ ව පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසථා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තෙසං තත් මනිත්‍යං න උප්පත්තියති. පටික්ඛහවිකානං අසංකප්පකානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති, මනිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති.

යසස වා පන යත් මනිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් ඉත්තිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : ආමනතා.

157. යසස යත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් ජිවිතිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : රූපාච්චරානං අරූපාච්චරානං යා ව ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසථා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තෙසං තත් ජිවිතිත්‍යං න උප්පත්තියති. පටික්ඛහවිකානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති, ජිවිතිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති.

යසස වා පන යත් ජිවිතිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : ආමනතා.

යසස යත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති තසස තත් සොමනසසිත්‍යං න උප්පත්තියති'ති : රූපාච්චරානං යා ව ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසථා සොමනසෙසන උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍යං න උප්පත්තියති, නො ව තෙසං තත් සොමනසසිත්‍යං න උප්පත්තියති. පඤ්ඤා-වොකාථෙ පටික්ඛහවිකානං අසංකප්පකානං අරූපානං යා ව ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසථා උපෙක්ඛාය උප්පත්තියා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තත් පුරිසිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති, සොමනසසිත්‍යංඤච න උප්පත්තියති.

යසස වා පන යත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: යෙ පුරියා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා උපෙකකාය උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසතති තෙසං තත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පඤ්චවොකාරෙ පටිඤ්චගභිකානං අසඤ්ඤසත්තානං අරූපානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා උපෙකකාය උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසතති තෙසං තත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා උපෙකකාය උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසතති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පට්ඨමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා සොමනසසිත්‍රියං උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසතති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස වා පන යත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: යෙ පුරියා එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා සොමනසසිත්‍රියං උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසතති තෙසං තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පට්ඨමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා සොමනසසිත්‍රියං උපපඨ්ථා පරිනිබ්බායිසසතති තෙසං තත් උපෙකකිත්‍රියං න උපාඨස්සති, පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස යත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් සඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං යා ව ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි හවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බායිසසතති තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ව තෙසං තත් මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති. පට්ඨමභවිකානං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති, මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති.

යසස වා පන යත් මිනිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් පුරිසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: ආමන්තා.

158. යසස යත් ජිවිතිත්‍රියං න උපාඨස්සති තසස තත් සොමනසසිත්‍රියං න උපාඨස්සති'ති: ආමන්තා.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චොකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

158. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යසස වා පන යත් සොමනසසිද්දියං න උපාරජ්ඣනති තසස තත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති'ති: යසස විතතසස අනානාරා උපෙක්ඛා සම්පයුක්ත පච්ඡම්චිතං උපාරජ්ඣනති, අසංකප්පයනානං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාරජ්ඣනති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති. පච්ඡම්චිතං සම්මග්ගිනං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති.

යසස යත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති තසස තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාරජ්ඣනති'ති: ආමනායා.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාරජ්ඣනති තසස තත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති'ති: යසස විතතසස අනානාරා සොමනසස සම්පයුක්ත පච්ඡම්චිතං උපාරජ්ඣනති, අසංකප්පයනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාරජ්ඣනති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති. පච්ඡම්චිතං සම්මග්ගිනං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති.

යසස යත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති තසස තත් සංඛිද්දියං - පෙ - පඤ්ඤිද්දියං - පෙ - මනිද්දියං න උපාරජ්ඣනති'ති: ආමනායා.

යසස වා පන යත් මනිද්දියං න උපාරජ්ඣනති තසස තත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති'ති: අසංකප්පයනානං¹ තෙසං තත් මනිද්දියං න උපාරජ්ඣනති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිද්දියං න උපාරජ්ඣනති. පච්ඡම්චිතං සම්මග්ගිනං තෙසං තත් මනිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති.

159. යසස යත් සොමනසසිද්දියං න උපාරජ්ඣනති තසස තසස උපෙක්ඛිද්දියං න උපාරජ්ඣනති'ති: යසස විතතසස අනානාරා උපෙක්ඛා සම්පයුක්ත පච්ඡම්චිතං උපාරජ්ඣනති තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාරජ්ඣනති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාරජ්ඣනති. පච්ඡම්චිතං සම්මග්ගිනං අසංකප්පයනානං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති, උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාරජ්ඣනති තසස තත් සොමනසසිද්දියං න උපාරජ්ඣනති'ති: යසස විතතසස අනානාරා සොමනසස සම්පයුක්ත පච්ඡම්චිතං උපාරජ්ඣනති තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාරජ්ඣනති, නො ච තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාරජ්ඣනති. පච්ඡම්චිතං සම්මග්ගිනං අසංකප්පයනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති, සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාරජ්ඣනති.

1 යසස විතතසස අනානාරා පච්ඡම්චිතං උපාරජ්ඣනති — අසංකප්පයනානං — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛගී වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛගී වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥාසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛගී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යි.

159. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛගීනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛගීනට ද අසංඥාසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං යත් සොමනස්සිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සභ්බිත්ථියං - පෙ - පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : යසං විතක්ඛං අනන්තරා උපෙක්ඛාසමපයුග්ගා පච්ඡිමවිතං උපාජ්ඣස්සති තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති. පච්ඡිමවිතසමධිග්නං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, මනිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා,

160. යසං යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : යසං විතක්ඛං අනන්තරා සොමනස්ස සමපයුග්ගා පච්ඡිමවිතං උපාජ්ඣස්සති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති. පච්ඡිමවිතසමධිග්නං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, සභ්බිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන යත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං යත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : යසං විතක්ඛං අනන්තරා සොමනස්ස සමපයුග්ගා පච්ඡිමවිතං උපාජ්ඣස්සති තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති. පච්ඡිමවිතසමධිග්නං අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති, මනිත්ථියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

161. යසං යත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් සභ්බිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

162. යසං යත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා.

යසං වා පන යත් මනිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං න උපාජ්ඣස්සති'ති : ආමන්තා. (පච්චිනික සුග්ගලොකාස).

අනාගතවාසො.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද භූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමභිග්නට ද අසංඤ්‍යකයනට ද හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

160. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්ඡිත්තය උපදනෙ ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද භූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමභිග්නට ද අසංඤ්‍යකයනට ද හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ, සද්ධිත්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පච්ඡිමච්ඡිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද භූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්ඡිත්තසමභිග්නට ද අසංඤ්‍යකයනට ද හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ මනින්ද්‍රිය ද භූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

161. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම්: ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි.

162. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය භූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය භූපදනෙ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යයනිකපුද්ගලාවකාශයි)

අනුගතවශ යි.

163. යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට යෝනිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යෝනිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට යෝනිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට යෝනිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සානිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉන්ද්‍රියය ... පුරිසිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: වුත වන හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදියි. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි.

යසස ව්‍යඛුන්ද්‍රියං උපාජ්ඣති තසස සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤියං - පෙ - මනිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනා.

යසස වා පන මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර තසස ව්‍යඛුන්ද්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං අව්‍යඛුක්‍යානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර, නො ච තෙසං ව්‍යඛුන්ද්‍රියං උපාජ්ඣති. සව්‍යඛුක්‍යානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣත්‍ර, ව්‍යඛුන්ද්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣති.

164. යසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති තසස ඉන්ද්‍රියියං - පෙ - පුරිසිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනා.

යසස වා පන පුරිසිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර තසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං අසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං පුරිසිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං පුරිසිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣත්‍ර, සානිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣති.

යසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති තසස ජීවිතිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනා.

යසස වා පන ජීවිතිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර තසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං අසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජීවිතිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජීවිතිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣත්‍ර, සානිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣති.

යසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති තසස සොමනස්සිත්‍රියං - පෙ - උපෙක්‍ඛිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනා.

යසස වා පන උපෙක්‍ඛිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර තසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං අසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං උපෙක්‍ඛිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං උපෙක්‍ඛිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣත්‍ර, සානිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣති.

යසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති තසස සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤියං - පෙ - මනිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනා.

යසස වා පන මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර තසස සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං අසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත්‍ර, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපාජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣත්‍ර, සානිත්‍රියංඤ්ඤි උපාජ්ඣති.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වත හැමදෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදි ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපත, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

164. යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉතීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්තද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව පුරිසිත්තද්‍රිය උපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වත හැමදෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්තද්‍රිය උපත, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදි. ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්තද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදි.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්තද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිතිත්තද්‍රිය උපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වත හැම දෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ජීවිතිත්තද්‍රිය උපත, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදි. ස්‍රාණ ඇති වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්තද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදි.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වත හැමදෙතොට ද සසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපත, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදි. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදි.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදි යත්: චූත වත හැමදෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදි. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

165. යසං ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උපාය්ඤා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උපාය්ඤා තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි'ති: සබ්බෙසං වචනානාං න ඉතීනං උපපජ්ජනානාං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපාය්ඤා, නො ව තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි. ඉතීනං උපපජ්ජනනං තායං පුරිසින්ද්‍රියංඤා උපාය්ඤා, ඉතීන්ද්‍රියංඤා උපාසකි.

යසං ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි තස්ස ජිවිතින්ද්‍රියං උපාය්ඤා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන ජිවිතින්ද්‍රියං උපාය්ඤා තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි'ති: සබ්බෙසං වචනානාං න ඉතීනං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජිවිතින්ද්‍රියං උපාය්ඤා, නො ව තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි. ඉතීනං උපපජ්ජනනං¹ තායං ජිවිතින්ද්‍රියංඤා උපාය්ඤා, ඉතීන්ද්‍රියංඤා උපාසකි.

යසං ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං - පෙ - උපෙක්ඛන්ද්‍රියං - පෙ - සඤ්ඤා - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපාය්ඤා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපාය්ඤා තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි'ති: සබ්බෙසං වචනානාං න ඉතීනං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාය්ඤා, නො ව තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපාසකි. ඉතීනං උපපජ්ජනනං තායං මනින්ද්‍රියංඤා උපාය්ඤා, ඉතීන්ද්‍රියංඤා උපාසකි.

166. යසං පුරිසින්ද්‍රියං උපාසකි තස්ස ජිවිතින්ද්‍රියං උපාය්ඤා'ති: ආමනනා.

යසං වා පන ජිවිතින්ද්‍රියං උපාය්ඤා තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උපාසකි'ති: සබ්බෙසං වචනානාං න පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජිවිතින්ද්‍රියං උපාය්ඤා, නො ව තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපාසකි. පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජිවිතින්ද්‍රියංඤා උපාය්ඤා, පුරිසින්ද්‍රියංඤා උපාසකි.

යසං පුරිසින්ද්‍රියං උපාසකි තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං - පෙ - උපෙක්ඛන්ද්‍රියං - පෙ - සඤ්ඤා - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපාය්ඤා'ති: ආමනනා:

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපාය්ඤා තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං උපාසකි'ති: සබ්බෙසං වචනානාං න පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාය්ඤා, නො ව තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපාසකි. පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනින්ද්‍රියංඤා උපාය්ඤා, පුරිසින්ද්‍රියංඤා උපාසකි.

1. උපපජ්ජනනං - 9

165. යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට පුරිසිත්තදිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසිත්තදිය උපති නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය උපදියි යත්: චූෂ වන භැමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසිත්තදිය උපත, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්තදිය ද උපත, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදියි.

යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්තදිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්තදිය උපති නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය උපදියි යත්: චූෂ වන භැමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ජීවිතිත්තදිය උපත, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්තදිය ද උපත, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදියි.

යමක්භට ඉඤ්ඤාදිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තදිය ... උපෙක්ඛිත්තදිය ... සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤාත්තදිය ... මනිත්තදිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනිත්තදිය උපති නම් ඔහට ඉඤ්ඤාදිය උපදියි යත්: චූෂ වන භැමදෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට මනිත්තදිය උපත, ඔවුනට ඉඤ්ඤාදිය නො ද උපදියි. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්තදිය ද උපත, ඉඤ්ඤාදිය ද උපදී.

166. යමක්භට පුරිසිත්තදිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්තදිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්තදිය උපති නම් ඔහට පුරිසිත්තදිය උපදියි යත්: චූෂ වන භැමදෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ජීවිතිත්තදිය උපත, ඔවුනට පුරිසිත්තදිය නො ද උපදියි, පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතිත්තදිය ද උපත, පුරිසිත්තදිය ද උපදියි.

යමක්භට පුරිසිත්තදිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තදිය ... උපෙක්ඛිත්තදිය ... සද්ධිත්තදිය ... පඤ්ඤාත්තදිය ... මනිත්තදිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනිත්තදිය උපති නම් ඔහට පුරිසිත්තදිය උපදියි යත්: චූෂ වන භැමදෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට මනිත්තදිය උපත, ඔවුනට පුරිසිත්තදිය නො ද උපදියි. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනිත්තදිය ද උපත, පුරිසිත්තදිය ද උපදී.

167. යසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති : ආමන්තා.

යසං වා පන සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති : සබ්බෙසං වචනානාං පවනෙත වීක්කස්ස හබ්බක්ඛණ්ණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජනානාං පවනෙත වීක්කස්ස උපාදක්ඛණ්ණෙ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති.

යසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං. - පෙ - සඤ්ඤින්ද්‍රියං. - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං. - පෙ - මනින්ද්‍රියං. උපාජ්ජන්ති : ආමන්තා.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති : සබ්බෙසං වචනානාං පවනෙත වීක්කස්ස හබ්බක්ඛණ්ණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති. සබ්බෙසං උපපජ්ජනානාං පවනෙත වීක්කස්ස උපාදක්ඛණ්ණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජන්ති.

168. යසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති : ආමන්තා.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති : සබ්බෙසං වීක්කස්ස හබ්බක්ඛණ්ණෙ සොමනස්ස වීජායුත්ත වීක්කස්ස උපාදක්ඛණ්ණෙ නිරොධ සමාපන්නානාං අසඤ්ඤාසන්නානාං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති. සොමනස්සෙත උපපජ්ජනානාං පවනෙත සොමනස්ස සමායුත්ත වීක්කස්ස උපාදක්ඛණ්ණෙ තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති.

යසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස සඤ්ඤින්ද්‍රියං. - පෙ - පඤ්ඤින්ද්‍රියං. - පෙ - මනින්ද්‍රියං. උපාජ්ජන්ති : ආමන්තා.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති තස්ස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති : සබ්බෙසං වචනානාං පවනෙත වීක්කස්ස හබ්බක්ඛණ්ණෙ සොමනස්ස වීජායුත්ත වීක්කස්ස උපාදක්ඛණ්ණෙ නිරොධ සමාපන්නානාං අසඤ්ඤාසන්නානාං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති. සොමනස්සෙත උපපජ්ජනානාං පවනෙත සොමනස්ස සමායුත්ත වීක්කස්ස උපාදක්ඛණ්ණෙ තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ජන්ති, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපාජන්ති.

167. යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපදනා භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ... සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. උපදනා භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

168. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි යත්: භූමදෙතොට විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි යත්: චූක වන භූමදෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදියි. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

169. යසං උපෙකඛිත්‍රියං උපාජ්ඣති තස්ස සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසං වා පන සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣත් තස්ස උපෙකඛිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වීක්කස්ස භව්වකඛිණං උපෙකඛා විපායුක්ක වීක්කස්ස උපාදකඛිණං නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං උපාජ්ඣති. උපෙකඛාය උපාජ්ඣන්නානං පටිනෙ උපෙකඛාසමායුක්කවීක්කස්ස උපාදකඛිණං තෙසං සභ්බිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣත්, උපෙකඛිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසං උපෙකඛිත්‍රියං උපාජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤිත්‍රියං. -- පෙ - මනිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසං වා පන මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත් තස්ස උපෙකඛිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වීක්කස්ස භව්වකඛිණං උපෙකඛා විපායුක්ක වීක්කස්ස උපාදකඛිණං නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං උපාජ්ඣති. උපෙකඛාය උපාජ්ඣන්නානං පටිනෙ උපෙකඛාසමායුක්කවීක්කස්ස උපාදකඛිණං තෙසං මනිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣත්, උපෙකඛිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

170. යසං සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣති තස්ස පඤ්ඤිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසං වා පන පඤ්ඤිත්‍රියං උපාජ්ඣත් තස්ස සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වීක්කස්ස භව්වකඛිණං සඤ්ඤා විපායුක්ක වීක්කස්ස උපාදකඛිණං නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣති. සහෙතුකානං උපාජ්ඣන්නානං පටිනෙ සඤ්ඤාසමායුක්කවීක්කස්ස උපාදකඛිණං තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣත්, සභ්බිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසං සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣති තස්ස මනිත්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසං වා පන මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත් තස්ස සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වීක්කස්ස භව්වකඛිණං සඤ්ඤා විපායුක්ක වීක්කස්ස උපාදකඛිණං නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං මනිත්‍රියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං සභ්බිත්‍රියං උපාජ්ඣති. සහෙතුකානං උපාජ්ඣන්නානං පටිනෙ සඤ්ඤාසමායුක්කවීක්කස්ස උපාදකඛිණං තෙසං මනිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣත්, සභ්බිත්‍රියඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

169. යමක්භට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපති නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා-විප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසන්ධයනට දැයි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපත, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදියි. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපත, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසන්ධයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදියි. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂාසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපත, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

170. යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට පඤ්ඤිත්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධා-විප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සම්වත්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට දැයි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපත, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපත, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදියි යත්: හැමදෙනාට විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධයට සම්වත්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදියි. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා-සම්ප්‍රසූක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපත, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

171. යසං පඤ්ඤාදිත්‍යං උපාස්සති තස්ස මනිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : අමනසා.

යසං වා පන මනිත්‍යං උපාස්සිත්වා තස්ස පඤ්ඤාදිත්‍යං උපාස්සති²ති : සංකප්පං විතර්කං භයාකම්පණං ඤාණවිප්ලව්‍යුත්ත විතර්කං උපාදාකම්පණං නිරෝධසම්පන්නතාං අපඤ්ඤාසන්නතාං තෙසං මනිත්‍යං උපාස්සිත්වා, නො ව තෙසං පඤ්ඤාදිත්‍යං උපාස්සති. ඤාණසම්ප්ලව්‍යුත්තතාං උපාස්සනතාං පටිගෙන ඤාණසම්ප්ලව්‍යුත්ත විතර්කං උපාදාකම්පණං තෙසං මනිත්‍යංඤා උපාස්සිත්වා, පඤ්ඤාදිත්‍යංඤා උපාස්සති. (අනුලොම ප්‍රාග්ග්‍ය).

172-180. යසං චක්ඛුත්‍යං - පෙ - (අනුලොම ඕකාස).

181. යසං යසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති තස්ස තසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : සුඤ්ඤාචාර්යං උපපස්සනතාං තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති, නො ව තෙසං තසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා ඉතරෙසං සචක්ඛකානං උපපස්සනතාං තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යංඤා උපාස්සති, සොතිත්‍යංඤා උපාස්සිත්වා.

යසං වා පන යසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා තස්ස තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති²ති : පඤ්ඤාවේශාරා වට්ටනතාං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපස්සනතාං තෙසං තසං සොතිත්‍යං උපාස්සිත්වා, නො ව තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති. සචක්ඛකානං උපපස්සනතාං¹ තෙසං තසං සොතිත්‍යංඤා උපාස්සිත්වා, චක්ඛුත්‍යංඤා උපාස්සති.

යසං යසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති තස්ස තසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : රූපාවචරං² උපපස්සනතාං තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති, නො ව තෙසං තසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපස්සනතාං තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යංඤා උපාස්සති, සාතිත්‍යංඤා උපාස්සිත්වා.

යසං වා පන යසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා තස්ස තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති²ති : කාමාවචරා වට්ටනතාං අචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපස්සනතාං තෙසං තසං සාතිත්‍යං උපාස්සිත්වා, නො ව තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති. සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපස්සනතාං තෙසං තසං සාතිත්‍යංඤා උපාස්සිත්වා, චක්ඛුත්‍යංඤා උපාස්සති.

යසං යසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති තස්ස තසං ඉත්ථිත්‍යං - පෙ - පුරිසිත්‍යං උපාස්සිත්වා¹ති : රූපාවචරං උපපස්සනතාං තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සති, නො ව තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යං උපාස්සිත්වා සචක්ඛකානං කාමාවචරං උපපස්සනතාං තෙසං තසං චක්ඛුත්‍යංඤා උපාස්සති, පුරිසිත්‍යංඤා උපාස්සිත්වා.

1. සචක්ඛකානං පඤ්ඤාවේශාරා උපපස්සනතාං - PTS.

2. සචක්ඛකානං රූපාවචරං - PTS.

171. යමක්භට පඤ්ඤිත්වය උපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට පඤ්ඤිත්වය උපදීයි යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිතත්වයෙහි ද ඥාන-විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තියනට ද අසංඥස්ත්වයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට පඤ්ඤිත්වය නො ද උපදියි. ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපත, පඤ්ඤිත්වය ද උපදී. (අනුලොම පුද්ගල යි).

172-180. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොම අවකාශ යි).

181. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපත යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපත. ඇස් ඇති වැ උපදනා අවශ්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී, සොතින්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වූත වන්ත-වුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපත යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපත. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වූත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපත, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉන්ද්‍රීන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්වය උපත යත්: රූපාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි පුරිසිත්වය නො ද උපත. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී, පුරිසිත්වය ද උපත.

යස්ස වා පන යත් පුරිසිත්ථියං උපායීත්තං තස්ස තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති'ති : කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත පුරිසිත්ථියං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති. සවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත පුරිසිත්ථියං උපායීත්තං, වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති.

යස්ස යත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස තත්ත ජීවිතිත්ථියං උපායීත්තං'ති : සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ත ජීවිතිත්ථියං උපායීත්තං. ඉතරෙසං සවක්ඛකානං¹ උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති, ජීවිතිත්ථියං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතිත්ථියං උපායීත්තං තස්ස තත්ත වක්ඛන්තියං උපායීත්තං'ති : සබ්බෙසං වචන්තානං අවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං² තෙසං තත්ත ජීවිතිත්ථියං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපායීත්තං. සවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත ජීවිතිත්ථියං උපායීත්තං, වක්ඛන්තියං උපායීත්තං.

යස්ස යත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස තත්ත සොමනස්සිත්ථියං උපායීත්තං'ති : සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත්ත සොමනස්සිත්ථියං උපායීත්තං. ඉතරෙසං සවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති, සොමනස්සිත්ථියං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් සොමනස්සිත්ථියං උපායීත්තං තස්ස තත්ත වක්ඛන්තියං උපායීත්තං'ති : පඤ්චොකාරා වචන්තානං අවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත සොමනස්සිත්ථියං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති. සවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත සොමනස්සිත්ථියං උපායීත්තං, වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති.

යස්ස යත් වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති තස්ස තත්ත උපෙක්ඛිත්ථියං උපායීත්තං'ති : සුද්ධාවාසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ත උපෙක්ඛිත්ථියං උපායීත්තං. ඉතරෙසං සවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති, උපෙක්ඛිත්ථියං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපායීත්තං තස්ස තත්ත වක්ඛන්තියං උපායීත්තං'ති : පඤ්චොකාරා වචන්තානං අවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං අරූපානං තෙසං තත්ත උපෙක්ඛිත්ථියං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත්ත වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති. සවක්ඛකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත්ත උපෙක්ඛිත්ථියං උපායීත්තං, වක්ඛන්තියං උපපජ්ජති.

1. සවක්ඛකානං පඤ්චොකාරං - PTS.

2. කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං - PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙහි වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපන. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑමදෙකට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය උපන. ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවෙකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවෙකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනාවූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස යත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති තසස තත් සභ්බිද්දියං උපපජ්ඣති'ති: සුද්ධාචාරියං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සභ්බිද්දියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවඤ්ඤානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති, සභ්බිද්දියං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් සභ්බිද්දියං උපපජ්ඣති තසස තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති'ති: පඤ්ඤාචාරියං උපපජ්ඣන්තානං අවඤ්ඤානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං අරුපානං තෙසං තත් සභ්බිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති, සවඤ්ඤානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් සභ්බිද්දියං උපපජ්ඣති, වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති.

යසස යත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති තසස තත් පඤ්ඤාදියං - පෙ - මිනිද්දියං උපපජ්ඣති'ති: සුද්ධාචාරියං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මිනිද්දියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවඤ්ඤානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති, මිනිද්දියං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යත් මිනිද්දියං උපපජ්ඣති තසස තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති'ති: පඤ්ඤාචාරියං උපපජ්ඣන්තානං අවඤ්ඤානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං අරුපානං තෙසං තත් මිනිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති, සවඤ්ඤානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් මිනිද්දියං උපපජ්ඣති, වඤ්ඤාදියං උපපජ්ඣති.

182. යසස යත් ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති තසස තත් ඉත්තිද්දියං උපපජ්ඣති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන යත් ඉත්තිද්දියං උපපජ්ඣති තසස තත් ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් ඉත්තිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් ඉත්තිද්දියං උපපජ්ඣති, ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති.

යසස යත් ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති තසස තත් පුරිසිද්දියං උපපජ්ඣති'ති: ආමන්තා.

යසස වා පන යත් පුරිසිද්දියං උපපජ්ඣති තසස තත් ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපපජ්ඣති, ඝාතීද්දියං උපපජ්ඣති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍ය උපනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍ය උපනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

182. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍ය උපනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රව්‍ය උපනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපද්‍රව්‍ය ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස යත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් ජිවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසස වා පන යත් ජිවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : සඤ්ඤියං වට්ඨනානං අසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් ජිවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් ජිවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස යත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසස වා පන යත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරා වට්ඨනානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස යත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරා වට්ඨනානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස යත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤිඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනනා.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරා වට්ඨනානං අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සසානකානං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යත්: චූක වන භෑමදෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට දැ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චූක වන්නවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චූක වන්නවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපත යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් චූක වන්නවුනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපත, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

183. යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපාස්සා'ති : ආමනනා.

යසං වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං උපාස්සත් තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති'ති : කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීනං කාමාවචරං උපාස්සනානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපාස්සත්, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති. ඉතීනං උපාස්සානීනං තාසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපාස්සත්, ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති.

යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාස්සා'ති : ආමනනා.

යසං වා පන යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාස්සත් තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති'ති : කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීනං කාමාවචරං උපාස්සනානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාස්සත්, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති. ඉතීනං උපාස්සානීනං තාසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාස්සත්, ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති.

යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති තස්ස තත් ඥාමනසින්ද්‍රියං උපාස්සා'ති : ආමනනා.

යසං වා පන යත් ඥාමනසින්ද්‍රියං උපාස්සත් තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති'ති : කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීනං කාමාවචරං උපාස්සනානං රූපාවචරානං තෙසං තත් ඥාමනසින්ද්‍රියං උපාස්සත්, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති. ඉතීනං උපාස්සානීනං තාසං තත් ඥාමනසින්ද්‍රියං උපාස්සත්, ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති.

යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාස්සා'ති : ආමනනා.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාස්සත් තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති'ති : කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීනං කාමාවචරං උපෙක්ඛනානං රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාස්සත්, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති. ඉතීනං උපාස්සානීනං තාසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාස්සත්, ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති.

යසං යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපාස්සති තස්ස තත් සඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උපාස්සා'ති : ආමනනා.

183. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පූර්විකානිද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පූර්විකානිද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නොවැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි පූර්විකානිද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නොද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පූර්විකානිද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකානිද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිකානිද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකානිද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකානිද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිකානිද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිකානිද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිකානිද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිකානිද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතානිද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතානිද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතානිද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතානිද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිතානිද්‍රිය ... පඤ්ඤානිද්‍රිය ... මනිනිද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද උපදී.

184. යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතිත්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වන්නවුනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්ද්‍රිය ද උපදී.

185. යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් සොම-
තසිතින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : සුඛාවාසානං උපාත්තිවිතසං උපාද-
කිණෙ අසංකප්පනං උපපජ්ජනානං¹ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං
උපාජනි, නො ච තෙසං තත් සොමතසිතින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා.
ඉතරෙසං චතුචොකාරං² පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පටිනෙ
විතසං උපාදකිණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි
සොමතසිතින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා.

යසං වා පන යත් සොමතසිතින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා තස්ස තත්
ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි'ති : චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං චවනානං
පටිනෙ විතසං හදාකිණෙ තෙසං තත් සොමතසිතින්ද්‍රියං
උපාජ්ඣා, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, චතුචො-
කාරං¹ පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතසං උපාද-
කිණෙ තෙසං තත් සොමතසිතින්ද්‍රියං උපාජනි, ජීවිතින්ද්‍රියං
උපාජනි.

යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං
උපාජ්ඣා'ති : සුඛාවාසං උපාජනානං අසංකප්පනං උප-
පජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, නො ච තෙසං
තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා. ඉතරෙසං චතුචොකාරං² පඤ්ච-
චොකාරං උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතසං උපාදකිණෙ තෙසං
තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා තස්ස තත්
ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි'ති : චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං චවනානං
පටිනෙ විතසං හදාකිණෙ තෙසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා,
නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, චතුචොකාරං පඤ්ච-
චොකාරං උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතසං උපාදකිණෙ තෙසං
තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජනි, ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි.

යසං යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි තස්ස තත් සඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ-
පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා'ති : සුඛාවාසං උප-
පජ්ජනානං අසංකප්පනං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං
උපාජනි, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උපාජ්ඣා. ඉතරෙසං
චතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං පටිනෙ විතසං
උපාදකිණෙ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපාජනි, මනින්ද්‍රියං
උපාජ්ඣා.

1. සුඛාවාසං උපපජ්ජනානං අසංකප්පනං උපපජ්ජනානං — P.T.S.

2. චතුචොකාරං — P.T.S. උතං.

185. යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : උප්පත්ති විත්තයාගේ උත්පාද-ක්ෂණයෙහි ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසඤ්ඤායෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනා-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : චතුරොක්කාරයෙන් පඤ්ච-වේදිකාරයෙන් වූත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවි-ක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවික්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන යත් : ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනාවුනට ද අසංඥ සඤ්ඤායෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තිය උපන නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : චතුරොක්කාරයෙන් පඤ්චවේදිකාරයෙන් වූත වන්න-වුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවික්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවික්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත් : ශුද්ධාවාස-යෙහි උපදනාවුනට ද අසංඥසඤ්ඤායෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාරයෙහි පඤ්චවේදිකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්ති-යෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපන.

යසස වා පන යස මනිනියං උපපජ්ඣත්තං තසස තත්තං ජීවිතිනියං උපපජ්ඣත්තං: වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා වචනානං පවනෙත විතතස්ස භබ්බකඛණෙ තෙසං තත්තං මනිනියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත්තං ජීවිතිනියං උපපජ්ඣත්තං. වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා උපපජ්ඣත්තානං පවනෙත විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං මනිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං, ජීවිතිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං.

186. යසස යස සොමනසනිනියං උපපජ්ඣත්තං තසස තත්තං උපෙකනිනියං උපපජ්ඣත්තං: ආමනතා.

යසස වා පන යස උපෙකනිනියං උපපජ්ඣත්තං තසස තත්තං සොමනසනිනියං උපපජ්ඣත්තං: සබ්බෙසං විතතස්ස භබ්බකඛණෙ සොමනසං විපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං උපෙකනිනියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත්තං සොමනසනිනියං උපපජ්ඣත්තං. සොමනසෙසන උපපජ්ඣත්තානං පවනෙත සොමනසං සමපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං උපෙකනිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං, සොමනසනිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං.

යසස යස සොමනසනිනියං උපපජ්ඣත්තං තසස තත්තං සඤ්ඤානිනියං - පෙ - පඤ්ඤානිනියං - පෙ - මනිනියං උපපජ්ඣත්තං: ආමනතා.

යසස වා පන යස මනිනියං උපපජ්ඣත්තං තසස තත්තං සොමනසනිනියං උපපජ්ඣත්තං: සබ්බෙසං විතතස්ස භබ්බකඛණෙ සොමනසං විපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං මනිනියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත්තං සොමනසං සමපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං මනිනියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත්තං සොමනසනිනියං උපපජ්ඣත්තං. සොමනසෙසන උපපජ්ඣත්තානං පවනෙත සොමනසං සමපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං මනිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං, සොමනසනිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං.

187. යසස යස උපෙකනිනියං උපපජ්ඣත්තං තසස තත්තං සඤ්ඤානිනියං උපපජ්ඣත්තං: සුඤ්ඤාචාරා උපපජ්ඣත්තානං තෙසං තත්තං උපෙකනිනියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත්තං සඤ්ඤානිනියං උපපජ්ඣත්තං. ඉතරෙසං උපෙකනිය උපපජ්ඣත්තානං පවනෙත උපෙකනිය සමපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං උපෙකනිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං, සඤ්ඤානිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං.

යසස වා පන යස සඤ්ඤානිනියං උපපජ්ඣත්තං තසස තත්තං උපෙකනිනියං උපපජ්ඣත්තං: සබ්බෙසං විතතස්ස භබ්බකඛණෙ උපෙකනිය විපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං සඤ්ඤානිනියං උපපජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තත්තං උපෙකනිනියං උපපජ්ඣත්තං. උපෙකනිය උපපජ්ඣත්තානං පවනෙත උපෙකනිය සමපජ්ජනන විතතස්ස උපපාදකඛණෙ තෙසං තත්තං සඤ්ඤානිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං, උපෙකනිනියංඤ්ඤා උපපජ්ඣත්තං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් වුත වන්තවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

186. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

187. යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපන යත්: භුද්ධාචාර්යයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදිසි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා-සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදිසි, සද්ධිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා විප්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ෂා සම්පයුත්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යස්ස යත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත්ති'ති : සුඛාධිපං උපාජ්ඣනානං තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත්, ඉතරෙසං උපෙකඛාය උපාජ්ඣනානං පවතෙහ උපෙකඛා සමප්පන්න වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියංඤ උපාජ්ඣති, පඤ්ඤිත්ථියංඤ උපාජ්ඣත්.

යස්ස චා පන යත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති'ති : සංඛෙසං වීර්ණස්ස භවංකඛිතෙ උපෙකඛා - විපාසුත - වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති. උපෙකඛාය උපාජ්ඣනානං පවතෙහ උපෙකඛාසමප්පන්න වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියංඤ උපාජ්ඣත්, උපෙකඛිත්ථියංඤ උපාජ්ඣති.

යස්ස යත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් මනිත්ථියං උපාජ්ඣත්ති'ති : සුඛාධිපං උපාජ්ඣනානං තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං උපාජ්ඣත්, ඉතරෙසං උපෙකඛාය උපාජ්ඣනානං පවතෙහ උපෙකඛාසමප්පන්න වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියංඤ උපාජ්ඣති, මනිත්ථියංඤ උපාජ්ඣත්.

යස්ස චා පන යත් මනිත්ථියං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති'ති : සංඛෙසං වීර්ණස්ස භවංකඛිතෙ උපෙකඛා විපාසුත වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් මනිත්ථියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛිත්ථියං උපාජ්ඣති. උපෙකඛාය උපාජ්ඣනානං පවතෙහ උපෙකඛාසමප්පන්න වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් මනිත්ථියංඤ උපාජ්ඣත්, උපෙකඛිත්ථියංඤ උපාජ්ඣති.

188. යස්ස යත් සඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත්ති'ති : සුඛාධිපං උපාජ්ඣනානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත්, ඉතරෙසං සමෙතුකානං උපාජ්ඣනානං පවතෙහ සඤ්ඤාසමප්පන්න වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියංඤ උපාජ්ඣති, පඤ්ඤිත්ථියංඤ උපාජ්ඣත්.

යස්ස චා පන යත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣති'ති : සංඛෙසං වීර්ණස්ස භවංකඛිතෙ සඤ්ඤා විපාසුත වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං උපාජ්ඣති. සමෙතුකානං උපාජ්ඣනානං පවතෙහ සඤ්ඤාසමප්පන්න වීර්ණස්ස උපාදකඛිතෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්ථියංඤ උපාජ්ඣත්, සඤ්ඤිත්ථියංඤ උපාජ්ඣති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන යත්: ශ්‍රද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ඛිත්තියෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛිත්තිය සම්ප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට විත්තියාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ඛිත්තිය විප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛිත්තියෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛිත්තිය සම්ප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්තිය උපන යත්: ශ්‍රද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද උපන. සෙසු උපෙක්ඛිත්තියෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛිත්තිය සම්ප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදියි, මනින්තිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්තිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට විත්තියාගේ භවිතක්ෂණ-යෙහි ද උපෙක්ඛිත්තිය විප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්තිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛිත්තියෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛිත්තිය සම්ප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්තිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදී.

188. යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන යත්: ශ්‍රද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද උපන. සෙසු සංගතක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදියි, පඤ්ඤිත්තිය ද උපන.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට විත්තියාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. සංගතක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තියාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද උපන, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

යසස යත් සභ්බිද්ධියං උපපජ්ඣති තසස තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣා'ති : සුඛාචාසං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් සභ්බිද්ධියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්. ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ඣනානං පවතෙහ සඛ්බාසමපසුක්ඛවිතසස උපපාදකමිණෙ තෙසං තත් සභ්බිද්ධියං උපපජ්ඣති, මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්.

යසස වා පන යත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත් තසස තත් සභ්බිද්ධියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං විතසස හමකමිණෙ සඛ්බා-විපසුක්ඛවිතසස උපපාදකමිණෙ තෙසං තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් සභ්බිද්ධියං උපපජ්ඣති. සහෙතුකානං උප-පජ්ඣනානං පවතෙහ සඛ්බාසමපසුක්ඛවිතසස උචක්ඛුද්ධියං තෙසං තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්, සභ්බිද්ධියං උපපජ්ඣති.

189. යසස යත් පඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ඣති තසස තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣා'ති : සුඛාචාසං උපපජ්ඣනානං තෙසං තත් පඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්. ඉතරෙසං ඤාණසමපසුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං පවතෙහ ඤාණවිපසුක්ඛවිතසස උපපාදකමිණෙ තෙසං තත් පඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ඣති, මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්.

යසස වා පන යත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත් තසස තත් පඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං විතසස හමකමිණෙ ඤාණවිපසුක්ඛවිතසස උපපාදකමිණෙ තෙසං තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ඣති. ඤාණ-සමපසුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං, පවතෙහ ඤාණසමපසුක්ඛවිතසස උපපාදකමිණෙ තෙසං තත් මනිද්ධියං උපපජ්ඣත්, පඤ්ඤිද්ධියං උපපජ්ඣති. (අනුලොමපුග්ගලොකාස).

190-216. යසස චක්ඛුද්ධියං න උපපජ්ඣති තසස සොතිද්ධියං න උපපජ්ඣා'ති : උපපජ්ඣත්.

යසස වා පන සොතිද්ධියං න උපපජ්ඣත් තසස චක්ඛුද්ධියං න උපපජ්ඣති'ති : නත්ති.

යසස චක්ඛුද්ධියං න උපපජ්ඣති තසස සානිද්ධියං න උපපජ්ඣා'ති : උපපජ්ඣත්.

යසස වා පන සානිද්ධියං න උපපජ්ඣත් තසස චක්ඛුද්ධියං න උපපජ්ඣති'ති : නත්ති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපත යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපත. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ශුද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශුද්ධාවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපත, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

189. යමක්භව යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපත යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපත. සෙසු ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපත.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපත, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපත, පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදී. (අනුලොම සුද්ගලාවකාශ යි).

190-216. යමක්භව චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය නූපත යත්: උපත.

යළි යමක්භව සොතින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භව චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපත යත්: උපත.

යළි යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං - පෙ - පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසං වා පන පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති: නත්ති.

යසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති: නත්ති.

යසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති තස්ස යොමනසිතින්ද්‍රියං - පෙ - උපෙකන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසං වා පන උපෙකන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති: නත්ති.

යසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: උපපජ්ඣති.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති: නත්ති - පෙ - (පට්ටනිකපුග්ගොල, ඔකාස, පුග්ගොලොකාස).

පට්ටප්පනානිකවාරො.

217. යසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති තස්ස යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති: පට්ඨිමහවිකානං පඤ්ඤාචොකාරං උපපජ්ඣනානං යෙ ව අරුපං උපපජ්ඣති: පට්ඨිමහවිකානං තෙසං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති, යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස වක්ඛන්ති: සංකප්පං වට්ඨනානං අවකුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං තෙසං යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති, සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං තෙසං යොතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති.

යසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති තස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති: පට්ඨිමහවිකානං පඤ්ඤාචොකාරං උපපජ්ඣනානං, යෙ ව රූපාවචරං අරුපාවචරං උපපජ්ඣති: පට්ඨිමහවිකානං තෙසං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති, ඝාතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

1. සවකුක්ඛානං උපපජ්ඣනානං තෙසං වක්ඛන්ති උපපජ්ඣති - P.T.S.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉක්කන්ද්‍රිය ... පුරිසිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට පුරිසිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට චිත්තද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට ජීවිතිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැත.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනිත්තද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යළි යමක්භට මනිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: නැති ... (ප්‍රත්‍යානිකසුද්ධං, අවකාශ, සුද්ධආවකාශ යි).

ප්‍රකූෂ්ඨපන්තානිකවාර යි.

217. යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොකිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා-වුනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොකිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොකිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොකිත්තද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑමදෙකට ද ඇස් නැති වැ උපදනා-වුනට ද යි ඔවුනට සොකිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී, ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට සොකිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සානිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමහවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සානිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සානිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ : සංඛාරො චිත්තොනාං අචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං² සචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචොකාරං² උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣනාං පරිනිබ්බාධිසසනති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දුක්ඛස්වා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣති ඉතරෙසං සචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ : සංඛාරො චිත්තොනාං අචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ඉතීඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස පුරිසිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ : (සද්ධිං).

යසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචොකාරං² උපපජ්ඣනානාං තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, ඉතරෙසං සචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස වා පන ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ : සංඛාරො චිත්තොනාං අචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ජීවිතිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

යසස චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස සොමනස්සිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති¹ : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචොකාරං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනාං පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනස්සිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති ඉතරෙසං සචක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං චක්ඛුඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, සොමනස්සිඤ්ඤියං උපපජ්ඣති.

1. ඉතරෙසං — මිඡයං. උතං.

2. සචක්ඛුකානාං — P.T.S.

යළි යමක්භව සාතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවෙහාකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද, යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් ශබ්ද පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: ...

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවෙහාකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂ වූ ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනා වුනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවෙහාකාරයෙහි උපදනා වුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වූ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ඣති තසස වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං වචනානාං, අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං යොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං යොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ඣසති, වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති.

යසස වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති තසස උපෙක්ඛන්දියං උපපජ්ඣසති'ති: පච්ඡම්භවිකානාං පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච සවක්ඛුකා යොමනසස්සිද්දියං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්දියං උපපජ්ඣසති ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛන්දියං උපපජ්ඣසති.

යසස වා පන උපෙක්ඛන්දියං උපපජ්ඣසති තසස වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති'ති යබ්බෙසං වචනානාං, අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං උපෙක්ඛන්දියං උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං උපෙක්ඛන්දියං උපපජ්ඣසති, වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති.

යසස වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති තසස සද්දිද්දියං - ඉප - පඤ්ඤන්දියං - ඉප - මනිද්දියං උපපජ්ඣසති'ති: පච්ඡම්භවිකානාං පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිද්දියං උපපජ්ඣසති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, මනිද්දියං උපපජ්ඣසති.

යසස වා පන මනිද්දියං උපපජ්ඣසති තසස වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති'ති: යබ්බෙසං වචනානාං අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං මනිද්දියං උපපජ්ඣසති, නො ච තෙසං වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං මනිද්දියං උපපජ්ඣසති, වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති.

218. යසස සානිද්දියං උපපජ්ඣති තසස ඉත්ථිද්දියං උපපජ්ඣසති'ති: පච්ඡම්භවිකානාං කාමාවචරං¹ උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සනති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ අසෙසානාං පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඉත්ථිද්දියං උපපජ්ඣසති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිද්දියං උපපජ්ඣති, ඉත්ථිද්දියං උපපජ්ඣසති.

යළි යමක්භව සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනා-වුනට දූ සි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවේවාකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වූ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ සි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදිසි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදිසි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුත වන භෑම දෙතොට ද අවක්ඛුක වූ උපදනා-වුනට දූ සි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවේවාකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදිසි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදිසි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: වුහුත වන භෑමදෙතොට ද අවක්ඛුක වූ උපදනාවුනට දූ සි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛුක වූ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

218. යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ඉඤ්ඤින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දූ සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදිසි, ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සඝාතක වූ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදිසි, ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං, අසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, සානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාසිකානි යා ච ඉතීන්ද්‍රියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ අසසන්තා පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං උපපජ්ඣති තෙසං සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, පුරිසිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වා පන පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං, අසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං පුරිසිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං පුරිසිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, සානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ජීවිතිත්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ජීවිතිත්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වා පන ජීවිතිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං, අසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ජීවිතිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං ජීවිතිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, සානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, යෙ ච සසානකා උපෙක්ඛය උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, සොමනසසිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වා පන සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බෙසං වචනානාං, අසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සොමනසසිත්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං උපපජ්ඣති. සසානකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං සොමනසසිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, සානිත්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනා-
වුනට දැයි ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය
නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ,
ස්‍රාණෙන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ
යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම්
කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම්
යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් පෙළ ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා
පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය
උපදියි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ
උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට
දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය නො ද
උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ,
සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ
යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය
උපදියි, ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ
උපදනා ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනා-
වුනට දැයි ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය
නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද
උපදනෙ ය, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට සාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය
උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද
යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු
නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට
සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා
ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සාතින්ද්‍රිය
උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනා-
වුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සාතින්ද්‍රිය
නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද
උපදනෙ යැ, සාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, තෙසං ච සසානකානං සොමනසෙක්ඛන උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උප-පජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජන්ති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති'ති : සබ්බෙසං වචන්තානං, අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති, සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣන්ති, ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජන්ති.

යස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති, නො ච තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජන්ති, සඤ්ඤින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති'ති : සබ්බෙසං වචන්තානං, අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති, සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සඤ්ඤින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣන්ති, ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජන්ති.

යස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස පඤ්ඤින්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති, ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජන්ති, මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣන්ති.

යස්ස වා පන මනින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති'ති : සබ්බෙසං වචන්තානං, අසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතීන්ද්‍රියං උපාජන්ති, සසානකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣන්ති ඝාතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජන්ති.

219. යස්ස ඉක්ඛින්ද්‍රියං උපාජන්ති තස්ස පූරිසින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉක්ඛිනං උපපජ්ජන්තානං යා ච ඉක්ඛියො¹ රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති, යා ච ඉක්ඛියො එතෙතොව භාවෙන නතිරී භවෙ දසෙක්ඛන්තා පරි-නිබ්බාධිස්සන්ති තාසං උපපජ්ජන්තානං තාසං ඉක්ඛින්ද්‍රියං උපාජන්ති, නො ච තාසං පූරිසින්ද්‍රියං උපාජ්ඣන්ති. ඉතරෙසං ඉක්ඛිනං උප-පජ්ජන්තානං තාසං ඉක්ඛින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජන්ති, පූරිසින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣන්ති.

1. ඉක්ඛියො — P.T.S. පානං.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහුට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහුට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහුට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

219. යමක්භව ඉක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහුට පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් කෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු ද ඔවුනට දෑ යි උපදනා ඔවුනට ඉක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පුරිසිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දෑ යි ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමහවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ස්ත්‍රීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දෑ යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමහවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දෑ යි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමහවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් සොමනස්සිත් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනට දෑ යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යසස ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති. ඉතරාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තාසං ඉතීන්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති, සඤ්ඤියයෙති උපපජ්ඣති.

යසස වා පන සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති තසස ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බසං වචනානං න ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තෙසං සඤ්ඤියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තාසං සඤ්ඤියයෙති උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති.

යසස ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තාසං ඉතීන්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති, මනින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බසං වචනානං න ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣතිනං තාසං මනින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති.

220. යසස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ඣතිනං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ඣතිනං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : සබ්බසං වචනානං, න පුරිසානං උපපජ්ඣතිනං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. පුරිසානං උපපජ්ඣතිනං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති, පුරිසින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති.

යසස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස යොමනසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ඣතිනං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බාසිත්තනති තෙසං උපපජ්ඣතිනං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං යොමනසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං පුරිසානං උපපජ්ඣතිනං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති, යොමනසින්ද්‍රියයෙති උපපජ්ඣති.

යමක්භව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහව සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනව සද්ධිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භූමි දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනව ද යි ඔවුනව සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද උපදී ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහව පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනව මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භූමි දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනා-වුනව ද යි ඔවුනව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනව මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදී.

220. යමක්භව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහව ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනව ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන භූමි දෙතොට ද පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනව ද යි ඔවුනව ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව ජීවිකිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහව සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික පිරිමිනි වැ උපදනාවුනව ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපදූ පිරිනිවේත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනව ද යි ඔවුනව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනව සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව පුරිසිත්තන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැමදෙකට ද පිරිමිනි නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවේනනාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද නො පුරිස් වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී, පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමහවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙකට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදී.

221. යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්සසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට යද්ධිත්තිය ... පණ්ණසින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භවිගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. උපදනා හැම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උප

222. යසං සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ජස්සති¹ : සොමනස්ස සම්ප්පන්න පච්ඡම්චිත්තස්ස උපාදකඛණේ, යසං විත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස සම්ප්පන්න පච්ඡම්චිත්තං උපාජ්ජස්සති තස්ස විත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ජස්සති. ඉතරෙසං සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තානං පටිනෙක සොමනස්ස සම්ප්පන්නවිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසස්සිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජති, උපෙක්ඛිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජස්සති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ජස්සති තස්ස සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජස්සති² : සංඛේදයං විත්තස්ස³ භව්වකඛණේ, සොමනස්සවිපායුත්ත විත්තස්ස උපාදකඛණේ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤාසන්නානං⁴ තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ජස්සති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජති. සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තානං පටිනෙක සොමනස්ස සම්ප්පන්නවිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජස්සති, සොමනසස්සිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජති.

යසං සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජති තස්ස සඤ්ඤිද්ධියං -පෙ-පඤ්ඤිද්ධියං -පෙ- මනිද්ධියං උපාජ්ජස්සති⁵ : සොමනස්ස සම්ප්පන්න පච්ඡම්චිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං මනිද්ධියං උපාජ්ජස්සති. ඉතරෙසං සොමනසෙසන උපාජ්ජන්තානං පටිනෙක සොමනස්ස සම්ප්පන්නවිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනසස්සිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජති, මනිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජස්සති.

යසං වා පන මනිද්ධියං උපාජ්ජස්සති තස්ස සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජස්සති⁶ : සංඛේදයං විත්තස්ස⁷ භව්වකඛණේ, සොමනස්සවිපායුත්තවිත්තස්ස උපාදකඛණේ, නිරොධසමාපන්නානං අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං මනිද්ධියං උපාජ්ජස්සති, නො ච තෙසං සොමනසස්සිද්ධියං උපාජ්ජති. සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තානං, පටිනෙක සොමනස්ස සම්ප්පන්න විත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං මනිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජස්සති, සොමනසස්සිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජති.

223. යසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ජති තස්ස සඤ්ඤිද්ධියං උපාජ්ජස්සති⁸ : උපෙක්ඛාසම්ප්පන්නපච්ඡම්චිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියං උපාජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤිද්ධියං උපාජ්ජස්සති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාස උපපජ්ජන්තානං පටිනෙක උපෙක්ඛාසම්ප්පන්නවිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං උපෙක්ඛිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජති, සඤ්ඤිද්ධියංඤ්ච උපාජ්ජස්සති.

1. සංඛේදයං වචනනානං පටිනෙක විත්තස්ස — P.T.S.

2. නිරොධ, -පෙ- P.T.S. උතං.

3. සංඛේදයං වචනනානං පටිනෙක විත්තස්ස — P.T.S.

222. යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ධකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භඩ්ධකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විජපයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්තවුනට ද අසංඥසන්ධයනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

223. යමක්භට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට සද්ධිත්තද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තියෙහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන සභිනිත්‍රියං උපායස්සති තසස උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති: සබ්බෙසං විතසස හමුගකඛෙණ, උපෙකඛාවිපා-
යුක්තවිතසස උපාදකඛෙණ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසන්නානං
තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං
උපායස්සති. උපෙකඛාය උපපජ්ජන්නානං පවිතෙන උපෙකඛාසමප්පුත්ත-
විතසස උපාදකඛෙණ තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, උපෙ-
කඛිත්‍රියං උපායස්සති.

යසස උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති තසස පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ - මනිත්‍රියං
උපායස්සති: උපෙකඛාසමප්පුත්තපච්ඡිමවිතසස උපාදකඛෙණ
තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං උපා-
යස්සති. ඉතරෙසං උපෙකඛාය උපපජ්ජන්නානං පවිතෙන උපෙකඛා-
සමප්පුත්තවිතසස උපාදකඛෙණ තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං උපායස්සති,
මනිත්‍රියං උපායස්සති.

යසස වා පන මනිත්‍රියං උපායස්සති තසස උපෙකඛිත්‍රියං
උපායස්සති: සබ්බෙසං විතසස හමුගකඛෙණ, උපෙකඛාවිපායුක්ත
විතසස උපාදකඛෙණ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසන්නානං
තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං උපෙකඛිත්‍රියං
උපායස්සති. උපෙකඛාය උපපජ්ජන්නානං පවිතෙන උපෙකඛාසමප්පුත්ත-
විතසස උපාදකඛෙණ තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති, උපෙ-
කඛිත්‍රියං උපායස්සති.

224. යසස සභිනිත්‍රියං උපායස්සති තසස පඤ්ඤිත්‍රියං - පෙ -
මනිත්‍රියං උපායස්සති: පච්ඡිමවිතසස උපාදකඛෙණ තෙසං
සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති
ඉතරෙසං සහෙතුකානං උපපජ්ජන්නානං පවිතෙන සභිනිත්‍රියං
විතසස¹ උපාදකඛෙණ තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති, මනිත්‍රියං
උපායස්සති.

යසස වා පන මනිත්‍රියං උපායස්සති තසස සභිනිත්‍රියං උපා-
යස්සති: සබ්බෙසං විතසස හමුගකඛෙණ සභිනිත්‍රියං
උපාදකඛෙණ, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤසන්නානං තෙසං
මනිත්‍රියං උපායස්සති, නො ච තෙසං සභිනිත්‍රියං උපායස්සති. සහෙ-
තුකානං උපපජ්ජන්නානං පවිතෙන සභිනිත්‍රියං විතසස උපා-
දකඛෙණ තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති, සභිනිත්‍රියං උපායස්සති.

225. යසස පඤ්ඤිත්‍රියං උපායස්සති තසස මනිත්‍රියං උපා-
යස්සති: පච්ඡිමවිතසස උපාදකඛෙණ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං
උපායස්සති, නො ච තෙසං මනිත්‍රියං උපායස්සති. ඉතරෙසං ඤාණ-
සමප්පුත්තානං උපපජ්ජන්නානං පවිතෙන ඤාණසමප්පුත්තවිතසස උපා-
දකඛෙණ තෙසං පඤ්ඤිත්‍රියං උපායස්සති, මනිත්‍රියං උපායස්සති.

1. ඤාණෙන උපපජ්ජන්නානං පවිතෙන ඤාණසමප්පුත්ත විතසස උපාදකඛෙණ තෙසං - P.T.S..

යළි යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට චිත්තයාගේ භවිතසංඝයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද නිරෝධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදන යැ යත්: උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදිමි, මනිත්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට චිත්තයාගේ භවිතසංඝයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද නිරෝධ සමාපත්තයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදී. උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය ද උපදන යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදී.

224. යමක්හට සද්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනිත්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද උපදිමි, මනිත්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනිත්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙකට චිත්තයාගේ භවිතසංඝයෙහි ද ශ්‍රද්ධා සම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද නිරෝධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය උපදන යැ, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද උපදී. සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද යි ඔවුනට මනිත්‍රිය ද උපදන යැ, සද්ධිත්‍රිය ද උපදී.

225. යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට මනිත්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය උපදිමි, ඔවුනට මනිත්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු ඥානසම්ප්‍රසූක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥානසම්ප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදසංඝයෙහි ද යි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද උපදිමි, මනිත්‍රිය ද උපදන යැ.

යස්ස වා පන මනිජ්ජියං උපාජ්ජියං තස්ස පඤ්ඤාදියං උපාජ්ජිති : සංකප්පං වික්ඛාසං භවංකම්මං ඤාණවිප්ලවං වික්ඛාසං උපපාදකම්මං. නිරොධසමාපන්නානං, අසංකප්පං තෙසං මනිජ්ජියං උපාජ්ජියං, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදියං උපාජ්ජිති. ඤාණසම්ප්ලවං උපපජ්ජන්තානං පටිග්ගං ඤාණසම්ප්ලවං වික්ඛාසං උපපාදකම්මං. තෙසං මනිජ්ජියං උපාජ්ජියං, පඤ්ඤාදියං උපාජ්ජිති. (අනුලොම පුග්ගල).

226-234. යස්ස වක්ඛුජ්ජියං - පෙ - . (අනුලොමවිකාස).

235. යස්ස යස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති තස්ස තස්ස සොතිජ්ජියං උපාජ්ජිති : පටිග්ගං විකානං පඤ්ඤාදියං උපාජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, නො ච තෙසං තස්ස සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානං¹ උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං.

යස්ස වා පන යස්ස සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං තස්ස තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති : පඤ්ඤාදියං විවන්තානං, අවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, නො ච තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති. සවක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස සොතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති.

යස්ස යස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති තස්ස තස්ස සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං : පටිග්ගං විකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, නො ච තෙසං තස්ස සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං.

යස්ස වා පන යස්ස සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං තස්ස තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති : කාමාවචරං විවන්තානං, අවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, නො ච තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති. සවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස සාතිජ්ජියං උපාජ්ජියං, වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති.

යස්ස යස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති තස්ස තස්ස ඉද්ධිජ්ජියං උපාජ්ජියං : පටිග්ගං විකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං, රූපාවචරං උපපජ්ජන්තානං, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ අසෙසං පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, නො ච තෙසං තස්ස ඉද්ධිජ්ජියං උපාජ්ජියං. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපපජ්ජන්තානං. තෙසං තස්ස වක්ඛුජ්ජියං උපාජ්ජිති, ඉද්ධිජ්ජියං උපාජ්ජියං.

1. පඤ්ඤාදියං - P.T.S. අයිකං.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: හැමදෙනාට චිත්තයාගේ භවිෂ්‍යකයෙහි ද ඥානප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද නිරෝධසමාපන්නයනට ද අසංඥාසමයනට ද යි ඔවුනට මගින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඥානසම්ප්‍රයුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්තිකයෙහි ඥානසම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකයෙහි ද ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදී. (අනුලොමපුද්ගල යි)

226 - 234. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

235. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, අවගෙෂ වූ ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි ව්‍යුත වන්තාවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්තාවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපදියි. ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති ති: කාමාවචරා වචනානාං අවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ඉත්ථිත්ථියං උපපජ්ඣති, වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති ති: පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං රූපාවචරං උපපජ්ඣනානාං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසංචාරා පරිනිබ්බායිසංතති තාසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති ති: කාමාවචරා වචනානාං, අවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් පුරිසිත්ථියං උපපජ්ඣති, වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති ති: පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති ති: සංඛෙසං වචනානාං, අවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති. සවක්ඛුකානාං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ජීවිතිත්ථියං උපපජ්ඣති, වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති.

යසං යත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති ති: පච්ඡිමභවිකානාං සවක්ඛුකානාං පඤ්චොකාරානාං උපපජ්ඣනානාං, යො ච සවක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣනානාං පරිනිබ්බායිසංතති තෙසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං සවක්ඛුකානාං¹ උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියං උපපජ්ඣති.

1. සවක්ඛුකානාං පඤ්චොකාරං — සිද්ධි.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්තවුනට ද අවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවනට ද යි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවන ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්නිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවනට ද රූපාවචරයෙහි උපද්‍රවනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපද්‍රවන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්නිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවන ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසින්නිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්නිද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්තවුනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්නිද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවන එහි පුරිසින්නිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාර භවයෙහි උපද්‍රවන එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපද්‍රවන එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: ව්‍යුහ වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපද්‍රවනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වැ උපද්‍රවන එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්නිද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ ඇස් ඇති වැ පඤ්චවොකාර භවයෙහි උපද්‍රවනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපද්‍රවන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්නිද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වැ උපද්‍රවන එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්නිද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යසස වා පන යත් සොමනසසිද්දියං උපාජ්ඣසති තසස තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති'ති: පඤ්චොකාරා වචනානාං, අවකඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති. සවකඛුකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති, වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසස යත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති තසස තත් උපෙකඛිද්දියං උපාජ්ඣසති'ති: පච්ඡිමගචිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං යෙ ච සවකඛුකානං සොමනසසන උපාජ්ඣා පරිනිබ්බායිසසනති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛිද්දියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, උපෙකඛිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් උපෙකඛිද්දියං උපාජ්ඣසති තසස තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති'ති: පඤ්චොකාරා වචනානාං, අවකඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, අරූපානං තෙසං තත් උපෙකඛිද්දියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති. සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් උපෙකඛිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසස යත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති'ති: පච්ඡිමගචිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, සඤ්ඤිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති තසස තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති'ති: පඤ්චොකාරා වචනානාං, අවකඛුකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, අරූපානං තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති. සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති, වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසස යත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති තසස තත් පඤ්ඤිද්දියං - පෙමනිද්දියං උපාජ්ඣසති'ති: පච්ඡිමගචිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිද්දියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සවකඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් වකඛුද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, මනිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාර භවයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වූ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. ඇස් ඇති වූ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද අවක්ඛක වූ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සවක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සවක්ඛක වූ උපදනා ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති තස්ස තත්වකුඤ්ජයං උපපජ්ජති'ති: පඤ්ඤාධාරා වචනානාං, අවකුඤ්ජානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, අරූපානං තෙසං තත්ව මනිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති, නො ච තෙසං තත්ව වකුඤ්ජයං උපපජ්ජති. සවකුඤ්ජානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව මනිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති, වකුඤ්ජයං උපපජ්ජති.

236. යසස යත් ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති තස්ස තත්ව ඉත්ථිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති'ති: පඤ්ඤාධාරා කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දඤ්ඤාධාරා පරිනිබ්බාධිසංහතී තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ව ඉත්ථිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති, ඉත්ථිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති.

යසස වා පන යත් ඉත්ථිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති. තස්ස තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඉත්ථිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති, නො ච තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති. සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඉත්ථිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති, ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති.

යසස යත් ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති තස්ස තත්ව පුරිසිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති'ති: පඤ්ඤාධාරා කාමාවචරා උපපජ්ජනානාං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දඤ්ඤාධාරා පරිනිබ්බාධිසංහතී තාසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති, නො ච තාසං තත්ව පුරිසිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති, පුරිසිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති.

යසස වා පන යත් පුරිසිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති තස්ස තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව පුරිසිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති, නො ච තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති. සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව පුරිසිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති, ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති.

යසස යත් ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති තස්ස තත්ව ජීවිතිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති'ති: පඤ්ඤාධාරා කාමාවචරා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති, නො ච තෙසං තත්ව ජීවිතිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං සසානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත්ව ඝානිඤ්ජයං උපපජ්ජති, ජීවිතිඤ්ජයං උපපත්ඤ්ඤාති.

1. පඤ්ඤාධාරා සසානකානාං — සිග්.

2. සසානකානාං — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදෙන නම් ඔහට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි චක්ඛන්ද්‍රිය උපදනාවුනට ද අවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද දි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සචක්ඛක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදෙන යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද උපදී.

236. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදෙන යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද උපදෙන යැ. සෙසු සඝාතක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදෙන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය උපදෙන නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චක්ඛ චන්තවුනට ද අඝාතක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද දි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝාතක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද උපදෙන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසික්ඛන්ද්‍රිය උපදෙන යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසික්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදෙන යැ. සෙසු සඝාතක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, පුරිසික්ඛන්ද්‍රිය ද උපදෙන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසික්ඛන්ද්‍රිය උපදෙන නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් චක්ඛ චන්තවුනට ද අඝාතක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද දි ඔවුනට එහි පුරිසික්ඛන්ද්‍රිය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සඝාතක වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසික්ඛන්ද්‍රිය ද උපදෙන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය උපදෙන යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නො ද උපදෙන යැ. සෙසු සඝාතක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදියි, ජීවිකීන්ද්‍රිය ද උපදෙන යැ.

යසස වා පන යත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති තසස තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති: සංඛ්‍යං වචනානං, අසානකානං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති තසස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං යෙ ච සසානකා උපෙක්ඛිතං උපපජ්ජා පරිනිබ්බාදිස්සන්ති තෙසං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති. ඉතරෙසං සසානකානං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති.

යසස වා පන යත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති තසස තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති: කාමාවචරා වචනානං, අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති තසස තත් උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච සසානකා සොමනස්සන්තං උපපජ්ජා පරිනිබ්බාදිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති. ඉතරෙසං සසානකානං උප. පජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති. උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති තසස තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති: කාමාවචරා වචනානං, අසානකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, නො ච තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති. සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති.

යසස යත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති තසස තත් සඤ්ඤිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති: පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති. ඉතරෙසං සසානකානං උපපජ්ජනානං තෙසං තත් සානින්ද්‍රියං උපායීය්‍යති, සඤ්ඤිතීන්ද්‍රියං උපායීය්‍යති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : ව්‍යුහ වන හැම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්නාවුනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදියි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤායං උපපත්තිසංඝාතී තසස තත් සානිද්දියං උපපත්ති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරං උපපත්තිනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපත්තිසංඝාතී, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්ති. සසානකානං උපපත්තිනානාං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපත්තිසංඝාතී, සානිද්දියං උපපත්ති.

යසස යත් සානිද්දියං උපපත්ති තසස තත් පඤ්ඤායං -පෙ- මනිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී'ති: පඤ්ඤාමහවිකානං කාමාවචරං උපපත්තිනානාං තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්ති, නො ච තෙසං තත් මනිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී. ඉතරාසං සසානකානං උපපත්තිනානාං තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්ති, මනිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී.

යසස වා පන යත් මනිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී තසස තත් සානිද්දියං උපපත්ති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානං කාමාවචරං උපපත්තිනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් මනිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී, නො ච තෙසං තත් සානිද්දියං උපපත්ති. සසානකානං උපපත්තිනානාං තෙසං තත් මනිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී, සානිද්දියං උපපත්ති.

237. යසස යත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති තසස තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී'ති: පඤ්ඤාමහවිකානං ඉත්තිද්දියං උපපත්තිනානාං, යා ච ඉත්තිද්දියං එතෙනෙට්ඨ භාවෙන කතිච්ඡි භවෙ අසංඝාතා පරිනිබ්බාදිසංඝාතී තාසං උපපත්තිනානාං තාසං තත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති, නො ච තාසං තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී. ඉතරාසං ඉත්තිද්දියං උපපත්තිනානාං තාසං තත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති, පුරිසිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී.

යසස වා පන යත් පුරිසිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී තසස තත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉත්තිද්දියං කාමාවචරං උපපත්තිනානාං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී, නො ච තෙසං තත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති. ඉත්තිද්දියං උපපත්තිනානාං තාසං තත් පුරිසිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී, ඉත්තිද්දියං උපපත්ති.

යසස යත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති තසස තත් ජීවිතිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී'ති: පඤ්ඤාමහවිකානං ඉත්තිද්දියං උපපත්තිනානාං තාසං තත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති, නො ච තාසං තත් ජීවිතිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී. ඉතරාසං ඉත්තිද්දියං උපපත්තිනානාං තාසං තත් ඉත්තිද්දියං උපපත්ති, ජීවිතිද්දියං උපපත්තිසංඝාතී.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවූතට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවූතට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද හි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පක්ෂඤ්ජිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවූතට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවූතට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදී. සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදී.

237. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා-වූතට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙතෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද හි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය ද උපදීයි, පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්‍රිය උපදී යැ යත්: කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවූතට ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවූතට ද හි ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ. ඉක්කිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පීචි-තිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය උපදීයි, ඔවුනට එහි පීචිතිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්‍රිය ද උපදීයි, පීචි-තිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරා වචනභානං, න ඉතීනං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතීනං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: පච්ඡිමභවිකානං, ඉතීනං උපපජ්ඣනානං, යා ච ඉතීයො උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සනති තාසං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරාසං ඉතීනං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරා වචනභානං, න ඉතීනං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං, රූපාවචරානං, තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතීනං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: පච්ඡිමභවිකානං, ඉතීනං උපපජ්ඣනානං, යා ච ඉතීයො සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සනති තාසං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරාසං ඉතීනං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: කාමාවචරා වචනභානං, න ඉතීනං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතීනං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් උපෙක්ඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති'ති: පච්ඡිමභවිකානං, ඉතීනං උපපජ්ඣනානං, තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තත් සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරාසං ඉතීනං උපපජ්ඣනානං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, සඤ්ඤින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පීඨිකිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පීඨිකිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි පීඨිකිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්ඛාවෙන් ඉපදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය ද උපදියි, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් සොමනස්සිත් ඉපදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්දිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුත වන්නාවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්දිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්දිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්දිය ද උපදියි, සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤායං උපපත්තියානි තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තී'ති: කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීන්ද්‍රියං කාමාවචරං උපපත්තනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපපත්තියානි, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්ති. ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තනානාං තාසං තත් සඤ්ඤායං උපපත්තියානි, ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්ති.

යසස යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්ති තස්ස තත් පඤ්ඤායං - 06 - මනින්ද්‍රිය උපපත්තියානි'ති: පඤ්ඤාමහවිකානාං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තනානාං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්ති, නො ච තාසං තත් මනින්ද්‍රියං උපපත්තියානි. ඉතරාසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තනානාං තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්ති මනින්ද්‍රියං උපපත්තියානි.

යසස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං උපපත්තියානි තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තී'ති: කාමාවචරා වචනානාං න ඉතීන්ද්‍රියං කාමාවචරං උපපත්තනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උපපත්තියානි, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්ති. ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තනානාං තාසං තත් මනින්ද්‍රියං උපපත්තියානි, ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්ති.

238. යසස යත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියානි'ති: පඤ්ඤාමහවිකානාං පුරිසානාං උපපත්තනානාං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියානි. ඉතරෙසං පුරිසානාං උපපත්තනානාං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති, ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියානි.

යසස වා පන යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියානි තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානාං කාමාවචරං උපපත්තනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියානි, නො ච තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති. පුරිසානාං උපපත්තනානාං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියානි, පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති.

යසස යත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති තස්ස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපත්තියානි'ති: පඤ්ඤාමහවිකානාං පුරිසානාං උපපත්තනානාං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපත්ති පරිනිබ්බාදිස්සතති තෙසං උපපත්තනානාං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපත්තියානි. ඉතරෙසං පුරිසානාං උපපත්තනානාං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්ති, සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපත්තියානි.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්තිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වත්තවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්තිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි පක්ඛිත්තිය ... මනිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය උපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය ද උපදීයි, මනිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්තිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්තිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වත්තවුනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි මනිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නො ද උපදී. ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්තිය ද උපදී.

238. යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපදීයි, ජීවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

ය යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්තිය උපදන නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වත්තවුනට ද නොපිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද උපදී. පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිමිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමනි වැ උපදනා ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපදීයි, සොමනස්සිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපායස්සති තස්ස තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති¹ ති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානා කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපායස්සති, පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති.

යසස යත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපායස්සති¹ ති: පච්ඡම්භවිකානාං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං, යෙ ච පුරිසා සොමනසෙසන උපපජ්ජනාං පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපායස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති, උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපායස්සති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපායස්සති තස්ස තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති¹ ති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානා කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති. පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් උපෙක්ඛිඤ්ඤියං උපායස්සති, පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති.

යසස යත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති තස්ස තත් සඤ්ඤියං -පෙ-පඤ්ඤිඤ්ඤියං -පෙ- මනිඤ්ඤියං උපායස්සති¹ ති: පච්ඡම්භවිකානාං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං උපායස්සති. ඉතරෙසං පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති, මනිඤ්ඤියං උපායස්සති.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ඤියං උපායස්සති තස්ස තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති¹ ති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානා කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති. පුරිසානා උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං උපායස්සති, පුරිසිඤ්ඤියං උපායස්සති.

239. යසස යත් ජීවිතිඤ්ඤියං උපායස්සති තස්ස තත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපායස්සති¹ ති: පච්ඡම්භවිකානාං උපපාදකඛණං, යසස චික්ඛාසස අනාගාරා උපෙක්ඛාසමප්පන්න පච්ඡම්භවිකානාං උපායස්සති තස්ස චික්ඛාසස උපපාදකඛණං, අසඤ්ඤාසකං උපපජ්ජනානාං තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤියං උපායස්සති, නො ච තෙසං තත් සොමනසසිඤ්ඤියං උපායස්සති. ඉතරෙසං චතුරොපාරාධනං පඤ්ඤාචාරා උපපජ්ජනානාං පටිපෙක්ඛා චික්ඛාසස උපපාදකඛණං තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤියං උපායස්සති, සොමනසසිඤ්ඤියං උපායස්සති.

1. චතුරොපාරාධනං පඤ්ඤාචාරා පටිපෙක්ඛාසස - P.T.S. අධික.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහව එහි පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්ත-වුනව ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනව ද රූපා-වචරයනව දැයි ඔවුනව එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි සොමනස්සිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහව එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා-වුනව ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනස්සිත් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනව දැයි ඔවුනව එහි පුරිසිත්ථිය උපදියි, ඔවුනව එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි පුරිසිත්ථිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ නම් ඔහව එහි පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්ත-වුනව ද නො පිරිමිනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනව ද රූපාවචර-යනව ද අරූපාවචරයනව දැයි ඔවුනව එහි උපෙක්ඛිත්ථිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ථිය උපදී නම් ඔහව එහි සද්-ධිත්ථිය ... පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම-භවික පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි පුරිසිත්ථිය උපදියි, ඔවුනව එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි පුරිසිත්ථිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහව එහි පුරිසිත්ථිය උපදී යැ යත් : කාමාවචරයෙන් ව්‍යුහ වන්තවුනව ද පිරිමිනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනව ද රූපාවචරයනව ද අරූපාවචරයනව දැයි ඔවුනව එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනව එහි පුරිසිත්ථිය නො ද උපදී. පිරිමිනි වැ උපදනා ඔවුනව එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්ථිය ද උපදී.

239. යමක්භව යම් තැනෙකැ ජිවිතිත්ථිය උපදී නම් ඔහව එහි සොමනස්සිත්ථිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්-පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥයාභියෙහි උපදනාවුනව දැයි ඔවුනව එහි ජිවිතිත්ථිය උපදියි, ඔවුනව එහි සොමනස්සිත්ථිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුර්වො-කාරයෙහි පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනව ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනව එහි ජිවිතිත්ථිය ද උපදියි, සොමනස්-සිත්ථිය ද උපදනෙ යැ.

යඤ්ඤ වා පන යත් සොමනසසීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තඤ්ඤ තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති¹ : වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා විච-
නානාං, පවනෙත වීක්කසා භබ්බකඛණේ තෙසං තත් සොම-
නසසීන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති.
වතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං පවනෙත වීක්කසා
උපපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසසීන්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති, ජීවි-
තින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති.

යඤ්ඤ යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තඤ්ඤ තත් උපෙකඛින්ද්‍රියං
උපපජ්ඣති¹ : පච්ඡම්බික්කසා¹ උපපාදකඛණේ, යඤ්ඤ වීක්කසා
ආනානාරා සොමනසස සම්පසුක්ක පච්ඡම්බික්කං උපපජ්ඣති තඤ්ඤ
වීක්කසා උපපාදකඛණේ, අසඤ්ඤාසනං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත්
ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උප-
පජ්ඣති. ඉතරෙසං වතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං,
පවනෙත වීක්කසා උපපාදකඛණේ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති,
උපෙකඛින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති.

යඤ්ඤ වා පන යත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තඤ්ඤ තත්
ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති¹ : වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා විචනානාං,
පවනෙත වීක්කසා භබ්බකඛණේ තෙසං තත් උපෙකඛින්ද්‍රියං උප-
පජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. වතුචොකාරං
පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං, පවනෙත වීක්කසා උපපාදකඛණේ
තෙසං තත් උපෙකඛින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති.

යඤ්ඤ යත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තඤ්ඤ තත් සඳ්ධින්ද්‍රියං -පෙ-
පඤ්ඤින්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති¹ : පච්ඡම්බික්කසා උපපා-
දකඛණේ, අසඤ්ඤාසනං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං,
උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං
වතුචොකාරං පඤ්චොකාරං උපපජ්ඣනානාං, පවනෙත වීක්කසා
උපපාදකඛණේ තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති, මනින්ද්‍රියාඤ්ඤ
උපපජ්ඣති.

යඤ්ඤ වා පන යත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තඤ්ඤ තත් ජීවි-
තින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති¹ : වතුචොකාරා පඤ්චොකාරා විචනානාං,
පවනෙත වීක්කසා භබ්බකඛණේ තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති,
නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. වතුචොකාරං පඤ්ච-
චොකාරං උපපජ්ඣනානාං, පවනෙත වීක්කසා උපපාදකඛණේ තෙසං
තත් මනින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියාඤ්ඤ උපපජ්ඣති.

1. වතුචොකාරෙ පඤ්චොකාරෙ පච්ඡම්බික්කසා — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පසුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසකයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍රිය ... පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ත්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද අසංඥසකයෙහි උපදනාවුනට දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී, ඔවුනට එහි මනින්ත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී, මනින්ත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ත්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්‍රිය උපදී යැ යත් : වතුචොකාරයෙන් පඤ්චචොකාරයෙන් ව්‍යුත වන්නවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ හඩගක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ත්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍රිය නො ද උපදී. වතුචොකාරයෙහි පඤ්චචොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ත්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතිත්‍රිය ද උපදී.

240. යස්ස යත් සොමනසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපාජ්ඣසති¹ති : සොමනස්ස සම්ප්පන්න පච්ඡිම-
චිත්තස්ස උපාදකඛණේ, යස්ස චිත්තස්ස අනන්තරා සොමනස්ස
සම්ප්පන්න පච්ඡිමචිත්තං උපාජ්ඣසති තස්ස චිත්තස්ස උපාදකඛණේ
තෙසං තත් සොමනසිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත්
උපෙක්ඛිත්ථියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං.
පවනෙත සොමනස්සසම්ප්පන්න චිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත්
සොමනසිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්ථියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යස්ස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපාජ්ඣසති තස්ස තත්
සොමනසිත්ථියං උපපජ්ඣති²ති : සංකප්පං චිත්තස්ස භව්වකඛණේ,
සොමනස්සවිප්ප්පන්නචිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙ-
ක්ඛිත්ථියං උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් සොමනසිත්ථියං
උපපජ්ඣති. සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සොමනස්ස
සම්ප්පන්න චිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියංඤ්ඤා
උපාජ්ඣසති, සොමනසිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් සොමනසිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං.
-පෙ- පඤ්ඤිත්ථියං -පෙ- මනිත්ථියං උපාජ්ඣසති³ති : සොමනස්ස-
සම්ප්පන්න පච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසිත්ථියං
උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථියං උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං
සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සොමනස්සසම්ප්පන්න-
චිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති,
මනිත්ථියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

යස්ස වා පන යත් මනිත්ථියං උපාජ්ඣසති තස්ස තත්
සොමනසිත්ථියං උපපජ්ඣති⁴ති : සංකප්පං චිත්තස්ස භව්වකඛණේ,
සොමනස්සවිප්ප්පන්නචිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්ථියං
උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් සොමනසිත්ථියං උපපජ්ඣති.
සොමනස්සෙන උපපජ්ඣනානං, පවනෙත සොමනස්සසම්ප්පන්න
චිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්ථියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති,
සොමනසිත්ථියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

241. යස්ස යත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්ථියං.
උපාජ්ඣසති⁵ති : උපෙක්ඛාසම්ප්පන්නපච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණේ
තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්ථියං
උපාජ්ඣසති. ඉතරෙසං උපෙක්ඛාස උපපජ්ඣනානං, පවනෙත
උපෙක්ඛාසම්ප්පන්නචිත්තස්ස උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථියං-
ඤ්ඤා උපපජ්ඣති, සඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤා උපාජ්ඣසති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

240. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භද්ධකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : සොමනස්ස සම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදියි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භද්ධකෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදී. සොමනසින් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි සොමනස්ස සම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදී.

241. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු උපෙක්ඛායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි උපෙක්ඛාසම්පයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදියි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්දියං උපාජ්ඣති¹ති : සබ්බෙයං විතර්කං භව්වාකංචෙ, උපෙක්ඛාච්චායුග්ගච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙයං තත් උපෙක්ඛන්දියං උපාජ්ඣති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං, පටිග්ගෙ උපෙක්ඛා සම්පයුග්ග චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් සභ්බිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, උපෙක්ඛන්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසං යත් උපෙක්ඛන්දියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤාද්දියං - පෙ - මනිද්දියං උපාජ්ඣති²ති : උපෙක්ඛාසම්පයුග්ගපට්ඨමච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් උපෙක්ඛන්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙයං තත් මනිද්දියං උපාජ්ඣති. ඉතරෙයං උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං, පටිග්ගෙ උපෙක්ඛාසම්පයුග්ග චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් උපෙක්ඛන්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, මනිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසං වා පන යත් මනිද්දියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්දියං උපාජ්ඣති³ති : සබ්බෙයං විතර්කං භව්වාකංචෙ, උපෙක්ඛාච්චායුග්ගච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් මනිද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙයං තත් උපෙක්ඛන්දියං උපාජ්ඣති. උපෙක්ඛාය උපපජ්ජනානං, පටිග්ගෙ උපෙක්ඛාසම්පයුග්ග චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් මනිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, උපෙක්ඛන්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

242. යසං යත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤාද්දියං උපාජ්ඣති⁴ති : පට්ඨමච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙයං තත් පඤ්ඤාද්දියං උපාජ්ඣති ඉතරෙයං සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිග්ගෙ සභ්බාසම්පයුග්ග චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් සභ්බිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති පඤ්ඤාද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසං වා පන යත් පඤ්ඤාද්දියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති⁵ති : සබ්බෙයං විතර්කං භව්වාකංචෙ, සභ්බාච්චායුග්ගච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් පඤ්ඤාද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙයං තත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති. සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිග්ගෙ සභ්බාසම්පයුග්ගච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් පඤ්ඤාද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, සභ්බිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

යසං යත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති තස්ස තත් මනිද්දියං උපාජ්ඣති⁶ති : පට්ඨමච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් සභ්බිද්දියං උපාජ්ඣති, නො ච තෙයං තත් මනිද්දියං උපාජ්ඣති. ඉතරෙයං සහෙතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිග්ගෙ සභ්බාසම්පයුග්ගච්චිතර්කං උපාදකංචෙ තෙයං තත් සභ්බිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති, මනිද්දියංඤ්ඤා උපාජ්ඣති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්ව යම් තැනෙක සද්ධිත්‍යය උපදෙන නම් ඔහුට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපදී යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භගිගෂ්‍යණයෙහි ද උපෙක්‍ෂාවිප්‍රසන්න චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය නො ද උපදී. උපෙක්‍ෂායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවාක්ති‍යෙහි උපෙක්‍ෂාසම්ප්‍රසන්න චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදෙන යැ, උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්කින්නදිය උපදී නම් ඔහට එහි පසුබින්නදිය ... මනින්නදිය උපදනෙ යැ යත් : උපෙක්කා යම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්කාණයෙහි ඔවුනට එහි උපෙක්කින්නදිය උපදියි, ඔවුනට එහි මනින්නදිය නො ද උපදනෙ යැ යෙසු උපෙක්කාණයෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රචාරිතියෙහි උපෙක්කාණයෙහි චිත්තයාගේ උත්පාදක්කාණයෙහි දෑ යි ඔවුනට එහි උපෙක්කින්නදිය ද උපදියි, මනින්නදිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මෙනිදිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්කිනිදිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඟිගසැණයෙහි ද උපෙසසා විප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදසැණයෙහි ද ඔවුනට එහි මෙනිදිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්කිනිදිය නො ද උපදී. උපෙසසායෙන් උපදනාවුනට ද ප්‍රවාච්ඡියෙහි උපෙක්කියාමිප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදසැණයෙහි දූ ඩි ඔවුනට එහි මෙනිදිය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්කිනිදිය ද උපදී.

242. යමක්හට යම් තැනෙකැ සඳ්ධිත්‍රිය උපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාත්‍රිය උපදගො යැ යත් : පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පදනාංගයෙහි ඔවුනට එහි සඳ්ධිත්‍රිය උපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤාත්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවාන්ති යෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පදනාංගයෙහි දැ යි ඔවුනට එහි සඳ්ධිත්‍රිය ද උපදියි, පඤ්ඤාත්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකු පක්ෂයෙන්දීය උපදෙන නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය උපදී යැ යත්; හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගත්මණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසක්ත විත්තයාගේ උත්පාදණයෙහි ද ඔවුනට එහි පක්ෂයෙන්දීය උපදෙන යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද උපදී. සහෙතුක වූ උපදනාවුනට ද ප්‍රචාන්ති‍යෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසක්ත විත්තයාගේ උත්පාදණයෙහි ද ඔ ඔවුනට එහි පක්ෂයෙන්දීය ද උපදෙන යැ, සද්ධිත්‍යය ද උපදී.

යමක්හට යම් කැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපදී නම් ඔහට එහි මනිත්‍යය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. යෙසු සහෙතුක වැ උපදනාවුනට ද, ප්‍රවාත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකත්වයෙහි දී යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදියි, මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යසස වා පන යත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති තසස තත් සඤ්ඤියං උපාජ්‍යති'ති : සංඛෙසං විතසස හබ්බකම්මෙණ, සඤ්ඤිප්පත්තවිතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤියං උපාජ්‍යති, සංහතුකානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක සඤ්ඤිප්පත්තවිතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති, සඤ්ඤියං උපාජ්‍යති.

243. යසස යත් පඤ්ඤියං උපාජ්‍යති තසස තත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති'ති : පඤ්ඤිප්පත්තස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් පඤ්ඤියං උපාජ්‍යති, නො ච තෙසං තත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති. ඉතරෙසං ඤාණසම්ප්පන්නානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක ඤාණසම්ප්පත්තවිතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් පඤ්ඤියං උපාජ්‍යසති, මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති.

යසස වා පන යත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති තසස තත් පඤ්ඤියං උපාජ්‍යති'ති : සංඛෙසං විතසස හබ්බකම්මෙණ, ඤාණප්පත්තවිතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤියං උපාජ්‍යති. ඤාණසම්ප්පන්නානං උපපජ්ජනානං, පටිනෙක ඤාණසම්ප්පත්තවිතසස උපාදකම්මෙණ තෙසං තත් මනිජ්‍යයං උපාජ්‍යසති, පඤ්ඤියං උපාජ්‍යසති. (අනුලොම පුග්ගලොකාස).

244. යසස චක්ඛුජ්‍යයං න උපාජ්‍යති තසස යොනිජ්‍යයං න උපාජ්‍යසති'ති : සංඛෙසං චචනානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානං තෙසං චක්ඛුජ්‍යයං න උපාජ්‍යති, නො ච තෙසං යොනිජ්‍යයං න උපාජ්‍යසති. පඤ්ඤිවොකාරො¹ පරිනිබ්බනානං, අරුපෙ පඤ්ඤිභවිකානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං චචනානං තෙසං චක්ඛුජ්‍යයං න උපාජ්‍යති, යොනිජ්‍යයං න උපාජ්‍යසති.

යසස වා පන යොනිජ්‍යයං න උපාජ්‍යසති තසස චක්ඛුජ්‍යයං න උපාජ්‍යසති'ති : පඤ්ඤිභවිකානං පඤ්ඤිවොකාරො² උපපජ්ජනානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං³ උපපජ්ජනානං තෙසං යොනිජ්‍යයං න උපාජ්‍යසති, නො ච තෙසං චක්ඛුජ්‍යයං න උපාජ්‍යති. පඤ්ඤිවොකාරො පරිනිබ්බනානං, - අරුපෙ පඤ්ඤිභවිකානං, යෙ ච අරුපං උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාසිකානි තෙසං චචනානං තෙසං යොනිජ්‍යයං න උපාජ්‍යසති, චක්ඛුජ්‍යයං න උපාජ්‍යති.

1. පඤ්ඤිවොකාරො — PTS. උතං.

2. සචක්ඛුකානං — PTS.

3. තෙසං සචක්ඛුකානං — PTS.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භවිත-ක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද උපදී. සහෙකුක වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ශ්‍රද්ධාසම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සද්ධිත්තිය ද උපදී.

243. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය උපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණ-යෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපදිසි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු ඥායම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥායම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද උපදිසි, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය උපදී යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ භවිතක්ෂණයෙහි ද ඥායම්ප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදී. ඥායම්ප්‍රසුක්ත වැ උපදනාවුනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි ඥායම්ප්‍ර-සුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්තිය ද උපදී. (අනුලොමප්‍රදගලාවකාශ සි.)

244. යමක්හට චක්ඛුත්තිය නූපදී නම් ඔහට සොතිත්තිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙනාට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට චක්ඛුත්තිය නූපදිසි, ඔවුනට සොතිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට චක්ඛුත්තිය ද නූපදිසි, සොතිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොතිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුත්තිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොතිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුත්තිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙතවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරි-නිවෙත්තාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොතිත්තිය ද නූපදනෙ ය, චක්ඛුත්තිය ද නූපදී.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස සානිත්‍රියං න උපාජ්ඣසීති¹ති: සබ්බෙසං වචනානාං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං සානිත්‍රියං න උපාජ්ඣසීති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, සානිත්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති.

යස්ස වා පන සානිත්‍රියං න උපාජ්ඣසීති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසීති²ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චොකාසං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං සානිත්‍රියං න උපාජ්ඣසීති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං සානිත්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස ඉඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසීති³ති: සබ්බෙසං වචනානාං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසීති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතීථි භවෙ දසෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, ඉඤ්ඤියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති.

යස්ස වා පන ඉඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසීති තස්ස චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසීති⁴ති: පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චොකාසං උපපජ්ජනානාං යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතීථි භවෙ දසෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඉඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසීති, නො ච තෙසං චක්ඛුන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතීථි භවෙ දසෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං ඉඤ්ඤියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති, චක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදි යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදි. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සානිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදි.

යමක්භව වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වූ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදි යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදි. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදි.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස පුරිසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති¹ති : සබ්බෙසං වචනානාං, අචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං පුරිසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති යා ච ඉත්ථෙයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, පුරිසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන පුරිසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති²ති : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්චොකාසෙ උපපජ්ජනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති යා ච ඉත්ථෙයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථෙයො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති, තෙසං වචනානාං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති³ති : සබ්බෙසං වචනානාං, අචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති.

යසං වා පන ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති⁴ති : පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්චොකාසෙ උපපජ්ජනානාං, තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං ජීවිතිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති, චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති.

යසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස සොමනසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති⁵ති : සබ්බෙසං වචනානාං, අචක්ඛකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති. පඤ්චොකාසෙ පරිනිබ්බන්ධානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බාසිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, සොමනසිද්දියං න උපාජ්ඣස්සති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා පශ්චිමභවික ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවෙනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඝයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන සොමනසස්සද්දියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති ති : පට්ඨමහවිකානං පඤ්චොකාරං උප-පජ්ජන්තානං යෙ ච සචක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බා-ධිසසනති තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සොමනසස්සද්දියං න උප්ප-ජ්ජන්ති, නො ච තෙසං චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරුපෙ පට්ඨමහවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චිත්තානං තෙසං සොම-නසස්සද්දියඤ්ඤා න උප්පජ්ජන්ති, චක්ඛුද්දියඤ්ඤා න උප්පජ්ජති.

යසස චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති තස්ස උපෙක්ඛද්දියං න උප්ප-ජ්ජන්ති ති : සබ්බෙසං චිත්තානං, අචක්ඛුකානං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛද්දියං න උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරුපෙ පට්ඨම-හවිකානං, යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චිත්තානං තෙසං චක්ඛුද්දියඤ්ඤා න උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛද්දි-යඤ්ඤා න උප්පජ්ජන්ති.

යසස වා පන උපෙක්ඛද්දියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති ති : පට්ඨමහවිකානං පඤ්චොකාරං උප්පජ්ජන්තානං, යෙ ච සචක්ඛුකා සොමනසෙසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති, තෙසං උපපජ්ජන්තානං තෙසං උපෙක්ඛද්දියං න උප්පජ්ජන්ති නො ච තෙසං චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චොකාරෙ පරි-නිබ්බන්තානං, අරුපෙ පට්ඨමහවිකානං, යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං චිත්තානං තෙසං උපෙක්ඛද්දි-යඤ්ඤා න උප්පජ්ජන්ති, චක්ඛුද්දියඤ්ඤා න උප්පජ්ජති.

යසස චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති තස්ස සඤ්ඤද්දියං න උප්ප-ජ්ජන්ති ති : සබ්බෙසං චිත්තානං, අචක්ඛුකානං උපපජ්ජන්තානං තෙසං චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සඤ්ඤද්දියං න උප්පජ්ජන්ති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරුපෙ පට්ඨමහවි-කානං තෙසං චක්ඛුද්දියඤ්ඤා න උප්පජ්ජති, සඤ්ඤද්දියඤ්ඤා න උප්ප-ජ්ජන්ති.

යසස වා පන සඤ්ඤද්දියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති ති : පට්ඨමහවිකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජන්තානං තෙසං සඤ්ඤද්දියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං චක්ඛුද්දියං න උප්පජ්ජති. පඤ්චොකාරෙ පරිනිබ්බන්තානං, අරුපෙ පට්ඨමහවිකානං තෙසං සඤ්ඤද්දියඤ්ඤා න උප්පජ්ජන්ති, චක්ඛුද්දියඤ්ඤා න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්භට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, මනින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට සද්ධින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස වක්කුන්දියං න උපාජනි තසස පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං න උපාජ්ඣසනිති: සබ්බෙසං වචනානාං, අවක්කුකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං වක්කුන්දියං න උපාජනි, නො ච තෙසං මනිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි. පඤ්ඤාචොකාරෙ පරිනිබ්බනානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං වක්කුන්දියං න උපාජනි, මනිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි.

යසස වා පන මනිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි තසස වක්කුන්දියං න උපාජනිති: පච්ඡිමභවිකානාං පඤ්ඤාචොකාරං උපාජනානාං තෙසං මනිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි, නො ච තෙසං වක්කුන්දියං න උපාජනි. පඤ්ඤාචොකාරෙ පරිනිබ්බනානාං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං මනිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි, වක්කුන්දියං න උපාජනි.

245. යසස ඝානිත්ථියං න උපාජනි තසස ඉත්ථිත්ථියං න උපාජ්ඣසනිති: සබ්බෙසං වචනානාං, අඝානකානාං උපාජනානාං තෙසං ඝානිත්ථියං න උපාජනි, නො ච තෙසං ඉත්ථිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි. කාමාවචරෝ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපාජ්ඣසනි පරිනිබ්බාධිස්සනති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං වචනානාං තෙසං ඝානිත්ථියං න උපාජනි, ඉත්ථිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි.

යසස වා ඉත්ථිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි තසස ඝානිත්ථියං න උපාජනිති: පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපාජ්ඣසනි පරිනිබ්බාධිස්සනති, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං උපාජනානාං තෙසං ඉත්ථිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි, නො ච තෙසං ඝානිත්ථියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජනානාං පරිනිබ්බාධිස්සනති යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං වචනානාං තෙසං ඉත්ථිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි, ඝානිත්ථියං න උපාජනි.

යසස ඝානිත්ථියං න උපාජනි තසස පුරිසිත්ථියං න උපාජ්ඣසනිති: සබ්බෙසං වචනානාං, අඝානකානාං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඝානිත්ථියං න උපාජනි, නො ච තෙසං පුරිසිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ජනානාං පරිනිබ්බාධිස්සනති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං වචනානාං ඝානිත්ථියං න උපාජනි, පුරිසිත්ථියං න උපාජ්ඣසනි.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භැම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපද්‍රා වුනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට චේතනිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්ච-වොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

245. යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භැම දෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රා වුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රා වුනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවේන්-නාහු ද යම් ද පුරුෂකෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපද්‍රා ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමා-වචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්-චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝානින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පූරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : ව්‍යුහ වන භැම දෙතොට ද ස්‍රාණ නැති වැ උපද්‍රා වුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය නූපදියි. ඔවුනට පූරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-යෙහි ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ව්‍යුහ වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පූරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං පුරිසිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දෙස්සන්තා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං වට්ඨන්ති තෙසං පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති : සංඛ්ඛෙසං වට්ඨන්තානං අසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං ජීවිතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ජීවිතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති තස්ස සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති : සංඛ්ඛෙසං වට්ඨන්තානං, අසානකානං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වට්ඨන්තානං තෙසං ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති.

යසං වා පන සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති තස්ස ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති'ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, යෙ ච සානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ඣන්තානං තෙසං සොමනස්සිත්ථියං න උපපජ්ඣන්ති, නො ච තෙසං ඝාතිත්ථියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වට්ඨන්තානං තෙසං සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣන්ති, ඝාතිත්ථියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට පුරිසිත්දිය නූපදන නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් කාමාවචරයෙහි රූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්-නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදන යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද නූපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදන යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ශ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නොද නූපදන යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදන නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදන යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය නූපදන යැ යත්: ව්‍යුත වන හැම දෙතොට ද ශ්‍රාණ නැති වැ උපදනාවුනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නොද නූපදන යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සොමනස්සිත්දිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්දිය නූපදන නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ශ්‍රාණ ඇති වැ උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නූපදන යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද නූපදන යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස සානිඤ්ඤියං න උපාජනි තසස උපෙක්ඛිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනීති : සබ්බෙසං වචනානාං, අසානකානං උපාජනානාං තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචනානාං තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනි, උපෙක්ඛිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි.

යසස වා පන උපෙක්ඛිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි තසස සානිඤ්ඤියං න උපාජනිති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං, යෙ ච සසානකා සොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං උපපජ්ජනානාං තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචනානාං තෙසං උපෙක්ඛිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි, සානිඤ්ඤියං න උපාජනි.

යසස සානිඤ්ඤියං න උපාජනි තසස සඤ්ඤියං - පෙ - පඤ්ඤිඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනීති : සබ්බෙසං වචනානාං අසානකානං උපපජ්ජනානාං තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනි, මනිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි.

යසස වා පන මනිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි තසස සානිඤ්ඤියං න උපාජනිති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානාං තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි, නො ච තෙසං සානිඤ්ඤියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං මනිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි, සානිඤ්ඤියං න උපාජනි.

246. යසස ඉතීඤ්ඤියං න උපාජනි තසස පුරිසිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනීති : සබ්බෙසං වචනානාං, න ඉතීනං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඉතීඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ච තෙසං පුරිසිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දයෙසඤ්ඤා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචනානාං තෙසං ඉතීඤ්ඤියං න උපාජනි, පුරිසිඤ්ඤියං න උපාජ්ඣසනි.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද කෙනෙක් සසානක වැ සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

246. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට පුරිසිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට පුරිසිත්තද්‍රිය නො ද නූප නෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනවුනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප හටයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තද්‍රිය ද නූපදීයි, පුරිසිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන පුරිසිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජන්ති: පච්ඡමභවිකානං ඉතීනං උප්පජ්ජන්තිනං, යා ච ඉතීයො රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජා පරිනිබ්බායිස්සන්ති, යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙස්සකා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උප්පජ්ජන්තිනං තාසං පුරිසිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තාසං ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච රූපාවචරං අරූපාවචරං උප්පජ්ජා පරිනිබ්බායිස්සන්ති යා ච ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙස්සකා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චචන්තානං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජන්ති, ඉතීද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති.

යසං ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජති තස්ස ජීවිතිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති: සබ්බෙසං චචන්තානං න ඉතීනං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං ජීවිතිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං තෙසං ඉතීද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජන්ති.

යසං වා පන ජීවිතිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජන්ති: පච්ඡමභවිකානං ඉතීනං උප්පජ්ජන්තිනං තාසං ජීවිතිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තාසං ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං තෙසං ජීවිතිද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජන්ති, ඉතීද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති.

යසං ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජති තස්ස සොමනස්සිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති: සබ්බෙසං චචන්තානං, න ඉතීනං උප්පජ්ජන්තානං තෙසං ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං සොමනස්සිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චචන්තානං තෙසං ඉතීද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති සොමනස්සිද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජන්ති.

යසං වා පන සොමනස්සිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජන්ති: පච්ඡමභවිකානං ඉතීනං උප්පජ්ජන්තිනං යා ච ඉතීයො උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උප්පජ්ජන්තිනං තාසං සොමනස්සිද්දියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තාසං ඉතීද්දියං න උප්පජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡමභවිකානං යෙ ච උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං චචන්තානං තෙසං සොමනස්සිද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජන්ති, ඉතීද්දියංඤ්ඤි න උප්පජ්ජති.

යළි යමක්හට පුරිසිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපද්‍යානුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපද්‍යා ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන භැම දෙතාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍යානුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපද්‍යා ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන භැම දෙතාට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපද්‍යානුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපද්‍යානුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපද්‍යා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති¹ති: සබ්බෙසං වචනානාං, න ඉතීනං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බායිසංසාරී තෙසං වචනානාං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජනි, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජ්‍යස්සති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උජ්ඣේද්‍යස්සති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි²ති: පච්ඡිමභවිකානාං ඉතීනං උපපජ්ජනිතං, යා ච ඉතීයො සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බායිසංසාරී තාසං උපපජ්ජනිතං තාසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති, නො ච තාසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං, යෙ ච සොමනසෙසන උපපජ්ජන්තා පරිනිබ්බායිසංසාරී තෙසං වචනානාං තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජ්‍යස්සති, ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජනි.

යසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති³ති: සබ්බෙසං වචනානාං, න ඉතීනං උපපජ්ජනානාං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ච තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජනි, මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජ්‍යස්සති.

යසං වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි⁴ති: පච්ඡිමභවිකානාං ඉතීනං උපපජ්ජනිතං තාසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති, නො ච තාසං ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජ්‍යස්සති, ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජනි.

247. යසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජනි තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති⁵ති: සබ්බෙසං වචනානාං, න පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජනි, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජ්‍යස්සති.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති තස්ස පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජනි⁶ති: පච්ඡිමභවිකානාං පුරිසානං උපපජ්ජනානාං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්‍යස්සති, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජනි. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානාං තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජ්‍යස්සති, පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ඤා න උපාජනි.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යමක්හට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිතනිද්‍රිය ... පඤ්ඤානිද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙතොට ද ස්ත්‍රී නො වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදී.

247. යමක්හට පුරිසිතනිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට ජීවිකිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චූත වන හැම දෙතොට ද නො පිරිමැ වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිතනිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට ජීවිකිතනිද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට පුරිසිතනිද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිකිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකිතනිද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිතනිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට ජීවිකිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිතනිද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට ජීවිකිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිතනිද්‍රිය ද නූපදී.

යසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති¹ති: සංකප්පං වචනානාං, න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානාං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බා. ධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති සොමනස්සිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣස්සති.

යසං වා පන සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති²ති: පච්ඡිමභවීකානං පුරිසානං උපපජ්ඣනානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ඣනානං තෙසං සොමනස්සිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානාං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං සොමනස්සිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣස්සති, පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති³ති: සංකප්පං වචනානාං, න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානාං, යෙ ච සොමනස්සෙත උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣස්සති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති තස්ස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති⁴ති: පච්ඡිමභවීකානං පුරිසානං උපපජ්ඣනානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සෙත උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං උපපජ්ඣනානං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති, නො ච තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානාං, යෙ ච සොමනස්සෙත උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣස්සති, පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති.

යසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස සඤ්ඤිද්දියං - පෙ - පඤ්ඤිද්දියං - පෙ - මනිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති⁵ති: සංකප්පං වචනානාං, න පුරිසානං උපපජ්ඣනානං තෙසං පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිද්දියං න උපපජ්ඣස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣති, මනිද්දියංඤ්ඤා න උපපජ්ඣස්සති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යමක්හට පුරිසිත්දිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ යක් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද නූපදියි, සොමනස්සිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමස්සිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය නූපදී යැ යක් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසිත්දිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ යැ යක් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය නූපදී යැ යක් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසිත්දිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් චූත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්දිය ද නූපදී.

යමක්හට පුරිසිත්දිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්දිය ... පක්ඛිත්දිය ... මනිත්දිය නූපදනෙ යැ යක් : චූත වන භෑම දෙතොට ද නො පිරිමිනි වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට මනිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට පුරිසිත්දිය ද නූපදියි, මනිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යසං වා පන මනිජ්ඣයං න උපායස්සති තස්ස පුරිසිජ්ඣයං න උපායස්සති'ති : පවිත්‍රමභවිකානං පුරිසානං උපපජ්ජනානං තෙසං මනිජ්ඣයං න උපායස්සති, නො ච තෙසං පුරිසිජ්ඣයං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිතිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පවිත්‍රමභවිකානං තෙසං මනිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති, පුරිසිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති.

248. යසං ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති තස්ස සොමනස්සිජ්ඣයං න උපායස්සති'ති : භබ්බෙසං වචනානං, පවනෙ විතක්ඛං භබ්බකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති, නො ච තෙසං සොමනස්සිජ්ඣයං න උපායස්සති පවිත්‍රමචිත්තස්ස භබ්බකම්මෙණ යසං විතක්ඛං අනන්තරා උපෙක්ඛාසමප්පන්නපවිත්‍රමචිත්තං උපායස්සති තස්ස විතක්ඛං භබ්බකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති, සොමනස්සිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති.

යසං වා පන සොමනස්සිජ්ඣයං න උපායස්සති තස්ස ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති'ති : පවිත්‍රමචිත්තස්ස උපාදකම්මෙණ, යසං විතක්ඛං අනන්තරා උපෙක්ඛාසමප්පන්නපවිත්‍රමචිත්තං උපායස්සති තස්ස විතක්ඛං උපාදකම්මෙණ තෙසං සොමනස්සිජ්ඣයං න උපායස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති. පවිත්‍රමචිත්තස්ස භබ්බකම්මෙණ, යසං විතක්ඛං අනන්තරා උපෙක්ඛාසමප්පන්නපවිත්‍රමචිත්තං උපායස්සති තස්ස විතක්ඛං භබ්බකම්මෙණ තෙසං සොමනස්සිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති, ජීවිතිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති.

යසං ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති තස්ස උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපායස්සති'ති : සබ්බෙසං වචනානං, පවනෙ විතක්ඛං භබ්බකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති, නො ච තෙසං උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපායස්සති. පවිත්‍රමචිත්තස්ස භබ්බකම්මෙණ, යසං විතක්ඛං අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපවිත්‍රමචිත්තං උපායස්සති තස්ස විතක්ඛං භබ්බකම්මෙණ තෙසං ජීවිතිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති, උපෙක්ඛිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති.

යසං වා පන උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපායස්සති තස්ස ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති'ති : පවිත්‍රමචිත්තස්ස උපාදකම්මෙණ, යසං විතක්ඛං අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපවිත්‍රමචිත්තං උපායස්සති තස්ස විතක්ඛං උපාදකම්මෙණ තෙසං උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපායස්සති, නො ච තෙසං ජීවිතිජ්ඣයං න උපායස්සති. පවිත්‍රමචිත්තස්ස භබ්බකම්මෙණ, යසං විතක්ඛං අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපවිත්‍රමචිත්තං උපායස්සති තස්ස විතක්ඛං භබ්බකම්මෙණ තෙසං උපෙක්ඛිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති, ජීවිතිජ්ඣයංඤ්ඤි න උපායස්සති.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපද්‍යා ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙන්නට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

248. යමක්හට ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිමචිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි විත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද යි ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම විත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ භඩගඤ්ඤයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - ටප - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - ටප - මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සබ්බසං වචනානාං, පච්ඤා විතාසස හබ්බකඛණේ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ව තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි. පච්ඤාමවිතාසස හබ්බකඛණේ තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනි, මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනි.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි තසස ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනී'ති: පච්ඤාමවිතාසස උපාදකඛණේ තෙසං මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි, නො ව තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජනි. පච්ඤාමවිතාසස හබ්බකඛණේ තෙසං මනින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනි, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනි.

249. යසස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සබ්බසං විතාසස හබ්බකඛණේ¹ සොමනස්ස විපායුත්තවිතාසස උපාදකඛණේ, නිරොධසමාපන්නානාං, අසඤ්ඤාසන්නානාං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ව තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි. සොමනස්ස සමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසස හබ්බකඛණේ උපෙකඛාසමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසසමඬගීනං, යසස විතාසස අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසස උපාජ්ඣසනි තසස විතාසස හබ්බකඛණේ, තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනි, උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනි.²

යසස වා පන උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි තසස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනී'ති: සොමනස්ස සමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසස උපාදකඛණේ, යසස විතාසස අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසස උපාජ්ඣසනි තසස විතාසස උපාදකඛණේ, තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි, නො ව තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනි. සොමනස්සසමප්පන්න³ පච්ඤාමවිතාසස හබ්බකඛණේ, උපෙකඛාසමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසසමඬගීනං, යසස විතාසස අනන්තරා සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසස උපාජ්ඣසනි තසස විතාසස හබ්බකඛණේ තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා⁴ න උපාජ්ඣසනි, සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනි.

යසස සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනි තසස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනී'ති: සබ්බසං විතාසස හබ්බකඛණේ සොමනස්සවිපායුත්ත විතාසස උපාදකඛණේ, නිරොධසමාපන්නානාං, අසඤ්ඤාසන්නානාං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජනි, නො ව තෙසං සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣසනි. සොමනස්සසමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසස හබ්බකඛණේ, උපෙකඛාසමප්පන්නපච්ඤාමවිතාසසමඬගීනං තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජනි, සඤ්ඤාන්ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣසනි.

1. විතා සොමනස්සෙත උපාජනානාං පච්ඤාමවිතාසස හබ්බකඛණේ - PTS.

2. උපෙකඛාසමප්පන්න පච්ඤාමවිතාසස උපාදකඛණේ තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා - P.T.S.

3. සොමනස්ස සමප්පන්න - P.T.S. උතං.

4. පච්ඤාමවිතාසස උපාදකඛණේ තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියඤ්ඤා - PTS.

යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තීන්ද්‍රිය ... මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: චූත වන හැම දෙනාට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට මනිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී, මනිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට මනිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට ජීවිතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ඔවුනට මනිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

249. යමක්හට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නාවුනට ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදිසි, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීනට ද යම් සිත්කට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද යම් සිත්කට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතීනට ද යම් සිත්කට අනතුරු වූ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනො නම් ඒ චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස චිත්තයාගේ උත්පාදක්‍ෂණයෙහි ද නිරොධයට සමවන්නාවුනට ද අසංඥසන්ධියනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදී. ඔවුනට සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ, සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්ත සමඛිතීනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදිසි, සද්ධිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යසස වා පන සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස සොමනසිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: සොමනසස සමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සොමනසිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති. සොමනසස සමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස භවකකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසමධිනං තෙසං සඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති, සොමනසිඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස සොමනසිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස පඤ්ඤාඤ්ඤායං - පෙ - මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං චිත්තසස භවකකඛණෙ, සොමනසස චිත්තප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤාසකානං තෙසං සොමනසිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති. සොමනසස සමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස භවකකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසමධිනං තෙසං සොමනසිඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති, මනිඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන මනිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස සොමනසිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං චිත්තසස භවකකඛණෙ, උපෙකඛාචිත්තප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤාසකානං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති. සොමනසස සමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස භවකකඛණෙ, උපෙකඛාසමප්පුන්න පච්ඡිමච්ඡිනසමධිනං තෙසං මනිඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති, සොමනසිඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති.

250. යසස උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: සබ්බෙසං චිත්තසස භවකකඛණෙ, උපෙකඛාචිත්තප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස උපපාදකඛණෙ, නිරොධසමාපනනානං, අසඤ්ඤාසකානං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති. උපෙකඛාසමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස භවකකඛණෙ, සොමනසස සමප්පුන්න පච්ඡිනභවිසමධිනං තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති තසස උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති'ති: උපෙකඛාසමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස උපපාදකඛණෙ තෙසං සඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං උපෙකඛිඤ්ඤායං න උපපජ්ඣති. උපෙකඛාසමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසස භවකකඛණෙ, සොමනසස සමප්පුන්නපච්ඡිමච්ඡිනසමධිනං තෙසං සඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති, උපෙකඛිඤ්ඤායංඤා න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට සද්ධිත්තිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය නූපදී යැ යත් : සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්තිය නූපදන යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතීනට ද සි ඔවුනට සද්ධිත්තිය ද නූපදන යැ, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදී.

යමක්හට සොමනස්සිත්තිය නූපදී නම් ඔහට පක්‍ෂාදිත්තිය ... මනිත්තිය නූපදන යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤ්ඤානිකයනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නූපදිති, ඔවුනට මනිත්තිය නො ද නූපදන යැ. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීනට ද සි ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය ද නූපදිති, මනිත්තිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට මනිත්තිය නූපදන නම් ඔහට සොමනස්සිත්තිය නූපදී යැ යත් : සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට මනිත්තිය නූපදන යැ, ඔවුනට සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදී. සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීනට ද සි ඔවුනට මනිත්තිය ද නූපදන යැ, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදී.

250. යමක්හට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදී නම් ඔහට සද්ධිත්තිය නූපදන යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද උපෙක්‍ෂා විප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඤ්ඤානිකයනට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදිති, ඔවුනට සද්ධිත්තිය නො ද නූපදන යැ. උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තසමඛිතීනට ද සි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදිති, සද්ධිත්තිය ද නූපදන යැ.

යළි යමක්හට සද්ධිත්තිය නූපදන නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තිය නූපදී යැ යත් : උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකෂණයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්තිය නූපදන යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදී. උපෙක්‍ෂා සම්ප්‍රයුක්ත චිත්තයාගේ භවගක්‍ෂණයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඛිතීනට ද සි ඔවුනට සද්ධිත්තිය ද නූපදන යැ. උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදී.

යසස උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජනී තසස පඤ්ඤාදිත්ථං - පෙ-මනිත්ථං : න උපාජනීත්ථි : සංඛෙසං විනාසස හබ්බකඛ්ඤාං, උපෙකඛ්ඤාං විපායනවිනාසස උපාදකඛ්ඤාං, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤා සත්තානං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජනී, නො ච තෙසං මනිත්ථං න උපාජනීත්ථි. උපෙකඛ්ඤාං විපායනපච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤාං, සොමනාසසං විපායනපච්ඡිමවිනාසමධිගිනං තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤාං යඤ්ඤා න උපාජනී, මනිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි.

යසස වා පන මනිත්ථං න උපාජනීත්ථි තසස උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජනීත්ථි : උපෙකඛ්ඤාං විපායනපච්ඡිමවිනාසස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං මනිත්ථං න උපාජනීත්ථි, නො ච තෙසං උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජනී. උපෙකඛ්ඤාං විපායනපච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤාං, සොමනාසසං විපායනපච්ඡිමවිනාසමධිගිනං තෙසං මනිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි, උපෙකඛ්ඤ්ඤාං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි.

251. යසස සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනී තසස පඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනීත්ථි : සංඛෙසං විනාසස හබ්බකඛ්ඤාං, සංඛාදිපායනවිනාසස උපාදකඛ්ඤාං, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤා සත්තානං තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනී, නො ච තෙසං පඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනීත්ථි. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤාං තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනී, පඤ්ඤාදිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි.

යසස වා පන පඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනීත්ථි තසස සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනීත්ථි : පච්ඡිමවිනාසස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං පඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනීත්ථි, නො ච තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනී. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤාං තෙසං පඤ්ඤාදිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි, සඤ්ඤාදිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි.

යසස සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනී තසස මනිත්ථං න උපාජනීත්ථි : සංඛෙසං විනාසස හබ්බකඛ්ඤාං, සංඛාදිපායනවිනාසස උපාදකඛ්ඤාං, නිරොධසමාපන්නානං, අසඤ්ඤා සත්තානං තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනී, නො ච තෙසං මනිත්ථං න උපාජනීත්ථි. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤාං තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනී, මනිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි.

යසස වා පන මනිත්ථං න උපාජනීත්ථි තසස සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනීත්ථි : පච්ඡිමවිනාසස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං මනිත්ථං න උපාජනීත්ථි, නො ච තෙසං සඤ්ඤාදිත්ථං න උපාජනී. පච්ඡිමවිනාසස හබ්බකඛ්ඤාං තෙසං මනිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි, සඤ්ඤාදිත්ථං යඤ්ඤා න උපාජනීත්ථි.

යමක්හට උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ද උපෙක්ඛා විප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකමයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදිසි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද තුපදනෙ යැ. උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඬගීනට ද යි ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය ද තුපදිසි, මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්‍රිය තුපදී යැ යත් : උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකමයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්‍රිය නො ද තුපදී. උපෙක්ඛා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ද සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම චිත්ත සමඬගීනට ද යි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍රිය ද තුපදී.

251. යමක්හට සද්ධිත්‍රිය තුපදී නම් ඔහට පඤ්ඤිත්‍රිය තුපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකමයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය තුපදිසි, ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය නො ද තුපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද තුපදිසි, පඤ්ඤිත්‍රිය ද තුපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට පඤ්ඤිත්‍රිය තුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය තුපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකමයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය තුපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද තුපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤිත්‍රිය ද තුපදනෙ යැ, සද්ධිත්‍රිය ද තුපදී.

යමක්හට සද්ධිත්‍රිය තුපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසුක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකමයෙහි ද නිරොධසමාපත්තයනට ද අසංඥසත්‍වයනට ද යි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය තුපදිසි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද තුපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය ද තුපදිසි, මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ නම් ඔහට සද්ධිත්‍රිය තුපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකමයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය තුපදනෙ යැ, ඔවුනට සද්ධිත්‍රිය නො ද තුපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ හඬගත්කමයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද තුපදනෙ යැ, සද්ධිත්‍රිය ද තුපදී.

252. යස්ස පඤ්ඤාද්වයං න උපාජ්ජති තස්ස මනිද්වයං න උපාරජ්ජසීති : සබ්බෙසං වික්ඛාසස්ස භවිතකම්මෙණ, සද්දොවිපාදුක්ඛං වික්ඛාසස්ස උපාදකම්මෙණ, නිරෝධසමාපන්නානං, අසංඤ්ඤාසන්නානං තෙසං පඤ්ඤාද්වයං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං මනිද්වයං න උපාරජ්ජසීති. පච්ඡිමවික්ඛාසස්ස භවිතකම්මෙණ තෙසං පඤ්ඤාද්වයං න උපාජ්ජති, මනිද්වයං න උපාරජ්ජසීති.

යස්ස වා පන මනිද්වයං න උපාරජ්ජසීති තස්ස පඤ්ඤාද්වයං න උපාජ්ජති : පච්ඡිමවික්ඛාසස්ස උපාදකම්මෙණ තෙසං මනිද්වයං න උපාරජ්ජසීති, නො ච තෙසං පඤ්ඤාද්වයං න උපාජ්ජති. පච්ඡිම-වික්ඛාසස්ස භවිතකම්මෙණ තෙසං මනිද්වයං න උපාරජ්ජසීති, පඤ්ඤාද්වයං න උපාජ්ජති. (පච්චනිකපුග්ගල).

253-261. යත් චක්ඛුද්වයං - පෙ - (පච්චනික ඔකාස).

262. යස්ස යත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති තස්ස තත් සොතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති : පඤ්චමාකාරෙ වට්ඨනානං, අවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජනානං තෙසං තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සොතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති. පඤ්චමාකාරෙ පරිනිබ්බන්ධනානං, අසංඤ්ඤාසන්නානං, අරූපානං තෙසං තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති, සොතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති.

යස්ස වා පන යත් සොතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති තස්ස තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති : පච්ඡිමභවිකානං පඤ්චමාකාරං උපාජ්ජනානං තෙසං තත් සොතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති. පඤ්චමාකාරෙ පරිනිබ්බන්ධනානං, අසංඤ්ඤාසන්නානං, අරූපානං තෙසං තත් සොතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති, චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති.

යස්ස යත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති තස්ස තත් ඝාතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති : කාමාවචරා වට්ඨනානං, අවක්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජනානං තෙසං තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති, නො ච තෙසං තත් ඝාතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්ධනානං, රූපාවචරා වට්ඨනානං, අසංඤ්ඤාසන්නානං, අරූපානං තෙසං තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති, ඝාතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති.

යස්ස වා පන යත් ඝාතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති තස්ස තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපාජ්ජනානං, රූපාවචරං උපාජ්ජනානං තෙසං තත් ඝාතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති, නො ච තෙසං තත් චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්ධනානං, රූපාවචරා වට්ඨනානං, අසංඤ්ඤාසන්නානං, අරූපානං තෙසං තත් ඝාතිද්වයං න උපාරජ්ජසීති, චක්ඛුද්වයං න උපාජ්ජති.

252. යමක්භට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : හැම දෙනාට චිත්තයාගේ භවගණනයෙහි ද ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ද නිරෝධයමාපන්නයනට ද අසංඥාකයනට ද යි ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගණනයෙහි ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදකණයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට පඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගණනයෙහි ඔවුනට මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යානික පුද්ගලයා යි).

253-261. යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය ... (ප්‍රත්‍යානිකාවකාය යි).

262. යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රාභ්‍යානට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රාභ්‍යාන ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් නැති වූ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රාභ්‍යානට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වූ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රාභ්‍යානට ද රූපාවචරයෙහි උපද්‍රාභ්‍යානට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාකයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසං යත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: කාමාවචරා වචනනානාං, අවක්ඛකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානාං, රූපාවචරා වචනනානාං, අසඤ්ඤාසනානාං, අරූපානාං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සාං පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං වචනනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣතිති: පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපාජ්ඣනානාං, රූපාවචරං උපාජ්ඣනානාං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සාං පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං උපාජ්ඣනානාං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානාං, රූපාවචරා වචනනානාං, අසඤ්ඤාසනානාං, අරූපානාං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සාං පරිනිබ්බායිස්සනති තෙසං වචනනානාං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති.

යසං යත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති: කාමාවචරා වචනනානාං, අවක්ඛකානාං කාමාවචරං උපාජ්ඣනානාං, තෙසං තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානාං, රූපාවචරා වචනනානාං, අසඤ්ඤාසනානාං, අරූපානාං, යා ච ඉතීන්ද්‍රියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සාං පරිනිබ්බායිස්සනති තාසං වචනනානාං තෙසං තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣතිති: පච්ඡිමභවිකානාං කාමාවචරං උපපජ්ඣනානාං, රූපාවචරං උපපජ්ඣනානාං, යා ච ඉතීන්ද්‍රියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සාං පරිනිබ්බායිස්සනති තාසං උපපජ්ඣනානාං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානාං, රූපාවචරා වචනනානාං, අසඤ්ඤාසනානාං, අරූපානාං, යා ච ඉතීන්ද්‍රියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙස්සාං පරිනිබ්බායිස්සනති තාසං වචනනානාං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, වක්ඛන්දියං න උපාජ්ඣති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් පිරිමිනි කෙනෙක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුක් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදියි. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් තෙල පුරුෂ භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි වුත වනුවනට ද අවක්ඛක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසංඥාසංකප්පයනට ද අරූපයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යසා යථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති තස්ස තථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජස්සති¹:² සධෙසං වචනනානං, අවක්ඛකානං,³ උපපජ්ජනානං, අරුපානං, අසඤ්ඤාසත්තානං, තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති, නො ච තෙසං තථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජස්සති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බානනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤා න උපාජස්සති.

යසා චා පන යථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජස්සති තස්ස තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති¹: පච්ඡිමභවීකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං තෙසං තථ ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජස්සති, නො ච තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බානනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවීකානං තෙසං තථ ජීවිතින්ද්‍රියංඤා න උපාජස්සති, වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජති.

යසා යථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති තස්ස තථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජස්සති¹: පඤ්චොකාරො වචනනානං, අවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති, නො ච තෙසං තථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජස්සති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බානනානං, අසඤ්ඤාසත්තානං, අරුපානං, යෙ ච සවක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපාජතො පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වචනනානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජති, සොමනස්සින්ද්‍රියංඤා න උපාජස්සති.

යසා චා පන යථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජස්සති තස්ස තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති¹: පච්ඡිමභවීකානං පඤ්චොකාරං උපපජ්ජනානං, යෙ ච සවක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපාජතො පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපාජනානං තෙසං තථ සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපාජස්සති, නො ච තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බානනානං, අසඤ්ඤාසත්තානං, යෙ ච සවක්ඛකා උපෙක්ඛාය උපාජතො පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වචනනානං තෙසං තථ සොමනස්සින්ද්‍රියංඤා න උපාජස්සති, වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජති.

යසා යථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති තස්ස තථ උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජස්සති¹: පඤ්චොකාරො වචනනානං, අවක්ඛකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනානං, අරුපානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජති, නො ච තෙසං තථ උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජස්සති. පඤ්චොකාරො පරිනිබ්බානනානං, අරුපෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසඤ්ඤාසත්තානං, යෙ ච සවක්ඛකා සොමනස්සන්තො උපාජතො පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වචනනානං තෙසං තථ වක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤා න උපාජස්සති.

1. උපාජති¹ — P.T.S.

2. අවක්ඛකානං කාමාවචරං—සීඉ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : චූත වන භෑම දෙතොට ද ඇස් නැති වැ උපද්‍රවනට ද අරූපයනට ද අසංඥයන්‍යනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රවන ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදීයි, පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් චූත වනට ද අවක්ඛුක වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥයන්‍යනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපද්‍රවනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපද්‍රවන ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අසංඥයන්‍යනට ද අරූපයනට ද යම් ද කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනෙ යැ යත් : පඤ්චවොකාරයෙන් චූත වනුවනට ද ඇස් නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපද්‍රවනට ද අරූපයනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදීයි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයන්‍යනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සිත්තියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් චූත වන ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදීයි, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි තස්ස තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති¹ති: පටික්ඛම්භවීකානං පඤ්චොකාරං උප-පජ්ජනානං, ඔය ව සවික්ඛුකා සොමනසෙසන උපාර්ඝ්‍යා පරි-තිබ්බාසිසන්ති තෙසං උපාජ්ජනානං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි, නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. පඤ්චොකාරෙ පරිතිබ්බනානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං, අසඤ්ඤාසත්තානං, ඔය ව සවික්ඛුකා සොමනසෙසන උපාර්ඝ්‍යා පරිතිබ්බා-සිසන්ති තෙසං විවිද්ධනානං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපා-ජ්ඣති, වක්ඛන්‍ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි²ති: පඤ්චොකාරා විවිද්ධනානං අවික්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජනානං, අරුපානං තෙසං තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් සඤ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි. පඤ්චොකාරෙ පරිතිබ්බනානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං අසඤ්ඤාසත්තානං, තෙසං තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, සඤ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි.

යස්ස වා පන යත් සඤ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි තස්ස තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති³ති. පටික්ඛම්භවීකානං පඤ්චොකාරං උප-පජ්ජනානං තෙසං තත් සඤ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. පඤ්චොකාරෙ පරිතිබ්බ-නානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤ්ඤාං න උපාර්ඝ්‍යනි, වක්ඛන්‍ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤ්ඤාං - පෙ - මනිද්‍රියං න උපාර්ඝ්‍යනි⁴ති: පඤ්චොකාරා විවිද්ධනානං, අවික්ඛුකානං කාමාවචරං උපාජ්ජනානං, අරුපානං තෙසං තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් මනිද්‍රියං න උපාර්ඝ්‍යනි. පඤ්චොකාරෙ පරිතිබ්බනානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවී-කානං අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, මනිද්‍රියඤ්ඤා න උපාර්ඝ්‍යනි.

යස්ස වා පන යත් මනිද්‍රියං න උපාර්ඝ්‍යනි තස්ස තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති⁵ති: පටික්ඛම්භවීකානං පඤ්චොකාරං උප-පජ්ජනානං තෙසං තත් මනිද්‍රියං න උපාර්ඝ්‍යනි, නො ව තෙසං තත් වක්ඛන්‍ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. පඤ්චොකාරෙ පරිතිබ්බ-නානං, අරුපෙ පටික්ඛම්භවීකානං, අසඤ්ඤාසත්තානං තෙසං තත් මනිද්‍රියඤ්ඤා න උපාර්ඝ්‍යනි, වක්ඛන්‍ද්‍රියඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ථිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්ච-වොකාරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොළීනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථියනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොළීනසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ථිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ථිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද ඇස් ඇති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපයනට ද දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථියනට ද දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී, සද්ධිත්ථිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙක සද්ධිත්ථිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාර-යෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථියනට ද දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ථිය ද නූපදනෙ යැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ථිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙන් වුත වනුවනට ද අවක්ඛුත වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද අරූපා-වචරයනට ද දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථියනට ද දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ පඤ්චවොකාරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පඤ්චවොකාරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ථියනට ද දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපදී.

263. යසං යත් ඝාතින්ද්‍රියං න උපාස්සති තස්ස තත් ඉත්ථිද්දියං න උපාස්සෙති¹ති : කාමාවචරා වචනනානං, අසානකානං කාමාවචරං උපාස්සනනානං තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං තත් ඉත්ථිද්දියං න උපාස්සෙති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දමස්සන්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වචනනානං තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සති, ඉත්ථිද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සෙති.

යසං චා පන යත් ඉත්ථිද්දියං න උපාස්සෙති තස්ස තත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සෙති²ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපපජ්ජනනානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දමස්සන්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං උපාස්සනනානං තෙසං තත් ඉත්ථිද්දියං න උපාස්සෙති, නො ච තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දමස්සන්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං වචනනානං තෙසං තත් ඉත්ථිද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සෙති, ඝාතින්ද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සති.

යසං යත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සති තස්ස තත් පුරිසිද්දියං න උපාස්සෙති³ති : කාමාවචරා වචනනානං, අසානකානං කාමාවචරං උපාස්සනනානං තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං තත් පුරිසිද්දියං න උපාස්සෙති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දමස්සන්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං වචනනං තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සති, පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සෙති.

යසං චා පන යත් පුරිසිද්දියං න උපාස්සෙති තස්ස තත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සෙති⁴ති : පච්ඡිමභවිකානං කාමාවචරං උපාස්සනනානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දමස්සන්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං උපාස්සනනං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං න උපාස්සෙති, නො ච තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යා ච ඉත්ථියො එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දමස්සන්වා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තාසං වචනනං තෙසං තත් පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සෙති, ඝාතින්ද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සති.

යසං යත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සති තස්ස තත් ජීවිතිද්දියං න උපාස්සෙති⁵ති : සංකප්පං වචනනානං, අසානකානං උපාස්සනනානං තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියං න උපාස්සති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිද්දියං න උපාස්සෙති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බානනානං, රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් ඝාතින්ද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සති, ජීවිතිද්දියංඤ්ඤා න උපාස්සෙති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

263. යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ඉස්සන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉස්සන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සාතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : වුත වන භෑම දෙතොට ද අසානක වැ උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිතීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥස්ත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී, සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥස්ත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඛායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ශ්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥස්ත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද යම් කෙනෙකුත් ශ්‍රාණ ඇති වැ සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙකුචනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥස්ත්වයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සිත්තීන්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසස යත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති තස්ස තත් සඤ්ඤියං න උපායස්සති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරා උපායන්තානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති, නො ව තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති, සඤ්ඤියං න උපායස්සති.

යසස වා පන යත් සඤ්ඤියං න උපායස්සති තස්ස තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති'ති: පටික්ඛම්භිකානාං කාමාවචරා උපායන්තානාං තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපායස්සති, නො ව තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් සඤ්ඤියං න උපායස්සති, සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති.

යසස යත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති තස්ස තත් පඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උපායස්සති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, අසානකානාං කාමාවචරා උපායන්තානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති, නො ව තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති, මනිඤ්ඤියං න උපායස්සති.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ඤියං න උපායස්සති තස්ස තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති'ති: පටික්ඛම්භිකානාං සානකානාං උපපජ්ජන්තානාං තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං න උපායස්සති, නො ව තෙසං තත් සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛම්භිකානාං, අසංකෘතානාං තෙසං තත් මනිඤ්ඤියං න උපායස්සති, සානිඤ්ඤියං න උපායත්ති.

264. යසස යත් ඉතීඤ්ඤියං න උපායත්ති තස්ස තත් පුරිසිඤ්ඤියං න උපායස්සති'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉතීනාං කාමාවචරා උපපජ්ජන්තානාං තෙසං තත් ඉතීඤ්ඤියං න උපායත්ති, නො ව තෙසං තත් පුරිසිඤ්ඤියං න උපායස්සති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං යා ව ඉතීයො ඵතෙතෙව භාතෙත කතිථි භවෙ දසෙසානාං පරිනිබ්බාසිසන්ති තාසං වචනන්තං තෙසං* තත් ඉතීඤ්ඤියං න උපායත්ති, පුරිසිඤ්ඤියං න උපායස්සති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්විය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්විය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්‍රාණ නැති වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්විය නූපදියි. ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය නො ද නූපදනෙ යැ කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්විය ද නූපදියි, සද්ධිත්විය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්විය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්විය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික වැ කාමාවචරයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්විය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්විය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සානිත්විය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්විය ... මනිත්විය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද අසානක වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්විය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්විය නො ද නූපදනෙ යැ, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සානිත්විය ද නූපදියි, මනිත්විය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්විය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්විය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික සසානක වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්විය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්විය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්විය ද නූපදනෙ යැ, සානිත්විය ද නූපදී.

264. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්විය නූපදී නම් ඔහට එහි පුරිසිත්විය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය නූපදියි, ඔවුනට එහි පුරිසිත්විය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය ද නූපදියි, පුරිසිත්විය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති¹ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉතීනං උපපජ්ඣනීනං යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා පරි-පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ඣනීනං තාසං තස පුරිසිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තාසං තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමා-වචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං, යා ව ඉතීයො එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං වචන්තානං තෙසං තස පුරිසිද්දියංඤා න උපපජ්ඣති, ඉතීද්දියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති²ති: කාමාවචරා වචන්තානං, න ඉතීනං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ඉතීද්දියංඤා න උපපජ්ඣති, ජීවිතිද්දියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති³ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉතීනං උපපජ්ඣන්තානං තාසං තස ජීවිතිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තාසං තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස ජීවිතිද්දියංඤා න උපපජ්ඣති, ඉතීද්දියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස යස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තස සොමනස්සද්දියං න උපපජ්ඣති⁴ති: කාමාවචරා වචන්තානං, න ඉතීනං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තස සොමනස්සද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාන්තානං, අරූපානං, යෙ ව උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචන්තානං තෙසං තස ඉතීද්දියංඤා න උපපජ්ඣති, සොමනස්සද්දියංඤා න උපපජ්ඣති.

යසස වා පන යස සොමනස්සද්දියං න උපපජ්ඣති තසස තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති⁵ති: පච්ඡිමභවිකානං ඉතීනං උපපජ්ඣන්තානං, යා ව ඉතීයො උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තාසං උපපජ්ඣනීනං තාසං තස සොමනස්සද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ව තාසං තස ඉතීද්දියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාන්තානං, අරූපානං, යෙ ව උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣන්තා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං වචන්තානං තෙසං තස සොමනස්සද්දියංඤා න උපපජ්ඣති, ඉතීද්දියංඤා න උපපජ්ඣති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුන වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී, ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යි ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : කාමාවචරයෙන් වුන වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත් : පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවේනුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් වුන වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යසස යථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති¹ති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්ඤිතං කාමාවචරං උපාජනනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි නො ව තෙසං තථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති, කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ, අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසංඝාතානාං, යෙ ව සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, උපෙකඤ්ඤියංඤි න උපාජනිති.

යසස වා පන යථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති තසස තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනිති: පච්ඡම්භවිකානං ඉඤ්ඤිතං උපාජනනිති යා ව ඉඤ්ඤියො සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසන්ති තෙසං උපාජනනිති තෙසං තථ උපෙකඤ්ඤියං න උපාජනිති, නො ව තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනිති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසංඝාතානාං, යෙ ව සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිසන්ති තෙසං වචනානාං තෙසං තථ උපෙකඤ්ඤියංඤි න උපාජනිති, ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනිති.

යසස යථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්ඤිතං කාමාවචරං උපාජනනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ව තෙසං තථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසංඝාතානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, සඤ්ඤියංඤි න උපාජනිති.

යසස වා පන යථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති තසස තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනිති: පච්ඡම්භවිකානං ඉඤ්ඤිතං උපාජනනිති තෙසං තථ සඤ්ඤියං න උපාජනිති, නො ව තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනිති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසංඝාතානාං තෙසං තථ සඤ්ඤියංඤි න උපාජනිති, ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනිති.

යසස යථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි තසස තථ පඤ්ඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං න උපාජනිති: කාමාවචරා වචනානාං, න ඉඤ්ඤිතං කාමාවචරං උපාජනනානාං, රූපාවචරානාං, අරූපාවචරානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියං න උපාජනි, නො ව තෙසං තථ මනිඤ්ඤියං න උපාජනිති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවිකානාං, අසංඝාතානාං තෙසං තථ ඉඤ්ඤියංඤි න උපාජනි, මනිඤ්ඤියංඤි න උපාජනිති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්ථයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදියි. උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනාවුනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද නූපදියි, කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්ථයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනසින් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද දී ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිතනිද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්ථයනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිතනිද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිතනිද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්ථයනට ද දී ඔවුනට එහි සද්ධිතනිද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤානිද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද ස්ත්‍රී නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්‍යත්ථයනට ද දී ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤානිද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත් මනිජ්ඣං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති: පච්ඡම්භථිකානං ඉතීනං උපපජ්ඣතිනං තාසං තත් මනිජ්ඣං න උපපජ්ඣති, නො ච තාසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භථිකානං, අසංකෘතානං තෙසං තත් මනිජ්ඣං යඤ්ච න උපපජ්ඣති, ඉතීන්ද්‍රියඤ්ච න උපාජ්ඣති.

265. යස්ස යත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: කාමාවචරා චචන්තානං, න පුරිසානං¹ කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භථිකානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උපාජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති: පච්ඡම්භථිකානං පුරිසානං උපාජ්ඣන්තානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භථිකානං තෙසං තත් ජීවිතින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ඣති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උපාජ්ඣති.

යස්ස යත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් සොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති: කාමාවචරා චචන්තානං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජ්ඣන්තානං, රූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡම්භථිකානං, අසංකෘතානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බධස්සන්ති තෙසං චචන්තානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උපාජ්ඣති, සොමනසසින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් සොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති: පච්ඡම්භථිකානං පුරිසානං උපපජ්ඣන්තානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බධස්සන්ති තෙසං උපාජ්ඣන්තානං තෙසං තත් සොමනසසින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බන්තානං, රූපාවචරෙ පච්ඡම්භථිකානං, අසංකෘතානං, අරූපානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බධස්සන්ති තෙසං චචන්තානං තෙසං තත් සොමනසසින්ද්‍රියඤ්ච න උපපජ්ඣති, පුරිසින්ද්‍රියඤ්ච න උපාජ්ඣති.

1. කාමාවචරා චචන්තානං පුරිසානං — P.T.S.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික ස්ත්‍රී වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

265. යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙක් වූක වනුවනට ද පිරිමනි නො වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, ජීවිකිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිකිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි වූක වනුවනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වූක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනාවුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙතුවනට ද රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට ද අරූපයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් වූක වන ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදී.

යසං යත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී තස්ස තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපාජනානාං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානාං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඝාසනානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිස්සනති තෙසං වචනානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජනී, උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාර්ඝ්සනී.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී තස්ස තත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී'ති: පච්ඡිමභවීකානං පුරිසානං උපපජනානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිස්සනති තෙසං උපපජනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී, නො ච තෙසං තත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඝාසනානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිස්සනති තෙසං වචනානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාර්ඝ්සනී, පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජනී.

යසං යත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී තස්ස තත් සඤ්ඤිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපපජනානං, රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඝාසනානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජනී, සඤ්ඤිද්දියංඤ්ඤා න උපාර්ඝ්සනී.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී තස්ස තත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී'ති: පච්ඡිමභවීකානං පුරිසානං උපාජනානං තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී, නො ච තෙසං තත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඝාසනානං තෙසං තත් සඤ්ඤිද්දියංඤ්ඤා න උපාර්ඝ්සනී, පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජනී.

යසං යත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී තස්ස තත් පඤ්ඤිද්දියං - ථෙ - මනිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී'ති: කාමාවචරා වචනානාං, න පුරිසානං කාමාවචරං උපාජනානං රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියං න උපාජනී, නො ච තෙසං තත් මනිද්දියං න උපාර්ඝ්සනී. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බනානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවීකානං, අසංඝාසනානං තෙසං තත් පුරිසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජනී, මනිද්දියංඤ්ඤා න උපාර්ඝ්සනී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනි-
වෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොම්නසින් පිරිනි-
වෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා-
වුනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් උපදනා ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නොද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් වුත වන ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ. පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පුරිස් වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිනිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙන් වුත වනුවනට ද නො පිරිමනි වැ කාමාවචරයෙහි උපදනාවුනට ද රූපාවචර-
යනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. කාමාවචරයෙහි පිරිනි-
වෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යඤ්චි මනිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති තසස තඤ්ච පුරිසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති'ති: පටිඝමභවිකානං පුරිසානං උපාජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ච මනිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තඤ්ච පුරිසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති. කාමාවචරෙ පරිනිබ්බතානං, රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටිඝමභවිකානං, අසංඝායකානං තෙසං තඤ්ච මනිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති, පුරිසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති.

266. යසස යඤ්චි ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති තසස තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති'ති: චතුරොපාකාරා' පඤ්චොපාකාරා වචනානං, පටිඝෙක විකල්පය භවිතකමයෙ තෙසං තඤ්ච ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති. පටිඝමභවිකානං භවිතකමයෙ, යසස විකල්පය අනන්තරා උපෙක්ඛායමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසති තසස විකල්පය භවිතකමයෙ, අසංඝායකා වචනානං' තෙසං තඤ්ච ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති, සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති.

යසස වා පන යඤ්චි සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති තසස තඤ්ච ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති'ති: පටිඝමභවිකානං උපාදකමයෙ, යසස විකල්පය අනන්තරා උපෙක්ඛායමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසති තසස විකල්පය උපාදකමයෙ, අසංඝායකා උපාජ්ඣනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති, නො ච තෙසං තඤ්ච ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති. පටිඝමභවිකානං භවිතකමයෙ යසස විකල්පය අනන්තරා උපෙක්ඛායමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසති තසස විකල්පය භවිතකමයෙ, අසංඝායකා වචනානං තෙසං තඤ්ච සොමනසිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති, ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති.

යසස යඤ්චි ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති තසස තඤ්ච උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති'ති: චතුරොපාකාරා පඤ්චොපාකාරා වචනානං, පටිඝෙක විකල්පය භවිතකමයෙ තෙසං තඤ්ච ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ච උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති. පටිඝමභවිකානං භවිතකමයෙ, යසස විකල්පය අනන්තරා සොමනසි සමෙය්‍යන පටිඝමභවිකං උපාජ්ඣසති තසස විකල්පය භවිතකමයෙ, අසංඝායකා වචනානං තෙසං තඤ්ච ජිවිතිජ්ඣයං න උපාජ්ඣති, උපෙක්ඛිජ්ඣයං න උපාජ්ඣසති.

1. චතුරොපාකාරා — P.T.S. උපා.

2. චතුරොපාකාරෙ පඤ්චොපාකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසංඝායකා වචනානං — P.T.S.

3. භවිතකමයෙ — P.T.S.

4. චතුරොපාකාරෙ පඤ්චොපාකාරෙ පටිඝමභවිකානං — P.T.S.

5. චතුරොපාකාරෙ පඤ්චොපාකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසංඝායකා වචනානං යසස විකල්පය — P.T.S.

6. චතුරොපාකාරෙ පඤ්චොපාකාරෙ පරිනිබ්බතානං අසංඝායකා වචනානං යසස විකල්පය භවිතකමයෙ — P.T.S. (එවං සබ්බකං).

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමභවික පුරුෂ වැ උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. කාමාවචරයෙහි පිරිතිවෙනුවනට ද රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදී.

266. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුරොකාරයෙන් පඤ්චවොකාර-යෙන් වුන චක්‍රවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයෙන් වුන චක්‍රවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්-පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණ-යෙහි ද අසංඥාත්වයෙන් වුන චක්‍රවනට දැයි ඔවුනට එහි සොම-නස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනෙ යැ යත්: චතුරොකාරයෙන් පඤ්චවොකාර-යෙන් වුන චක්‍රවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සංඛ්‍යා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාත්වයෙන් වුන චක්‍රවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් උපෙකඛිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති තසස තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණේ, යසස චිත්තස්ස අනන්තාරා සොමනස්සසමෙසුග්ගා පච්ඡිමචිත්තං උපාරජ්ඣසති තසස චිත්තස්ස උපාදකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත් උපෙකඛිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තස්ස හධංකඛණේ, යසස චිත්තස්ස අනන්තාරා සොමනස්සසමෙසුග්ගා පච්ඡිමචිත්තං උපාරජ්ඣසති තසස චිත්තස්ස හධංකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් උපෙකඛිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති. ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති.

යසස යත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති තසස තත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති'ති: චතුටොකාරා පඤ්චොපාකාරා විවන්තානං, පච්ඡිමචිත්තස්ස හධංකඛණේ තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති. පච්ඡිමචිත්තස්ස හධංකඛණේ අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති තසස තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තස්ස හධංකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් සභ්බිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති, ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති.

යසස යත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති තසස තත් පඤ්ඤාඤ්ඤාං - පෙ - මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති'ති: චතුටොකාරා පඤ්චොපාකාරා විවන්තානං, පච්ඡිමචිත්තස්ස හධංකඛණේ තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති. පච්ඡිමචිත්තස්ස හධංකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති තසස තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තස්ස උපාදකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තං උපපජ්ජන්තානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තස්ස හධංකඛණේ, අසඤ්ඤාසන්තා විවන්තානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤාං න උපාරජ්ඣසති, ජීවිතිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති.

යළි යමක්භට යම් කැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්තීය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මතස්සා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම චිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය නූපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මතස්සා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඒ චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද නූපදනෙ යැ. ජීවිතිත්තීය ද නූපදී.

යමක්භට යම් කැනෙකැ ජීවිතිත්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීය නූපදනෙ යැ යත්: චතුර්වාකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් වුන වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය නූපදීයි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය ද නූපදීයි, සද්ධිත්තීය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්තීය නූපදී යැ යත්: පශ්චිම චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය නො ද නූපදී. පශ්චිමචිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්තීය ද නූපදී.

යමක්භට යම් කැනෙකැ ජීවිතිත්තීය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තීය ... මනිත්තීය නූපදනෙ යැ යත්: චතුර්වාකාරයෙන් පඤ්චවොකාරයෙන් වුන වනුවනට ද ප්‍රවෘත්තියෙහි චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය නූපදීයි, ඔවුනට එහි මනිත්තීය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමචිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය ද නූපදීයි, මනිත්තීය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් කැනෙකැ මනිත්තීය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්තීය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමචිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙහි උපදනාවුනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්තීය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තීය නො ද නූපදී. පශ්චිම චිත්තයාගේ භවගක්ෂණයෙහි ද අසංඥාසත්වයෙන් වුන වනුවනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්තීය ද නූපදනෙ යැ, ජීවිතිත්තීය ද නූපදී.

267. යසස යත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති තසස තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣසීති¹ති : සබ්බෙසං වීක්ඛාසස හධාකඛණේ, සොමනසස විපායුත්තවීක්ඛාසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති, නො ටි තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣසීති. සොමනසස සමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ඛාසස හධාකඛණේ, උපෙක්ඛාසමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ඛාසමධර්මිනං, යසස වීක්ඛාසස අනානාරා සොමනසසසමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ඛාසස උපාජ්ඣසීති තසස වීක්ඛාසස හධාකඛණේ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති.

යසස වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣසීති තසස තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති²ති : සොමනසස සමෙයුත්ත-පච්ඡිමවීක්ඛාසස උපාදකඛණේ යසස වීක්ඛාසස අනානාරා සොමනසසසමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්ඛාසස උපාජ්ඣසීති තසස වීක්ඛාසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපාජ්ඣසීති, නො ටි තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති. සොමනසසසමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ඛාසස හධාකඛණේ උපෙක්ඛාසමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්ඛාසමධර්මිනං යසස වීක්ඛාසස අනානාරා සොමනසසසමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ඛාසස උපාජ්ඣසීති තසස වීක්ඛාසස හධාකඛණේ, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති, සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

යසස යත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති තසස තත් සඤ්ඤිද්දියං - ටෙ - පඤ්ඤිද්දියං - ටෙ - මතිද්දියං න උපාජ්ඣසීති³ති : සබ්බෙසං වීක්ඛාසස හධාකඛණේ, සොමනසස විපායුත්තවීක්ඛාසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති, නො ටි තෙසං තත් මතිද්දියං න උපාජ්ඣසීති. සොමනසසසමෙයුත්ත-පච්ඡිමවීක්ඛාසස හධාකඛණේ, උපෙක්ඛාසමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්ඛාසමධර්මිනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති, මතිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති.

යසස වා පන යත් මතිද්දියං න උපාජ්ඣසීති තසස තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති⁴ති : සොමනසසසමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ඛාසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මතිද්දියං න උපාජ්ඣසීති, නො ටි තෙසං තත් සොමනසසිද්දියං න උපාජ්ඣති. සොමනසසසමෙයුත්ත පච්ඡිමවීක්ඛාසස හධාකඛණේ, උපෙක්ඛාසමෙයුත්තපච්ඡිමවීක්ඛාසමධර්මිනං, අසඤ්ඤසත්තානං තෙසං තත් මතිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣසීති, සොමනසසිද්දියංඤ්ඤා න උපාජ්ඣති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

267. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොම්නසා විප්‍රසුක්තවිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොම්නසා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාසම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තසමඛිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොම්නසා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පවිජිම විත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදි. සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පවිජිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිමවිත්තසමඛිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පවිජිමවිත්තය උපදනෙ නම් ඒ විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදි.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය .. මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොම්නසා විප්‍රසුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. සොම්නසා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්ත සමඛිතට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදි යැ යත්: සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පවිජිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදි. සොමනස්ස සම්ප්‍රසුක්ත පවිජිමවිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිම විත්තසමඛිතට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදි.

268. යහ්න යත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති : සබ්බෙසං වීර්ණස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, උපෙකඛ්ඤාං පායුත්තවීර්ණස්ස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති. උපෙකඛ්ඤාං පායුත්ත - පච්ඡම්බිකාස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, සොමනස්ස පායුත්ත පච්ඡම්බිකාසම්බුද්ධිනං, අසංඝායනානං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං යඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, සඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති.

යහ්න වා පන යත් සඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති තස්ස තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති : උපෙකඛ්ඤාං පායුත්ත පච්ඡම්බිකාස්ස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. උපෙකඛ්ඤාං පායුත්ත පච්ඡම්බිකාස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, සොමනස්ස පායුත්ත - පච්ඡම්බිකාසම්බුද්ධිනං, අසංඝායනානං තෙසං තත් සඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති, උපෙකඛ්ඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති.

යහ්න යත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤායඤ්ඤාං - පෙ - මනිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති : සබ්බෙසං වීර්ණස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, උපෙකඛ්ඤාං පායුත්තවීර්ණස්ස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති. උපෙකඛ්ඤාං පායුත්ත පච්ඡම්බිකාස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, සොමනස්ස පායුත්ත පච්ඡම්බිකාසම්බුද්ධිනං, අසංඝායනානං තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, මනිඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති.

යහ්න වා පන යත් මනිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති තස්ස තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති : උපෙකඛ්ඤාං පායුත්ත පච්ඡම්බිකාස්ස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං තත් මනිඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති, නො ච තෙසං තත් උපෙකඛ්ඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති. උපෙකඛ්ඤාං පායුත්ත පච්ඡම්බිකාස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, සොමනස්ස පායුත්ත - පච්ඡම්බිකාසම්බුද්ධිනං, අසංඝායනානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති, උපෙකඛ්ඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති.

269. යහ්න යත් සඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති : සබ්බෙසං වීර්ණස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, සඤ්ඤාං පායුත්තවීර්ණස්ස උපාදකඛ්ඤාං තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති. පච්ඡම්බිකාස්ස හබ්බකඛ්ඤාං, අසංඝායනානං තෙසං තත් සඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣති, පඤ්ඤායඤ්ඤායඤ්ඤාං න උපාජ්ඣත්තිති.

268. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමඬිහිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදියි, සද්ධිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය විත්තයාගේ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමඬිහිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය ... මනිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද උපෙක්ෂාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්ත සමඬිහිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදියි, මනිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්දිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නූපදී යැ යත්: උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනිත්දිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්දිය නො ද නූපදී. උපෙක්ෂාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමවිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිම විත්තසමඬිහිනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්දිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්දිය ද නූපදී.

269. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්දිය නූපදී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්දිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට විත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රයුක්ත විත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය නූපදියි, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්දිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමවිත්තයාගේ හඬගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්දිය ද නූපදියි, පඤ්ඤිත්දිය ද නූපදනෙ යැ.

යසස වා පන යත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති තසස තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති, සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති.

යසස යත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති තසස තත් මනිත්‍වයං ආ උපාරජ්ඣසති'ති: සංඛෙසං චිත්තසස භවකකඛණේ, සද්ධාචිත්තපුත්ත චිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති, මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති තසස තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති, සඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති.

270. යසස යත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති තසස තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති'ති: සංඛෙසං චිත්තසස භවකකඛණේ, සද්ධාචිත්තපුත්ත චිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති, මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති.

යසස වා පන යත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති තසස තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති'ති: පච්ඡිමචිත්තසස උපාදකඛණේ තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති. පච්ඡිමචිත්තසස භවකකඛණේ, අසඤ්ඤිසත්තානං තෙසං තත් මනිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති, පඤ්ඤිත්‍වයං න උපාරජ්ඣති. (පච්චතික පුගලොපායය).

පච්චසන්නානාගතවාරො.

271. යසස චක්ඛුත්‍වයං උපාරජ්ඣති තසස ඤාතිත්‍වයං උපාරජ්ඣසති'ති: පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච අරුපං උපාරජ්ඣති පරිතිබ්බාධිසත්තනති තෙසං චක්ඛුත්‍වයං උපාරජ්ඣති, නො ච තෙසං ඤාතිත්‍වයං උපාරජ්ඣසති. ඉතරෙසං චක්ඛුත්‍වයං න උපාරජ්ඣති, ඤාතිත්‍වයං න උපාරජ්ඣසති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්වය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්වය ද නූපදී.

යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ශ්‍රද්ධාවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ,

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්වය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්වය ද නූපදී.

270. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්වය නූපදී නම් ඔහට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: හැම දෙනාට චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද ඥානවිප්‍රසූක්ත චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ද ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය නූපදියි, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය ද නූපදියි, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්වය නූපදී යැ යත්: පශ්චිමච්චිත්තයාගේ උත්පාදක්ෂණයෙහි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්වය නො ද නූපදී. පශ්චිමච්චිත්තයාගේ හඩගක්ෂණයෙහි ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්වය ද නූපදී. (ප්‍රත්‍යක්ෂ පුද්ගලාචක්‍ෂාය යි.)

ප්‍රත්‍යක්ෂත්තානාගතවාර යි.

271. යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට සොතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික්කයනට ද යම් කෙනෙකුත් අරූපයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙත්තාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, සොතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන සොතින්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියා'ති : ආමනතා.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය තසස සාතින්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තියා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය, නො ච තෙසං සාතින්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තිය, සාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තියති.

යසස වා පන සාතින්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියා'ති : ආමනතා.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය තසස ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තියා පරිනිබ්බාධිස්සනති, යෙ ව පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සනා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය, නො ච තෙසං ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තිය, ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තියති.

යසස වා පන ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියා'ති : ආමනතා.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය තසස පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපත්තියා පරිනිබ්බාධිස්සනති, යා ව ඉන්ද්‍රියො එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙස්සනා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය, නො ච තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තිය, පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තියති.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියා'ති : ආමනතා.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තිය, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තියති.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තියති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තියා'ති : ආමනතා.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය තසස සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපත්තියති'ති : පච්ඡම්භවිකානං, යෙ ව උපෙක්ඛාය උපපත්තියා පරිනිබ්බාධිස්සනති තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තිය, නො ච තෙසං සොමනස්සින්ද්‍රියං උපපත්තියති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තිය, සොමනස්සින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තියති.

යළි යමක්හට සොකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද තවද යම් කෙනෙක් අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද තවද යම් කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉස්සීන්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, ඉස්සීන්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට ඉස්සීන්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පූරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධි භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පූරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, පූරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට පූරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිකින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට ජීවිකින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට වක්ඛන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යසස වා පන යොමනසන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣ තසස උපෙකන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව යොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣ, නො ව තෙසං උපෙකන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣ, උපෙකන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වා පන උපෙකන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣ තසස සඤ්ඤන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤන්ද්‍රියං - පෙ - මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣ, නො ව තෙසං මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං වක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣ, මනින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වා පන මනින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස වක්ඛන්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති ආමනානා.

272. යසස ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣ තසස ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිසසනති, යෙ ව පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසාපා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣ, නො ව තෙසං ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං ඝාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣ, ඉත්ථන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වා පන ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසස ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣ තසස පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාදිසසනති, යා ව ඉත්ථොපා එතෙතෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දෙසසාපා පරිනිබ්බාදිසසනති තෙසං ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣ, නො ව තෙසං පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං ඝාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣ, පුරිසින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යසස වා පන පුරිසින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති තසස ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣා'ති : ආමනානා.

යසස ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣ තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඝාතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣ, නො ව තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං ඝාතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣ, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපජ්ඣති.

යළි යමක්භව සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව චක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය ... පඤ්ඤාත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට චක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

272. යමක්භව ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ඉසීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, ඉසීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව ඉසීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පූරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් යම් ද ස්ත්‍රී කෙනෙක් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පූරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපන. පූරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව පූරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ඝානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ඝානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඝානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට ඝානින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති : ආමනතා.

යසස සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස යොමනසස්සන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව උපෙකඛාය උපපඤ්ඤාති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති, නො ව තෙසං යොමනසස්සන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං සානිත්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති, යොමනසස්සන්ද්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති.

යසස වා පන යොමනසස්සන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති : ආමනතා.

යසස සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස උපෙකඛන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව යොමනසසන උපපඤ්ඤාති පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති, නො ව තෙසං උපෙකඛන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං සානිත්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති, උපෙකඛන්ද්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති.

යසස වා පන උපෙකඛන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති : ආමනතා.

යසස සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං මනිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති, නො ව තෙසං මනිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං සානිත්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති, මනිත්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති.

යසස වා පන මනිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස සානිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති : ආමනතා.

273. යසස ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස පුරිසිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ව රූපාවචරං අරූපාවචරං උපපඤ්ඤාති පරිනිබ්බාධිසසනාති යා ව ඉත්ථන්ද්‍රියං එතෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසනා පරිනිබ්බාධිසසනාති තෙසං ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති, නො ව තෙසං පුරිසිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං ඉත්ථන්ද්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති, පුරිසිත්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති.

යසස වා පන පුරිසිත්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති : ආමනතා.

යසස ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති තසස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉත්ථන්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති, නො ව තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපඤ්ඤාති. ඉතරෙසං ඉත්ථන්ද්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤච උපපඤ්ඤාති.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් උපෙක්ඛා-යෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට සානින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්තින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්තින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ, සෙසුවනට සානින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට සානින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්තින්ද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට සානින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට සානින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සානින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

273. යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප ප්‍රතිසන්ධිභවයක් ආත්මා පිරිනි-වෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ඉඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශෙෂයනට ඉඤ්ඤිත්තින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනායං.

යසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපත්තං පරිනිබ්බාදිත්තන්ති තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, සොමනස්සන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනායං.

යසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තං පරිනිබ්බාදිත්තන්ති තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනායං.

යසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස සඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - පඤ්ඤාන්ද්‍රියං - පෙ - මනීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං මනීන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං ඉතීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, මනීන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන මනීන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස ඉතීන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනායං.

274. යසං පුරිසන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං තෙසං පුරිසන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං පුරිසන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන ජීවිතින්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස පුරිසන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනායං.

යසං පුරිසන්ද්‍රියං උපපත්තං තස්ස සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තංති : පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උපපත්තං පරිනිබ්බාදිත්තන්ති තෙසං පුරිසන්ද්‍රියං උපපත්තං, නො ච තෙසං සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තංති. ඉතරෙසං පුරිසන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තං, සොමනස්සන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපපත්තංති.

යසං වා පන සොමනස්සන්ද්‍රියං උපපත්තංති තස්ස පුරිසන්ද්‍රියං උපපත්තංති : ආමනායං.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉස්සින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට ඉස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඉස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉස්සින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉස්සින්ද්‍රිය උපන යත්. එසේ යැ.

යමක්හට ඉස්සින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සද්ධින්ද්‍රිය...පඤ්ඤින්ද්‍රිය ...මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට ඉස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසුවනට ඉස්සින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට ඉස්සින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

274. යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ අවශ්‍යයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට ජීවිතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට පුරිසින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ඝායෙන් ඉපැද පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශ්‍යයනට පුරිසින්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පුරිසින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යස්ස පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා නස්ස උපෙකම්භිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති¹ : පච්ඡම්භවිකානං, යෙ ව සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං උපෙකම්භිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, උපෙකම්භිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති,

යස්ස වා පන උපෙකම්භිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති නස්ස පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති² : ආමනනා.

යස්ස පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා නස්ස සඤ්ඤිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති³ : පච්ඡම්භවිකානං තෙසං පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං සඤ්ඤිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, සඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යස්ස වා පන සඤ්ඤිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති නස්ස පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති⁴ : ආමනනා.

යස්ස පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා නස්ස පඤ්ඤිත්ථියං - පෙ - මනිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති⁵ : පච්ඡම්භවිකානං තෙසං පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං මනිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං පුරිසිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, මනිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යස්ස වා පන මනිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති නස්ස පුරිසිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති⁶ : ආමනනා.

275. යස්ස ජීවිතිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා නස්ස සොමනස්සිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති⁷ : පච්ඡම්භවිකානං තෙසං විනාස්ස ආනාහාරා උපෙකම්භසම්ප්පාදන - පච්ඡම්භවිකානං උපාය්ඤ්ඤාති තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං සොමනස්සිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං ජීවිතිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, සොමනස්සිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යස්ස වා පන සොමනස්සිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති නස්ස ජීවිතිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති⁸ : ආමනනා.

යස්ස ජීවිතිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා නස්ස උපෙකම්භිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති⁹ : පච්ඡම්භවිකානං තෙසං විනාස්ස ආනාහාරා සොමනස්සසම්ප්පාදන පච්ඡම්භවිකානං උපාය්ඤ්ඤාති¹⁰ තෙසං ජීවිතිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං උපෙකම්භිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං ජීවිතිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, උපෙකම්භිත්ථියංඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති,

යස්ස වා පන උපෙකම්භිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති නස්ස ජීවිතිත්ථියං උපාය්ඤ්ඤාති¹¹ : ආමනනා.

1. යෙ ව සොමනස්සෙන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බායිස්සන්ති - P.T.S.

යමක්භට පුරිසිත්දිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්ද්‍රාහු නම් ඔවුනට ද පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසිත්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට පුරිසිත්දිය උපනි නම් ඔහට සද්ධිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට සද්ධිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට පුරිසිත්දිය ද උපන, සද්ධිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සද්ධිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට පුරිසිත්දිය උපනි නම් ඔහට පඤ්ඤිත්දිය... මනිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට පුරිසිත්දිය උපන, ඔවුනට මනිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසුවනට පුරිසිත්දිය ද උපන, මනිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට මනිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට පුරිසිත්දිය උපන යත්: එසේ යි.

257. යමක්භට ජීවිතිත්දිය උපනි නම් ඔහට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සම්භිග්ගිනට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතිත්දිය උපන, ඔවුනට සොමනස්සිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතිත්දිය ද උපන, සොමනස්සිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට සොමනස්සිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භට ජීවිතිත්දිය උපනි නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සම්භිග්ගිනට ද යම් සිතකට අනතුරු වූ සොමනසාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද ජීවිතිත්දිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්දිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතිත්දිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්දිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට උපෙක්ඛිත්දිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතිත්දිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව ජීවිතින්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය...මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

276. යමක්භව සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිතට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සෞර්මන්‍යාභ්‍රමුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය...මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සොමනස්සිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ. යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට සොමනස්සිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

277. යමක්භව උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට සද්ධිත්ද්‍රිය... පඤ්ඤිත්ද්‍රිය...මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛිති වූ ඔවුනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යි.

278. යමක්භව සද්ධිත්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට පඤ්ඤිත්ද්‍රිය... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛිති වූ ඔවුනට සද්ධිත්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. අවශෙෂයනට සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන මනිජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං සඤ්ඤිජ්‍යං උපපජ්ඣාති: ආමනතා.

279. යසං පඤ්ඤිජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං මනිජ්‍යං උපපජ්ඣති: පච්ඡිමච්ඡිකාමච්ඡිකාං තෙසං පඤ්ඤිජ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං මනිජ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං පඤ්ඤිජ්‍යං උපපජ්ඣති, මනිජ්‍යං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන මනිජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං පඤ්ඤිජ්‍යං උපපජ්ඣාති: ආමනතා. (අනුලොම පුග්ගල).

280-288. යසං චක්ඛුජ්‍යං - පෙ - (අනුලොම ඔකාස).

289. යසං යසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං¹ තසං සොතිජ්‍යං උපපජ්ඣති: පඤ්ඤිකාමර පච්ඡිමච්ඡිකාං තෙසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසං සොතිජ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං පඤ්ඤිකාමරාං තෙසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති, සොතිජ්‍යං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යසං සොතිජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣාති: ආමනතා.

යසං යසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං තසං ඝාතිජ්‍යං උපපජ්ඣති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමච්ඡිකාං, රූපාවචරාං තෙසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසං ඝාතිජ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං කාමාවචරාං තෙසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති, ඝාතිජ්‍යං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යසං ඝාතිජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣාති: ආමනතා.

යසං යසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං තසං ඉත්තිජ්‍යං උපපජ්ඣති: කාමාවචරෙ පච්ඡිමච්ඡිකාං, රූපාවචරාං යෙ ව² පුරිසා ඵලෙනෙව භාවෙන කතිචි හවෙ දුඤ්ඤා පරිනිබ්බාසිකාං තෙසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තසං ඉත්තිජ්‍යං උපපජ්ඣති. ඉතරෙසං කාමාවචරාං තෙසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣති, ඉත්තිජ්‍යං උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යසං ඉත්තිජ්‍යං උපපජ්ඣති තසං තසං චක්ඛුජ්‍යං උපපජ්ඣාති: ආමනතා.

1. තෙසං - P.T.S.

2. යා ව ඉත්තිකා - P.T.S.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට සද්ධිත්තිය උපන යත්: එසේ යි.

279. යමක්හට පඤ්ඤිත්තිය උපනි නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පශ්චිමවිත්තසමභිති වූ ඔවුනට පඤ්ඤිත්තිය උපන, ඔවුනට මනින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. අවශ්‍යෙකයනට පඤ්ඤිත්තිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තිය උපන යත්: එසේ යි. (අනුලොම සුද්ධල යි.)

280-288. යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය ... (අනුලොමාවකාශ යි.)

289. යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සොතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඝාතින්ද්‍රිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද, රූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඝාතින්ද්‍රිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ඝාතින්ද්‍රිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතින්ද්‍රිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්තිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද, රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප (ප්‍රතිසන්ධි) නවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්තිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤිත්තිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්තිය උපදන නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යසස යනු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා නසස නසු පුරිසින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති'ති : කාමාවචරෙ පවිසිමහවිකානං, රුපාවචරානං. යා ව ඉන්ද්‍රියො¹ එතෙනෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසන්දා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං තසු පුරිසින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු වක්කුන්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, පුරිසින්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යසස වා පන යනු පුරිසින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති නසස නසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති : ආමනා.

යසස යනු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා නසස නසු ජීවිතින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති'ති : පඤ්ඤාචොකාරෙ පවිසිමහවිකානං තෙසං තසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං තසු ජීවිතින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං පඤ්ඤාචොකාරානං තෙසං තසු වක්කුන්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, ජීවිතින්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යසස වා පන යනු ජීවිතින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති නසස නසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති : අසඤ්ඤාසන්තානං, අරුපානං තෙසං තසු ජීවිතින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති, නො ව තෙසං තසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා, පඤ්ඤාචොකාරානං තෙසං තසු ජීවිතින්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති, වක්කුන්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා.

යසස යනු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා නසස නසු සොමනසින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති'ති : පඤ්ඤාචොකාරෙ පවිසිමහවිකානං, යෙ ව සවිකුක්කා උපෙකඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං තසු සොමනසින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං පඤ්ඤාචොකාරානං තෙසං තසු වක්කුන්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, සොමනසින්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යසස වා පන යනු සොමනසින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති නසස නසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති : ආමනා,

යසස යනු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා නසස නසු උපෙකඛින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති'ති : පඤ්ඤාචොකාරෙ පවිසිමහවිකානං, යෙ ව සවිකුක්කා සොමනසෙසන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු වක්කුන්දිය. උපාය්ඤ්ඤා, නො ව තෙසං තසු උපෙකඛින්දිය. උපාය්ඤ්ඤාති. ඉතරෙසං පඤ්ඤාචොකාරානං තෙසං තසු වක්කුන්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤා, උපෙකඛින්දියඤ්ඤා උපාය්ඤ්ඤාති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රිභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: අසංඤ්ජත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිම භවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැද පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් උපෙකඛිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනි තස්ස තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : අරුපානං තෙසං තත් උපෙකඛිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනි, නො ච තෙසං තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා. පඤ්චොපාකාරානං තෙසං තත් උපෙකඛිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනි, වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා.

යසං යත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා තස්ස තත් සඤ්ඤාජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : පඤ්ඤාචොපාකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤාජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා. ඉතරෙසං පඤ්ඤාචොපාකාරානං තෙසං තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, සඤ්ඤාජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤාජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා තස්ස තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : අරුපානං තෙසං තත් සඤ්ඤාජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, නො ච තෙසං තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා. පඤ්චොපාකාරානං තෙසං තත් සඤ්ඤාජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා.

යසං යත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා තස්ස තත් පඤ්ඤාජ්ජියං - පෙ - මනිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : පඤ්ඤාචොපාකාරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, නො ච තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා. ඉතරෙසං පඤ්ඤාචොපාකාරානං තෙසං තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, මනිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා.

යසං වා පන මනිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා තස්ස තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : අරුපානං තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, නො ච තෙසං තත් වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා. පඤ්චොපාකාරානං තෙසං තත් මනිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, වක්ඛුජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා.

290. යසං යත් ඝානිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා තස්ස තත් ඉත්තිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච පුරිසා ඵලකතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දූෂණභාවා පරිනිබ්බාධිසංතති තෙසං තත් ඝානිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, නො ච තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඝානිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, ඉත්තිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා.

යසං වා පන යත් ඉත්තිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා තස්ස තත් ඝානිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : අමනසා.

යසං යත් ඝානිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා තස්ස තත් පුරිසිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච ඉත්තිජ්ජියං ඵලකතෙව භාවෙන කතිචි භවෙ දූෂණභාවා පරිනිබ්බාධිසංතති තෙසං තත් ඝානිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, නො ච තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඝානිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා, පුරිසිජ්ජියං උපාර්ඝ්ඝනා.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්ච වොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමහවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තීය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තීය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපති.

යමක්භව යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පඤ්ඤාන්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමහවික වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය උපන යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද උපන. පඤ්ච වොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද උපති.

290. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමහවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤාන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තීය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමහවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තීය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, පුරිසිත්තීය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස පුරිසිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති'ති : ආමනා.

යසස යසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති'ති : කාමාවචරෙ පටිජ්ඣෙව්කානං තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති, ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති'ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු ජීවිතිද්දියං උපපජ්ජන්ති, සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යසස යසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තසු සොමනස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති'ති : කාමාවචරෙ පටිජ්ඣෙව්කානං, යෙ ච සසානකා' උපෙක්ඛාය උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සොමනස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති, සොමනස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යසු සොමනස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති'ති : රූපාවචරානං තෙසං තසු සොමනස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු සොමනස්සිද්දියං උපපජ්ජන්ති, සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යසස යසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තසු උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති'ති : කාමාවචරෙ පටිජ්ඣෙව්කානං, යෙ ච සසානකා' සොමනසෙසන උපපජ්ජන්ති පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති, උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යසස වා පන යසු උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති තස්ස තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති'ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තසු උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තසු සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති. කාමාවචරානං තෙසං තසු උපෙක්ඛිද්දියං උපපජ්ජන්ති, සානිද්දියං උපපජ්ජන්ති.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, ජීවීතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ජීවීතින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද ඔවුනට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවීතින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපනි.

යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙතෙකුත් සසානක වැ උපෙක්ඛ්‍යායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපනි.

යම්ක්භව යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙතෙක් සසානක වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යම්ක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය උපන යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තීන්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද උපන.

යස්ස යත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, සඤ්ඤායං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් සඤ්ඤායං උපායීත්තං තස්ස තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං. කාමාවචරානං තෙසං තත් සඤ්ඤායං උපායීත්තං, සානිත්‍යයං උපායීත්තං.

යස්ස යත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් පඤ්ඤායං - පෙ - මනිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං, මනිත්‍යයං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් සානිත්‍යයං උපායීත්තං. කාමාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍යයං උපායීත්තං, සානිත්‍යයං උපායීත්තං.

291. යස්ස යත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්තියො ඵලෙනෙව භාවෙන කතිථි භවෙ දසෙසානා පරිනිබ්බාසිත්තානි තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං.

යස්ස වා පන යත් පුරිසිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : ආමනා.

යස්ස යත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං තස්ස තත් ජිවිතිත්‍යයං උපායීත්තං'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, නො ච තෙසං තත් ජිවිතිත්‍යයං උපායීත්තං. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඉත්තිත්‍යයං උපායීත්තං, ජිවිතිත්‍යයං උපායීත්තං.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සානිත්විය උපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය ද උපන, සද්ධිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සද්ධිත්විය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්විය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්විය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්විය ද උපදනෙ යැ සානිත්විය ද උපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ සානිත්විය උපති නම් ඔහට එහි පශ්චිත්විය ... මනිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සානිත්විය ද උපන, මනිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්විය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සානිත්විය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්විය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානිත්විය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්විය ද උපදනෙ යැ, සානිත්විය ද උපන.

291. යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්විය උපති නම් ඔහට එහි පුරිසිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය උපන, ඔවුනට එහි පුරිසිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය ද උපන, පුරිසිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්විය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉඤ්ඤිත්විය උපන යත්: එසේ යැ.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉඤ්ඤිත්විය උපති නම් ඔහට එහි ජිවිතිත්විය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය උපන. ඔවුනට එහි ජිවිතිත්විය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉඤ්ඤිත්විය ද උපන, ජිවිතිත්විය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්දිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉසින්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්දිය උපදන යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්දිය ද උපදන යැ, ඉසින්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්දිය උපන නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්දිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්දිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉසින්දිය ද උපන, සොමනස්සින්දිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්දිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉසින්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය උපදන යැ, ඔවුනට එය ඉසින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්දිය ද උපදන යැ, ඉසින්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්දිය උපන නම් ඔහට එහි උපෙක්ෂින්දිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් කෙනෙකුත් සොමනස්සින්දිය ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසින්දිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ෂින්දිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉසින්දිය ද උපන, උපෙක්ෂින්දිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට උපෙක්ෂින්දිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉසින්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ෂින්දිය උපදන යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ෂින්දිය ද උපදන යැ, ඉසින්දිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසින්දිය උපන නම් ඔහට එහි සද්ධින්දිය උපදන යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉසින්දිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධින්දිය නො ද උපදන යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉසින්දිය ද උපන, සද්ධින්දිය ද උපදන යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධින්දිය උපදන නම් ඔහට එහි ඉසින්දිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්දිය උපදන යැ, ඔවුනට එහි ඉසින්දිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධින්දිය ද උපදන යැ, ඉසින්දිය ද උපන.

යස්ස යත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායීත් තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍රියං - ටෙ - මනිත්‍රියං. උපායීත්තී'ති: කාමාවචරෙ පඤ්ඤිමහවිකානං. තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායීත්, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍රියං උපායීත්තී. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්, මනිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්තී.

යස්ස වා පන යත් මනිත්‍රියං උපායීත්තී තස්ස තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායීත්තී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍රියං උපායීත්තී, නො ච තෙසං තත් ඉතීන්ද්‍රියං උපායීත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් මනිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්තී, ඉතීන්ද්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්.

292. යස්ස යත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත් තස්ස තත් ජීවිතිත්‍රියං උපායීත්තී'ති: කාමාවචරෙ පඤ්ඤිමහවිකානං. තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත්, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපායීත්තී. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්, ජීවිතිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්තී.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතිත්‍රියං උපායීත්තී තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත්තී'ති: රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියං උපායීත්තී, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් ජීවිතිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්තී, පුරිසිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්.

යස්ස යත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත් තස්ස තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපායීත්තී'ති: කාමාවචරෙ පඤ්ඤිමහවිකානං, යෙ ච පුරිසා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිත්තී තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත්, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපායීත්තී. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්, සොමනස්සිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්තී.

යස්ස වා පන යත් සොමනස්සිත්‍රියං උපායීත්තී තස්ස තත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත්තී'ති: රූපාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියං උපායීත්තී, නො ච තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත්. කාමාවචරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්තී, පුරිසිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්.

යස්ස යත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත් තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපායීත්තී'ති: කාමාවචරෙ පඤ්ඤිමහවිකානං, යෙ ච පුරිසා සොමනස්සන උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාසිත්තී තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියං උපායීත්, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍රියං උපායීත්තී. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තත් පුරිසිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්, උපෙක්ඛිත්‍රියයඤ්ඤි උපායීත්තී.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය... මනිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය ද උපන, මනිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්තිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්තිය ද උපදනෙ යැ, ඉක්කිත්තිය ද උපන.

292. යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි ජිවිකිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි ජිවිකිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපන, ජිවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ ජිවිකිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ජිවිකිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි ජිවිකිත්තිය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්තිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-යනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපන, සොමනස්සිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සිත්තිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය උපන යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්තිය ද උපදනෙ ය, පුරිසිත්තිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය උපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොමනස්සිත්තියෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද උපදනෙ යැ, සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද උපදනෙ යැ.

යසස වා පන යස උපෙකඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසා'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස උපෙකඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු. කාමාවචරානං තෙසං තස උපෙකඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසනි, පුරිසිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසු.

යසස යස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු තසස තස සභ්බිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු, නො ච තෙසං තස සභ්බිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසු, සභ්බිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසනි.

යසස වා පන යස සභ්බිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසා'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස සභ්බිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු. කාමාවචරානං තෙසං තස සභ්බිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසනි, පුරිසිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසු.

යසස යස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු තසස තස පඤ්ඤිඤියං - පෙ - මනිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි'ති : කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු, නො ච තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි. ඉතරෙසං කාමාවචරානං තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසු, මනිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසනි.

යසස වා පන යස මනිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි තසස තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසා'ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි, නො ච තෙසං තස පුරිසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු. කාමාවචරානං තෙසං තස මනිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසනි, පුරිසිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසු.

293. යසස යස ජීවිතිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු තසස තස සොමනසසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි'ති : පච්ඡිමචිත්තසමධිතං, යසස චිත්තසස අනන්තරා උපෙකඤ්ඤියංඤ පච්ඡිමචිත්තං උපාය්‍යසනි, අසඤ්ඤියකානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු' නො ච තෙසං තස සොමනසසිඤ්ඤියං උපාය්‍යසනි ඉතරෙසං චතුරොක්කාරානං* පඤ්ඤිඤියංඤ චතුරොක්කාරානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසු, සොමනසසිඤ්ඤියංඤ උපාය්‍යසනි.

1. පඤ්ඤිඤියංඤ පච්ඡිමචිත්තසමධිතං අසඤ්ඤියකානං යෙ ච උපෙකඤ්ඤියං උපාය්‍යසු, පරිනිබ්බානිකානං තෙසං තස ජීවිතිඤ්ඤියං උපාය්‍යසු - P.T.S.
2. චතුරොක්කාරානං - P.T.S. දූතං.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍යය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය නො ද උපන, කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය ද උපන, සද්ධිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍යය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍යය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ... මනිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිම භවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ සෙසු කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය ද උපන, මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්‍යය උපන යත්: රූපාවචර වූ අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්‍යය නො ද උපන. කාමාවචර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, පුරිසිත්‍යය ද උපනි.

293. යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමභිග්නට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ උපෙක්ඛාසම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තස උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට ද සි ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්‍යය ද උපන, සොමනස්සිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන සෙසු චතුළොකාර වූ පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිතීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනසා සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් ඔවුනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුළොකාර, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන, සෙසු චතුළොකාර, පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිම චිත්තසමඛිතීනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිතීනට ද අසංඤ්‍යාත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය උපන යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුළොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, ජීවිතින්ද්‍රිය ද උපන.

294. යස්ස යත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති'ති : පච්ඡම්චික්ඛසම්ඛිතං, යස්ස වික්ඛස්ස අනන්තරා සොමනස්ස - සම්පූර්ණ - පච්ඡම්චික්ඛං උප්පජ්ජන්ති තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජති, උපෙක්ඛිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති'ති : සුඛාවාසානං දුතියෙ විනේන චක්ඛමානෙ තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති, ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජන්ති' සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජති.

යස්ස යත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති'ති : පච්ඡම්චික්ඛසම්ඛිතං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජති, සඤ්ඤිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත් සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති'ති : සුඛාවාසානං දුතියෙ විනේන චක්ඛමානෙ තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජන්ති, සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජති.

යස්ස යත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්‍යං - පෙ - මනිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති'ති : පච්ඡම්චික්ඛසම්ඛිතං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති, නො ච තෙසං තත් මනිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජති, මනිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත් මනිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති'ති : සුඛාවාසානං දුතියෙ විනේන චක්ඛමානෙ තෙසං තත් මනිත්‍යං උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සිත්‍යං උප්පජ්ජති. ඉතරෙසං චතුචොකාරානං පඤ්චොකාරානං තෙසං තත් මනිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජන්ති, සොමනස්සිත්‍යංඤ්ඤා උප්පජ්ජති.

294. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමචිත්තසමධිනිතට ද යම් සිතකට දනතුරු වැ සොමනසා සම්ප්‍රසුක්ත පශ්චිමචිත්තය උපදනෙ නම් (තත් සමධිනිතට ද යි) ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : ඉද්ධාවාසයනට දෙවන සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමචිත්තසමධිනි වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය උපනී නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ යත් : පශ්චිමචිත්ත සමධිනි වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන, මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය උපන යත් : ඉද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද උපන. සෙසු චතුරොකාර පඤ්චවොකාර වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද උපදනෙ යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද උපන.

295. යස්ස යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් සඤ්ඤාදියං - පෙ - පඤ්ඤාදියං - පෙ - මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්තිති: පච්ඡිමච්චිකාසමධර්මිනං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති. ඉතරෙසං චතුරොධාකාරානං පඤ්ඤාදියොධාකාරානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්, මනිද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්ති.

යස්ස වා පන යත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත්තිති: සුඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්තිනානං තෙසං තත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං උපාජ්ඣත්. ඉතරෙසං චතුරොධාකාරානං පඤ්ඤාදියොධාකාරානං තෙසං තත් මනිද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්ති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්.

296. යස්ස යත් සඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් පඤ්ඤාදියං - පෙ - මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්තිති: පච්ඡිමච්චිකාසමධර්මිනං තෙසං තත් සඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති. ඉතරෙසං චතුරොධාකාරානං පඤ්ඤාදියොධාකාරානං තෙසං තත් සඤ්ඤාදියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්, මනිද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්ති.

යස්ස වා පන යත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති තස්ස තත් සඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්තිති: සුඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්තිනානං තෙසං තත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්. ඉතරෙසං චතුරොධාකාරානං පඤ්ඤාදියොධාකාරානං තෙසං තත් මනිද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්ති, සඤ්ඤාදියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්.

297. යස්ස යත් පඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත් තස්ස තත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්තිති: පච්ඡිමච්චිකාසමධර්මිනං තෙසං තත් පඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්, නො ච තෙසං තත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති. ඉතරෙසං චතුරොධාකාරානං පඤ්ඤාදියොධාකාරානං තෙසං තත් පඤ්ඤාදියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්, මනිද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්ති.

යස්ස වා පන යත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති තස්ස තත් පඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්තිති: සුඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්තිනානං තෙසං තත් මනිද්‍රියං උපාජ්ඣත්ති, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤාදියං උපාජ්ඣත්. ඉතරෙසං චතුරොධාකාරානං පඤ්ඤාදියොධාකාරානං තෙසං තත් මනිද්‍රියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්ති, පඤ්ඤාදියංඤ්ඤා උපාජ්ඣත්. (අනුලොම සුනනලොකාසං).

298. යස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත් තස්ස සොතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තිති: නත්ති.

යස්ස වා පන සොතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්ති තස්ස චක්ඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තිති: උපාජ්ඣත්.

295. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය ... පඤ්ඤිත්‍යය ... මනිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඬගී වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපන, මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්‍යය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්‍යය ද උපනි.

296. යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ... මනිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඬගී වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය ද උපන, මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්‍යය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍යය උපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්‍යය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, සද්ධිත්‍යය ද උපනි.

297 යමක්භට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්‍යය උපනි නම් ඔහට එහි මනිත්‍යය උපදනෙ යැ යත්: පශ්චිමචිත්තසමඬගී වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය උපන, ඔවුනට එහි මනිත්‍යය නො ද උපදනෙ යැ. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය ද උපන, මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනිත්‍යය උපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්‍යය උපන යත්: ඉද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි මනිත්‍යය උපදනෙ යැ. ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්‍යය නො ද උපන. සෙසු චතුරොක්කාර පඤ්චවොක්කාර වූ ඔවුනට එහි මනිත්‍යය ද උපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්‍යය ද උපනි. (අනුලොම පුද්ගලාවකාශ ඩී).

298. යමක්භට වක්ඛුත්‍යය නූපනි නම් ඔහට යොතිත්‍යය නූපදනෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමක්භට යොතිත්‍යය නූපදනෙ නම් ඔහට වක්ඛුත්‍යය නූපන යත්: උපන.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්ස කසං ඝාතීන්ති. - පෙ - ඉතීන්ති. - පෙ - පුරිසින්ති. න උපායස්සතිති: නත්ති.

යසං වා පන පුරිසින්ති. න උපායස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සතිති: උපායස්ස.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්ස කසං ජීවිතීන්ති. න උපායස්සතිති: නත්ති.

යසං වා පන ජීවිතීන්ති. න උපායස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සතිති: උපායස්ස.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්ස කසං යොමනස්සින්ති. - පෙ - උපෙක්ඛන්ති. න උපායස්සතිති: නත්ති.

යසං වා පන උපෙක්ඛන්ති. න උපායස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සතිති: උපායස්ස.

යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්ස කසං සභීන්ති. - පෙ - පඤ්ඤින්ති. - පෙ - මනින්ති. න උපායස්සතිති: නත්ති.

යසං වා පන මනින්ති. න උපායස්සති කසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සතිති: උපායස්ස.

299-306. යසං¹ ඝාතීන්ති. - පෙ - ඉතීන්ති. - පෙ - පුරිසින්ති. - පෙ - ජීවිතීන්ති. - පෙ - යොමනස්සින්ති. - පෙ - උපෙක්ඛන්ති. - පෙ - සභීන්ති. - පෙ - පඤ්ඤින්ති. න උපායස්ස කසං මනින්ති. න උපායස්සතිති: නත්ති.

යසං වා පන මනින්ති. න උපායස්සති කසං පඤ්ඤින්ති. න උපායස්සතිති: උපායස්ස. (පච්චිනික සුග්ගල).

307-315. යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්ස - පෙ - (පච්චිනික ඔකාස).

316. යසං යසං වක්ඛන්ති. න උපායස්ස කසං තසං සොතින්ති. න උපායස්සතිති: ආමන්ත.

යසං වා පන යසං සොතින්ති. න උපායස්සති කසං තසං වක්ඛන්ති. න උපායස්සතිති: පඤ්ඤාමානාසං පච්චිමභවිකානං තෙසං තසං සොතින්ති. න උපායස්සති, නො ව තෙසං තසං වක්ඛන්ති. න උපායස්ස. සුඤ්ඤාමානං අසඤ්ඤාමානං අරුපානං තෙසං තසං සොතින්ති. න උපායස්සති, වක්ඛන්ති. න උපායස්ස.

1. යසං සොතින්ති - සිමු.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට ඝාතීන්ද්‍රිය ... ඉක්කීන්ද්‍රිය ... පූරිසිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට පූරිසිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට ජීවිතීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට සොමනස්සිත්තද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපන.

යමක්හට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : උපති.

299-306 යමක්හට ඝාතීන්ද්‍රිය ... ඉක්කීන්ද්‍රිය ... පූරිසිත්තද්‍රිය ... ජීවිතීන්ද්‍රිය ... සොමනස්සිත්තද්‍රිය ... උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ... සද්ධිත්තද්‍රිය ... පඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපති නම් ඔහට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : නැත.

යළි යමක්හට මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට පඤ්ඤිත්තද්‍රිය නූපන යත් : උපති. (ප්‍රත්‍යානික පුද්ගල යි.)

307 - 315. යම් තැනෙකැ චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ... (ප්‍රත්‍යානිකා-වකාශ යි.)

316. යමක්හට යම් තැනෙකැ සොකිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සොකිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත් : එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොකිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත් : පඤ්චවොකාරයෙහි පශ්චිමභූමික වූ ඔවුනට එහි සොකිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාචාසයනට ද අසංඤ්ජනවයනට ද අරුපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොකිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යසං යඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච සාතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : ආමනතා.

යසං වා පන යඤ්ච සාතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං, රූපා-වචරානං තෙසං තඤ්ච සාතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඤ්ඤාචාරානං, අසංකල්පනානං, අරූපානං තෙසං තඤ්ච සාතින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යසං යඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : ආමනතා.

යසං වා පන යඤ්ච ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං, රූපා-වචරානං, යෙ ච පුරිසා එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසානාං පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං තඤ්ච ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඤ්ඤාචාරානං, අසංකල්පනානං, අරූපානං තෙසං තඤ්ච ඉන්ද්‍රියන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යසං යඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච පුරිසන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : ආමනතා.

යසං වා පන යඤ්ච පුරිසන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : කාමාවචරෙ පටික්ඛමභවීකානං, රූපා-වචරානං, යා ච ඉන්ද්‍රියො එතෙතෙව භාවෙන කතිවි භවෙ දසෙසානාං පරිනිබ්බාධිසංනති තෙසං තඤ්ච පුරිසන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඤ්ඤාචාරානං, අසංකල්පනානං, අරූපානං තෙසං තඤ්ච පුරිසන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යසං යඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : අසංකල්පනානං, අරූපානං තෙසං තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඤ්ඤාචාරානං, අරූපෙ පටික්ඛමභවීකානං තෙසං තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති, ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති'ති : පෘඤ්චොකාසෙ පටික්ඛමභවීකානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තඤ්ච චක්ඛන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඤ්ඤාචාරානං, අරූපෙ පටික්ඛමභවීකානං තෙසං තඤ්ච ජීවිතින්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති, චක්ඛන්ද්‍රියංඤ්ච න උපපජ්ඣති.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සාතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයගට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සාතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයගට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් එහි සුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද රූපාවචරයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සුරිසිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයගට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සුරිසිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ වක්ඛන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ, ඉද්ධාවාසයගට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චමාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයගට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට දැයි ඔවුනට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපන.

යස්ස යත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සොමනසසිත්තියං
න උපපජ්ඣතිති : අමනනා.

යස්ස වා පන යත් සොමනසසිත්තියං න උපපජ්ඣති තස්ස
තත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති : පඤ්චොකාමරෙ පච්ඡිමභවිකානං
යෙ ව සවක්ඛුකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣති පරිනිබ්බායිස්සන්ති තෙසං
තත් සොමනසසිත්තියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත්
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛවාසානං, අසඤ්ඤාසන්නානං, අරූපානං
තෙසං තත් සොමනසසිත්තියං න උපපජ්ඣති, වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්තියං
න උපපජ්ඣතිති : අරූපානං තෙසං තත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න
උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්තියං න උපපජ්ඣති.
සුඛවාසානං අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තත්
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිත්තියං න උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් උපෙක්ඛිත්තියං න උපපජ්ඣති තස්ස
තත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති : පඤ්චොකාමරෙ පච්ඡිමභවිකානං
යෙ ව සවක්ඛුකා සොමනසෙත්තං උපපජ්ඣති පරිනිබ්බායිස්සන්ති
තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්තියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත්
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛවාසානං අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං,
අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්තියං න උපපජ්ඣති,
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සඤ්ඤිත්තියං න
උපපජ්ඣතිති : අරූපානං තෙසං තත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති,
නො ව තෙසං තත් සඤ්ඤිත්තියං න උපපජ්ඣති. සුඛවාසානං,
අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තත් වක්ඛුන්ද්‍රියං
න උපපජ්ඣති, සඤ්ඤිත්තියං න උපපජ්ඣති.

යස්ස වා පන යත් සඤ්ඤිත්තියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත්
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣතිති : පඤ්චොකාමරෙ පච්ඡිමභවිකානං
තෙසං තත් සඤ්ඤිත්තියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත්
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති. සුඛවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං,
අසඤ්ඤාසන්නානං තෙසං තත් සඤ්ඤිත්තියං න උපපජ්ඣති,
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති.

යස්ස යත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිත්තියං
-ප- මනිත්තියං න උපපජ්ඣතිති : අරූපානං තෙසං තත්
වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, නො ව තෙසං තත් මනිත්තියං න උපප-
ජ්ඣති. සුඛවාසානං, අරූපෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසඤ්ඤාසන්නානං
තෙසං තත් වක්ඛුන්ද්‍රියං න උපපජ්ඣති, මනිත්තියං න උපප-
ජ්ඣති.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ උපෙක්ඝායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවික යනට ද යම් කෙනෙකුත් ඇස් ඇති වැ සොමනස්සින්ද්‍රිය පිරිනිවෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවෙවාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි පඤ්ඤින්ද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: අරූප වූ ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. ශුද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි වක්ඛුන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් මනිඤ්ඤං න උපපත්තියති තස්ස තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති: පඤ්ඤාචාරාධරෙ පටික්ඛමහරීකානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤං න උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. සුඛාචාරානං, අරුපෙ පටික්ඛමහරීකානං, අසංකප්පකානං තෙසං තත් මනිඤ්ඤං න උපපත්තියති, වක්ඛන්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

317. යසං යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තස්ස තත් ඉන්ද්‍රියං න උපපත්තියති: අමනසා.

යසං වා පන යත් ඉන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තස්ස තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. කාමාවචරෙ පටික්ඛමහරීකානං, යෙ ච පුරිසා එතෙතොච භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසංගති තෙසං තත් ඉන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ඉන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

යසං යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තස්ස තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති: අමනසා.

යසං වා පන යත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති තස්ස තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති: කාමාවචරෙ පටික්ඛමහරීකානං, යා ච ඉන්ද්‍රියෙ එතෙතොච භාවෙන කතිචි භවෙ දසෙසකා පරිනිබ්බාධිසංගති තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් පුරිසින්ද්‍රියං න උපපත්තියති, ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

යසං යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තස්ස තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති: රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛමහරීකානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

යසං වා පන යත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තස්ස තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති: කාමාවචරෙ පටික්ඛමහරීකානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, නො ච තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පටික්ඛමහරීකානං තෙසං තත් ජීවිතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

යසං යත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති තස්ස තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපත්තියති: රූපාවචරානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති. නො ච තෙසං තත් සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපත්තියති. රූපාවචරෙ පටික්ඛමහරීකානං, අසංකප්පකානං අරූපානං තෙසං තත් ඝාතීන්ද්‍රියං න උපපත්තියති, සොමනස්සින්ද්‍රියං න උපපත්තියති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නූපන යත්: පඤ්චවේදාකාරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නූපන. ඉද්ධාවාසයනට ද අරූපයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්ජන්තයනට ද සි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නූපනි.

317. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් තෙල පුරුෂභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි ඉසීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රීභාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද සි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිකීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකීන්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඤ්ජන්තයනට ද අරූපයනට ද සි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යසං වා පන යත් සොමනස්සිද්ධියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති; කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච සසානකා උපෙක්ඛාය උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් සොමනස්සිද්ධියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකෘ- සන්නානං, අරූපානං තෙසං තත් සොමනස්සිද්ධියං න උපප- ජ්ඣති, සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති.

යසං යත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣති; රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකෘ- සන්නානං තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති, උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣති.

යසං වා පන යත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති; කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං යෙ ච සසානකා සොමනස්සෙත උපපජ්ඣා පරිනිබ්බාධිස්සන්ති තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකෘසන්නානං තෙසං තත් උපෙක්ඛිද්දියං න උපපජ්ඣති, සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති.

යසං යත් සංඛිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සංඛිද්දියං න උපපජ්ඣති; රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සංඛිද්දියං න උප- පජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකෘසන්නානං තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති, සංඛිද්දියං න උප- පජ්ඣති.

යසං වා පන යත් සංඛිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති; කාමාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් සංඛිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකෘ- සන්නානං තෙසං තත් සංඛිද්දියං න උපපජ්ඣති, සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති.

යසං යත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති තස්ස තත් පඤ්ඤිද්දියං -පෙ- මනිද්දියං න උපපජ්ඣති; රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති, නො ච තෙසං තත් මනිද්දියං න උපපජ්ඣති. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකෘ- සන්නානං තෙසං තත් සාතිද්දියං න උපපජ්ඣති, මනිද්දියං න උපපජ්ඣති.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද කෙනෙක් සඝානක වැ උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනි-
වෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචර-
යනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-
යනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපනා උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික-
යනට ද යම් කෙනෙක් සඝානක වැ සොමනස්සින් ඉපැදූ පිරිනි-
වෙන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය නූපදනෙ
යැ ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචර-
යෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි
උපෙක්ඛිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි
ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ.
රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්ව-
යනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, සද්ධිත්තද්‍රිය ද
නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට
එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට
එහි සද්ධිත්තද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නො ද
නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥ-
සත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි සද්ධිත්තද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඝාතීන්ද්‍රිය ද
නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තද්‍රිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර, අරූපාවචර වූ
ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද
නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද
අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඝාතීන්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද
නූපදනෙ යැ.

යස්ස වා පන යත් මනිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් සාතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති : කාමාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් මනිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් සාතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති. රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකප්පකානං තෙසං තත් මනිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, සාතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

318. යස්ස යත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති : ආමනනා.

යස්ස වා පන යත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති : කාමාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යා ච ඉත්තියො එතෙනෙව භාවෙන කතිචි හෙව අසංකප්පකානං පරිනිබ්බාදිසංකප්පකානං තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති. රූපාවච්චරානං අරූපාවච්චරානං තෙසං තත් පුරිසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස යත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති : රූපාවච්චරානං අරූපාවච්චරානං තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති : කාමාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති. රූපාවච්චරෙ අරූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං තෙසං තත් ජීවිතිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස යත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් සොමනසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති : රූපාවච්චරානං තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් සොමනසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති. රූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකප්පකානං, අරූපානං තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, සොමනසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

යස්ස වා පන යත් සොමනසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති තස්ස තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති : කාමාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං, යෙ ච උපෙක්ඛාය උප්පජ්ජන්ති පරිනිබ්බාදිසංකප්පකානං තෙසං තත් සොමනසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, නො ච තෙසං තත් ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති. රූපාවච්චරෙ පච්ඡිමභවිකානං, අසංකප්පකානං, අරූපානං තෙසං තත් සොමනසිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති, ඉත්තිජ්ජියං න උප්පජ්ජන්ති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සානින්ද්‍රිය නූපන යන්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සානින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද යි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, සානින්ද්‍රිය ද නූපනි.

318. යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යන්: එසේ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යන්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ස්ත්‍රී කෙනෙකුත් තෙල ස්ත්‍රී භාවයෙන් මැ කිහිප භවයක් දක්වා පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට ද යි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යන්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යන්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිකින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ ඉක්කන්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යන්: රූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නූපන යන්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් උපෙක්ෂායෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කන්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට ද යි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, ඉක්කන්ද්‍රිය ද නූපන.

යසස යසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තසස තසු උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං ති : රූපාවචරානං, අරූපාවචරානං තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තසු පෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං.

යසස වා පන යසු උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තසස තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං ති : කාමාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං යෙ ච යොග්‍යතෙසසන උපපජ්ඣා පටිතිබ්බාධිසසනති තෙසං තසු උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තසු උපෙකඛන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං.

යසස යසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තසස තසු සඤ්ඤා-පෙ- පඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තසු මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං.

යසස වා පන යසු මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තසස තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං ති : කාමාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං තෙසං තසු මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තසු ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං, අසංකල්පකානං තෙසං තසු මනින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, ඉසීන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං.

319. යසස යසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තසස තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං ති : රූපාවචරානං අරූපාවචරානං තෙසං තසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං තෙසං තසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං.

යසස වා පන යසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං තසස තසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං ති : කාමාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං තෙසං තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, නො ච තෙසං තසු පුරිසන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං. රූපාවචරෙ අරූපාවචරෙ පච්ඡම්භවීකානං තෙසං තසු ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං, පුරිසන්ද්‍රියං න උපාජ්ඣත්තං.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්තිය නුපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචරයනට ද අරූපාවචරයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නුපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නුපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය ද නුපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්තිය නුපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් කෙනෙකුත් සොම්නසින් ඉපදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නො ද නුපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද නුපදනෙ යැ, ඉක්කිත්තිය ද නුපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ ඉක්කිත්තිය නුපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනිත්තිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නුපන, ඔවුනට එහි මනිත්තිය නො ද නුපදනෙ යැ. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය ද නුපන, මනිත්තිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනිත්තිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි ඉක්කිත්තිය නුපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනිත්තිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි ඉක්කිත්තිය නො ද නුපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥයත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනිත්තිය ද නුපදනෙ යැ, ඉක්කිත්තිය ද නුපන.

319. යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසිත්තිය නුපති නම් ඔහට එහි ජීවිතිත්තිය නුපදනෙ යැ යත්: රූපාවචර අරූපාවචර වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නුපන, ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තිය නො ද නුපදනෙ යැ, රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය ද නුපන, ජීවිතිත්තිය ද නුපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ ජීවිතිත්තිය නුපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසිත්තිය නුපන යත්: කාමාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තිය නුපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසිත්තිය නො ද නුපන. රූපාවචරයෙහි අරූපාවචරයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි ජීවිතිත්තිය ද නුපදනෙ යැ, පුරිසිත්තිය ද නුපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවච්ඡ වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් පුරුෂ කෙනෙකුත් උපෙක්ඛයෙන් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට ද අරූපයනට දැයි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවච්ඡ අරූපාවච්ඡ වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද යම් ද පුරුෂ කෙනෙක් සොම්නසින් ඉපැදූ පිරිනිවේන්නාහු නම් ඔවුනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භව යම් තැනෙකැ පුරිසින්ද්‍රිය නූපනි නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ යත්: රූපාවච්ඡ අරූපාවච්ඡ වූ ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනෙ යැ. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්භව යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නූපන යත්: කාමාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවික වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පුරිසින්ද්‍රිය නො ද නූපන. රූපාවච්ඡයෙහි අරූපාවච්ඡයෙහි පශ්චිමභවිකයනට ද අසංඥසත්වයනට දැයි ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනෙ යැ, පුරිසින්ද්‍රිය ද නූපන.

320. යස්ස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති¹ : උපාඨස්සති.¹

යස්ස වා පන යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : උපාඨස්සති.

යස්ස යත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං -පෙ- සඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති² : උපාඨස්සති.

යස්ස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් ජීවිතින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : උපාඨස්සති.

321. යස්ස යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති¹ : සුඤ්ඤාචාරානං දුතියෙ විනේඛනමානෙ තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝායකානං තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

යස්ස වා පන යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : පච්ඡිමවිනේඛනමධිගීනං, යස්ස විනේඛන අනන්තරා සොමනස්සන්ද්‍රියං පච්ඡිමවිනේඛනං උපාඨස්සති තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝායකානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

යස්ස යත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- පඤ්ඤාන්ද්‍රියං -පෙ- මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති¹ : සුඤ්ඤාචාරානං දුතියෙ විනේඛනමානෙ තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝායකානං තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

යස්ස වා පන යත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති : පච්ඡිමවිනේඛනමධිගීනං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝායකානං තෙසං තත් මනින්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, සොමනස්සන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

322. යස්ස යත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති තස්ස තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති² : සුඤ්ඤාචාරානං දුතියෙ විනේඛනමානෙ තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, අසංඝායකානං තෙසං තත් උපෙක්ඛන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති, සඤ්ඤාන්ද්‍රියං න උපාඨස්සති.

1. තස්සි - P.T.S.

2. සුඤ්ඤාචාරානං - සිඤ්ඤා.

320. යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: උපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ ජීවිතින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ... සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: උපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි ජීවිතින්ද්‍රිය නූපන යත්: උපති.

321. යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපදනො යැ, අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමච්ඡිත්තසමඛිතීනට ද යම් සිතකට අනතුරු වැ සොමනස්ස සම්ප්‍රයුක්ත පශ්චිමච්ඡිත්තස උපදනො නම් ඔවුනට ද සි ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන.

යමක්භට යම් තැනෙකැ සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය ... පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයනට දෙවැනි සිත පවත්නා කල්හි ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නො ද නූපදනො යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපන, මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ.

යළි යමක්භට යම් තැනෙකැ මනින්ද්‍රිය නූපදනො නම් ඔහට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නූපන යත්: පශ්චිමච්ඡිත්ත සමඛිතී වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය නූපදනො යැ, ඔවුනට එහි සොමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්ද්‍රිය ද නූපදනො යැ, සොමනස්සින්ද්‍රිය ද නූපති.

322. යමක්භට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය නූපති නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය නූපදනො යැ යත්: ශුද්ධාවාසයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද නූපදනො යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන, සද්ධිත්තිය ද නූපදනො යැ.

යසං වා පන යත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං'ති: පටිමච්ඡිකාසමඤ්ඤාං තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං. අසංඝායනාං තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං, උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං.

යසං යත් උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං තස්ස තත් පඤ්ඤාං -පෙ- මනිත්ථං න උපපත්තිං'ති: සුඛවාසං උපපත්තිං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං. අසංඝායනාං තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං, මනිත්ථං න උපපත්තිං.

යසං වා පන යත් මනිත්ථං න උපපත්තිං තස්ස තත් උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං'ති: පටිමච්ඡිකාසමඤ්ඤාං තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං, නො ච තෙසං තත් උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං. අසංඝායනාං තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං, උපෙක්ඛිත්ථං න උපපත්තිං.

323. යසං යත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං තස්ස තත් පඤ්ඤාං -පෙ- මනිත්ථං න උපපත්තිං'ති: සුඛවාසං උපපත්තිං තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං. අසංඝායනාං තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං, මනිත්ථං න උපපත්තිං.

යසං වා පන යත් මනිත්ථං න උපපත්තිං තස්ස තත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං'ති: පටිමච්ඡිකාසමඤ්ඤාං තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං, නො ච තෙසං තත් සඤ්ඤාං න උපපත්තිං. අසංඝායනාං තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං, සඤ්ඤාං න උපපත්තිං.

324. යසං යත් පඤ්ඤාං න උපපත්තිං තස්ස තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං'ති: සුඛවාසං උපපත්තිං තෙසං තත් පඤ්ඤාං න උපපත්තිං, නො ච තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං. අසංඝායනාං තෙසං තත් පඤ්ඤාං න උපපත්තිං, මනිත්ථං න උපපත්තිං.

යසං වා පන යත් මනිත්ථං න උපපත්තිං තස්ස තත් පඤ්ඤාං න උපපත්තිං'ති: පටිමච්ඡිකාසමඤ්ඤාං තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං, නො ච තෙසං තත් පඤ්ඤාං න උපපත්තිං. අසංඝායනාං තෙසං තත් මනිත්ථං න උපපත්තිං, පඤ්ඤාං න උපපත්තිං.

අනිත්තාගතවාරො.

පටිත්තිවාරො නිට්ඨො.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන.

යමක්හට යම් තැනෙකැ උපෙක්ඛිත්තිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්තිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන, මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි උපෙක්ඛිත්තිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ, උපෙක්ඛිත්තිය ද නූපන.

323. යමක්හට යම් තැනෙකැ සද්ධිත්තිය නූපනි නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය ... මනින්තිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය ද නූපන, මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි සද්ධිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්ත සමඛිති වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි සද්ධිත්තිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ, සද්ධිත්තිය ද නූපන.

324. යමක්හට යම් තැනෙකැ පඤ්ඤිත්තිය නූපනි නම් ඔහට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ යත්: ශුද්ධාචායයෙහි උපදනා ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපන, ඔවුනට එහි මනින්තිය නො ද නූපදනෙ යැ. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය ද නූපන, මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ.

යළි යමක්හට යම් තැනෙකැ මනින්තිය නූපදනෙ නම් ඔහට එහි පඤ්ඤිත්තිය නූපන යත්: පශ්චිමචිත්තසමඛිති වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය නූපදනෙ යැ, ඔවුනට එහි පඤ්ඤිත්තිය නො ද නූපන. අසංඥසත්ව වූ ඔවුනට එහි මනින්තිය ද නූපදනෙ යැ, පඤ්ඤිත්තිය ද නූපන.

අතීතානාගතවාර යි.

ප්‍රචාක්ෂිවාර නිමි.

1. යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො සොතින්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : ආමනායා.

යො වා පන සොතින්ද්‍රියං පරිජානාති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : ආමනායා.¹

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති'ති : නො.

යො වා පන දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවෙති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවෙති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤිතින්ද්‍රියං භාවෙති'ති : ආමනායා.

යො වා පන අඤ්ඤිතින්ද්‍රියං භාවෙති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : ආමනායා.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤතාරිතින්ද්‍රියං සවිජ්ඣකරොති'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාරිතින්ද්‍රියං සවිජ්ඣකරොති සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති : නො.

2. යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති සො අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවෙති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤසංඝාමිතින්ද්‍රියං භාවෙති 'සො දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති'ති : නො.

යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤිතින්ද්‍රියං භාවෙති'ති : ආමනායා.

යො වා පන අඤ්ඤිතින්ද්‍රියං භාවෙති සො දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති'ති : ඉච්ච පුග්ගලා අඤ්ඤිතින්ද්‍රියං භාවෙතති' නො ච දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහතති. අනාගාමි මග්ගසමධිති අඤ්ඤිතින්ද්‍රියං භාවෙති, දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති.

යො දෙමනසිතින්ද්‍රියං පජහති සො අඤ්ඤතාරිතින්ද්‍රියං සවිජ්ඣකරොති'ති : නො.

1. P.T.S. උතං.

2. සකදගාමි මග්ගසමධිති අඤ්ඤිතින්ද්‍රියං භාවෙති. - P.T.S.

1. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙතෙම සොතින්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් සොතින්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ සොමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදු දැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩා නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

2. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩයි යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩා නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: (සකාදගාමිමාර්ගසමඛිති යැ අරහන්මාර්ග සමඛිති යැ යන) පුද්ගලයෝ දෙදෙන අඤ්ඤිත්තිය වඩති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද දුරු කෙරෙති. අනාගාමී මාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤිත්තිය ද වඩයි, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද දුරු කෙරෙයි.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යො වා පන අකුසානාවිත්‍රියං සවිජ්ඣරොති යො දෙමනස්සිත්‍රියං පච්ඡති¹ති: නො.

3. යො අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං භාවෙති යො අකුසානාවිත්‍රියං භාවෙති¹ති: නො.

යො වා පන අකුසානාවිත්‍රියං භාවෙති යො අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං භාවෙති¹ති: නො.

යො අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං භාවෙති යො අකුසානාවිත්‍රියං සවිජ්ඣරොති¹ති: නො.

යො වා පන අකුසානාවිත්‍රියං සවිජ්ඣරොති යො අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං භාවෙති¹ති: නො.

4. යො අකුසානාවිත්‍රියං භාවෙති යො අකුසානාවිත්‍රියං සවිජ්ඣරොති¹ති: නො.

යො වා පන අකුසානාවිත්‍රියං සවිජ්ඣරොති යො අකුසානාවිත්‍රියං භාවෙති¹ති: නො. (අනුලොමං)

5. යො චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පච්ඡති¹ති: අනාගාමිමග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං න පරිජානාති, නො ච දෙමනස්සිත්‍රියං න පච්ඡති, ඉදං මග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං යථෙතො අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති, දෙමනස්සිත්‍රියං න පච්ඡති.

යො වා පන දෙමනස්සිත්‍රියං න පච්ඡති යො චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති¹ති: අග්ගමග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං න පච්ඡති, නො ච චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති, ඉදං මග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං යථෙතො අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියං න පච්ඡති, චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති.

යො චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති යො අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං න භාවෙති¹ති: අට්ඨමනො චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති, නො ච අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං න භාවෙති, ඉදං මග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං යථෙතො අවසෙසා පුග්ගලා චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති, අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං න භාවෙති,

යො වා පන අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං න භාවෙති යො චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති¹ති: අග්ගමග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං න භාවෙති, නො ච චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති, ඉදං මග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං යථෙතො අවසෙසා පුග්ගලා අනකුසානකුසාසාමිතිත්‍රියං න භාවෙති, චක්ඛුත්‍රියං න පරිජානාති.

1. අග්ගමග්ගසමධිච්ඡිත්‍රියං - P.T.S.

යළි යමෙක් අක්කුතාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය දුරු කෙරෙයි යත්: නැති.

3. යමෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අක්කුතන්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අක්කුතන්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අක්කුතාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අක්කුතාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැති.

4. යමෙක් අක්කුතන්ද්‍රිය වඩා නම් හෙ අක්කුතාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරෙයි යත්: නැත.

යළි යමෙක් අක්කුතාචන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ අක්කුතන්ද්‍රිය වඩයි යත්: නැති. (අනුලෝම යි.)

5. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදු නො දනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛිති (පුද්ගල) චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දනීයි. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියයි. (අනාගාමී, අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා (හැර) අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දනිති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියත්.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියයි. චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදු දනී. (අනාගාමී අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියති, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දනිත්

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දනී නම් හෙ අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක (ප්‍රොතාපත්ති-මාර්ගසමඛිති) පුද්ගල චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දනීයි, අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩයි. (ප්‍රොතාපත්ති අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දනිති. අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩයි, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදු දනී. (ප්‍රොතාපත්ති අරහත්) මාර්ගසමඛිතින් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, චක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දනිත්.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති'ති: ආමනායා.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : ආමනායා.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සව්ඪිකරොති'ති : යො අග්ගඵලං සව්ඪිකරොති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සව්ඪිකරොති, අග්ගමග්ගා සමඛිතො අරහන්තාඤ්ඤි ධම්මො අවසෙසා පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියාඤ්ඤි න පරිජානාති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රියාඤ්ඤි න සව්ඪිකරොති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සව්ඪිකරොති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : අග්ගමග්ගසමඛිති අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සව්ඪිකරොති නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති, අග්ගමග්ගසමඛිතො අරහන්තාඤ්ඤි ධම්මො අවසෙසා පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍රියාඤ්ඤි න සව්ඪිකරොති, වක්ඛන්ද්‍රියාඤ්ඤි න පරිජානාති.

6. යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රියං න භාවෙති'ති : අට්ඨමකො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රියං න භාවෙති, දො මග්ගා සමඛිතො ධම්මො අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියාඤ්ඤි න පජ්ඣති, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රියාඤ්ඤි න භාවෙති.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රියං න භාවෙති යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති'ති : අනාගාමිමග්ගසමඛිති අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රියං න භාවෙති, නො ව දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති, දො මග්ගසමඛිතො ධම්මො අවසෙසා පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රියාඤ්ඤි න භාවෙති, දෙමනස්සිත්‍රියාඤ්ඤි න පජ්ඣති.

යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති යො අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති'ති : දො පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති, නො ව අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති. තයො මග්ගසමඛිතො ධම්මො අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියාඤ්ඤි න පජ්ඣති, අඤ්ඤිත්‍රියාඤ්ඤි න භාවෙති.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍රියං න භාවෙති යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති'ති ආමනායා.

යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති යො අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සව්ඪිකරොති'ති : යො අග්ගඵලං¹ සව්ඪිකරොති යො දෙමනස්සිත්‍රියං න පජ්ඣති, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍රියං න සව්ඪිකරොති අනාගාමිමග්ගසමඛිතො අරහන්තාඤ්ඤි ධම්මො අවසෙසා පුග්ගලා දෙමනස්සිත්‍රියාඤ්ඤි න පජ්ඣති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රියාඤ්ඤි න සව්ඪිකරොති.

1. අග්ගමග්ගඵලං - සිද්ධි.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය නො වඩා යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය නො වඩා නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිඳූ නො දැනීම යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම හෙ අඤ්ඤා-තාත්විත්තිය සාක්ෂාත් නො කෙරෙයි යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය සාක්ෂාත් කෙරේ නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම, අඤ්ඤාතාත්විත්තිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙරේ. අග්‍රමාර්ග-සමඛිගියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූ දැනීම, අඤ්ඤාතාත්විත්තිය ද සාක්ෂාත් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාත්විත්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරේ නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිඳූ දැනීම යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිගී පුද්ගල අඤ්ඤාතාත්විත්තිය ප්‍රත්‍යක්ෂ නො කෙරෙයි, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිඳූ නො දැනීම. අග්‍රමාර්ගසමඛිගියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාත්විත්තිය ද පසක් නො කෙරෙති, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිඳූ දැනීම.

6. යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වඩා යැ යත්: අභිට්ඨකයා දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො ද වඩයි, (ප්‍රොකාපත්ති අනාගාමී) මාර්ගසමඛිගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරපියති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ද නො වඩා.

යළි යම් කෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වඩා නම්, හෙ දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියා යැ යත්: අනාගාමීමාර්ග සමඛිගී පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය නො වඩයි, දෙම-නස්සිත්තිය නො ද නො හැරපියති (ප්‍රොකාපත්ති අනාගාමී) මාර්ගසමඛිගීන් දෙදෙනා තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය ද නො වඩති, දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරපියත්.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය නො වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියති, අඤ්ඤිත්තිය නො ද නො වඩත්. මාර්ගසමඛිගීන් තුන් දෙනෙකුත් තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරපියති අඤ්ඤිත්තිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය නො වඩා නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියා ද යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤා-තාත්විත්තිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය නො හැරපියයි, අඤ්ඤාතාත්විත්තිය නො ද පසක් නො කෙරේ. අනාගාමීමාර්ගසමඛිගීහු ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරපියති අඤ්ඤාතාත්විත්තිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියා ද යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරෙයි, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියා. අනාගාමිමාර්ගසමඛිතියා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියත්,

7. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඛිති නිදේනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩත්. සතර මාර්ගසමඛිති තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩා. සතර මාර්ගසමඛිති තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙරේ. අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරෙයි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩා, අෂ්ටමකයා ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩත්.

8. යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙරේ. මාර්ගසමඛිති නිදේනතුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙත්.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩා යැ යත්: මාර්ගසමඛිති නිදේනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩත්, මාර්ගසමඛිති නිදේනතුන් ද රහතුන් ද තබා අවශෙෂ පුද්ගලයෝ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් නො කෙරෙති, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පත්තවාර යි.

9. යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍යා'ති : ආමනතා.

යො වා පන දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍යා'ති : ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය, නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය. අරහා දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය, වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං භාවිත්‍යා'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං භාවිත්‍ය යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍යා'ති : ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං භාවිත්‍ය, නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය. අරහා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය, වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය යො අඤ්ඤිත්‍යං භාවිත්‍යා'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍යං භාවිත්‍ය යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍යා'ති : ආමනතා.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය යො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍යා'ති :¹ යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති, යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍ය යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති. යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය, අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍ය.²

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍ය යො වක්ඛන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍යා'ති : ආමනතා.

10. යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං භාවිත්‍යා'ති : ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං භාවිත්‍ය යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍යා'ති : චක්ඛා රො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං භාවිත්‍ය, නො ව දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය. කයො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාතීන්ද්‍රියං පරිජානිත්‍ය, දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය.

යො දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය යො අඤ්ඤිත්‍යං භාවිත්‍යා'ති : ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය, නො ව අඤ්ඤිත්‍යං භාවිත්‍ය. අරහා දෙමනස්සන්ද්‍රියං පජ්ඣිත්‍ය, අඤ්ඤිත්‍යං භාවිත්‍ය.

1. සච්ඡිකරිත්‍යා'ති : ආමනතා. - P.T.S.

2. P.T.S. - උතං.

9. යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරවී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරවී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යෑ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් සොමනස්සින්ද්‍රිය හැරවී යෑ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදත්තෙ යැ. රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරවී යෑ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදත්තෙ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය වැඩී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යෑ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ, චක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදත්තෙ. රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය ද වැඩී යෑ, චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදත්තෙ යි.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වැඩී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යෑ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තිය පසක් කෙළේ යෑ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ, අඤ්ඤාතාවිත්තිය නො ද පසක් කෙළේ යෑ යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදත්තෙ යැ, අඤ්ඤාතාවිත්තිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යෑ යත්: එසේ යි.

10. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය වැඩී යෑ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යෑ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කළහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සමිතින්ද්‍රිය ද වැඩුහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤීන්ද්‍රිය වැඩී යෑ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ, අඤ්ඤීන්ද්‍රිය නො ද වැඩුහ අර්හත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යෑ, අඤ්ඤීන්ද්‍රිය ද වැඩී.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිතං සො දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වංති : ආමනතා.

යො දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වං සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වංති : තයො පුග්ගලා දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වං, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං. අරහා දෙමනසස්සිත්‍වයං අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං සො දෙමනසස්සිත්‍වයං පච්ඡිත්‍වංති : ආමනතා.

11. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං භාවිත්‍වං සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං භාවිත්‍වං, නො ව අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං. අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ආමනතා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං භාවිත්‍වං සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වංති : සත්ත පුග්ගලා¹ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං භාවිත්‍වං, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං. අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංසාරිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ආමනතා.

12. යො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වංති : යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං යො අග්ගඵලං සච්ඡාකාසි සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වං, අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිත්‍වං සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවිත්‍වංති : ආමනතා. (අනුලොමං).

13. යො චක්ඛුත්‍වයං න පරිචානිත්‍වං සො දෙමනසස්සිත්‍වයං න පච්ඡිත්‍වංති : දෙච පුග්ගලා චක්ඛුත්‍වයං න පරිචානිත්‍වං, නො ව දෙමනසස්සිත්‍වයං න පච්ඡිත්‍වං. ඡ පුග්ගලා චක්ඛුත්‍වයං න පරිචානිත්‍වං, දෙමනසස්සිත්‍වයං න පච්ඡිත්‍වං.

යො වා පන දෙමනසස්සිත්‍වයං න පච්ඡිත්‍වං සො චක්ඛුත්‍වයං න පරිචානිත්‍වංති : ආමනතා.

1. ඡ පුග්ගලා - සීග්. P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ. අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය නො ද පසක් කළහ. අර්හත් පුද්ගල දෙමනස්සිතද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

11. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩුහ, අඤ්ඤිතද්‍රිය නො ද වැඩුහ. රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය ද වැඩි යැ අඤ්ඤිතද්‍රිය ද වැඩි.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: එසේ යි.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩුහ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය නො ද පසක් කළහ. අර්හත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය ද වැඩි යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය ද පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: එසේ යි.

12. යමෙක් අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵල පසක් කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය නො ද පසක් කෙළේ යැ. යමෙක් අග්‍රඵලය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය ද වැඩි යැ, අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය ද පසක් කෙළේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිතද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිතද්‍රිය වැඩි යැ යත්: එසේ යි. (අනුලොම යි.)

13. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දත්තේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දත්ත, දෙමනස්සිතද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දත්ත, දෙමනස්සිතද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිතද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත් සො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ඡ පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත්, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්. ඉඛ පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත් සො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත් සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත් සො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත් සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත් සො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත්වා'ති: යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිත්, නො ව වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානිත්. අට්ඨ-පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිත්, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානිත්.

14. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පච්ඡිත් සො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: චක්ඛාරො පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පච්ඡිත්, නො ව අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්. ඉඛ පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා නපච්ඡිත්, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපච්ඡිත්වා'ති: ආමනතා.

යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පච්ඡිත් සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපච්ඡිත්වා'ති: ඉඛ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්, නො ව දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපච්ඡිත්. ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්, දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා න පච්ඡිත්.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ වී නම් හෙ අනාඤ්ඤා-
තඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක්
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය
නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද
නො පිරිසිදැදත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය
නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය
නො පිරිසිදැදත්තේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤා-
තාවිත්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය නො පසක්කළේ වී නම් හෙ
චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය පසක්
කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය නො පසක්කළේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය
නො ද පිරිසිදැ නො දත්තේ යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤා-
තාවිත්ද්‍රිය ද නො පසක්කළහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිදැ නො දත්ත.

14. යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ වී නම් හෙ
අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර
දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කළහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්-
සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙම-
නස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය ද
නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ
දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කළේ වී නම් හෙ
අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය
ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය
නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ.
පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද
ප්‍රභාණය නො කළහ.

යො දෙමනසිත්‍යං න පච්ඡිත්තං යො අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්‍යා'ති : ආමන්තා.

යො චා පන අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තං යො දෙමනසිත්‍යං න පච්ඡිත්තා'ති : තයො පුග්ගලා අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තං, නො ච දෙමනසිත්‍යං න පච්ඡිත්තං. ඡ පුග්ගලා අකුසලාචිත්‍යංඤා න සච්ඡිකරිත්තං, දෙමනසිත්‍යංඤා න පච්ඡිත්තං.

15. යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යං න භාවිත්තං යො අකුසලාචිත්‍යං න භාවිත්තා'ති : ආමන්තා.

යො චා පන අකුසලාචිත්‍යං න භාවිත්තං යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යං න භාවිත්තා'ති : ඡ පුග්ගලා අකුසලාචිත්‍යං න භාවිත්තං, නො ච අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යං න භාවිත්තං. ඉදං පුග්ගලා අකුසලාචිත්‍යංඤා න භාවිත්තං, අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යංඤා න භාවිත්තං.

යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යං න භාවිත්තං යො අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තා'ති : ආමන්තා.

යො චා පන අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තං යො අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යං න භාවිත්තා'ති : සත්තං පුග්ගලා අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තං, නො ච අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යං න භාවිත්තං. ඉදං පුග්ගලා අකුසලාචිත්‍යංඤා න සච්ඡිකරිත්තං, අනකුසලාකුසලාසංඝාතීත්‍යංඤා න භාවිත්තං.

16. යො අකුසලාචිත්‍යං න භාවිත්තං යො අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තා'ති : ආමන්තා.

යො චා පන අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තං යො අකුසලාචිත්‍යං න භාවිත්තා'ති : යො අග්ගඵලං සච්ඡිකරොති යො අකුසලාචිත්‍යං න සච්ඡිකරිත්තං, නො ච අකුසලාචිත්‍යං න භාවිත්තං. අධිපුග්ගලා අකුසලාචිත්‍යංඤා න සච්ඡිකරිත්තං, අකුසලාචිත්‍යංඤා න භාවිත්තං. (පච්චනිකං).

අතිත්තපාරො.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කළහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

15. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය නො වැඩුහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද නො පසක් කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

16. යමෙක් අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: යමෙක් අග්‍රඵලය සාක්ෂාත් කෙරේ ද හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො සාක්ෂාත් කෙළේ යැ, අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී යැ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද නො සාක්ෂාත් කළහ, අඤ්ඤාතන්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ. (ප්‍රත්‍යක්ෂික සි.)

අතීතවාර සි.

17. යො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති සො දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති¹: ඥාන පුග්ගලා වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති, නො ව දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති. පඤ්ඤා පුග්ගලා වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති, දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති.

යො වා පන දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති සො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති¹: ආමන්තා.

යො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති¹:¹ ඡ පුග්ගලා වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති. යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති සො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති¹: ආමන්තා.

යො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති සො අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සති¹: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සති සො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති¹: ආමන්තා.

යො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති සො අඤ්ඤානාටින්දියං සච්ඡිකරිස්සති¹: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤානාටින්දියං සච්ඡිකරිස්සති සො වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති¹: අග්ගමග්ගසමච්ඡි අඤ්ඤානාටින්දියං සච්ඡිකරිස්සති, නො ව වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤානාටින්දියං සච්ඡිකරිස්සති, වක්ඛන්දියං පරිජානිස්සති.

18. යො දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති¹: වන්තාරො පුග්ගලා දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති. යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසංඝාමිනින්දියං භාවෙස්සති සො දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති¹: ආමන්තා.

යො දෙමනස්සින්දියං පජ්ඣස්සති සො අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සති¹: ආමන්තා.

1. භාවෙස්සති: - පිඉ.

17. යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස්දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පෘථග්ජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදු දන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදන්නෙ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛථි පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය පසක් කරන්නෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදු දන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද පසක් කරන්නාහ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදන්නාහ.

18. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: එසේ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති සො දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසති'ති : ඉච්ච පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසනති, නො ච දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසනති. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති, දෙමනසසිත්‍වයංඤ පච්ඡිසසනති.

යො දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති සො දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසති'ති : නයො පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසනති, නො ච දෙමනසසිත්‍වයං පච්ඡිසසනති. පඤ්ච පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ සච්ඡිකරිසසනති, දෙමනසසිත්‍වයංඤ පච්ඡිසසනති.

19. යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසනති, නො ච අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති.

යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසනති, නො ච අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයං භාවෙසසනති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසනති තෙ අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ සච්ඡිකරිසසනති, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති.

20. යො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති'ති : ආමනතා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති සො අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති'ති : අග්ගමග්ගසමධි අඤ්ඤාතාවිත්‍වයං සච්ඡිකරිසසති, නො ච අඤ්ඤිත්‍වයං භාවෙසසති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිත්‍වයංඤ සච්ඡිකරිසසනති, අඤ්ඤිත්‍වයංඤ භාවෙසසනති. (අනුලොමං).

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්වය ප්‍රභාණය කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය නො ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, දෙමනස්සිත්වය ද ප්‍රභාණය කරන්නාහ.

19. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභය කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වඩන්නාහ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නාහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය නො ද වඩන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ගය පිළිලබන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්වය ද වඩන්නාහ.

20. යමෙක් අඤ්ඤිත්වය වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ,

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්වය වඩන්නේ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසම්චාරී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්වය පසක් කරන්නේ යැ, අඤ්ඤිත්වය නො ද වඩන්නේ යැ, පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්වය ද පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්වය ද වඩන්නාහ. (අනුලොම සි.)

21. යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජභිස්සති¹ති : ආමන්තා.

යො වා පන දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජභිස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති²ති : දෙව පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජභිස්සනති, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සනති. තයො පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියංඤා න පජභිස්සනති, වකඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිස්සනති.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති³ති : ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති⁴ති : ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සනති, නො ව වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සනති. තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සනති, වකඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිස්සනති.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති⁵ති : ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති⁶ති : ආමන්තා.

යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති⁷ති : අග්ගමග්ගසමඤ්ඤි වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති. දෙව පුග්ගලා වකඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිස්සනති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියංඤා න සච්ඡිකරිස්සනති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති යො වකඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිස්සති⁸ති : ආමන්තා.

22. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජභිස්සති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති⁹ති : ආමන්තා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජභිස්සති¹⁰ති : වන්තාරො පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සනති, නො ව දෙමනස්සින්ද්‍රියං න පජභිස්සනති. පඤ්ඤිපුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සනති, දෙමනස්සින්ද්‍රියංඤා න පජභිස්සනති.

* මෙම පොතෙහි පටුන, පිටු අංක 15 හි ඇතුළත් කර ඇත.

21. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදු නො දන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදන්නාහ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දන්නාහ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤා-කාවිත්තිය සාක්ෂාත් නො කරන්නේ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමථි පුද්ගල චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ, අඤ්ඤාකාවිත්තිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නේ යැ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදන්නේ යැ, අඤ්ඤාකාවිත්තිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාකාවිත්තිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

22. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ.

යො දෙමනසිත්‍යං න පචචික්ඛති සො අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙ-
ස්සති¹ති : දෙව පුග්ගලා දෙමනසිත්‍යං නපචචික්ඛති, නො ව
අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති. තයො පුග්ගලා දෙමනසිත්‍යංඤ
නපචචික්ඛති, අඤ්ඤිත්‍යංඤ න භාවෙස්සති.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති සො දෙමනසිත්‍යං
නපචචික්ඛති²ති : ආමන්‍යා.

යො දෙමනසිත්‍යං නපචචික්ඛති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න
සච්ඡිකරිස්සති³ති : තයො පුග්ගලා දෙමනසිත්‍යං නපචචික්ඛති,
නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති. දෙව පුග්ගලා දෙම-
නසිත්‍යංඤ නපචචික්ඛති, අඤ්ඤාතාවිත්‍යංඤ න නපචචික්ඛති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති සො දෙම-
නසිත්‍යං නපචචික්ඛති⁴ති : ආමන්‍යා.

23. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති සො
අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති¹ති : ඒ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සා-
මිතිත්‍යං න භාවෙස්සති, නො ව අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති.
තයො² පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍යංඤ න භාවෙස්සති,
අඤ්ඤිත්‍යංඤ න භාවෙස්සති.

යො වා පන අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤ-
ස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති³ති : ආමන්‍යා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති සො අඤ්ඤා-
තාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති⁴ති : යනා පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සා-
මිතිත්‍යං න භාවෙස්සති, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරි-
ස්සති. දෙව පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍යංඤ න භාවෙස්සති,
අඤ්ඤාතාවිත්‍යංඤ න සච්ඡිකරිස්සති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති සො අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමිතිත්‍යං න භාවෙස්සති⁵ති : ආමන්‍යා.

24. යො අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න
සච්ඡිකරිස්සති¹ති : අග්ගමග්ගසමඬ්ඛි² අඤ්ඤිත්‍යං න භාවෙස්සති,
නො ව අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති. දෙව පුග්ගලා අඤ්ඤිත්‍යං-
ඤ න භාවෙස්සති, අඤ්ඤාතාවිත්‍යංඤ න සච්ඡිකරිස්සති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං න සච්ඡිකරිස්සති සො අඤ්ඤිත්‍යං
න භාවෙස්සති³ති : ආමන්‍යා. (පට්ඨනිකං).

අනාගතවාචො.

1. වක්ඛාමො - මඡසං.

2. පඤ්ඤා - මඡසං.

3. තයො පුග්ගලා - මඡසං.

4. න භාවෙස්සති - මඡසං.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කරන්නාහ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කරන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කරන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

23. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කරන්නාහ, පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යි.

24. යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඞ්ගි පුද්ගල අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කරන්නේ යැ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩන්නාහ, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කරන්නේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩන්නේ යැ යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

අනාගතවාර යි.

25. යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභිජා'ති: ආමනතා.

යො වා පන දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභිජු සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: ඥෙව පුග්ගලා දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභිජු, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති. අග්ගමග්ගසමඛිති දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභිජු, වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං භාවිජා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං භාවිජු සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: ඡ පුග්ගලා' අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං භාවිජු, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති. අග්ගමග්ගසමඛිති අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං පජභිජු, වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානනාති.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිජා'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිජු සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: නො.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සව්ඪකරිජා'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං සව්ඪකරිජු සො වක්ඛුන්ද්‍රියං පරිජානාති'ති: නො.

26. යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති සො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං භාවිජා'ති: ආමනතා.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං භාවිජු සො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති'ති: ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං භාවිජු, නො ව දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභනාති අනාගාමිමග්ගසමඛිති අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං පජභති, දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති.

යො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිජා'ති: නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං භාවිජු සො දෙමනසසින්ද්‍රියං පජභති'ති: නො.

1. පඤ්ඤපුග්ගලා - P.T.S.

2. නයො - P.T.S.

25. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කළහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදැනී. අග්‍රමාර්ගසමථි පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙළේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදැනී. අග්‍රමාර්ගසමථි පුද්ගල අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩී යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ද්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: නැත.

26. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය කෙරෙයි. අනාගාමිමාර්ගසමථි පුද්ගල අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය කෙරේ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: නැත.

යො දෙමනසසිත්‍යං පච්ඡති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍යා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍යා සො දෙමනසසිත්‍යං පච්ඡති'ති: නො.

27. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යං භාවෙති සො අඤ්ඤිත්‍යං භාවිත්‍යා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤිත්‍යං භාවිත්‍යා සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යං භාවෙති'ති: නො.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍යා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍යා සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යං භාවෙති'ති: නො.

28. යො අඤ්ඤිත්‍යං භාවෙති සො අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍යා'ති: නො.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්‍යං සච්ඡිකරිත්‍යා සො අඤ්ඤිත්‍යං භාවෙති'ති: නො. (අනුලොමං).

29. යො චක්ඛුත්‍යං න පරිජානාති සො දෙමනසසිත්‍යං නපපච්ඡිත්‍යා'ති: දෙව පුග්ගලා චක්ඛුත්‍යං' න පරිජානාති, නො ච දෙමනසසිත්‍යං නපපච්ඡිත්‍යා. ඡ පුග්ගලා' චක්ඛුත්‍යංඤ ච පරිජානාති, දෙමනසසිත්‍යංඤ නපපච්ඡිත්‍යා.

යො චා පන දෙමනසසිත්‍යං නපපච්ඡිත්‍යා සො චක්ඛුත්‍යං න පරිජානාති'ති: ආමනනා.

යො චක්ඛුත්‍යං න පරිජානාති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යං න භාවිත්‍යා'ති: ඡ පුග්ගලා' චක්ඛුත්‍යං න පරිජානාති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යං න භාවිත්‍යා. දෙව පුග්ගලා චක්ඛුත්‍යංඤ න පරිජානාති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යංඤ න භාවිත්‍යා.

යො චා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිත්‍යං න භාවිත්‍යා සො චක්ඛුත්‍යං න පරිජානාති'ති: ආමනනා.

1. පඤ්ච පුග්ගලා - P.T.S.

2. අනාගාමි චක්ඛුත්‍යං - P.T.S.

3. පඤ්චපුග්ගලා - P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤා-තාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය කෙරෙයි යත්: නැති.

27. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය වැඩි යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය වැඩි නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩයි යත්: නැත.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤා-තාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය වඩයි යත්: නැති.

28. යමෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය පසක් කෙළේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය වඩයි යත්: නැති. (අනුලොම ධි.)

29. යමෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැති නම් හෙ දෙම-නස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැති, දෙමනස්සිත්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කළහ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැති, දෙමනස්සිත්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කළහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙළේ වී නම් හෙ චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැති යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැති නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වැඩි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො ද වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුත්‍රිය ද නො පිරිසිදැදැති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වැඩි නම් හෙ චක්ඛුත්‍රිය නො පිරිසිදැදැති යැ යත්: එසේ යැ.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: අරහා වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්. සත්ත පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත් සො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධිගී අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. සත්තපුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්, වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති.¹

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති සො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත්වා'ති: අරහා වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත්. අට්ඨපුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤි න සවිජ්ඣිකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත් සො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති: අග්ගමග්ගසමධිගී අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣිකරිත්, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානාති. අට්ඨපුග්ගලා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤි න සවිජ්ඣිකරිත්, වක්ඛුන්ද්‍රියඤ්ඤි න පරිජානාති.

30. යො දෙමනසිනින්ද්‍රියං නපපභති සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: ඡ පුග්ගලා දෙමනසිනින්ද්‍රියං නපපභතති, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්. ඥේ පුග්ගලා දෙමනසිනින්ද්‍රියඤ්ඤි නපපභතති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්.

යො වා පන අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනසිනින්ද්‍රියං නපපභති'ති: ආමනසා.

යො දෙමනසිනින්ද්‍රියං නපපභති සො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්වා'ති: අරහා දෙමනසිනින්ද්‍රියං නපපභති, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්. සත්ත පුග්ගලා දෙමනසිනින්ද්‍රියඤ්ඤි නපපභති, අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත් සො දෙමනසිනින්ද්‍රියං නපපභති'ති: අනාගාමී මහාසමධිගී අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවිත්, නො ව දෙමනසිනින්ද්‍රියං නපපභති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියඤ්ඤි න භාවිත්, දෙමනසිනින්ද්‍රියඤ්ඤි නපපභතති.

1. උභයං. - P.T.S.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දැනී, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත්දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දැනී. අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛතී පුද්ගල අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ. වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය නො ද පසක් නො කෙළේ යැ, පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් නො කළේ වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛතී පුද්ගල අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය පසක් නො කෙළේ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවන්ද්‍රිය ද පසක් නො කළහ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

30. යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි. අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො ද නො වැඩී. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි, අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩී.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙහි යත්: අනාගාමිමාර්ගසමඛතී පුද්ගල අඤ්ඤිත්ද්‍රිය නො වැඩී යැ. දෙමනස්සිත්ද්‍රිය නො ද ප්‍රභාණය නො කෙරේ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ, දෙමනස්සිත්ද්‍රිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙත්.

යො දෙමනසිසිද්ධියං නපප්පහති සො අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්වා¹ති: අරහා දෙමනසිසිද්ධියං නපප්පහති, නො ච අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්. අට්ඨ පුග්ගලා දෙමනසිසිද්ධියඤ්ඤා නපප්පහති, අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියඤ්ඤා න සවිඤ්ඤාකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත් සො දෙමනසිසිද්ධියං නපප්පහති²ති: අනාගාමී මග්ගසමධගී අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්, නො ච දෙමනසිසිද්ධියං නපප්පහති. අට්ඨපුග්ගලා අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියඤ්ඤා න සවිඤ්ඤාකරිත්, දෙමනසිසිද්ධියඤ්ඤා නපප්පහති.

31. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවිත්වා³ති: අරහා⁴ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති,⁵ නො ච අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවිත්. සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤා න භාවෙති, අඤ්ඤාදිද්ධියඤ්ඤා න භාවිත්.

යො වා පන අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවිත් සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති⁶ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවිත්, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති. සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාදිද්ධියඤ්ඤා න භාවිත්, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤා න භාවෙති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්වා⁷ති: අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්. සත්ත පුග්ගලා⁸ අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤා න භාවෙති, අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියඤ්ඤා න සවිඤ්ඤාකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත් සො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති⁹ති: අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියං න භාවෙති. සත්ත පුග්ගලා¹⁰ අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියඤ්ඤා න සවිඤ්ඤාකරිත්, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාමිතිද්ධියඤ්ඤා න භාවෙති.

32. යො අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවෙති සො අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්වා¹¹ති: අරහා අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවෙති, නො ච අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්. පඤ්ඤා පුග්ගලා අඤ්ඤාදිද්ධියඤ්ඤා න භාවෙති, අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියඤ්ඤා න සවිඤ්ඤාකරිත්.

යො වා පන අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත් සො අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවෙති¹²ති: තයො මග්ගසමධගී¹³ අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියං න සවිඤ්ඤාකරිත්, නො ච අඤ්ඤාදිද්ධියං න භාවෙති. පඤ්ඤා පුග්ගලා¹⁴ අඤ්ඤාතාච්ඡිද්ධියඤ්ඤා න සවිඤ්ඤාකරිත්, අඤ්ඤාදිද්ධියඤ්ඤා න භාවෙති. (පච්චනිකං).

පට්ටප්පනනානිකවාගො.

1. දෙව පුග්ගලා - P.T.S.

2. භාවෙති - මුලි.

3. අට්ඨපුග්ගලා - P.T.S. ෪ පුග්ගලා - මජ්ඣ.

4. අග්ගමග්ගසමධගී - PTS.

5. ෪ පුග්ගලා - මජ්ඣ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙරේ නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙරෙයි යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද සාක්ෂාත් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙති, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද සාක්ෂාත් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තදිය ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි යත්: අනාගාමිමාර්ග සම්මිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ, දෙමනස්සිත්තදිය නො ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙයි. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කළහ, දෙමනස්සිත්තදිය ද ප්‍රභාණය නො කෙරෙත්.

31. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වැඩී. (අෂ්ටමක හැර) පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩති, (රහත් හැර) අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වැඩුහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤිත්තදිය නො වැඩී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වැඩුහ. අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩත්.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො වඩයි යත්: අෂ්ටමක පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය නො ද නො වඩා. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද පසක් නො කළහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තදිය ද නො වඩත්.

32. යමෙක් අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්තදිය පසක් නො කෙළෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩයි, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො ද පසක් නො කෙළෙ යැ, පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද නො පසක් කළහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කෙළෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තදිය නො වඩයි යත්: මාර්ගසම්මිතිහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය නො පසක් කළහ, අඤ්ඤිත්තදිය නො ද නො වඩත්. පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්තදිය ද නො පසක් කළහ, අඤ්ඤිත්තදිය ද නො වඩත්. (ප්‍රත්‍යානික යි.)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානිකවාර යි.

33. යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො දෙමනසසින්දියං පජහිසසති¹ති : නො.

යො වා පන දෙමනසසින්දියං පජහිසසති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති²ති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤසංඝාමිතින්දියං භාවෙසසති³ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤසංඝාමිතින්දියං භාවෙසසති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති⁴ති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො අඤ්ඤින්දියං භාවෙසසති⁵ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්දියං භාවෙසසති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති⁶ති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති යො අඤ්ඤානාචින්දියං සච්ඡිකරිසසති⁷ති ආමනායා.

යො වා පන අඤ්ඤානාචින්දියං සච්ඡිකරිසසති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානාති⁸ති : සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤානාචින්දියං සච්ඡිකරිසසතති, නො ව වක්ඛුන්දියං පරිජානතති. අග්ගමග්ගසමධි අඤ්ඤානාචින්දියඤ්ඤි සච්ඡිකරිසසති, වක්ඛුන්දියඤ්ඤි පරිජානාති.

34. යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤසංඝාමිතින්දියං භාවෙසසති⁹ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤසංඝාමිතින්දියං භාවෙසසති යො දෙමනසසින්දියං පජහති¹⁰ති : නො.

යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අඤ්ඤින්දියං භාවෙසසති¹¹ති : ආමනායා.¹

යො වා පන අඤ්ඤින්දියං භාවෙසසති යො දෙමනසසින්දියං පජහති¹²ති : ඡ පුග්ගලා අඤ්ඤින්දියං භාවෙසසතති, නො ව දෙමනසසින්දියං පජහතති. අනාගාමිමග්ගසමධි අඤ්ඤින්දියඤ්ඤි භාවෙසසති, දෙමනසසින්දියඤ්ඤි පජහති.²

යො දෙමනසසින්දියං පජහති යො අඤ්ඤානාචින්දියං සච්ඡිකරිසසති¹³ති : ආමනායා.

1. නො - මජ්ඣ.

2. දෙමනසසින්දියං පජහති¹ති නො - මජ්ඣ.

33. යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසිත්) හැරපියන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය හැරපියන්නො වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යත්: නැත.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතාචාරිත්තිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාචාරිත්තිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය පිරිසිදුදැනී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙනෙක් අඤ්ඤාතාචාරිත්තිය පසක් කරන්නාහ. වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද පිරිසිදුදැනිත්. අග්‍රමාර්ගසමධිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාචාරිත්තිය ද පසක් කරන්නො යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය ද පිරිසිදුදැනී.

34. යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය (ඒ ඒ මාර්ගයෙන් ප්‍රභාණ පරිඤා වශයෙන්) හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තිය වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්තිය නො ද හැරපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමධිති පුද්ගල අඤ්ඤිත්තිය ද වඩන්නො යැ, දෙමනස්සිත්තිය ද හැරපියයි.

යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය හැරපියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති යො දෙමනස්සිජ්ජියං පජ්ඣති¹ති: සත්ත පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච දෙමනස්සිජ්ජියං පජ්ඣන්ති. අනාගාමිමග්ගසමඛරී අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, දෙමනස්සිජ්ජියං පජ්ඣති.

35. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙස්සති²ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙස්සති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති³ති: ඡ' පුග්ගලා අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති. අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙස්සති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති⁴ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං⁵ සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති⁶ති: සත්ත පුග්ගලා⁷ අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති. අට්ඨමකො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිජ්ජියං භාවෙති.

36. යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති⁸ති: ආමන්තා.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති⁹ති: පඤ්ඤා පුග්ගලා¹⁰ අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති. කයො මග්ගසමඛරීනො¹¹ අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං භාවෙති. (අනුලොමං).

37. යො චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති යො දෙමනස්සිජ්ජියං නපජ්ඣස්සති¹²ති: පඤ්ඤා පුග්ගලා චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති, නො ච දෙමනස්සිජ්ජියං නපජ්ඣස්සති. වක්ඛාරො පුග්ගලා චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති, දෙමනස්සිජ්ජියං නපජ්ඣස්සති.

යො වා පන දෙමනස්සිජ්ජියං නපජ්ඣස්සති යො චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති¹³ති: අග්ගමනසමඛරී දෙමනස්සිජ්ජියං නපජ්ඣස්සති නො ච චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති. වක්ඛාරො පුග්ගලා දෙමනස්සිජ්ජියං නපජ්ඣස්සති, චක්ඛුජ්ජියං න පරිජානාති.

1. වක්ඛාරො - මජ්ඣ. සන්ත - P.T.S.

2. අඤ්ඤාතාවිජ්ජියං - P.T.S.

3. අට්ඨමග්ගලා - P.T.S.

4. සත්තපුග්ගලා - P.T.S.

5. අග්ගමන සමඛරී - P.T.S.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය හැරැපියා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නාහ. දෙමනස්සිත්ථිය නො ද හැරැපියත්, අනාගාමිමාර්ගසමඛිති පුද්ගල අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් කරන්නො යැ, දෙමනස්සිත්ථිය ද හැරැපියා.

35. යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය (භාවනා වගයෙන) වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩන්නාහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය නො ද වඩත්, අෂ්ටමක (ශ්‍රොතාපත්තිමාර්ගස්ථ) පුද්ගල අඤ්ඤිත්ථිය ද වඩන්නො යැ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය ද වඩයි.

යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නාහ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය නො ද වඩයි. අෂ්ටමක තෙම අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් කරන්නො යැ. අනාඤ්ඤාතඤ්ඤාස්සාමිතිත්ථිය ද වඩා.

36. යමෙක් අඤ්ඤිත්ථිය වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො යැ යත්: එසේ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නො වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ථිය වඩා යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය පසක් කරන්නාහ. අඤ්ඤිත්ථිය නො ද වඩත්, මාර්ග සමඛිතිහු තිදෙනෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ථිය ද පසක් කරන්නාහ. අඤ්ඤිත්ථිය ද වඩත්. (අනුලොම යි.)

37. යමෙක් චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදැදැති නම් හෙ දෙමනස්සිත්ථිය (ප්‍රභාණ පරිඤ්ඤා විසින්) නො හැරැපියන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදැදැති, දෙමනස්සිත්ථිය නො ද නො හැරැපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් චක්ඛුත්ථිය ද නො පිරිසිදැදැති, දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරැපියන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරැපියන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුත්ථිය නො පිරිසිදැදැති යැ යත්: අග්‍රමාර්ගසමඛිති පුද්ගල දෙමනස්සිත්ථිය නො හැරැපියන්නො යැ. චක්ඛුත්ථිය නො ද නො පිරිසිදැදැති. පුද්ගලයෝ සතර දෙනෙක් දෙමනස්සිත්ථිය ද නො හැරැපියන්නාහ, චක්ඛුත්ථිය ද නො පිරිසිදැදැතිත්.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති : යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. අට්ඨ පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානන්ති, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : අග්ගමග්ගසමඛරී අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ච වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙස්සන්ති, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානන්ති.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති : සත්ත' පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. දෙව' පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානන්ති, අඤ්ඤීන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : අග්ගමග්ගසමඛරී අඤ්ඤීන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ච වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති. දෙව' පුග්ගලා අඤ්ඤීන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙස්සන්ති, වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානන්ති.

යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති යො අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති'ති : සත්ත පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානන්ති, නො ච අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. දෙව පුග්ගලා වක්ඛන්ද්‍රියඤ්ඤා න පරිජානන්ති, අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවීන්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති යො වක්ඛන්ද්‍රියං න පරිජානාති'ති : ආමනායා.

38. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපපභතී යො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති : යෙ පුට්ඨජජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති, තෙ දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපපභන්ති, නො ච අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. අට්ඨ පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා නපපභන්ති, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපපභතී'ති : අනායාමිමග්ගසමඛරී අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ච දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපපභති. අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවෙස්සන්ති, දෙමනස්සින්ද්‍රියඤ්ඤා නපපභන්ති.

1. පඤ්ච - මජ්ඣං.

2. වක්ඛනො - මජ්ඣං.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පෘථග්ව්‍යත
කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු වක්ඛන්ද්‍රිය නො
පිරිසිදුදැනී, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ.
පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී,
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී
නම් හෙ වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යත්: අග්‍රමාර්ග
(රහත් මහ) සමඬ්ඨි පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො
වඩන්නෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ
අට දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.
වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය
නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය
නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ
දෙදෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ද
නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ
වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යත්: අග්‍රමාර්ගසමඬ්ඨි පුද්ගල
අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ, වක්ඛන්ද්‍රිය නො ද නො
පිරිසිදුදැනී. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තන්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ,
වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදැනී.

යමෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී නම් හෙ අඤ්ඤාතචන්ද්‍රිය
නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක්
වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාතචන්ද්‍රිය නො ද නො
පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් වක්ඛන්ද්‍රිය ද නො
පිරිසිදුදැනී, අඤ්ඤාතචන්ද්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතචන්ද්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ
වක්ඛන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදැනී යත්: එසේ යි

38. යමෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා නම් හෙ අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: යම් පුහුණු කෙනෙක්
මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා.
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ
අට දෙනෙක් දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද නො හැරපියා, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සා-
මිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ
වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො හැරපියා යත්: අනාගාමිමාර්ග
සමඬ්ඨි පුද්ගල අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ,
දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියා. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක්
අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සිත්තන්ද්‍රිය ද
නො ද හැරපියා.

යො දෙමනසිත්ථියං නපපභතී යො අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසස-
තී'ති: ෪¹ පුග්ගලා දෙමනසිත්ථියං නපපභතති, නො ච අඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙසසතති. තයො² පුග්ගලා දෙමනසිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න පපභතති.

යො චා පන අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසති යො දෙමනසිත්ථියං
නපපභතී'ති: ආමන්තා.

යො දෙමනසිත්ථියං නපපභතී යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න
සච්ඡිකරිසසතී'ති: සත්තපුග්ගලා³ දෙමනසිත්ථියං නපපභතති, නො ච
අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති. ඥෙව පුග්ගලා දෙමනසිත්ථි-
යංඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං න පපභතති, අඤ්ඤාතාවිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න සච්ඡිකරිසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසති යො දෙම-
නසිත්ථියං. නපපභතී'ති: ආමන්තා.

39. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියං න භාවෙති යො
අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසතී'ති: ෪¹ පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසා-
මිතිත්ථියං න භාවෙතති, නො ච අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසතති.
තයො පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙතති, අඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙසසති යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤා-
සසාමිතිත්ථියං න භාවෙති'ති: ආමන්තා.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියං න භාවෙති යො අඤ්ඤාතා-
විත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතී'ති: සත්ත පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසා-
මිතිත්ථියං න භාවෙතති, නො ච අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති.
ඥෙව පුග්ගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙතති, අඤ්ඤාතා-
විත්ථියංඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසති යො අනඤ්ඤා-
තඤ්ඤාසසාමිතිත්ථියං න භාවෙති'ති: ආමන්තා.

40. යො අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙති යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න
සච්ඡිකරිසසතී'ති: පඤ්ඤා පුග්ගලා අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙතති, නො ච
අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති. ඥෙව පුග්ගලා අඤ්ඤිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං
න භාවෙතති, අඤ්ඤාතාවිත්ථියංඤ්ඤිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසතති.

යො චා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං න සච්ඡිකරිසසති යො
අඤ්ඤිත්ථියං න භාවෙති'ති: ආමන්තා. (පට්ටනිකං).

පට්ටපපනනානාගතවාරො.

1. පඤ්ඤා - මෙකං.
2. වතනාරො - මෙකං.
3. සත්තපුග්ගලා - P.T.S.

යමෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය නො හැරියා නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය නො හැරියාහි, අඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය ද නො හැරියාහි, අඤ්ඤිත්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්‍රිය නො හැරියා යැ යත්: එසේ යැ.

යමෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය නො හැරියා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය නො හැරියාහි, අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සිත්‍රිය ද නො හැරියාහි, අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සිත්‍රිය නො හැරියාහි යත්: එසේ යි.

39. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤිත්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤිත්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යැ.

යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතිත්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යි.

40. යමෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩා නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො ද නො පසක් කරන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්‍රිය ද නො වඩති, අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්‍රිය නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්‍රිය නො වඩයි යත්: එසේ යි. (ප්‍රත්‍යාතීක යි)

ප්‍රත්‍යුත්පන්නානාගතවාර යි.

41. යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතං යො දෙමනසසින්දියං පජහිස්සානි'ති : නො.

යො වා පන දෙමනසසින්දියං පජහිස්සානි යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතා'ති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්දියං භාවෙස්සති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්දියං භාවෙස්සති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතා'ති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සති'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතා'ති : නො.

යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතං යො අඤ්ඤතාවින්දියං සච්ඡිකරිස්සති'ති : නො.

යො වා පන අඤ්ඤතාවින්දියං සච්ඡිකරිස්සති යො වක්ඛුන්දියං පරිජානිතා'ති : නො.

42. යො දෙමනසසින්දියං පජහිතං යො අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්දියං භාවෙස්සති'ති : නො.

යො වා පන අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතින්දියං භාවෙස්සති යො දෙමනසසින්දියං පජහිතා'ති : නො.

යො දෙමනසසින්දියං පජහිතං යො අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සති'ති : ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනසසින්දියං පජහිතං, නො ච අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සනති¹ අනාගාමී දෙමනසසින්දියඤ්ඤා පජහිතං, අඤ්ඤින්දියඤ්ඤා භාවෙස්සති.

යො වා පන අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සති² යො දෙමනසසින්දියං පජහිතා'ති : ඡ පුග්ගලා³ අඤ්ඤින්දියං භාවෙස්සනති, නො ච දෙමනසසින්දියං පජහිතං. අනාගාමී අඤ්ඤින්දියඤ්ඤා භාවෙස්සති, දෙමනසසින්දියඤ්ඤා පජහිතං.

යො දෙමනසසින්දියං පජහිතං යො අඤ්ඤතාවින්දියං සච්ඡිකරිස්සති'ති : අරහා දෙමනසසින්දියං පජහිතං, නො ච අඤ්ඤතාවින්දියං සච්ඡිකරිස්සති, ඉච්ච පුග්ගලා දෙමනසසින්දියඤ්ඤා පජහිතං, අඤ්ඤතාවින්දියඤ්ඤා සච්ඡිකරිස්සනති.⁴

1. භාවෙස්සති'ති : - P.T.S.

2. භාවෙස්සති - P.T.S.

3. පඤ්චපුග්ගලා - P.T.S.

4. සච්ඡිකරිස්සති'ති : අමනසා - P.T.S.

5. අරහා - ඉච්ච - සච්ඡිකරිස්සනති - P.T.S. උතං.

41. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය (ක්‍රීඩිත පරිඤ වීසින්) පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසින්) හැරැපියන්නෙ යැ යත් නැත.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපියන්නෙ වේ නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ අනඤ්ඤා-තඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ වී නම් භෙ අඤ්ඤා-තාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ වී නම් භෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය පිරිසිදුදත්තෙ යැ යත්: නැත.

42. යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය (ප්‍රභාණ පරිඤ වීසින්) හැරැපී නම් භෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය වඩන්නෙ වී නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ යත්: නැත.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී නම් භෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපූහ. අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ. අනාගාමී පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩා නම් භෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය වඩන්නාහ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරැපී. අනාගාමී පුද්ගල අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද වඩන්නෙ යැ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී නම් භෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරැපී, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරැපී, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නෙ යැ.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි යො දෙමනසසිත්ථියං පච්ඡිකරිසසනි¹ : ඡ පුගලා අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, නො ව දෙමනසසිත්ථියං පච්ඡිකරිසසනි. ඉච්ච පුගලා අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, දෙමනසසිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි.

43. යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙසසනි² : ඉච්ච පුගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙසසනි. පඤ්ච පුගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙසසනි යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං³ : ඉච්ච පුගලා¹ අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවෙසසනි, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං. පඤ්ච පුගලා අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි.

යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි² : අරහා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං, නො ව අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි. ඡ පුගලා අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි යො අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං³ : ඉච්ච පුගලා අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, නො ව අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං භාවිත්ථියං. ඡ පුගලා අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, අනඤ්ඤාතඤ්ඤාසංඝාතීතිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි.

44. යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවිත්ථියං යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි² : නො.⁴

යො වා පන අඤ්ඤාතාවිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි යො අඤ්ඤාතාවිත්ථියං භාවිත්ථියං³ : නො. (අනුලොමං).

45. යො චක්ඛන්තියං න පරිජානිත්ථියං යො දෙමනසසිත්ථියං න පරිජානිත්ථියං² : පඤ්ච පුගලා චක්ඛන්තියං න පරිජානිත්ථියං, නො ව දෙමනසසිත්ථියං න පරිජානිත්ථියං. තයො පුගලා චක්ඛන්තියං සච්ඡිකරිසසනි, දෙමනසසිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි.

යො වා පන දෙමනසසිත්ථියං න පරිජානිත්ථියං යො චක්ඛන්තියං න පරිජානිත්ථියං³ : අරහා දෙමනසසිත්ථියං න පරිජානිත්ථියං, නො ව චක්ඛන්තියං න පරිජානිත්ථියං. තයො පුගලා දෙමනසසිත්ථියං සච්ඡිකරිසසනි, චක්ඛන්තියං සච්ඡිකරිසසනි.

1. අට්ඨකො - P.T.S.

2. සච්ඡිකරිසසනි² : අට්ඨකො. - P.T.S.

3. අඤ්ඤාතාවිත්ථියං - PTS.

4. සච්ඡිකරිසසනි² : අට්ඨකො - PTS.

යළි යමෙක් අක්කුතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය හැරපි යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අක්කුතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද හැරපුහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අක්කුතාවන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද හැරපුහ.

43. යමෙක් අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය (භාවනා විසින්) වැඩී නම් හෙ අක්කුතන්ද්‍රිය වඩන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩුහ. අක්කුතන්ද්‍රිය නො ද වඩන්නාහ, පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩුහ, අක්කුතන්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අක්කුතන්ද්‍රිය වඩන්නේ වී නම් හෙ අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අක්කුතන්ද්‍රිය වඩන්නාහ. අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද වැඩුහ. පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් අක්කුතන්ද්‍රිය ද වඩන්නාහ, අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩුහ.

යමෙක් අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අක්කුතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී, අක්කුතාවන්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් කරන්නේ යැ. පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩී, අනාක්කුතාවන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අක්කුතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නේ වී නම් හෙ අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අක්කුතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද වැඩුහ, පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අක්කුතාවන්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් කරන්නාහ, අනාක්කුතක්කුසස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩුහ.

44. යමෙක් අක්කුතන්ද්‍රිය වැඩී නම් හෙ අක්කුතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නේ යැ යත්: නැත.

යළි යමෙක් අක්කුතාවන්ද්‍රිය සාක්ෂාත් කරන්නේ වී නම් හෙ අක්කුතන්ද්‍රිය වැඩී යැ යත්: නැති. (අනුලොම යි.)

45. යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නේ යැ යත්: පුද්ගලයෝ පස් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරපියන්නාහ, පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැදත්තේ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ.

යළි යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරපියන්නේ වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදැදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල දෙමනස්සින්ද්‍රිය හො හැරපියන්නේ යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදැදත්තේ. පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හැරපියන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදැදත්තේ.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය යො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති: යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. අට්ඨ පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිත්‍ය, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය'ති: අරහා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය. අට්ඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සන්ති, වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිත්‍ය.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය යො අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති: සත්ත පුග්ගලා වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය, නො ව අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. ඉඵ පුග්ගලා¹ වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිත්‍ය, අඤ්ඤන්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය'ති: අරහා අඤ්ඤන්ද්‍රියං න භාවෙස්සති, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය. ඉඵ පුග්ගලා අඤ්ඤන්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සන්ති, වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිත්‍ය.

යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය යො අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති'ති: අට්ඨ පුග්ගලා² වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය, නො ව අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිත්‍ය, අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියංඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති යො වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය'ති: අරහා අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සති, නො ව වක්ඛුන්ද්‍රියං න පරිජානිත්‍ය. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤතාවින්ද්‍රියංඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති, වක්ඛුන්ද්‍රියංඤා න පරිජානිත්‍ය.

46. යො දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපපථිත්‍ය යො අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සති'ති: යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ දෙමනස්සින්ද්‍රියං නපපථිත්‍ය, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියං න භාවෙස්සන්ති. ජ පුග්ගලා දෙමනස්සින්ද්‍රියංඤා නපපථිත්‍ය, අනඤ්ඤානඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රියංඤා න භාවෙස්සන්ති.

1. ජ පුග්ගලා - PTS.

2. ඉඵපුග්ගලා - PTS.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: යම් පාර්ශ්වන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු වෙත් ද ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදු දත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදු දත්ත, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදත්ත. පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ. චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ සත් දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤිත්තිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤිත්තිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤිත්තිය නො වඩන්නො යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදත්ත. පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤිත්තිය ද නො වඩන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත.

යමෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ වී නම් හෙ අඤ්ඤාතාචිත්තිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤාතාචිත්තිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත, අඤ්ඤාතාචිත්තිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාචිත්තිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො වී නම් හෙ චක්ඛුන්ද්‍රිය නො පිරිසිදුදත්තේ යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤාතාචිත්තිය සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ, චක්ඛුන්ද්‍රිය නො ද නො පිරිසිදුදත්ත. යම් පුහුදුන් කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාචිත්තිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, චක්ඛුන්ද්‍රිය ද නො පිරිසිදුදත්ත.

46. යමෙක් දෙමනස්සිත්තිය නො හැරවී නම් හෙ අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො වඩන්නො යැ යත්: යම් පාර්ශ්වන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සිත්තිය නො හැරවූහ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. පුද්ගලයෝ සෑදෙනෙක් දෙමනස්සිත්තිය ද නො හැරවූ යැ, අනාඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමීතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යො වා පන අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසති
යො දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා'ති: තයො පුග්ගලා¹ අනඤ්ඤා-
නඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං න භාවෙසසති, නො ව දෙමනසස්සින්ද්‍රියං
නතප්භිත්තා. ඡ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න භාවෙසසති,
දෙමනසස්සින්ද්‍රියංනඤ්ඤා නතප්භිත්තා.

යො දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා යො අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසස-
ති'ති: ඡ² පුග්ගලා දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං
න භාවෙසසති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසති තෙ
දෙමනසස්සින්ද්‍රියංනඤ්ඤා නතප්භිත්තා, අඤ්ඤින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න භාවෙසසති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසති යො දෙමනසස්සින්ද්‍රියං
නතප්භිත්තා'ති: ඉදං පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසති, තෙ
දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිසසති³
තෙ අඤ්ඤින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න භාවෙසසති, දෙමනසස්සින්ද්‍රියංනඤ්ඤා නතප්භිත්තා.

යො දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා යො අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියං න-
සවිජ්ඣාසසති'ති: ඡ පුග්ගලා⁴ දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා, නො ව
අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣාසසති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටි-
ලභිසසති⁵ තෙ දෙමනසස්සින්ද්‍රියංනඤ්ඤා නතප්භිත්තා, අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියංනඤ්ඤා
න සවිජ්ඣාසසති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣාසසති යො දෙම-
නසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා'ති: අරහා අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියං න සවිජ්ඣාසසති,
නො ව දෙමනසස්සින්ද්‍රියං නතප්භිත්තා. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං
පටිලභිසසති⁶ තෙ අඤ්ඤාතාචින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න සවිජ්ඣාසසති, දෙම-
නසස්සින්ද්‍රියංනඤ්ඤා නතප්භිත්තා.

47. යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්තා යො අඤ්ඤින්-
ද්‍රියං න භාවෙසසති'ති: ඉදං පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං
න භාවිත්තා, නො ව අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසති. යෙ පුට්ඨජනා
මග්ගං පටිලභිසසති තෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න භාවිත්තා,
අඤ්ඤින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න භාවෙසසති.

යො වා පන අඤ්ඤින්ද්‍රියං න භාවෙසසති යො අනඤ්ඤා-
නඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්තා'ති: ඉදං පුග්ගලා අඤ්ඤින්ද්‍රියං න
භාවෙසසති, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියං න භාවිත්තා.
යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිසසති තෙ අඤ්ඤින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න
භාවෙසසති, අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමීතින්ද්‍රියංනඤ්ඤා න භාවිත්තා.

1. ඉදං පුග්ගලා - PTS.

2. වසායො - මජ්ඣ.

3. මග්ගං න පටිලභිසසති - PTS. තයො පුග්ගලා - මජ්ඣ.

4. පඤ්ච පුග්ගලා PTS.

5. න පටිලභිසසති - මජ්ඣ., PTS.

6. මග්ගං න පටිලභිසසති - PTS.

යළි යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරයි යැ යත්: පුද්ගලයෝ තිදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරවූ යැ, පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරයි නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. යම් පාර්ශ්වජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරයි යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හළහ. යම් පාර්ශ්වජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ.

යමෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරයි නම් හෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ සදෙනෙක් දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හළහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, යම් පාර්ශ්වජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ වී නම් හෙ දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො හැරයි යැ යත්: රහත් පුද්ගල අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය සාක්ෂාත් නො කරන්නෙ යැ. දෙමනස්සින්ද්‍රිය නො ද නො හැරවී යම් පාර්ශ්වජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රිය ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ, දෙමනස්සින්ද්‍රිය ද නො හළහ.

47. යමෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩුහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො ද නො වඩන්නාහ. යම් පාර්ශ්වජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද වැඩුහ, අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො වැඩී යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අඤ්ඤින්ද්‍රිය නො වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය නො ද නො වැඩුහ, යම් පාර්ශ්වජන කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤින්ද්‍රිය ද නො වඩන්නාහ, අනඤ්ඤාතඤ්ඤස්සාමිතින්ද්‍රිය ද නො වැඩුහ.

යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති¹ති: ඉඨ පුග්ගලා අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යොති; අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ව අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති, තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති. අනඤ්ඤානඤ්ඤාසාමිතින්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යො.

48. යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො යො අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති²ති: අඨ පුග්ගලා අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො, නො ව අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤාන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යො, අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා¹ න සච්ඡිකරිස්සන්ති.

යො වා පන අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති යො අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යොති: අරහා අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියං න සච්ඡිකරිස්සන්ති, නො ව අඤ්ඤාන්ද්‍රියං න භාවිත්‍යො. යෙ පුට්ඨජනා මග්ගං න පටිලභිස්සන්ති තෙ අඤ්ඤාතාවින්ද්‍රියඤ්ඤා න සච්ඡිකරිස්සන්ති, අඤ්ඤාන්ද්‍රියඤ්ඤා න භාවිත්‍යොති. (පට්ටනිකං)

අභිනානාගතවාගො.

ඉන්ද්‍රිය යමකං නිට්ඨිතං².

යමකසප්පකරණං සම වතං.

1. අඤ්ඤාන්ද්‍රියඤ්ඤා - PTS.

2. ඉන්ද්‍රිය යමකං යෙමං පට්ටනං - PTS

යමෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤා නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤතාවිත්ඤ්ඤා සාක්ෂාත් නො කරන්නො යැ යත්: පුද්ගලයෝ දෙදෙනෙක් අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤා නො වැඩුහ, අඤ්ඤතාවිත්ඤ්ඤා නො ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ. යම් පුරුෂයෙකු කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤා ද නො වැඩුහ, අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා ද සාක්ෂාත් නො කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤා නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුහුල් අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා නො පසක් කරන්නෙ යැ, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤා නො ද නො වැඩී, යම් පුරුෂයෙකු කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා ද නො පසක් කරන්නාහ, අනඤ්ඤතඤ්ඤස්සාමිතිඤ්ඤා ද නො වැඩුහ.

18. යමෙක් අඤ්ඤිත්ඤ්ඤා නො වැඩී නම් හෙ අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා නො පසක් කරන්නෙ යැ යත්: පුද්ගලයෝ අට දෙනෙක් අඤ්ඤිත්ඤ්ඤා නො වැඩුහ, අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා නො ද නො පසක් කරන්නාහ. යම් පුරුෂයෙකු කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤිත්ඤ්ඤා ද නො වැඩුහ, අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා ද නො පසක් කරන්නාහ.

යළි යමෙක් අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා නො පසක් කරන්නෙ වී නම් හෙ අඤ්ඤිත්ඤ්ඤා නො වැඩී යැ යත්: රහත් පුහුල් අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා නො පසක් කරන්නෙ යැ, අඤ්ඤිත්ඤ්ඤා නො ද නො වැඩී. යම් පුරුෂයෙකු කෙනෙක් මාර්ග ප්‍රතිලාභ නො කරන්නාහු නම් ඔහු අඤ්ඤාතාවිත්ඤ්ඤා ද නො පසක් කරන්නාහ, අඤ්ඤිත්ඤ්ඤා ද නො වැඩුහ. (ප්‍රත්‍යතික සි.)

පතිතානාගතවාර සි.

ඉන්ද්‍රිය යමක නිමි.

යමකප්‍රකරණ සමාප්ත සි.